

Nyheter

Kirkerådet ønsker bredest mulig oppslutning om stat/kirke-kommisjonen

(10.01.2003)

- I dette svært viktige arbeidet for hele vårt folk mener Kirkerådet det er viktig at den offentlige kommisjonen som nå skal oppnevnes, får en bredest mulig forankring og oppslutning i regjering og storting, sier Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, etter at Kirkerådets arbeidsutvalg drøftet dette spørsmålet på sitt møte i Oslo fredag.

Kontaktperson: Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, mobil 90 10 37 10

Bakkevig kan bli KV's nye generalsekretær

(14.01.2003)

Tyskeren Konrad Raisers periode som generalsekretær for verdens største felleskirkelige samarbeidsorganisasjon går ut ved årsskiftet. Da har han vært sekretariatsleder ved Kirkenes Verdensråds kontor i Geneve i 11 år. De 330 medlemskirkene i KV har nå sendt inn sine forslag til nominasjonskomiteen som leter etter egnede kandidater til å etterfølge Raiser. I et brev fra generalsekretæren i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke til nominasjonskomiteens leder er Bakkevig foreslått som Den norske kirkes kandidat.

- Trond Bakkevig har lang fartstid i det internasjonale økumeniske arbeidet og nyter stor tillit blant kirkeledere over hele verden. KV trenger en generalsekretær som kan tenke strategisk og arbeide med klare mål, som kjenner organisasjonens fortid og som kan utvikle potensialet for organisasjonen i årene fremover, sier generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

Trond Bakkevig var i en ti års periode generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke (1984-93) og har hatt en rekke verv i den organisasjonen han nå foreslås å bli daglig leder for. For tiden er Bakkevig medlem av KV's Sentralkomite. På oppdrag fra denne komiteen leder han et utvalg som forbereder saker Sentralkomiteen skal uttale seg offentlig om. Han har dessuten tidligere vært KV-ansatt en kort periode (1979) ved KV's europasekretariat.

Trond Bakkevig er kjent for sitt personlige engasjement i kampen mot apartheidregimet i Sør-Afrika, og har i senere år medvirket aktivt til kirkelig fredsengasjement på Balkan og i Midt-Østen. Ved siden av stillingen som prost i Vestre Aker i Oslo har Bakkevig blant annet ledet Kirkerådets kirke/stat-utvalg (1998-02). (Kirkeinfo)

Kontaktperson:

Gen.sekr. Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd, tlf.: 22 93 27 86

- Ingen krig mot Irak!

(14.01.2003)

- En såkalt "forkjøpskrig" (pre-emptive war) er noe annet enn den type forsvarskrig som folkeretten gir rom for, og det kan skape farlig presedens om man starter krig fordi en annen stat har våpen
- En krig vil forsterke lidelsene til Iraks sivilbefolkning
- En krig vil styrke polariseringen i verden mellom "det kristne vesten" og den muslimske, arabiske verden, og den vil kunne sette hele Midtøsten i brann
- En krig vil medføre at terrorkrefter andre steder i verden styrkes
- En krig vil forverre forholdene for de kristne i Irak og i andre muslimske land
- En krig er dessuten en massiv sløsing med ressurser i en verden som skriker etter tiltak mot fattigdom

Norske kirker arbeider sammen i "Tiår mot vold: Bygg freden!" Dette kirkelige tiltaket er verdensomspennende og representerer både en *mulighet* til å tenke gjennom på nytt hva det betyr at vi er én menneskehet, et *kall* til å finne nye måter å løse konflikter på og et *forum* hvor vi ønsker å samarbeide med mennesker av god vilje. Gjennom tiåret har kirker over hele verden forpliktet seg til å arbeide for å skape en fredskultur.

Vi oppfordrer alle våre medlemmer til å støtte opp om initiativ som blir tatt mot en eventuell krig i Irak, blant annet demonstrasjonen i Oslo 15. februar som en lang rekke organisasjoner står bak.

For styret i Norges kristne råd

Billy Taranger, leder
Ørnulf Steen, generalsekretær

Medlemskirker i Norges kristne råd

Norges kristne råd har 14 medlemssamfunn: Den anglikanske kirke i Norge, Den Evangelisk Lutherske Frikirke, Den finlandska evangelisk-lutherska församling, Den katolske kirke v/ Oslo katolske bispedømme, Den norske kirke, Den ortodokse kirke - Hellige Nikolai Menighet, Den Serbisk-Ortodokse Menighet i Norge, Den tyske menighet i Oslo, Det Norske Baptistsamfunn, Det norske misjonsforbund, Frelsesarmeen, Kirken i Dalen, Menigheten Karisma Senter, Metodistkirken i Norge, Svenska Margarethaförsamlingen.

Ledere i Den norske kirke: - Krig mot Irak er uetisk, illegitimt og uklokt

(16.01.2003)

Som ledere i Den norske kirke stiller vi oss avvisende til at det internasjonale samfunn og Norge går til krig mot Irak. Slik vi vurderer situasjonen nå, er krig mot Irak uetisk, illegitimt og uklokt. Med dette slutter vi oss til en bred nasjonal og internasjonal tverrkirkelig og tverreligiøs opinion mot krigstruslene. Vi viser også til tidligere uttalelser fra Mellomkirkelig råd og en fersk uttalelse fra Norges Kristne Råd.

Uetisk

Krig kan utelukkende forsvares etisk dersom det er absolutt siste utvei til selvforsvar mot militær aggresjon. De forventede lidelser som følger av at en må ty til våpen må være mindre enn ved å la være. Uskyldig tredjepart skal ikke rammes unødig. Disse moralske minstekrav er ikke innfridd i den foreliggende situasjon. Det er ingen tvil om at sivilbefolkningen i Irak lider under dagens styre. Men like klart er det at en krig vil gjøre forholdene verre for uskyldige sivile. FN regner med enorme tap av liv ved en krig, og anslår at en halv million mennesker kan bli drept eller skadd. Det er naivt å bagatellisere de problemer Saddam Hussein representerer. Det ville være enda mer naivt og unnfallende om vi ikke peker på de katastrofale følger en slik krig kan få for sivilbefolkningen i Irak og for andre mennesker i regionen.

Illegitimt

En forkjøpskrig, eller 'preventiv angrepskrig', slik vi her står overfor har ikke dekning i folkeretten. Tvert i mot har en i regi av FN de siste tiår bygget opp en felles forståelse av menneskeretter og folkerett som baserer seg på at all militær aggresjon skal fordømmes og forhindres. Å legitimere et militært anslag før det eventuelt er kommet noe tilsvarende fra Irak, vil kunne rive ned de internasjonale normer som en ellers vil pålegge stridende parter. Det vil kunne skape en presedens med svært uoversiktlige og alvorlige følger for verdensfreden.

Uklokt

Et militært angrep på Irak vil etter alt å dømme ha negative konsekvenser for stabiliteten i hele regionen. Forsøkene på å få til fredsprosesser i Midtøsten står i fare for å lide ytterligere tilbakeslag, stikk i strid med norsk engasjement og politikk i så måte. En krig kan gjøre det enda vanskeligere å bygge opp tillit og forståelse. Denne tilliten er avgjørende i en verden hvor erkjennelsen av felles sårbarhet og gjensidig avhengighet er økende.

Fiendebildene som bygges opp mellom kristne og muslimer nærer opp under konflikten. Fredelig sameksistens mellom muslimer og kristne er allerede blitt avløst av aggresjon og voldsbruk flere steder i Afrika, Asia og Midtøsten. Kirkene i Midtøsten har bedt oss å ta til orde mot et militært angrep på Irak. De er overbevist om at enhver voldsbruk vil drastisk forverre deres situasjon.

Norske myndigheter må bidra til prosessene i FN med en selvstendig og etisk godt begrunnet posisjon. Et klart mandat fra FN er en nødvendig forutsetning for bruk av militære midler. Men det etiske ansvaret for en eventuell norsk støtte til eller deltagelse i en krig mot Irak kan ikke overlates til andre.

Oslo, 16. januar 2003

Ingrid Vad Nilsen, leder, Mellomkirkelig råd

Thor Bjarne Bore, leder, Kirkerådet
Oddvar David Andersen, leder, Samisk kirkeråd
Finn Wagle, preses, Bispemøtet
Olav Fykse Tveit, generalsekretær, Mellomkirkelig råd
Synnøve Brevik, generalsekretær, Samisk kirkeråd
Erling J. Pettersen, direktør, Kirkerådet

Kontaktpersoner:

Ingrid Vad Nilsen, tlf.: 90 17 41 83, e-post: ingrid.vad.nilsen@c2i.net
[Olav](#) Fykse Tveit, tlf.: 97 65 88 51

Kongen deltar når Den norske kirkes andre kvinnelige biskop vigles i Tønsberg 9.februar

(17.01.2003)

Biskoper fra søsterkirker i de andre nordiske land, flere norske biskoper og tidligere Tønsberg-biskoper, og ledere i de sentralkirkelige råd for Den norske kirke og representanter for andre kirkesamfunn, alle proster og kvinnelige prester i fast menighetstjeneste i bispedømmet, vil være til stede ved bispevigslingen. Det samme vil stortingspresidenten, kirkeministeren, fylkesmenn og fylkesordførere i Buskerud og Vestfold og andre offisielle gjester. Menighetsrådene i de 114 soknene i bispedømmet er invitert til å sende en representant til vislingsgudstjenesten.

-Bispevigslingen blir en stor festdag både for kirke og folk. Alle gjestene fra fjern og nær synliggjør at vi tilhører et stort kirkefelleskap. En særlig stor dag blir det for oss i Tønsberg bispedømme som kan ønske vår nye biskop hjertelig velkommen til samarbeid, sier fungerende biskop, David Gjerp.

Etter gudstjenesten inviterer Tønsberg bispedømmeråd og Tønsberg kommune 300 gjester til enkel lunsj i Rica Klubben Hotel, blant dem representanter for menighetene i Vestfold og Buskerud, som utgjør Tønsberg bispedømme. H.M. Kong Harald V vil være til stede også under lunsjen, der det vil bli korte hilsningstaler og kirkelige kulturinnslag.

Laila Riksaasen Dahl (55) ble i statsråd 20.september utnevnt til ny biskop i Tønsberg bispedømme. Hun er sokneprest i Nittedal utenfor Oslo og etterfølger Sigurd Osberg, som gikk av med pensjon 1. desember etter å ha vært Tønsberg-biskop siden 1990. Laila Riksaasen Dahl har tidligere bakgrunn som lærer i grunnskole og videregående skole, kateket, lærer ved Menighetsfakultet. Hun har vært medlem av Kirkerådet og flere kirkelige utvalg. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Presse og kringkasting inviteres til å delta både ved vigslingsgudstjenesten i Tønsberg domkirke søndag 9.februar kl. 1100 og ved den påfølgende lunsjen i Rica Klubben Hotel like ved kirken kl. 1315. Påmelding til presseansvarlig Dag Stange i Kirkens informasjonstjeneste, E-post dag.stange@kirken.no eller mobil 950 44 560, eller til konsulent Berit M.Carlsen hos Fylkesmannen i Vestfold, tlf.33 37 11 20 eller E-post: bmc@fm-ve.stat.no PÅMELDINGSFRIST: Onsdag 5.februar kl.1200.

En presseperm med detaljprogram og informasjon om hvordan pressen skal forholde seg, vil bli sendt ut senere.

For mer informasjon om det kirkelige programmet, kontakt stiftsdirektør Stein Unneberg ved Tønsberg bispedømmekontor, tlf. 33 35 43 00. Spørsmål angående presseopplegget rettes til Dag Stange i Kirkens informasjonstjeneste, tlf. 950 44 560

Levende kjede mot Irak-krig

(29.01.2003)

Det offisielle kirke-Norge har sagt et markant nei til norsk deltakelse i en krig mot Irak. Kirkene vurderer den planlagte krigen som illegitim og umoralsk. De har utfordrer regjeringen Bondevik, som er åpen for å delta i krigen hvis den klareres av Sikkerhetsrådet.

- Vi er mange som er engasjerte og urolige i denne saken. Dette er en anledning til å gjøre noe, til å synliggjøre motstanden, sier en av initiativtakerne, Asle Finnseth i Korsvei.

- Regjeringen står under sterkt indre og ytre press til å følge president Bush' agenda. Vi ber regjeringen om å si nei, og fjerne krigsdeltakelse fra sitt repertoar i denne saken. Heller ikke FN-sporet binder Norge til å delta militært, påpeker Asle Finnseth.

Den økumeniske aksjonen arbeider med å verve deltakere fra en bred vifte av kirkemiljøer i Oslo-området: Kristne høyskoler, folkehøyskoler og læresteder, klostre, studentorganisasjoner, menigheter innen Den norske kirke, den lutherske frikirken, den katolske kirke, baptister, metodistene og mange flere.

Under markeringen i rushtiden torsdag ettermiddag vil det bli holdt appeller, det blir sang, fakler og stillhet. Sentralt i markeringen står et flere tonn tungt klokkespill montert på en lastebil, traktert av klokkenist Vegard Sandholt. Klokkespillet vil varsle krigsfare og ellers gi musikalsk farge til markeringen.

Aksjonen har politiets tillatelse, og vil ikke hindre trafikken til og fra bygningen. Den vil samle både de som tar utgangspunkt i "rettferdig krig"-tankegangen, og de som bekjenner seg til ikke-vold av prinsipp.

For å danne kjeden trenger arrangørene at minst 150 deltakere melder seg på, og stiller som avtalt.

- Dette er et eksperiment, men vi håper og tror at vi skal bli mange nok.. Aksjonen vil foregå på svært fredelig vis, og kommer til å romme mange kirkefolk som ellers aldri demonstrerer. Men kjeden er ikke sterkere enn sitt svakeste ledd. Påmeldingsfristen er tirsdag 4. februar. Da vil vi gjøre opp status, sier Finnseth.

Kontaktpersoner:

Asle Finnseth, Korsvei-bevegelsen, tlf. 22 45 17 83 / 92 80 16 94

Knut Refsdal, Norges Kristne Råd, tlf. 22 93 28 65 / 69 20 49 45 / 99 63 89 69

Broder Arnfinn, Dominikanerne, tlf. 22 43 07 71

Klart for trosopplæring i Stortinget

(30.01.2003)

Olsen har skrevet ferdig førsteutkastet til innstillingen fra kirkekomiteen, og det er nå til gjennomlesing hos de andre komitémedlemmene. Etter at de har kommet med sine kommentarer, blir den endelige innstillingen utformet, og lagt fram 25. februar.

– Endelig tas det konsekvens av det som skjedde da Grunnskoleloven kom i 1969, og da KRL-faget siden ble innført i skolen. Det har vært klart at kirken må overta ansvaret for egen trosopplæring når skolen ikke lenger gir slik undervisning, men kirken har aldri fått ressurser til å kunne gjennomføre det. Nå får vi et gjennombrudd for forståelsen av at det er nødvendig å satse midler på dette, sier Olsen til Kirkens informasjonstjeneste.

Lokalt eierskap

Går det som han vil, blir det lagt opp til en forsøksperiode på fem år. Det legges opp til å ha 33 prøvemener, tre i hvert bispedømme. I hver menighet bør en ha en dåpslærer som lønnes av prosjektmidlene som Stortinget bevilger.

– Vi ønsker at prøveprosjektene skal rotfestes i lokalmenighetene, presiserer Olsen. – Lokalmenighetene må få et eierforhold til dette. Samtidig er det nødvendig å bygge opp et lite nasjonalt sekretariat som har styringsansvaret. Dette sekretariatet må ligge i Kirkerådet, og det må være Kirkerådets ansvar å utpeke en styringsgruppe for prosjektet. Ansvar for å foreta en grundig evaluering etter fem år må plasseres samme sted.

Lik behandling

Jan Olav Olsen velger å bruke begrepet "trosopplæring" heller enn "dåpsopplæring". Det viser tydeligere at det legges opp til lik behandling av alle tros- og livssynssamfunn. Alle vil få økonomiske midler i samme størrelse som Den norske kirke, basert på medlemstall.

– Når Stortinget nå bevilger 250 millioner kroner til trosopplæring i Den norske kirke over en femårsperiode, vil det samtidig bevilge 20–25 millioner på toppen av dette til de andre livssynssamfunnene, sier Olsen. – Selvsagt vil det alltid bli diskusjon i Stortinget når det skal bevilges et så stort beløp, men jeg mener argumentene for beløpet er svært solid underbygget.

Olsen legger vekt på at kjennskap til eget tros- og kulturgrunnlag er en viktig side av barns identitetsutvikling. – Hvis en ikke kjenner sin egen identitet, kan en heller ikke vise toleranse overfor andre. Dessuten representerer den kristne tro en kulturarv som har gjennomsyret kunsten og samfunnet vårt i tusen år, påpeker han.

Hele mennesket

Olsen, som representerer Høyre fra Aust-Agder på Stortinget, er pedagog med lang fartstid i skolen. Men han er svært tydelig på at kirkens dåpsopplæring ikke må få gammeldags skolepreg.

– En må ikke tenke dette som et opplegg hvor en bare skal gi barna kunnskap, sier han. – En må ta i bruk alle sanser. Det er nødvendig å appellere like mye til hjerte som til hjerne. En må vise kreativitet i forhold til å tale til hele mennesket. Her ligger det store utfordringer for kirken, organisasjonene og hjemmene.

Som saksordfører er Olsen opptatt av å skape en samling i Stortinget om helheten i meldingen. Om en del detaljer eventuelt blir forandret i forhold til hans ønsker, får komme i annen rekke. Så langt mener han at alle signaler peker i retning av at et massivt flertall sier ja til satsing på trosopplæring. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Høyoppløslig bilde av Jan Olav Olsen kan oversendes ved henvendelse til vidar.kristensen@kirken.no

Nord-Hålogaland biskop om Målselv-saken

(03.02.2003)

Fungerende vikarprest i Indre Troms prosti, Anniken Urianstad, har orientert meg om at hun akter å inngå partnerskap med en kvinne.

Jeg har hatt flere tilsynssamtaler med Anniken Urianstad om saken. Jeg har også orientert bispedømmerådet om saken og drøftet den med prosten i Indre Troms prosti. Jeg har bedt om en uttalelse fra menighetsrådene i Målselv prestegjeld og prosten om Anniken Urianstads videre tjeneste i prestegjeldet og prostiet.

Et flertall i begge menighetsråd og prosten anbefaler at Anniken Urianstad til sommeren går tilbake til stillingen som kapellan i Målselv prestegjeld, slik det opprinnelig har vært avtalt. Prosten anbefaler også at hun fortsetter som vikarprest fram til den tiden.

Jeg har vurdert saken nøye og kommet til at fung. vikarprest Anniken Urianstad fortsetter som vikarprest fram til sommeren og går tilbake til sin stilling som kapellan i Målselv prestegjeld etter avtale.

Jeg har tidligere sagt at det må være rom for å la homofile som lever i et formalisert, livslangt partnerskap, inneha vigslende stillinger i kirken. Selv om Kirkemøtet i sitt vedtak fra 1997 (sak 8/97) ikke kan binde den enkelte biskop, vil jeg som biskop respektere Kirkemøtets vedtak, men jeg vil ha en åpen mulighet til individuell vurdering. Dette ble offentlig uttrykt i forbindelse med bispenominasjonen i 2001.

I denne saken er det gjort en individuell vurdering. Her dreier det seg ikke om en nytilsetting, men om et krevende arbeidsgiveransvar som bispedømmet har til Anniken Urianstad. Hun har vært ansatt som menighetsprest i 13 år og har hatt biskopens tillit.

Her er også et medmenneskelig ansvar for presten og hensyn til hennes familie.

Kirken skal nå arbeide med homofilis spørsmålet i Lærenemda. Etter min mening vil det være uheldig å kunne få en avskjedssak knyttet til dette spørsmålet mens homofilisaken er til teologisk utredning i kirken.

Utfallet av en slik avskjedssak vil være nokså usikker, og jeg vil ikke medvirke til at rettsvesenet i den nåværende situasjon med både lærenemd og utredning av forholdet kirke-stat kan komme til å bestemme hvordan kirken må forholde seg i slike saker.

Jeg vet at denne avgjørelsen vil være omstridt i kirken, men vil oppfordre til sindighet og kjærlighet. I homofilis spørsmålet er det ulike syn og hensyn som det må vises respekt for.

Jeg gjør oppmerksom på at biskopen ikke har myndighet til verken ansettelse eller avskjed av prester. Den myndigheten ligger hos bispedømmerådet.

*Tromsø, 3. februar 2003
Biskop Per Oskar Kjølås*

Kirkeledere samlet mot krig i Irak

(05.02.2003)

1. Som europeiske kirkeledere, og i samråd med regionale kirkelige fellesorgan i USA og i Midt-Østen, er vi meget urolige over at USA og enkelte europeiske regjeringer kontinuerlig ønsker militære aksjoner mot Irak. Som troende er vi av kjærlighet til vår neste forpliktet til å være mot krig og søke løsning på konflikter med fredelige midler. Som kirker ber vi om fred og frihet, rettferdighet og trygghet for menneskene i Irak og i hele Midt-Østen.

Slike bønner forplikter oss til å være redskaper for fred.

2. Vi tar sterk avstand fra at de mektigste nasjonene i denne verden ser krig som et akseptabelt redskap i deres utenrikspolitikk. Dette skaper en internasjonal kultur preget av frykt, trusler og utrygghet.

3. Vi kan ikke akseptere disse regjeringer uttrykte målsetninger om en krig mot Irak. Særlig gjelder dette USA. Forkjøpsangrep og bruk av krig for å endre regimet i en selvstendig stat, er umoralsk og i strid med FN-charteret. Vi ber Sikkerhetsrådet holde fast på prinsippene i FN-charteret som setter strenge grenser for legitim bruk av militær makt, og avstå fra å skape en negativ presedens og senke terskelen for å bruke voldelige midler for å løse internasjonale konflikter.

4. Vi tror at militær makt er uegnet for å oppnå nedrustning av mulige masseødeleggelsesvåpen i Irak. Vi insisterer på at FN's nøyte planlagte våpeninspeksjoner blir gitt nok tid til å fullføre sitt arbeid.

5. Alle FN's medlemsland må følge bindende FN-resolusjoner og løse konflikter med fredelige midler. Irak er ikke noe unntak. Vi ber regjeringen i Irak om å ødelegge alle masseødeleggelsesvåpen og forsknings- og produksjonsanlegg som har med dette å gjøre. Irak må samarbeide med FN's våpeninspektører og garantere full respekt for sine borgeres politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle menneskerettigheter. Folket i Irak må gis et håp om at det finnes alternativer både til diktatur og krig.

6. En krig vil få uakseptable humanitære konsekvenser. Den vil føre til masseflukt av mennesker, sammenbrudd i infrastruktur, mulighet for borgerkrig og stor ustabilitet i hele regionen. Lidelsene for barna i Irak og tusenvis av unødvendige dødsfall blant irakere de siste 12 årene ligger tungt oss på hjertet. I dagens situasjon understreker vi kjente humanitære prinsipper om vilkårsløs adgang til mennesker i nød.

7. Videre advarer vi mot mulighetene for langsiktige sosiale, kulturelle og religiøse skadevirkninger av en slik krig. Å fortsette å gi næring til den voldsutvikling som allerede preger den regionen vil bare styrke det intense hatet og ekstreme ideologier, og gi ytterligere næring til global ustabilitet og usikkerhet. Som kirkeledere i Europa har vi moralsk og pastoral plikt til å utfordre fremmedfrykt i våre egne land. Vi må også mildne frykten hos mange i den muslimske verden for at den såkalt vestlige kristenhet vil bekjempe deres kultur, religion og verdier. Vi bør søke samarbeid for fred, rettferdighet og menneskeverd.

8. Alle regjeringer, særlig medlemmene i Sikkerhetsrådet, er ansvarlige for å vurdere kompleksiteten i denne saken. Alle fredelige og diplomatiske midler som kan få Irak til å rette seg etter resolusjonene fra FN's Sikkerhetsråd, er ennå ikke uttømt.

9. For oss er det en åndelig forpliktelse, med bakgrunn i Guds kjærlighet til alle mennesker, å advare mot krig i Irak. Gjennom dette budskapet gir vi signaler om solidaritet med og støtte til kirkene i Irak, Midt-Østen og USA. Vi ber om at Gud vil lede dem som bærer ansvaret til å fatte beslutninger på grunnlag av nøye ettertanke, moralske prinsipper og anerkjent jus. Vi inviterer alle kirker til å stå sammen med oss og be for alle som engasjerer seg i kampen for en fredelig løsning på denne konflikten.

Disse deltok på Berlin-møtet 5. februar 2003:

Rev. Dr Konrad Raiser, general secretary of the World Council of Churches
Rev. Dr Keith Clements, general secretary of the Council of European Churches
Präses Manfred Kock, president of the Council of the Evangelischen Kirche in Deutschland (EKD)
Bishop Dr. Walter Klaiber, head of the Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen in Deutschland (ACK) and Evangelical-Methodist Church (Germany)
Rev. Dr Jean-Arnold de Clermont, president of the Protestant Federation of France
Bishop Mag. Herwig Sturm, Evangelical Church of the Augsburg and Helvetic Confessions in Austria
Rev. Thomas Wipf, president of the Federation of Swiss Protestant Churches
Bishop Jonas Jonson, Bishop of the Church of Sweden and Rev. Kjell Jonasson, Church of Sweden
Rev. Canon Dr Trond Bakkevig, Church of Norway
Archbishop Jukka Parma, Evangelical Lutheran Church of Finland
Bishop Karsten Nissen, Evangelical Lutheran Church in Denmark
Dr. Alison Elliot, Church of Scotland and Churches Together in Scotland (ACTS)
Rev Arie W. van der Plas, Reformed Churches in the Netherlands and Uniting Protestant Churches in the Netherlands
Archbishop Feofan, Russian Orthodox Church, archbishop of Berlin and Germany
Bishop Athanasius of Achaja, Church of Greece
Rev. Dr. Nuhad Daoud Tomeh, representing the General Secretariat of the Middle East Council of Churches
Dr. Bob Edgar, general secretary, National Council of Churches of Christ in the USA
James Winkler, general secretary, General Board of Church and Society of the United Methodist Church, USA
Rev. Dr Rebecca Larson, executive director, Division for Church and Society, Evangelical Lutheran Church in America, USA
Mr. Thor-Arne Pröis, director of Action by Churches Together (ACT) International, Geneva

Ny biskop i Tunsberg vigslet til tjeneste

(09.02.2003)

Laila Riksaasen Dahl (55) er Den norske kirkes andre kvinnelige biskop. Rosemarie Köhn, som også var til stede i Tønsberg domkirke søndag, ble Nordens første kvinnelige biskop da hun i 1993 ble vigslet til biskop i Hamar. Laila Riksaasen Dahl ble i statsråd 20. september i fjor utnevnt til ny biskop i Tunsberg bispedømme. Hun kommer fra tjeneste som sokneprest i Nittedal utenfor Oslo. Sigurd Osberg som har vært Tunsberg biskop siden 1990, gikk av med pensjon 1. desember i fjor.

H.M. Kong Harald V deltok ved vigslingsgudstjenesten i Tønsberg domkirke 9. februar. Bispemøtets preses, biskop i Nidaros Finn Wagle, foresto vigslingen.

Etter gudstjenesten var 300 gjester invitert til lunsj, blant dem representanter for de 114 menighetene i Vestfold og Buskerud, som utgjør Tunsberg bispedømme.

Vi bringer nedenfor hele prekenen til biskop Laila Riksaasen Dahl fra vigslingsgudstjenesten:

"Hva får jeg for det?" Slik hender det at barn svarer når de blir bedt om å hjelpe til. Svaret opprører og vitner om dårlig oppdragelse. Vi voksne veloppdragne spør ikke slik. Eller kan hende gjør vi det, men bare inne i oss? Da er det greiere med Peter, han spør Jesus rett ut: "Hva med oss.... Hva skal vi få?" Jesus svarer. Første del av svaret er beroligende: Dere skal få mangedobbelt igjen. Andre del av svaret er foruroligende: Mange av de første (de vi synes fortjener mest) skal bli de siste. Liknelsen om arbeiderne i vingården er en illustrasjon av denne siste delen av Jesu svar til Peter.

Guds rike som en stor arbeidsplass! Jesus tegner Guds rike med Gud som eier av en bedrift, nærmere bestemt en vingård. Det er et bilde som kanskje ikke sier oss så mye. Men det gjorde det for tilhørerne den gang; vingården var både et sted der mange hadde sin arbeidsplass, og den er i Det gamle testamentet et bilde på Israelfolket, Guds eget folk. Med Jesus ble grensene for Gudsfolket utvidet til å gjelde hele verden: Guds rike er overalt der det sies at Jesus er Herre, overalt der mennesker søker å virkeliggjøre Guds vilje, overalt der mennesker samles i Jesu navn. Da er også vi et eller annet sted i denne liknelsen. Hva tenkte du om deg selv da jeg leste preteksten? Så du deg selv som en arbeider, eller sto du ledig på torget?

Og hva tenkte du om bedriftseieren; vingårdsherren? Han ble tegnet som en som uavbrutt har stillinger ledige. Utrettelig drar han ut, gang på gang, hele dagen igjennom, for å oppsøke nye arbeidere. I Guds rike vil han gi sysselsetting til alle og et utkomme som er tilstrekkelig. Ingen skal behøve å gå arbeidsledige; arbeid er alles rett! Vi er ikke satt inn i denne verden for å gå på tomgang i en tilværelse som vi ikke ser meningen med, eller noen annen mening i, enn egen nytelse. Vi har et arbeid å gjøre.

Kirken har nemlig et oppdrag i verden. Vi er oppsøkt av Herren selv, kalt av ham til å utføre det. Dørene i domkirken her i Tønsberg uttrykker oppdraget på sin måte: På den ene døren står det "Hellig, hellig, hellig er Herren", på den andre står det "Kom Jesus Kristus i hu". Oppdraget er altså å holde fram at det finnes en hellig Gud, og det er å peke på Jesus. Instruksjonen er gitt: Gå ut! Døp og lær! Og gjør ved det mennesker til disipler. Det handler også om at vi, hver på vårt sted, prøver å følge Jesus etter. Og vi har altså som oppgave å peke på at det finnes et gudvillet mønster for våre liv. Som kirke har vi viktige etiske impulser å gi når det gjelder samfunnsproblemer, som vern om livet, vern om skaperverket, vern om menneskerettighetene, vern om verdensfreden. Det siste har media skjønt; jeg er blitt spurt om mye, særlig selvfølgelig om krig og fred, i den seneste tid. Det er interessant at kirkeledere blir spurt nettopp om temaer som har politiske implikasjoner. Under andre forhold er det motsatt; kirken har å holde seg til det rent åndelige. Som kirke skal vi være glade for at vi blir hørt, eller hvert fall spurt, i slike saker. Men likevel - det er et lite tankekors at ingen overfor meg har brakt på bane det virkelig radikale budskap som kirken hevder og som er dens grunnlag og gir den identitet: Troen på at Jesus Kristus sto opp fra de døde. Blir den troen borte, er vi de ynkeligste av alle mennesker, skriver Paulus i sin spissformulering i første korintierbrev. Frynsegodet på arbeidsplassen i Guds rike er håpet om det evige liv. Det håpet er vi satt til å formidle.

Hva slags lønnsbetingelser er det så på denne arbeidsplassen? Lik lønn for likt arbeid? Nei! Denne bedriftseieren er annerledes. Her nytter det ikke med vår rettferdighetstankegang, for denne arbeidsherren er radikalt, grunnleggende god. Han vil vise det, det ser vi av måten han arrangerer lønnsutbetalingen på. Han kunne gitt de første først, og så sendt dem av gårde før han ga de andre like mye. Da hadde det ikke blitt noen klager, for da hadde de første ikke visst hva de andre fikk. Men han ville utfordre dem ved å la dem få vite. Så ble det en scene. Vi forstår dem som hadde båret dagens byrde og hete.

Med dette prøver Jesus å si oss at vi ikke bare må revurdere eller reformere vår fortjenestetankegang; vi må forkaste den. I Guds rike lønnes det ikke etter prestasjoner. Der er alt nåde for alle. For der råder en som i sin godhet er suveren. Lønningstimen er overraskelsens time. Beregnende innsats er en umulighet. Rang og posisjon spiller for Gud ingen rolle. Det viktige er ikke at enkelte i lederposisjoner hedres, men at vi alle hedrer hverandre. Skal vi først rangere, er altså de minste de største. Særlig verdt å merke seg for biskoper?

Gud ga alle det de måtte ha: en denar var nok til livsopphold for en dag. Alle var like mye verdt, alle skulle få det livsnødvendige.

Evangeliet vil frigjøre oss fra prestasjonsjaget, vil imøtekomme den lengsel vi har om å få slippe fri fra tenkningen om at vi må fortjene.

Det er godt for en del av oss at vi ikke må gjøre oss fortjent til Guds nåde. Godt for oss som aner at vi har en del av "det onde øyet". For det går tydeligvis an å være en helt-livs-arbeider i Guds rike og likevel tåle dårlig at andre får Guds nåde ufortjent. Vi med de onde øyne, med de trange hjerter, skal få høre evangeliet slik: Til dem sa Jesus: "Min venn." Også de ble inkludert, til og med kalt venner. Ufortjent, det også.

Så inviteres vi alle av godhetens og raushetens nådefulle herre, til å arbeide for at hans vilje må skje på jorden. Vi skal gå med det gode budskap om nåde for alle gjennom troen på Jesus Kristus. Det budskapet legger til rette for glede på arbeidsplassen: Vi er elsket av vår Herre, vi har et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde.

*Hvor er jeg sæl
som kan med liv og med sjel
tjene så nådig en herre.*

Feil i pressen om bispevigsling

(10.02.2003)

I forbindelse med vigsling av Laila Riksaasen Dahl som ny biskop i Tunsberg, har enkelte aviser skrevet at Den anglikanske kirke takket nei til å delta ved vigslingen fordi denne kirken er imot kvinners prestedtjeneste. Dette er ikke riktig.

Den anglikanske kirke har for flere år siden åpnet for kvinnelig prestedtjeneste. Det korrekte er at Church of England, som bare er en del av det verdensvide anglikanske kirkefelleskapet, takket nei til å delta i Tunsberg fordi denne kirken ennå ikke er kommet til en konklusjon når det gjelder spørsmålet om kvinner skal kunne vigsles til bispeembetet.

For Bispemøtet i Den norske kirke,
Finn Wagle, preses

Biskopene skal på studiereise til Brüssel

(11.02.2003)

De norske biskopene skal under oppholdet også besøke Brüssel-kontoret til Konferansen av Europeiske Kirker, som skal ha generalforsamling i Trondheim fra 25.juni til 2.juli i år.

Biskopene skal blant annet forberede Brüssel-reisen under årets første bispemøte, som holdes i Oslo fra 13.-14.februar Bispemøtet skal ellers blant annet drøfte spørsmål og ordninger knyttet til prestatjenesten.(Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Bispemøtet holdes i Diakonissehuset Lovisenberg i Oslo fra torsdag 13.februar kl. 10 til fredag 14.februar kl. 18. Kontaktperson er Bispemøtets sekretær Knut Erling Johansen, tlf. 22 93 28 83 og mobil 91 11 64 82. Bispemøtets preses Finn Wagle er tilgjengelig for pressen ved møteslutt via samme mobil 91 11 64 82. Sakliste for møtet finnes på nyhetskalender på www.kirken.no

Europeisk kirkeseilas Stavanger-Trondheim

(11.02.2003)

Den internasjonale invitasjonen til seilassen bærer overskriften "*Protecting the Riches of the Sea - a church initiative for dialog on sustainable development*". Seminarer under seilassen fokuserer på petroleumsvirksomhet, fiskeriforvaltning, havbruk og havforurensning. Seilassen er en opptakt til generalforsamlingen for Konferansen av Europeiske Kirker i Trondheim (25. juni - 2. juli). Det legges opp til at den felleskirkelige Nordsjøseilassen skal overbringe generalforsamlingen et kommunike når skipet legger til kai i Trondheim.

Nordsjøseilassen planlegges av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke i samarbeid med andre kirkesamfunn i Norge og søsterkirker i det nordlige Europa.

- Vårt utgangspunkt er blant annet Nasjonal Agenda 21. Vi håper initiativet kan vise at kirkenes prinsipielle uttalelser om vern om skaperverket gir tydelige signaler om hvilke politiske veivalg som gir bærekraftig utvikling, sier prosjektkoordinator Hans Jürgen Schorre i Mellomkirkelig råd. Han viser også til fjorårets Stortingsmelding 12 fra Miljøverndepartementet "Rent og rikt hav". Her heter det blant annet:

- Olje og gass vil fortsatt være viktig i lang tid fremover, men er en ikke fornybar ressurs. Verdiskaping og velferd i Norge må imidlertid i tiden fremover baseres på videre utvikling og vekst også i andre næringer. Våre kyst- og havområder er blant verdens mest produktive områder for levende marine ressurser. Høsting av disse ressursene har ingen tidsbegrensning hvis vi forvalter dem i et langsiktig perspektiv.

- Det langsiktige perspektivet regjeringen etterlyser krever etisk bevissthet. Fra kirkens side ønsker vi å løfte fram de etiske problemstillingene. Både offentlige og private aktører er godt kjent med disse problemstillingene fra før, men diskuterer dem for sjelden offentlig. I Nordsjøseilassen 2003 er et kirkelig bidrag til en bred offentlig dialog om en bærekraftig samfunns- og næringsutvikling for kyst-Norge, sier Hans Jürgen Schorre.

Gjennom dagsseminarer i Stavanger (petroleumsvirksomhet, energispørsmål) og Bergen (fiskeriforvaltning og havbruk) utfordres både næring, forvaltning, forskning og miljøvern til å bidra i diskusjoner. Prosjektkoordinator Schorre står i kontakt med berørte departementer, Oljeindustriens landsforening, Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Statens Forurensningstilsyn, Norges fiskarlag, Kystfiskarlaget, Norges Naturvernforbund, Fiskeri- og havbruksnærings landsforening, og andre.

Den norske kirke har fått ideen til Nordsjøseilassen fra Hans Hellighet den Økumeniske Patriarken av Konstantinopel, Erkebiskop Bartolomeos. Erkebiskopen har fått flere internasjonale miljøpriser, bl.a. Sofieprisen i 2002, og har stått bak flere seilaser i andre havområder tidligere. Til sommeren gjennomfører han en seilas i Østersjøen i begynnelsen av juni. Han er invitert til å delta på seilassen langs norskekysten like i etterkant av Østersjøseilassen.

Kirkeskipet har plass til ca. 60 mennesker. Miljøvernministeren, Olje- og energiministerens og Fiskeriministerens er invitert. Likeså fylkesmennene langs kysten og miljøvernansvarlige i de berørte fylkene. Flere av Den norske kirkes biskoper og andre kirkeledere kommer til å være ombord. (Kirkeinfo)

Kontaktperson:

Prosjektkoordinator Hans Jürgen Schorre, tlf.: 22 93 28 53, epost: hans.jurgen.schorre@kirken.no

Religion på dagsorden i Worldwatch Institutes rapport Jordens tilstand 2003

(11.02.2003)

[Engaging Religion in the Quest for a Sustainable World](#)

– et svar fra Den norske kirke

La det med en gang være sagt: Gary Gardner har skrevet et meget innsiktsfullt og viktig kapittel i årets utgave av miljørapporten State of the World. Det er et kapittel som nå mottas med stor begeistring blant alle som er engasjert i miljøvernsarbeid i vår kirke. Og jeg vil tro at det samme vil skje i den kristne kirke over hele verden og blant religionenes ledere, etter hvert som rapporten blir kjent.

Gary Gardner ser for seg en forsterket allianse mellom religionene og miljøvernsgrupper, i et felles engasjement for en bærekraftig framtid. Den alliansen er definitivt under oppbygging. Og jeg er ikke i tvil om at kapittel 8 i årets utgave av State-of-the World-rapporten i seg selv vil ha en viktig alliansebyggende effekt. Det handler både om det faktum at religionene nå hentes fram, med deres potensiale i kampen for en bærekraftig utvikling. At dette skjer, er i seg selv et meget talende tegn i tiden, og et tegn som faller sammen med den oppmerksomhet som religionene nå er gjenstand for over hele skalaen av tidens brennende spørsmål.

Men den alliansebyggende effekt som Gary Gardners artikkel kommer til å få, handler like mye om den måten han tilrettelegger sitt tema på. Han skriver på en måte som gir meg gjenkjennelse som en miljøengasjert kirkeleder, både når det gjelder de grunnleggende spørsmålsstillinger av teologisk, filosofisk og historisk karakter som det er viktig å holde levende og gjennomtenke på nytt. Men gjenkjennelsen er like stor når Gardner beskriver det som faktisk skjer av miljøvernengasjement i religiøs sammenheng. Her må jeg riktignok ta det forbehold at jeg først og fremst kjenner engasjement slik det kommer fram innenfor den kristne kirke, men da ikke bare innenfor vår egen kirke, men som et bredt, økumenisk og globalt engasjement. Mitt inntrykk er at Gardner er meget godt orientert om det arbeid som faktisk skjer, både lokalt på grasrotnivå i ulike kirkelige sammenhenger, men også på det kirkelige topp-plan. Her tenker jeg ikke minst på den beskrivelsen han gir av Patriark Bartholomeus sitt engasjement – den grønne patriark – et engasjement som patriarken utøver som et økumenisk engasjement både i forhold til Den romersk katolske kirke og Pave Johannes Paul II og protestantiske kirker i Europa.

Med dette entusiastiske utgangspunkt, er det klart at mitt bidrag her i dag først og fremst vil bli av supplerende karakter. Jeg vil utfylle det bildet som Gardner tegner av kirkelige miljøverntiltak ved å orientere om noen konkrete engasjementer i Norge og i Europa. Men innledningsvis vil jeg reflektere litt omkring enkelte av de grunnleggende spørsmål som Gardner reiser. Jeg tenker dels på spørsmål som handler om mer idéhistoriske forutsetninger for forholdet mellom religion og naturvitenskap, og jeg tenker på hva religionene konkret har å bidra med for å styrke engasjementet for bærekraftig utvikling.

Kristendommen og vår tids økokrise

La meg ta utgangspunkt i noen refleksjoner om forholdet mellom kristendom og naturvitenskap. La oss spørre: Hvorfor var det nettopp i den vestlige kulturkrets at den moderne naturvitenskap og teknologi vokste fram? En av det 20. århundres store filosofer, tyskeren Karl Jaspers reflekterer over

dette i et historie-filosofisk verk. Han peker selvsagt på den greske filosofi. Men ut over dette peker Jaspers på den bibelske religion som på avgjørende måte har bidratt til framveksten av moderne naturvitenskap og teknologi, hevder Jaspers. Kristendommen gav verden en dignitet som ingen filosof kunne gi den: Verden er Guds skaperverk. Verden er verken demonisk, slik at den skal fryktes, eller guddommelig, slik at den skal tilbes, på ærefryktens avstand. Her finner Jaspers utgangspunktet for det som kjenner moderne naturvitenskap: at den er prinsipielt interessert i alt mulig. Det som Gud har skapt, er det også verdt å vite noe om! Kristendommen har derfor så å si lagt verden åpen for forskning, og slik sett har kristendommen spilt en viktig åndshistorisk impuls i framveksten av moderne naturvitenskap. I dette perspektiv avsløres mye av tendensen til å polarisere forholdet mellom religion og naturvitenskap som overflatisk og ensidig.

Med dette perspektiv må vi også være villige til å spørre om ikke kristendommen både direkte og indirekte må bære et betydelig medansvar for den økologiske krisen vi i dag befinner oss i. Den kritikk som Lynn White og en rekke andre kritikere mot kirke og kristendom har reist, skal vi fra kirkens side ikke ta for lett på. Vi må på teologiens og kirkens vegne spørre om ikke vi har trukket med oss betydelige elementer av naturforakt og nedvurdering av skaperverket i vår kristne tradisjon. Den dualistiske oppsplitting av legeme og sjel, ånd og materie har fulgt den kristne teologi som en skygge helt siden oldkirken. Ofte falt naturen helt ut av teologenes interessefelt, fordi naturen ensidig ble knyttet til livets forgjengelighet.

Like viktig er det å kritisere den form for teologi som har vist seg å være altfor tilpasningsdyktig overfor den moderne teknologiske virkelighetsoppfatning. Eller den teologi som bar har hatt forstenet polemikk å stille opp med i møte med naturvitenskapene. Teologien har i altfor liten grad representert en effektiv motvekt mot erobrerholdningen og den manglende grensebevissthet i den moderne kultur. Sannsynligvis er det mye rett i den kritikk som går ut på at moderne teologi i stor grad har tilpasset seg det ideal for menneskets omgang med naturen som har utviklet seg i samspillet mellom moderne naturvitenskap og kapitalisme. Vi har gjort akkurat det som Paulus advarte mot: "La dere ikke lenger prege av den nåværende verden." (Rom 12,2) Svaret på kritikken fra økologien må ikke minst være å foreta en oppgjør med naturfiendtlige tradisjoner innenfor kristen etikk og teologi og øse av tradisjoner som har bevart følsomheten for naturens egenverdi og som plasserer mennesket både som forvalter og som innfelt i skaperverkets vev.

I løpet av de siste par tiårene er det vel nettopp dette som har skjedd i mange kirkesamfunn: Det har vært et oppgjør med naturfiendtlige holdninger og en søken tilbake til religiøse tanker og tradisjoner som har bevart følsomheten for Guds skaperverk. Her finnes det i virkeligheten en rik økumenisk arv å øse av.

Hva har religionene positivt å bidra med?

Gardner skriver interessant og lærerikt om dette under overskriften: "The Potential Power of Engaged Religion". Jeg vil gjerne supplere hans liste på fire punkter med et femte punkt og et sjette punkt. Det femte handler om det språk som religionene forvalter: Det løftede, hymniske språk som kan tale til hjertene.

Det er det regionale samarbeidet mellom mitt eget bispedømme, fylkesmennene i Midt-Norge og ulike naturvernorganisasjoner som for meg har tydeliggjort verdien i kirkens hymnisk språk som et bidrag til et felles miljøvernengasjement. Vi har i fellesskap arrangert to konferanser om etikk og naturforvaltning med utgangspunkt i konkrete miljøproblemer i Midt-Norge. (1997: "Som Gud på jorden", 2000: "Som Gud på jorden").

Fra miljøvernhold ble det understreket hvor viktig kirkens bidrag var i denne sammenheng. "Vi har lett etter et språk som kunne favne vårt engasjement", ble det sagt, men det er først nå som kirken er

kommet med at vi blir klar over hva vi har lett etter. Under forberedelsene til den siste konferansen sa vi til hverandre: Vi må finne fram til et konferansespråk som ikke bare taler til tanken, men også til hjertet. Med dette utgangspunkt laget vi det vi på norsk kaller en hustavle som alle konferansedeltakerne fikk som en gave ved konferansens slutt. En hustavle formidler en grunnleggende tekst i illustrert utgave, beregnet til å henge på veggen. Vi ønsket altså å lage en grunnleggende tekst som kunne målbare vårt miljøengasjement og som kunne tale til hjertene. En av Norges fremste billedkunstnere, Håkon Bleken påtok seg oppgaven å illustrere teksten som vokste fram gjennom vårt samarbeid og som jeg selv har ansvar for.

Dette er en tekst som jeg tror alle miljøvernere kan ha gjenkjennelse i forhold til, uavhengig av spørsmålet om religiøs tro. Men det er samtidig en tekst som er breiddfull med tilknytning til det bibelske materialet og som er vokst fram som en frukt av det jeg vil kalle kirkens hymniske tradisjon. Ved avslutningen av mitt innlegg vil jeg gjerne få overrekke et eksemplar av hustavlen til Gary Gardner, og lese opp den engelske oversettelsen som også følger med.

Det sjette punktet handler om den pilegrimstradisjon som religionene forvalter og som i dag er i ferd med å vokse seg sterkere og sterkere, blant annet i mitt eget bispedømme. I middelalderen var Nidaros det mest besøkte pilegrimsmål i Nord-Europa. I dag vokser denne spiritualitet igjen i betydning, ikke som resultat av noen bevisst satsing fra kirkens side, men som et resultat av noe som så å si ligger i tiden. Det handler om menneskers ønske om oppbrudd fra en krasst materialistisk livsstil og deres søken etter andre verdier for sine liv. I fjor vandret vår norske prinsesse som pilegrim 3 dager mot Nidarosdomen sammen med sin tilkommende ektemann, underveis mot vielsen i den gamle katedralen. Som bibeltekst for talen ved den anledning valgte jeg det kjente ord av Paulus fra Romerbrevets 14 kapittel: For ingen av oss lever for seg selv..... Det er et ord som nok kan handle om ekteskapet, men som samtidig anlegger et hovedperspektiv ved selve livet: Alt liv er samliv. Med dette utgangspunkt kan vi jo også spørre om ikke de samlivsproblemer som preger forholdet mellom mann og kvinne i vår kultur også er en del av langt mer omfattende samlivskonflikt. Vi tilhører en kultur som lever i et permanent konfliktfylt forhold til de grunnleggende samlivsrelasjoner som hører selve livet til. Et av kirkens viktigste bidrag i miljøkampen må være med å gjenreise bevisstheten om nettopp dette: Alt liv er samliv. Pilegrimsvandring langs pilegrimsledene mot Nidaros handler ikke minst om vårt samliv med moder jord. Med dette utgangspunkt vokser det i dag fram et spennende samarbeid med en rekke naturlige samarbeidspartnere, ikke minst Den Norske Turistforening.

Konkrete miljøengasjementer

Den norske kirke:

Idealene om nøysomhet og rettferdighet har alltid vært en del av kirkens budskap, selv om de ikke alltid har vært holdt like høyt i hevd. Den norske kirke har i de senere årene vært – og ønsker i fremtiden å være – en aktiv deltaker i arbeidet for et bærekraftig samfunn, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Ikke minst etter Kirkemøtet i 1996 har Den norske kirke hatt et omfattende engasjement med fokus på tema relatert til rettferdighet, miljøvern og kirkens rolle i våre vestlige forbrukersamfunn. Dette arbeidet har i større og større grad vært preget av samarbeid med mange samfunnsaktører, noe som bl.a. ble synlig gjennom kirkens deltakelse på konferansen "Synergi 21" i Stavanger.

Dette samarbeidet har i Norge bl.a. omfattet Miljøheimevernet, Forum for utvikling og miljø, naturvern-, bistands- og solidaritetsorganisasjoner, Stiftelsen Idebanken, Forum for systemdebatt, Stiftelsen Max Havelaar, Initiativ for etisk handel og mange flere.

Kirkemøtet i Lillehammer i 2001 ga med et tydelig og enstemmig vedtak beskjed om en videre

satsing på dette arbeidsfeltet som har tittel fra kirkemøtesaken i 1996: "Forbruk og rettferd".

Det er svært gledelig å registrere at undersøkelser viser at de kirkeaktive som gruppe er mer orientert mot miljøvern enn befolkningen samlet sett. I en tid hvor interessen for miljøspørsmål synes å være dalende, viser de en stigende tendens hos de kirkeaktive.

Dette er en hovedkonklusjon i en rapport med tittelen "Grønn vekkelse?" som ble presentert på Kirkemøtet i Lillehammer høsten 2001. Rapporten er utarbeidet av Stiftelsen Kirkeforskning og konkluderer med at Kirkemøtets behandling av temaet "Forbruk og rettferd" i 1996 og debatten og de tiltak som fulgte, har hatt betydning for hvordan de kirkelig aktive stiller seg til disse spørsmålene.

Lederen av World Watch Norden, Forum for Systemdebatt og Den norske Turistforeningen, Øystein Dahle, sa i et innlegg på et seminar i forkant av Kirkemøtet 2001 *at kirken er kanskje den eneste institusjon i samfunnet som kan være bærer av forandringsidéen som kan skape et bærekraftig samfunn.*

En fersk undersøkelse fra Maktutredningen - offentliggjort før jul 2002 - viser at kirkeledere har skiftet rolle fra å være en konservativ elite i norsk historie til å være en radikal elite i spørsmål om økonomisk utjevning, forholdet mellom by og land, statlig styring og internasjonalisering.

Kirkemøtet 2001 satte seg i sitt vedtak til saken om "Forbruk og rettferd" som visjon at den verdensvide kirke blir til verdens største miljøbevegelse. Denne uttalelsen fulgte opp kraftige uttalelser fra Kirkemøtet 1996 og Bispemøtet 1992. Den norske kirkes bidrag til virkeliggjøring av denne visjonen er å arbeide for at alle kirkens medlemmer (ca.85% av Norges befolkning), fordelt på ca. 1300 menigheter og 11 bispedømmer gjør denne nasjonale målsettingen til sin egen. I tillegg må en slik holdning følges av viljen og evnen til handling på alle plan – av Kirkemøtet, biskopene, bispedømmerådene, menighetene og av den enkelte.

Et sentralt og viktig verktøy i dette arbeidet er opprettelsen av det økumeniske "kristent nettverk for miljø og rettferd" i Norge, og et systematisk arbeid med å konkretisere viktige nasjonale målsettinger fra Bispemøtet og Kirkemøtet regionalt i alle bispedømmer og lokalt i alle menigheter (se egen prosjektbeskrivelsen "Fra grønn kirke til grønne menigheter"). Det siste skjer i nært samarbeid med Grønn hverdag (tidl. Miljøheimevernet).

I 2002 ble Den norske kirkes biskoper utfordret av Lofoten-aksjonen i Nord-Norge til å engasjere seg aktivt for en stans i utslippene av radioaktivt avfall fra Sellafield - anlegget i England. Med utgangspunkt i et sterkt lokalt kirkelig engasjement i blant annet flere menigheter i Sør-Hålogaland bispedømme, undertegnet alle kirkens 11 biskoper et opprop som ble overrakt Church of England. Her oppfordres blant annet kirkene i Storbritannia til å åpne en dialog med sin regjeringen om den miljøtrussel som Sellafield representerer for livet i Nordsjøen og langs dens kyster. Her startet i realiteten et miljøsamarbeid med flere av de anglikanske kirkene rundt Nordsjøen . Det er dette samarbeidet som initiativet "Protecting the riches of the seas" søker å utvide og styrke.

Den norske kirke ser at et slikt miljøsamarbeid rundt vårt felles havområde nettopp kan bidra til at Porvoo-samarbeidet kan styrkes og konkretiseres. Vi viser til de forpliktelsene som kirkene i dette samarbeidet har tatt på seg gjennom Fellsuttalelsen fra Porvoo, (pkt.10 e) der det blant annet heter at " våre kirker og deres nasjoner står i dag overfor nye oppgaver og muligheter...en økologisk debatt i og mellom landene i Nord-Europa,der kirkene har begynt å bidra med en positiv skapelses- og inkarnasjonsteologi som tillegger jorden og alle livsformer varig verdi".

Kirkene i Europa

Når kirkene i Europa samles til generalforsamling i regi av Konferansen av Europeiske kirker(KEK) i Trondheim 26.juni-2.juli 2003, vil truslene mot Europas miljø være blant de spørsmål som vil

oppta de deltakende parter. Et hovedspørsmål vil være hvordan generalforsamlingens tema "Jesus Kristus helbreder og forsoner" kan fargelegge kirkenes vitnesbyrd om det truede liv og skaperverk, inkludert Europas truede havområder.

KEK er selv i ferd med å søke å styrke sitt miljøengasjement. Dette førte under forrige generalforsamling i Graz i 1997 til opprettelsen av European Christian Environmental Network (ECEN) - et nettverk som Den norske kirke har vært tilknyttet fra starten av og deltatt aktivt i, bl.a. som nordisk representant i styringsgruppen.

The North Sea Sailing Seminar i forkant av sommerenes generalforsamling vil på denne bakgrunn søke å bidra til et styrket KEK - engasjement for Europas havområder gjennom den utfordring som kirkene på begge sider av Nordsjøen bidrar med ved å delta i seilasen.

Men det er ikke bare i Nordsjøen at Porvoo-kirkene utfordres til engasjement for havområdene. His All Holiness The Ecumenical Patriarch of Constantinople Archbishop Bartholomeos har allerede utfordret Porvoo-kirkene i Østersjøen til å delta i sitt miljøsymposium i Østersjøen som også finner sted i sommer. Sammen med gruppen Religion, Science and the Environment inviterer han til et nytt symposium med tittel "The Baltic Sea - a common heritage – a shared responsibility". Gjennom slike symposier (bl.a. Donau 2001, og Adriaterhavet 2002) skaper han møtesteder for kirkeledere, politikere, vitenskapsmenn og miljøvernere i det aktuelle område. Disse symposiene formulerer uttalelser, som sist "A common declaration by Pope Paul II and The Ecumenical Patriarch Bartholomew I" til topp-møtet i Johannesburg. For dette arbeidet mottok han i 2002 Sofie-prisen i Norge.

Dermed ser vi konturene av en slags "arbeidsdeling" innenfor Porvoo-felleskapet når det gjelder sommerens to miljøseilaser i nordlige farvann: Kirkene i Østersjø-området; dvs. i Sverige, Finland og de baltiske land, kan primært engasjere seg i Østersjøseilasen til den økumeniske patriarken mens kirkene i Nordsjø-området, dvs. Island, Danmark, Norge, Storbritannia og Irland prioriterer å sette ressursene inn på deltakelse i Nordsjøseilasen initiert av Den norske kirke. Til sammen kan dette bli et sterkt vitnesbyrd om Porvoo felleskapets engasjement for viktige havområder i vår del av Europa.

Ropet fra en såret jord

Jeg har kommet til avslutningen på mitt innlegg. Det fører meg tilbake til den tekst som allerede er introdusert, nemlig hustavlen fra vårt seminar i Midt-Norge i år 2000: Som Gud på jorden. Det er en glede for meg, Gary Gardner, å gi deg denne teksten, som et bidrag til bærekraftig utvikling fra den sterke alliansen som gjennom disse konferansene er synliggjort mellom kirken og miljøbevegelsen og statlige myndigheter.

Hustavle

ROPET FRA EN SÅRET JORD

Menneske, du som har kunnskap om godt og ondt:
Livet er truet, ta ditt ansvar!

OPPDAG HELHETEN

Jorden er et vev uten sømmer
som ingen har rett til å rive i stykker.

SANS HELLIGHETEN

En hellig duft hviler over alt som er til.
Livet skal verdsettes, vernes og elskes.

GLEDE DEG OVER SKJØNNHETEN

Skaperverket eier sin egen rikdom.
Ingen ting er bare råvarer.
Jordens gaver skal forvaltes med hengivenhet og takk.

DYRK SAMMENHENGEN

Ditt liv er innfelt i jordens liv.
Alt er gitt deg til låns.
Alt skal du overlate til dem som følger etter.

KJEMP FOR RETTFERDIGHETEN

Moder jord har nok til alles behov,
Men ikke til alles grådighet.
Misforholdet mellom fattig og rik
er forakt for menneskeverdet.

LEV I FORSONINGEN

Menneske, du som har makt til å ødelegge jordens vev:
Du er kalt til et liv i forsoning!

(Hustavlen er skrevet av biskop Finn Wagle og forfatter Eivind Skeie)

Finn Wagle

Preses i Den norske kirkes Bispemøte

Bibelen tilgjengelig på 2303 språk

(13.02.2003)

I 2002 ble Det nye testamente trykket på vest-armensk, delvis bekostet av Det Norske Bibelselskap. Denne oversettelsen er den første som er offisielt godkjent av den armenske kirke, den som til nå har vært brukt i kirkelig sammenheng er fra det femte århundre.

En regner vanligvis med at det totalt i verden finns omkring 6.500 språk, og av disse har altså 2.303 språk minst én hel bok fra Bibelen på sitt språk. Omkring 90% av verdens befolkning har tilgang på deler av Bibelen på sitt språk eller på et språk de forstår.

Utfordringen som står igjen er å dekke de største av de øvrige språkene. Alle organisasjonene som driver med bibeloversettelse prøver nå å samarbeide for å utnytte ressursene mer rasjonelt. En har gått sammen om målsetningen: Visjon 2025. I praksis betyr det at en vil arbeide for at alle verdens språk har deler av Bibelen på sitt språk innen år 2025.

Tallene for bibeloversettelse går fram av 2002 Scripture Language Report fra De Forente Bibelselskapet, United Bible Societies (UBS). Skriftspråkrapporten inneholder statistikk som refererer tallene ved nyttårsskiftet 2002. Rapporten er et statistisk sammendrag av bibler og bibeldeler som er trykt siden midten av 1400-tallet.

Det Norske Bibelselskap solgte i 2002 i alt 66.088 bibler og 18.356 nytestamenter, mot 58.904 bibler og 32.846 nytestamenter i 2001.

Bibler til Irak på søndag 16. februar

Søndag 16. februar er det Bibeldag 2003. Denne markeres i nesten alle landets kirker i alle kirkesamfunn. Dette året har Det Norske Bibelselskap valgt å sette fokus på bibelarbeidet i de gamle bibelske landene Syria, Irak og Libanon. De lokale bibelselskapene arbeider aktivt med å nå barn, ungdom og voksne gjennom bokmessene i Bagdad og Damaskus, gjennom ungdomsgrupper som formidler evangeliet i sang, musikk og drama og gjennom utdeling på skoler og universiteter. Interessen for Bibelen er meget stor også blant mange muslimer. Kalendere med bibelord henger i svært mange hjem. Over 200.000 slike bibelkalendere blir distribuert neste år. (Kirkeinfo)

Kontaktperson:

Dag Kjær Smemo, informasjonsleder i Det Norske Bibelselskap, tlf 92 40 37 00

Mer informasjon på Bibelselskapets hjemmesider: www.bibelselskapet.no

Presentasjon av økonomi-tall for kirken

(14.02.2003)

Om lag 80 prosent av de kirkelige fellestrådene har bidratt med dokumentasjonen som er sammenstilt til en total oversikt over lokalkirkens økonomi. Undersøkelsen legges fram på en pressekonferanse mandag. KA har innhentet tall for overføringer fra kommunene i 2002. (Regnskapstallene er ikke kjent pr. dato, så det dreier seg om bevilgningene fra stat og kommune til lokalkirken i 2002, budsjetttrammer for 2003). Undersøkelsen gir også informasjon om antall stengte kirker, planlagte bemanningsreduksjoner, konsekvenser for vedlikehold av kirker og kirkegårder m.m.

Kirkestatsråd Valgerd Svarstad Haugland har flere ganger vist til undersøkelsen og skapt forventning om tall som kan gi grunnlag for beslutninger om endrede rammevilkår for den lokale kirke.

Tallene fra undersøkelsen vil bli presentert på en lukket konsultasjon mandag 17. februar før pressekonferansen kl. 13.00 samme dag. Deltakere på konsultasjon er representanter fra Stortingets Kirke-, utdannings- og forskningskomité, Kultur- og kirkedepartement, Kommunenes Sentralforbund, Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon.

I etterkant av konsultasjonen inviteres det til en PRESSEKONFERANSE

Tid: mandag 17. februar 2003 kl. 13:00

Sted: Konferansesenteret KS, Håkon VII's gt 9, Oslo

På pressekonferansen vil tallene fra økonomiundersøkelsen bli lagt fram og kommentert av Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon. En oppsummerende pressemelding vil mandag 17. februar kl. 14:00 bli å finne på <http://www.ka.no> og på <http://www.kirken.no>

Kontaktpersoner:

Adm. direktør Frank Grimstad, mobiltf. 901 81 261

Visead. dir. Betty Haga, mobiltf. 909 22 643

Redaktør Oscar J. Garnes, mobiltf. 901 88 544

Menighetene skal nå velge gravferdsliturgi

(14.02.2003)

Det er et lokalt menighetsmøte der medlemmene av Den norske kirke er stemmeberettiget, som avgjør hvilken av de to valgfrie ordningene som skal benyttes i soknets kirker. Kirkerådet anbefaler at alle menigheter innkaller til et offentlig tillyst menighetsmøte, gjerne i forbindelse med en gudstjeneste, slik at det kan tas stilling til om menigheten vil innføre den nye ordningen eller beholde den gamle, og i tilfelle fra hvilket tidspunkt den nye liturgien skal tas i bruk.

Den nye gravferdsordningen er utarbeidet for å imøtekomme forslag om revisjon fra mange hold i løpet av de siste årene. Et viktig element i den nye gravferdsliturgien er at den tydeligere enn tidligere setter den avdøde i fokus. Det kan bli lettere å få uttrykke takknemlighet og omsorg for en som har stått en nær. Overgivelsen av den døde er tydeligere tematisert, og det kan hjelpe de etterlatte og sørgende til å gi fra seg den døde. Det har også vært et ønske med den nye liturgien at gravferden som gudstjenestlig handling blir styrket. Minneordene og forkynnelsen i gravferden er forsøkt satt inn i en tydeligere sammenheng for å oppnå en klarere helhet og den nye liturgien åpner ikke minst for et rikere tilfang av det bibelske materialet.

Kirkerådet har nå i forbindelse med den lokale beslutningsprosessen sendt ut et rundskriv (KR 2-03) med et eksemplar av den nye alternative ordningen for gravferd, de nye alminnelige bestemmelsene og Kirkemøtets vedtak i saken. Dette er sendt til alle menighetsråd og kirkelige fellelråd. Dokumentene er sendt ut som del av en menighetssending som i sin helhet er tilgjengelig på Den norske kirkes nettsted <http://www.kirken.no/materiell/msendindex.cfm>

Den nye gravferdsordningen vil bli trykket som egen bok i samme format som Gudstjenesteboken og vil inneholde ordningen både bokmål og nynorsk. Boken vil foreligge i mars i år på Verbum forlag. Kirkerådet har denne gang påtatt seg å finansiere utsendelse av ett eksemplar av den trykte boken til hver menighet når den foreligger. Menigheter som benytter samisk språk i liturgien, vil måtte bruke den eksisterende ordningen inntil en godkjent samisk oversettelse foreligger. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Seniorrådgiver Per Tanggaard i Kirkerådet, tlf 22 93 27 59

Biskop Gunnar Stålsetts Irak-appell på Youngstorget 15. februar

(17.02.2003)

Verden rundt former mennesker av god vilje en kjede for fred. Vi er en vogn på et tog – et tog for fred og rettferdighet. Vi er sammen med over fem hundre andre fredsvogner verden rundt. Vi er mange millioner i fredstoget

Et fredstog kan ikke følge USA sporet. Fredstoget følger FN sporet. Et FN spor der folkeretten gjelder, og der FNs grunntanke om fredelig konfliktløsning holdes høyt i hevd.

Det handler om Irak:

Vi har ingen illusjoner om Saddam Husseins terrorregime. Det må avvæpnes for masseødeleggelsesvåpen; det må presses til å respektere menneskers verd og rett. Men vi fjerner ikke trusselen fra Saddam Hussein ved å gi ham en grunn til å bruke de våpen han har. Vi fjerner ikke trusselen fra Saddam Hussein ved å ramme titusener, hundretusener av uskyldige irakiske sivile.

Vi skaper ikke fred gjennom en omfattende krig med ufattelige lidelser.

Det handler om mer enn Irak:

Vi er her for å si til dem som tror det kan skapes fred i Midt-Østen gjennom et angrep på Irak. Dere tar feil! Det er ennå tid til å snu.

Fred i Midt-Østen krever respekt for folkeretten, også for palestinernes menneskerettigheter og legitime krav. Fred i Midt-Østen krever at den gjensidige terroren opphører. Fred i Midt-Østen krever at verdenssamfunnet danner en ring rundt partene. Bare slik kan reelle samtaler for fred kan begynne igjen.

Vi er her for å si til dem som mener FN's troverdighet og integritet kan opprettholdes gjennom et angrep på Irak.

Dere tar feil! Det er ennå tid til å snu.

FNs troverdighet og integritet kan bare berges ved at vi står opp mot alle forsøk på å gjøre FN og Sikkerhetsrådet til supermaktens verktøy. Krig er ikke FNs redskap. FN går ikke til krig for å straffe. FN går ikke til preventiv krig for å forhindre at noe verre eventuelt kan skje i framtida. FN bruker bare makt når den militære aggresjon allerede er et faktum, og må stanses for å verne mennesker fra større lidelse.

FN-sporer er fredens spor, ikke angrepskrigens. FN må ikke tvinges ut på USA-sporer, på kollisjonskurs med verdenssamfunnet.

Vi er for å si til dem som tror internasjonal terrorisme kan utslettes ved selv å ty til terrorens metoder,

ved å øke voldsbruken og svekke menneskers rettsvern,
ved å sette demokratiske rettigheter ut av kraft:

Dere tar feil! Det er ennå tid til å snu.

Internasjonal terrorisme kan vi bare stanse ved å framelske toleransen, styrke demokratiet og fremme menneskelig fellesskap på tvers av religioner og kulturer.

Vi er her for å si til dem som hevder at spillet er over, og krigen er uunngåelig.

Dere tar feil. Dette er ikke noe spill. Og det er ikke over.
Det finnes alternativer til krig. En annen strategi er mulig.

Den vei som FN har lagt opp til når det gjelder våpeninspektørene er et alternativ til krig. Forslaget fra Tyskland og Frankrike med støtte fra Russland, viser at det går an å tenke annerledes enn det USA og England gjør.

Vi er her for å si til dem som tror at fred og sikkerhet i et nytt årtusen kan oppnås gjennom opprustning, forkjøpsangrep og preventiv krigføring:

Dere tar feil! Fred og sikkerhet må bygge på rettferdighet og vilje til fellesskap i gjensidig respekt. Ikke gjensidig frykt.

Det er ikke vi som protesterer mot krig som bringer verden til en avgrunn.

Det gjør de som har bestemt seg for krig uansett.

Det gjør de statsledere som passivt venter på at Sikkerhetsrådet skal bestemme seg.

Det gjør nasjoner som ikke aktivt utformer alternativer til krig.

Vi er ved et vendepunkt. Vi kan gjøre det til et vendepunkt for fred. Derfor er vi her. Det nytter! Din innsats for fred er avgjørende!

Biskop Finn Wagles tale ved fredsmarsjen i Trondheim 15. februar

(17.02.2003)

Vi er her fordi vi deler Annes tanker. En murrende og stadig mer dyptfølt uro er blitt til bevisst krigsmotstand. Vi vil bli hørt! Vi er her for å gi vår protest mot en forestående krig i Irak tydelig til kjenne. Vi er her for å dele vår fortvilelse, men også vårt håp og vår trass.

Om det bare finnes én supermakt, vil vi i dag vise verden at det finnes et globalt fredsengasjement av enestående folkelig og religiøs bredde, en åndsmakt som sier nei til krig i Irak på folkerettens, etikkens og den sunne fornuftens grunn.

Det finnes makt som ikke kommer fra geværmunningene. Vi er her fordi vi tror at gjennomgripende endringer for det hardt prøvede irakiske folk kan skje på fredelig vis. Vi er her fordi vi tror at mulighetene for en fredelig løsning først er slutt i det øyeblikk vi ikke lenger tror på noen fredelig løsning.

Krig - et nederlag for menneskeheten

Krig er ikke alltid unngåelig. Men krig er alltid et nederlag for menneskeheten, og krig er alltid et onde. I ekstreme tilfelle er krig det minste onde, noe vi vet fra vår egen historie.

Men krig er aldri et virkemiddel blant andre virkemidler som vi kan velge å bruke for å løse konflikter mellom folk og nasjoner. Krig er derfor ikke noe vi kan bestemme oss for, selv ikke om hensikten er å sikre det felles gode, unntatt som den aller siste utvei, og selv da bare på svært bestemte betingelser. Krig er og blir unntakstilstand, et nederlag for menneskeheten. Som enkeltmennesker, som nasjoner og som menneskehet er vi kalt til å velge fredens vei og vandre fredens vei til ende.

Det er her planene for en forestående krig i Irak svikter på fundamentalt vis, både i forhold til etikkens krav, i forhold til gjeldende folkerett og i forhold til klokskapens stemme.

Etikkens krav

I vår kulturs etiske tankegods ligger også generasjonenes etisk tenkning om «rettferdig krig». Sentralt i denne tenkning er at krig utelukkende kan forsvares etisk som den absolutt siste utvei til selvforsvar mot militær aggresjon. Her behøver ingen være i tvil: I dag er dette moralske minstekrav ikke til stede. Det er åpenbart at sivilbefolkningen i Irak lider under dagens styre. Diktatoren har sviktet sitt folk som lider under menneskerettsbruddene, sulten og sanksjonene. Det nåværende regimet i Bagdad må snarest oppfylle alle de krav som FN-resolusjonen 1441 har satt.

Men like klart er det at en krig vil gjøre forholdene langt verre for uskyldige sivile. FN regner med enorme tap av liv ved en krig og anslår at en halv million mennesker kan bli drept eller skadd. Det er naivt å bagatellisere de problemer Saddam Hussein representerer. Det ville være enda mer naivt og unnfalende om vi ikke peker på de katastrofale følger en slik krig kan få for sivilbefolkningen i Irak og for mennesker i hele regionen.

Folkerettens krav

Den krig som nå forberedes kalles for en «forkjøpskrig» eller «preventiv krig». Det er helt klart at en slik krig ikke har noen dekning i folkeretten. Tvert imot har FN de siste tiårene møysommelig bygget opp en felles forståelse av menneskeretter og folkerett som baserer seg på at all militær aggresjon skal fordømmes og forhindres. Å legitimere et militært anslag før det eventuelt er kommet noe tilsvarende fra Irak, vil kunne rive ned de internasjonale normer som en ellers vil pålegge

stridende parter. En slik angrepskrig vil gjøre vår verden til en enda farligere verden.

La oss lytte til en amerikansk røst, en som med sitt fredsengasjement ved midten av forrige århundre taler direkte inn i dagens situasjon. FNs tidligere visegeneralsekretær og vinner av Nobels fredspris i 1950, Ralph Bunch sier det slik: «Å antyde at krig kan forebygge krig, er en ussel form for ordspill og en forkastelig form for krigshissing. Målet for enhver som virkelig tror på fred må uten tvil være å forsøke enhver hederlig utvei for å berge freden. Verden har sett mange eksempler på at krig kun avler forhold som igjen avler krig.»

Kampen om FNs sjel

Det vi er vitne til disse dramatiske dagene og ukene, er ikke noe mindre enn kampen om FNs sjel. Det handler om hva som skal bestemme FNs framtid: Vedtatt folkerett eller USAs stormaktsinteresser.

Det hevdes at hvis FN ikke følger USA, så blir FN irrelevant. Jeg vil si det stikk motsatt: Hvis FN går med USA i noe annet enn en defensiv forsvarskrig, så blir FN irrelevant, fordi det da er FNs egen moralske og folkerettslige forankring som står på spill. Da handler det om noe mer enn Norges forhold til FN-sporet. Da handler det om FNs eget forhold til sitt eget hovedspor som verdens fredsskapende og fredsbevarende organisasjon. I disse ulvetider finnes det noe som er verre enn at FN og USA skiller lag. Det er at FN taper sin sjel ved å trues til å følge USA i en krig som savner folkerettslig begrunnelse.

Her er det også kampen skal stå for vår regjering og vår statsminister. Jeg vil gjerne gi ros til statsministeren for hans stadige understreking i det siste av at Irak-krisen må finne sin løsning langs fredssporet. Gjennom fredsmarsjene over hele landet i dag, håper vi også å gi styrke til vår statsminister og vår regjering til å holde fast ved dette sporet til veis ende.

Vår regjering har - på grunn av vårt nære forhold til USA - en spesiell forpliktelse til å løfte fram fredssporet i en kritisk dialog med den sittende administrasjon i Washington. Og USA, som verdens eneste supermakt, har en særlig forpliktelse til å lytte til kritiske venners røster. Her vil jeg gjerne sitere noen setninger fra tidligere president Jimmy Carters tale, da han holdt sitt Nobel-foredrag i Oslo i desember: «Nå er det bare én supermakt igjen, med en større militær og økonomisk styrke enn verden noen gang har sett» sa Jimmy Carter. «Det at USA har stor makt og stort ansvar har vi også opplevd tidligere, og denne situasjonen har med stort hell vært utnyttet med tilbakeholdenhet,» fortsatte han. Vi har ikke gått ut fra at superstyrke er det samme som supervisdom, og vi har hele tiden henvendt oss til det internasjonale samfunn for å sikre at vår egen makt og innflytelse skulle påvirkes av en best mulig felles dømmekraft.»

Irak - tre religioners arnested

Det er et talende tegn i tiden at det Irak som nå er i ferd med å hjemsesøkes av en krigsmakt som verden aldri har sett maken til, er det land hvor både jødedommen, kristendommen og islam har sin opprinnelse. Det var fra Ur i Kaldea i det sørlige Irak han utvandret, Abraham, vår felles stamfar. Og det var ved Babylons floder, sør for Bagdad de satt og gråt, jødene fordrevet fra sitt land. Gråten har ikke stilnet i landet mellom Eufrat og Tigris. Og hva slags gråt skal det bli, den dag folket i Irak møter sitt ragnarokk? Nettopp fordi Irak rommer det felles arnested for tre verdensreligioner, rommer det en mulighet til et religionenes møte langs fredens og sameksistensens vei og håpets. En krig mot Irak vil på dramatisk vis svekke disse muligheter. Fiendebildene religionene imellom vil bygges opp og forsterkes. Forsøkene på å få til fredsprosesser i Midtøsten står i fare for å lide ytterligere tilbakeslag, med de konsekvenser dette vil få for stabiliteten i hele regionen. Derfor har kirkene i Midtøsten innstendig bedt kirkesamfunn over hele verden om å ta til orde mot et militært angrep på Irak. De er overbevist om at enhver voldsbruk drastisk vil forverre deres situasjon.

La oss hente styrke til vårt fredsengasjement fra synet av Irak i de tre religioners arnested. La oss nekte å bøye oss for de fiendebilder som i dag tegnes for å umenneskeliggjøre våre såkalte motstandere. Alle er vi skapt i Guds bilde, han som er Far til alt som kalles barn i himmel og på jord. Som om vi ikke alle er bærere både av godhetens og ondskapens muligheter. Som om ikke forskjellen mellom fattig og rik i verden er himmelropeende urettferdig og et uttrykk for at vi i den vestlige verden har langt igjen før vi med noen grad av rimelighet med all vår definisjonsmakt kan plassere oss på godhetens akse. Det mest tragiske av alt i denne tid er kan hende at den del av verden som nå ruster seg til krig, med sine grunnleggende veivalg signaliserer et slikt fravær av forståelse eller bekymring for dem som lever sine liv i fortvilelse og håpløshet. Det blir ingen fred uten frihet og rettferdighet!

Vi som vil følge fredsveien, vi vil i denne skjebnetid for menneskeheten og for livet låne ord til en stemme fra det fjerne, fra det Midtøsten som Irak er en del av og fra de kilder som alle tre bokens religioner øser av. Det er Moses som tar avskjed da hans folk nærmer seg det lovede land. Fra sitt høye fjell er det som han i dag roper ut til alle jordens folk. Som Anne, i sitt brev til Simon, vil også Moses bli hørt! Og det som er hans budskap til all jordens folk, det er dette: Nå, mine barn, er valgets tid! I dag tar jeg himmel og jord til vitne på at jeg har lagt fram for deg liv og død, velsignelse og forbannelse. Velg da livet, så du og din ætt kan få leve! (5 Mos 30,19)

Økonomien i folkekirken forvitrer

(17.02.2003)

I dag er den lokale kirkes økonomi tema på en konsultasjon som Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA) har tatt initiativ til. Representanter for Regjering, Storting, Kommunenes Sentralforbund og Kirkerådet, blir konfrontert med tall KA har samlet inn fra 435 kirkelige fellesråd.

Det er de kirkelige fellesråd som sitter med forvaltningsansvaret for den lokale kirkeøkonomien. Hovedinntektskildene skal, ifølge Kirkeloven, være kommunale rammetilskudd, men staten er også bidragsyter gjennom etablerte tilskuddsordninger til diakoni, kirkemusikk og undervisning.

Tallene som KA legger fram i dag, viser at kommunene nesten fyller sine forpliktelser, mens staten svikter. De dokumenterer at i perioden 1999–2001 har inntektene økt med 15,7%, mens driftsutgiftene har økt med 19,3%.

Kommunale overføringer har økt med 11,8%, i tillegg til at såkalt kommunal tjenesteyting (kommunen yter tjenester i stedet for kroner og ører) har økt betraktelig.

De statlige tilskuddene til fellesrådene er uendret, mens tilskuddet til diakoni og undervisning har økt med ca. 3,5%.

Generell lønnsvekst i perioden har vært på ca. 4,5%, i tillegg har fellesrådene hatt betydelige pensjonskostnader, som ikke er kompensert.

Redusert bemanning

Konsekvensen er at ideen om en landsdekkende folkekirke, forvitrer. Ulikhetene mellom landsdelene og mellom store og små kirkelige fellesråd øker.

43 % av fellesrådene har gjennomført eller planlegger nedbemanning. Det er dramatisk i en kirke som i utgangspunktet har minimumsbemanning, og som ikke har tatt del i veksten man har sett i f.eks. offentlig sektor de siste årene. 70% har gjennomført eller planlegger redusert vikarbruk. 36% av fellesrådene har gjennomført eller planlegger redusert aktivitet. Dette er en følge av redusert bemanning.

Reduserer vedlikehold

73% har gjennomført eller planlegger redusert vedlikehold av kirkene. Det er også dramatisk når man vet at etterslepet på vedlikeholdet av kirkene er på ca. 6 milliarder kroner.

Riksantikvaren mener at bare de 750 såkalt "listeførte kirkene", de med høyest verneverdi, trenger 3,5 milliarder for å komme ajour, eller for å hindre akselererende forfall. Det er ca. 1700 kirker i Norge.

50% av de kirkelige fellesrådene har gjennomført eller planlegger redusert vedlikehold på kirkegårdene.

85% melder at det ikke er aktuelt å stenge kirker. 3% har allerede gjort det, 8% vurderer slikt tiltak. Det er de små fellesrådene som stenger kirkene. De har minst muligheter til omprioriteringer innenfor allerede barberte budsjetter.

Kirkepakke

KAs direktør Frank Grimstad mener staten har mulighet til å gå inn med tiltak uten at kommunenes forpliktelse svekkes.

Han foreslår blant annet at tilskuddene til diakoni, kirkemusikk og undervisning økes med 50 millioner. Det gjør det mulig å komme ajour i forhold til lønns- og pensjonsutgifter, og hindrer f.eks. oppsigelse av 11 diakoner i Trondheim.

Han foreslår også at det bevilges 30 mill kroner til kriserammede fellesråd. Han ser for seg et samarbeid mellom bispedømmeråd og fylkesmann som regional skjønnsnemnd. Målet er å sette

fellesrådene i stand til å opprettholde dagens aktivitetsnivå.

Frank Grimstad foreslår også at det etableres en "kirkepakke for vedlikehold av kirker" etter modell av "skolepakken". Pakken bør være minimum 2 milliarder som gis som rente- og avdragsfrie lån til vedlikehold av kirkebygg. Han går imot avgift på gravferd, men mener bryllupsavgifter kan vurderes. (Kirkeinfo)

Er forsoning mulig?

(18.02.2003)

I et vedtak fra Kirkemøtet 1997 heter det: "Kirkemøtet erkjenner at myndighetenes fornorskningspolitikk og Den norske kirkes rolle i denne sammenheng har medført overgrep mot det samiske folk. Kirkemøtet vil bidra til at uretten ikke skal fortsette. Kirkemøtet anbefaler at det arbeides videre med forsoningsgudstjenester."

Samisk kirkeråd har med utgangspunkt i dette kirkemøtevedtaket startet en prosess med utredninger, drøftinger og samtaler om forsoning.

- Samisk kirkeråd er vel kjent med at det fortsatt finnes mye mistenksomhet mot, og frykt for, det samiske. Det er tale om motsetninger både samer imellom og mellom samer og majoritetsbefolkningen. Dette gjør det nødvendig å gå inn i et forsoningsarbeid med full tyngde, sier lederen av Samisk kirkeråd, Oddvar Andersen (bildet). Han mener kirkelige organer har plikt til å ta initiativ til forsoningsprosesser mellom samer og majoritetsbefolkningen.

Under Samisk kirkeråds møte på Hamarøy neste uke blir det førstkommande mandag temamøte om forsoning. Rådets leder kommer selv fra læstadianer-slekt i Tysfjord, som er nabokommune til Hamarøy. Han mener den kirkelige situasjonen i Nordre Salten og Ofoten demonstrerer hva Samisk kirkeråd tenker på når det gjelder behov for forsoning:

- Forholdet mellom storsamfunnets kirkelige representanter og mennesker av samisk herkomst er fortsatt problematisk på flere plan. Fornorskningsprosessen har gått så grundig til verks at mange samer fortsatt ikke ønsker fokus på samisk identitet, sier Andersen.

Samer kan nå høre sitt eget språk i kirkelig sammenheng, særlig i Tysfjord der størsteparten av den lulesamiske befolkningen lever i dag. Noen opplever dette svært positivt. Hos andre vekker det sterke følelsesmessige reaksjoner og motstand.

Rolf Steffensen (bildet) som er oppvokst på Hamarøy, er stedets sokneprest. Han skal delta på Samisk kirkeråds temamøte om forsoning og vil beskrive egne opplevelser av spenninger mellom storsamfunnet og samene.

- Dette er et følsomt tema. Hele relasjonen preges av en lang og pinefull historie som er vanskelig å vedkjenne seg både for storsamfunnet og for samene. Knut Hamsun som vokste opp i Hamarøy, var en eksponent for holdninger til det samiske som mange i dag opplever vanskelig og uforståelig, forteller Steffensen. Han tror forsoningsarbeidet er en lang prosess som må få lov til å ta tid.

- Samtidig er det viktig at noen trykker på, - holder såret åpent så og si. I denne prosessen har kirken en rolle å spille. Først og fremst ved å nærme seg sin egen historie, snakke sant om kirkens egne institusjonelle overgrep og unnfallenhet i møte med det samiske. Også dette må gjøres med forstand og varsomhet. En urett løses ikke ved å begå en ny.

Sokneprest Steffensen er prest i et av landets mest utpregede læstadianske områder. På temamøtet førstkommande mandag vil han også dele sine observasjoner omkring læstadianismens betydning for det kirkelige livet i Nord-Salten.

- Læstadianismen har uten tvil hatt stor betydning for det samiske folket i vårt område. Fortsatt er den læstadianske forsamlingen en betydelig åndelig og sosial kraft i det samiske miljøet. Enkelte har hevdet at det er læstadianismen som har reddet det samiske livet i Nord-Salten-området. Det er i alle fall læstadianismen og de læstadianske forsamlingene, - ikke kirken eller storsamfunnet forøvrig - som har gitt næring til samisk identitet. For kirken blir det en utfordring i tiden som kommer å finne sin plass i forhold til den læstadianske forsamlingen, uten å stille krav, slik den alltid har gjort tidligere, sier sokneprest Rolf Steffensen. (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

Samisk Kirkeråd har sitt møte på Hamarøy Gjestegård, Oppeid på Hamarøy 23.-25. februar. Dette er det første møtet for det rådet som ble sammensatt ved valg på Kirkemøtet i november 2002. Rådet er valgt for en fire års periode.

Temamøtet om "Samisk utvikling i Nordsalten-området" arrangeres samme sted mandag 24. februar kl. 16.00 - 17.30. Ordførerne og representanter for kommuneadministrasjonene i Tysfjord og Hamarøy er invitert til temamøtet sammen med representanter for det lulesamiske kultursenteret Arran på Drag og lokale kirkelig ansatte og tillitsvalgte.

Mandag 24. februar blir det kveldsgudstjeneste i Hamarøy kirke (kl. 19.00). Sokneprestene Magne Kolvik (sokneprest i Tysfjord) og Rolf Steffensen (sokneprest i Hamarøy) deltar i gudstjenesten der liturgien er på både norsk og lulesamisk. Biskopen i Nord-Hålogaland Per Oskar Kjølås skal preke på gudstjenesten.

Kontaktpersoner:

Leder av Samisk kirkeråd **Oddvar Andersen**, tlf.: 97 17 35 21, e-post: Oddvar.Andersen@ntfk.no

Generalsekretær i Samisk kirkeråd **Synnøve Brevik**, tlf.: 90 07 91 29, e-post: synnove.brevik@kirken.no

Rådgiver i Kirkeinfo **Gunnar Westermoen**, tlf.: 95 04 45 60, e-post: gunnar.westermoen@kirken.no

Sakslisten for Samisk kirkeråds møte 23.-25. februar 2003:

- REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER
- REGNSKAP 2002 / BUDSJETT 2003
- SAKSBEHANDLINGSRUTINER VED BEHANDLING AV BUDSJETT/ BUDSJETTJUL
- ÅRSPLAN 2003
- TILDELING AV OVF-MIDLER 2003
- ÅRSMELDING 2002 - HELHETSVURDERING
- FORSONINGSARBEID – ETTER KM 97 "HVA INNEBÆRER DET AT DEN NORSKE KIRKE HAR BEDT DET SAMISKE FOLK OM TILGIVELSE FOR DELAKTIGHET I FORNORSKNINGEN AV SAMENE?"
- UTVIKLINGEN AV LITURGIER OG SALMEBØKER PÅ SAMISK I DEN NORSKE KIRKE
- SAMISKE – OG URFOLKSPERSPEKTIV I PROGRAMMENE TIL KEK'S OG LVF'S GENERALFORSAMLINGER 2003
- TILDELING AV FONDSMIDLER

- EVENTUELT

Kirkerådet skal vedta opplegget for det kirkelige reformarbeidet

(25.02.2003)

Det foreslås at det skal arbeides med følgende temaer i prioritert rekkefølge: Kirkeforståelsen, menighetenes økonomi og en samordnet kirkelig økonomi, organisering av kirken på lokalt og regionalt plan, samordnet arbeidsgiveransvar og valgordningene.

I sakspapirene til Kirkerådets mars-møte er det også foreslått at det oppnevnes en hurtigarbeidende komite som kan utarbeide et opplegg for en prøveordning til utprøving i forbindelse med neste bispenominasjon.

Stortingsmeldingen om dåpsopplæring er en annen hovedsak når det nye Kirkerådet under Thor Bjarne Bore's ledelse, samles til sitt første møte på Voksenåsen i Oslo. Selv om Stortinget har utsatt behandlingen av meldingen til mai, vil ikke Kirkerådet vente med å drøfte organisering av det forsøks- og utviklingsarbeidet som er tenkt som første trinn i reformarbeidet. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Kirkerådets møte holdes på Voksenåsen i Oslo 2.-4.mars. Saksbehandlingen starter mandag og møtet avsluttes tirsdag kl. 16. Møtet holdes for åpne dører dersom ikke rådet selv bestemmer noe annet. Saksdokumentene er lagt ut på www.kirken.no Her finnes også liste over medlemmene i det nyvalgte Kirkerådet for 2003-2006.

Kontaktpersoner: Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, mobil 951 10 881, Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen, mobil 901 25 850 og informasjonssjef Dag Stange, mobil under møtet 950 44 560.

Forsoningsprosessen skal gå landet rundt

(26.02.2003)

Arbeidet med forsoning er en oppfølging av vedtaket på Kirkemøtet 1997. I vedtaket heter det blant annet: "Kirkemøtet erkjenner at myndighetenes fornorskningsspolitikk og Den norske kirkes rolle i denne sammenheng har medført overgrep mot det samiske folk. Kirkemøtet vil bidra til at uretten ikke skal fortsette. Kirkemøtet anbefaler at det arbeides videre med forsoningsgudstjenester."

Samisk kirkeråd velger i første omgang ikke å foreslå forsoningsgudstjenester.

- Både i samisk og i norsk historie er det fortsatt mye som trenger bearbeiding før representanter for minoritet og majoritet kan møtes til forsoningsgudstjenester. Kunnskapsløsheten om samefolkets historie er stor rundt om i menighetene. Derfor ønsker Samisk kirkeråd økt fokus på forutsetningene for forsoning. Den samiske befolkning lever dessuten i ulike deler av landet, og alle opplever ikke sin situasjon på samme måte, sier Samisk kirkeråds leder Oddvar Andersen.

Samisk Kirkeråd utfordrer nå Kirkerådet til å følge opp saken overfor offentlige organer. På de neste møtene i Samisk kirkeråd vil temamøtet på Hamarøy 24. februar bli brukt som en modell for liknende lokale temamøter i andre deler av landet.

Hamsun

Denne ukens møte i Samisk kirkeråd var lagt til kjerneområdet for lulesamene i Norge. Forfatteren Knut Hamsun, som holdt til på Hamarøy store deler av livet, ble brukt som illustrasjon på at fornorskningsspolitikken overfor samene hadde rasistiske innslag.

Stedets sokneprest, Rolf Steffensen har brukt mye tid på å sette seg inn i dikterens virke på Hamarøy, og sa blant annet:

- Omfanget av rasistisk tenkning i vår nære fortid er betydelig og Hamsun var et barn av sin tid. Han var kanskje rasistisk i en rasistisk tid, i et rasistisk Hamarøy. Mye av Markens Grøde som ble skrevet på Hamarøy, er forstemmende lesning. Her finnes grove karakteristikk av samene som folk. Det er lett å tro at rasismen er Hamsuns, fordi han var en av dem som satte ord på den. Men rasismen er vår. Fra min egen oppvekst husker jeg jo at det var slik.

- Jeg forsøker å møte det samiske folk med ydmykhet, for jeg ser at forventningen til kirken ikke er stor, sa Steffensen på temamøtet.

Ved gudstjenesten mandag kveld ble lulesamiske tekster og bønner for første gang brukt i Hamarøy kirke. Den nye lulesamiske salmeboken som Svenska kyrkan har laget i samarbeid med Den norske kirke, ble også brukt for første gang.

Biskop Per Oskar Kjølås er Bispemøtets representant i Samisk kirkeråd. Han peker på at mye positivt har skjedd i forholdet mellom samer og majoritetsbefolkning de seneste 25 årene.

- For 25 år siden var samisk kirkeliv et fremmedord. Nå har vi et Samisk kirkeråd og Kirkemøtet har sagt at samisk kirkeliv er likeverdig med kirkelivet for øvrig. Det samiske folk gjør selv krav på å bli sett. Verden går fremover og mange har oppdaget at mangfoldet er en rikdom. Vi må arbeide for et forsonet mangfold også i vår norske kirke, sier Kjølås. (Kirkeinfo)

50 år med nye relasjoner

(27.02.2003)

Dette sier preses i Den norske kirkes bispemøte, biskop Finn Wagle. Han er medlem av Mellomkirkelig råd og deltar når rådets 50 års jubileum markeres med seminar, mottakelse og gudstjeneste i Oslo mandag 3. mars. Biskop Kumara fra Det nasjonale felleskirkelige råd på Sri Lanka er en av innleiderne på seminaret sammen med tidligere oslobiskop Andreas Aarflot, Beate Fagerli som er generalsekretær i World Student Christian Federation, generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd og generalsekretær Keith Clements i Konferansen av Europeiske Kirker. Biskop i Oslo, Gunnar Stålsett, taler ved gudstjenesten i Trefoldighetskirken senere på kvelden.

Nidarosbiskop Finn Wagle tar i sommer imot omkring 1000 deltakere til generalforsamlingen for de 130 medlemskirkene i Konferansen av Europeiske Kirker (KEK).

- At KEK har valgt Norge som sted for årets generalforsamling sier noe om at Den norske kirke nyter tillit og respekt i internasjonal økumenikk. Dette har vi i stor grad Mellomkirkelig råd å takke for, sier Wagle.

- På hvilken måte angår dette kirkens menighetsliv?

- Kirken er global og lokal. Mellomkirkelig råd har i 50 år spilt en viktig rolle i å gjøre Den norske kirke nærværende i det globale kirkefellesskapet. Men like viktig er det at Mellomkirkelig råds arbeid har styrket lokale menigheters, - og det enkelte kirkemedlems,- bevissthet om at vi er en del av det globale fellesskapet, sier Wagle. Han tror den lokale arena vil bli den viktigste økumeniske arenaen i årene som kommer:

- Det ligger en stor rikdom og en stor utfordring i å se sammenhengen mellom det lokale fellesskapet og den globale kirke. Det er den universelle kirke vi møter når vi møter en lokal menighet. Denne grensesprengende dimensjonen ved det kristne fellesskapet må flere få oppdage, sier Finn Wagle.

50 års jubileet for Mellomkirkelig råd er lagt til det første møtet for de som er valgt til rådets medlemmer i perioden 2003-2006. Sakslisten på rådsmøtet gir flere eksempler på det som er tema på jubileumsseminaret. Samarbeidsavtaler med Den lutherske kirke i Brasil og med Den evangelisk lutherske kirken i Jordan skal behandles på møtet. Samarbeid med Den serbisk-ortodokse kirke og støtte til ungdomsarbeid i Den estisk lutherske kirke står også på dagsorden. Den norske kirkes mange initiativ i forbindelse med krigstruslene mot Irak blir dessuten gjennomgått på Mellomkirkelig råds møte. (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

*Seminar i Kunstindustrimuseet i Oslo, St. Olavsgt. 1,
mandag 3. mars kl. 09.15 - 16.00
Mellomkirkelig råd 50 år: Forsoning, legedom og ny relasjon*

Program:

Kl. 09.15: Åpning

Kl. 09.30: "Hva har Mellomkirkelig råd betydd for Den norske kirke?"

v/ biskop em Andreas Aarflot

Kl. 10.30: Pause

Kl. 10.45: "Trenger vi fortsatt en økumenisk bevegelse?"

v/ gen.sekr. Beate Fagerli i World Student Christian Federation

"Gamle kyrkjer - nye relasjonar?"

v/ gen. sekr. Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd

Kl. 12.00: Lunsj

Kl. 13.00: "Jesus Christ Heals and Reconciles. Our Witness in Europe"

v/ Keith Clements, gen. sekr. i Konferansen av Europeiske Kirker (KEK)

"Kirkenes rolle i arbeid for forsoning"

v/ biskop Kumara, leder i Sri Lanka National Christian Council

Kl. 14.15: Pause

Kl. 14.30: "Hva skal Mellomkirkelig råd være?"

Panelsamtale.

Ordstyrer: Ingrid Vad Nilsen, leder i Mellomkirkelig råd

Kl. 16.00: Seminaret avsluttes

Kl. 18.00: Festgudstjeneste i Trefoldighetskirken, Oslo biskop Gunnar Stålsett taler.

Kl. 19.30: Mottakelse for inviterte gjester i Kunstindustrimuseet, St. Olavs gt.1

Sakslisten for møtet i Mellomkirkelig råd 2. og 4. mars 2003.

(Møtet holdes på Hotell Norrøna, Grensen 19, Oslo)

MKR-SAK 01/03: PROTOKOLLER

MKR-SAK 02/03: OPPFØLGING AV SAKER I DE ØKUMENISKE ORGANISASJONER

MKR-SAK 03/03: FORDELING AV KONTINGENTER TIL ØKUMENISKE

ORGANISASJONER

MKR SAK 04/03: KEK GENERALFORSAMLING

MKR-SAK 05/03: LVF GENERALFORSAMLING

MKR-SAK 06/03: ÅRSPLAN FOR DE SENTRALE KIRKELIGE RÅD 2003

MKR-SAK 07/03: OVF-MIDLER TIL SØSTERKIRKER OG ØKUMENISKE

ORGANISASJONER 2003

MKR-SAK 08/03: KUI - ÅRSPLAN FOR 2003

MKR-SAK 09/03: SAMARBEIDSAVTALE MED DEN LUTHERSKE KIRKE I BRASIL

MKR-SAK 10/03: STØTTE TIL UNGDOMSARBEID I DEN ESTISKE LUTHERSKE KIRKE

MKR-SAK 11/03: SAMARBEID I NORDEN - OPPFØLGING AV KM-VEDTAK

MKR-SAK 12/03: SPØRSMÅL OM KRIG I IRAK

MKR-SAK 13/03: SAMARBEID MED DEN SERBISK-ORTODOKSE KIRKE

MKR-SAK 14/03: VIDERE ENGASJEMENT PÅ SRI LANKA

MKR-SAK 15/03: VALG AV NESTLEDER OG ARBEIDSUTVALG

MKR-SAK 16/03: NY STRUKTUR - NKR

MKR-SAK 17/03: SAMARBEIDSAVTALE MED EVANGELICAL LUTHERAN CHURCH OF JORDAN (ELCJ)

MKR-SAK 18/03: REGNSKAP 2002 OG BUDSJETT 2003 FOR DE SENTRALKIRKELIGE RÅD

MKR-SAK 19/03: SAKSBEHANDLINGSRUTINER VED BEHANDLING AV BUDSJETT/BUDSJETTJUL

MKR-SAK 20/03: ÅRSMELDING FOR DE SNTRALKIRKELIGE RÅD 2002

MKR-SAK 21/03: REFERATSAKER

MKR-SAK 22/03: ORIENTERINGSSAKER

Kontaktperson

under møtet i Mellomkirkeleg råd 2.-4. mars og seminaret 3. mars:

Gunnar Westermoen, Kirkens informasjonstjeneste, tlf.: 22 93 27 71, mob. tlf.: 48 21 16 71

- Gud har tatt parti med fienden

(03.03.2003)

Dette sa biskop Gunnar Stålsett i sin preken ved gudstjenesten i Trefoldighetskirken i Oslo 3. mars i anledning markeringen av [50 års jubileet for Mellomkirkelig råd for Den norske kirke](#). Vi bringer hele Stålsetts preken nedenfor.

Tekst: Paulus' brev til Efeserne 2,14: "*For han er vår fred, han som gjorde de to til ett og rev ned det gjerde som skilte, fiendskapet.*"

Det er en radikal tro som taler. Det er en *personlig* overbevisning. Den utfordrer oss og vår tro: Han er *vår* fred! Ikke bare *min* – men *vår* fred. Fred handler om fellesskap.

Dere har valgt en aktuell tekst for en dag da vi som kirke takker for fellesskap og enhet mellom kirker som til tider har motarbeidet hverandre. Nettopp i dag ser vi nye dimensjoner i ord som fiendskap og fred. Nye horisonter og nye dybder i hva frelse betyr.

Når fiendebilder daglig males for øynene på oss, når terror preger nyhetsbildet, trenger vi troverdige vitnesbyrd om fred. Når krigsretorikken driver oss stadig nærmere en krig, trenger verden alternative visjoner for fred. Finnes de?

Han er vår fred, Jesus som tok bort fiendskapet, sier Paulus, og møter motsigelser:

Den første motsigelsen er at dette ordet overhodet ikke dreier seg om annet enn sjelens frelse. Det har ingenting med fred i denne verden å gjøre!

Hva slags menneskesyn er det, og hva slags frelse er det, som fornektet at vi er skapt i Guds bilde til fellesskap her i verden – og siden i all evighet?

Hva gjør vi korset til, om vi sier at det er uten betydning for fred mellom mennesker?

Vi sitter igjen med en Jesustro som blir irrelevant for denne verdens krigsarenaer.

Men det som reformatoren kalte "det verdslige regimente," er også *Guds* regimente, og derfor ikke utenfor troens og etikkens rom.

Frelse er - som Pontoppidan innprentet det i generasjoner før oss - "fred med Gud i en god samvittighet". Ingen kan med god samvittighet for Guds ansikt påføre andre lidelser med det vi gjør og det vi unnlater å gjøre. Det er vårt ansvar. Fred dreier seg om vårt forhold til Gud, til vår neste og til oss selv.

Den andre motsigelsen kommer fra motsatt hold, fra de som har avskrevet Jesus som fredsfyrste, fordi de minnes korstog i hans navn. Og fordi de også i dag hører kristne som legitimerer angrepskrig i det godes tjeneste.

Til det er å si at aldri har kirkene talt så tydelig med en røst mot en kommende krig, slik det skjer i

dag. Og at kirkene står sammen slik, er ikke minst en frukt av arbeidet for kristen enhet.

Så hva sier denne teksten oss i dag – i vår kontekst? Kristus forener hedninger og jøder, sier Paulus. Ja, han gjorde de to til ett! Hedninger og jøder – i Paulus' verden - den dypeste avgrunn, sosialt, kulturelt og religiøst og politisk.

I dag reises skammens mur i Det hellige land, der Paulus talte om fellesskap. Daglig drepes uskyldige i en endeløs terror, der Jesus erklærte dem salige som bygger fred.

Jesus kom ikke for å bygge murer, men for å rive ned alt som skiller mellom mennesker, for å forene det som er splittet. En mur gjennom det hellige land, er en mur gjennom Jesu hjerte. Iraks barn får bomber for brød. Det var ikke hva Jesus mente når han sa at mennesket i lever av brød alene.

Hva er det som settes på prøve i disse dager – om ikke vår tro på Gud som skaper?
Hva er det vi trenger i denne tiden – om ikke tro på Jesus som Frelser?
Hva er det vi savner i denne tiden – om ikke tro på Den Hellige Ånd som kan gjøre alle ting nye?

Tro på håpets tre-enige Gud.
Fellesskapets Gud: Den Gud som selv er fellesskap.
Fredens Gud: Den Gud som er vår fred, vil fred, skaper fred.

Det er vår tillit den tre-enige Gud, som settes på prøve når stormakter forbereder seg til angrepskrig. Det er vår tillit til Kristus som verdens frelser, som er utfordret når vi overgir mennesker til død på slagmarken. Det er vår tillit til Den hellige Ånd som svikter, når vi lar håpløsheten bestemme morgendagen.

Visjonen om kristen enhet, har alltid hatt *ett* spor: Jesus-sporet. Han ba at vi alle skulle være ett, for vår troverdighets skyld. Jesus-sporet kjennetegnes på tro og liturgi, liv og arbeid. Det særegne med *den kirkelige* enhetsbevegelsen er nettopp at den har holdt sammen kirkens enhet og verdens enhet. Derfor har den vært opptatt av de svakes og undertryktes rett. Derfor har den vært opptatt av å bevare skaperverket mot menneskets grådighet.

Jesus og Paulus lærer oss at kristen enhet er et mysterium. En vandring der gudsríkets hemmeligheter avdekkes underveis. For Kristus river ned skilleveggen mellom tiden og evigheten.

Det var vel ingen tilfeldighet at tanken om kirkens enhet skjøt fart etter to verdenskriger.

I bestialitetens århundre møttes kristne på slagmarken. I to verdenskriger sto kirken på begge sider av fronten. Kampropet "Gud med oss", ga ikke rom for at Gud var med de andre.

Fortielsen av kirkers medansvar for krig og undertrykkelse, tvang fram hos økumenikkens pionerer en brennende lengsel etter et kristent fellesskap som tåler alt, tror alt, håper alt. Jesu ord om at hvis disiplene tier, skal steinene skal rope, fikk ny mening. Etter holocaust måtte talen om Gud gjenvinnes. Troens alfabet måtte læres om igjen, som bilder av en tro virksom i kjærlighet.

Gud ble erklært død i filosofers tankespinn og ideologers hovmot. Men det var ikke Guds eksistens som sto på spill, Gud døde ikke i Europas ruiner. Men drømmen om overmennesket ble det 20 århundres mareritt.

Ved et jubileum for kristen enhet, minnes vi en skapende tid, en gjenreisnings tid ikke bare for bygninger og byer men for mennesket selv. Kampen for menneskeverd og fellesskap bygget bro mellom sivilisasjoner og førte religionene inn i det felles rom.

FNs charter talte om en fremtid uten krig, menneskerettighetserklæringen om vår felles rett. For pionerene i den økumeniske bevegelse, en erkebiskop Söderblom etter 1. verdenskrig, en biskop Berggrav etter 2 verdenskrig, ble dette den samlende visjon, for verden og for kirken: Kristen enhet dreier seg om enhet mellom mennesker, ikke ideologi men teologi, Kristustro og Kristus-etterfølgelse. Troen på enhetens og mangfoldets Gud.

Det radikale Guds ord viser oss at det evige liv er livet her og nå. Paulus taler ikke om at en gang der framme - i himmelen - skal jøder og hedninger gjenkjenne hverandre som brødre og søstre. Han taler om at vi er brødre og søstre her og nå.

Det er det oppsiktsvekkende: Jesus er vår fred, nå, i dag. Paulus hadde gjennomgått en radikal omvendelse. Han hadde måttet ta er rystende oppgjør med tillært tenkemåte. Stolthet over jødisk identitet, over å adlyde loven, og å følge profetene, over alle ting, hadde blindet ham. Derfor forfulgte han de kristne, av den grunn foraktet han hedningene.

Det radikale møte med den levende Kristus lar skjell falle fra øynene, så vi ser.
Det radikale møte med Den hellige Ånd som gir oss det levende ord, så vi kan tro.

"Men nå, i Kristus Jesus, er dere som var langt borte, ved Kristi blod kommet nær. For han er vår fred..."

Kristi død på korset har mer enn en symbolsk kraft, det er mer enn en selvoppofrende død på menneskers slagmarker.

Kristi død er en effektiv forsonende handling. Den tar bort fiendskapet mellom Gud og mennesker, og mennesker imellom.

Det er denne forsonende kraft vi slipper løs når vi forkynner frelse i Jesu Kristi navn. Når vi tar på alvor at skilleveggen er revet ned, når vi er overbevist om at fiendskapet brutt, får vi et annet verdensbilde, en annen virkelighetsorientering, enn den som deler verden i onde og gode.

Det er ikke blodet på slagmarkene, i Iraks byer, i Israel og Palestina, i Colombia og Tsjetsjenia der krig og terror daglig krever nye ofre, - det er ikke dette blodet som skaper fred og frigjøring. Det skaper bare lidelse og død i nye generasjoner. En Gud som blør for menneskene er en Gud som gråter for menneskene. Derfor er korset fredens og forsoningens merke.

Sterkere enn bokstaver i læredokumenter, er det vitnesbyrd om enhet som viser seg i felles bønn og felles handling.

Det er derfor et håpets tegn for kristen enhet, og for verdens fremtid, når protestanter og katolikker, ortodokse og reformerte i dag står sammen i en bønnekjede for fred.

Vi har lært noe fra det århundret da enheten vokste fram av ruinene: ingen skal lenger kunne gå til

angrep under slagordet 'Gud med oss'. For Gud har tatt parti med fienden. Gud er bare med oss når vi ser Kristus i de andre.

Noe nytt er i ferd med å skje. Like utfordrende som visjonen om kristen enhet. En ny visjon vokser fram i terrorens ruiner. Det skjer når vi i andre religioner, også i andre troendes bønner, gjenkjenner den samme lengselen etter fred.

Der mennesker rammes av fiendskap og hat, må vi våge det fellesskapet som ikke setter fiendskap mellom religioner, som ikke gjør hat til en religiøs dyd, for hat i Guds navn er hat mot Gud.

Derfor må vi som kirke motvirke alt som fører til krig mellom religioner og mellom sivilisasjoner. Et større fellesskap mellom religioner i dette århundre, er like påtrengende som fellesskapet mellom kristne kirker ble det i det forrige århundre. At Kristus kommer med fred kan være vanskelig å forstå for muslimer i dagens verden.

Derfor trenger vi en ny enhetsbevegelse - *men annerledes*. Derfor leter vi etter ord for bibelsk tro i en ny tid.

Kanskje er det Paulus ord på Areopagos som åpner veien for oss. Uredde ord om at den Gud dere tilber, forkynner vi Kanskje er det ord om den kosmiske Kristus som åpner nye horisonter. Dristige ord om å sammenfatte alt i Kristus, alt i himmel og på jord.

Vi forstår ennå stykkevis og delt. Hva det betyr for de som venter at bombene skal falle, hva det betyr for en krigstruet nasjon, at Kristus har revet ned fiendskapet og det gjerdet som skilte, må oppta oss alle.

Vi forstår stykkevis og delt. Men vi forkynner med all tydelighet så langt vi ser: Fiendskapet ble tatt bort da Menneskesønnen ga sitt liv på et kors. Derfor er det ikke noe fiendskap, eller noen konflikt, eller noen slagmark, eller noe hjerte, hvor det ikke er sant at Jesus er vår fred.

Derfor forkynner vi omvendelse fra fiendskapet. Derfor roper vi ut Guds framtid. I denne tiden, preget av hat og splittelse, er vi som kristne, er kirken, kalt til å bygge tillit. I en verden preget av sårbarhet, skal vi få sår til å gro, og gjøre det ødelagte helt igjen. Vi skal helbrede ved å gjøre til ett, ved å skape enhet, ved å bygge fred. Og Jesus hilser oss med klare ord:

Salige er dere som skaper fred, Gud kaller dere sine barn!

Kirkerådet inviterer til samarbeid om dåpsopplæringen

(04.03.2003)

-Når det gjelder organisering, vil Kirkerådet understreke at siktemålet er dåpsopplæringen i den lokale menighet. Arbeidet bør organiseres i et samspill mellom det lokale, regionale og sentrale nivå og vil involvere barne- og ungdomsorganisasjoner, høyskoleinstitusjoner og relevante fagmiljøer i et nettverkssamarbeid, sier Kirkerådet.

Samtidig understreker rådet behovet for en tydelig prosjektorganisering av arbeidet. Det skal oppnevnes en styringsgruppe til å lede prosjektet, og den vil bli oppnevnt på Kirkerådets møte 4.-5.juni, etter Stortingets behandling. Kirkerådet ber videre sekretariatet om å arbeide for en effektiv og målrettet ressursutnyttelse i egen organisasjon, med dåpsopplæring som tverrfaglig satsingsområde.

Stortingsmeldingen "*Trusopplæring i ei ny tid. Om reform av dåpsopplæringa i Den norske kyrkja*" går inn for en reform for å styrke kirkens dåpsopplæring. Reformen har alle døpte i alderen 0-18 år som målgruppe. Den planlegges iverksatt i løpet av en periode på ti år, hvorav de første fem årene settes av til forsøks- og utviklingstiltak, organisert som et prosjekt. Satsingen finansieres gjennom en opptrapping til om lag 250 mill. kroner i løpet av en 5-10- årsperiode.

Reformen utfordrer kirken på flere områder, bl.a. bemanning, pedagogisk nyutvikling, breddeoppslutning og tverrprofesjonelt arbeid. Erfaringer fra forsøkene de første årene vil danne basis for den videre utbyggingen av reformen i alle menigheter landet over.(Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Kontaktpersoner: Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, mobil 951 10 881,

Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen, mobil 901 25 850

Saksdokumentene er lagt ut på www.kirken.no

Her finnes også liste over medlemmene i det nyvalgte Kirkerådet for 2003-2006.

Kirkerådet etterlyser økonomiske strakstiltak

(04.03.2003)

Det nye Kirkerådet drøftet opplegget for det videre arbeidet med kirkelige reformer, på bakgrunn av Kirkemøtets foreløpige behandling av kirke/stat-spørsmålet i november og sluttet seg til et forslag om at det utarbeides en helhetlig plan med tiltak, prosjekter og organisering i 2003 og årene framover. Kirkerådets sekretariat får i oppdrag å lage en slik plan i samarbeid med ett av Kirkerådets medlemmer, bedriftsrådgiver Ådne Berge, og impliserte parter.

Kirkerådet vedtok at det skal oppnevnes en styringsgruppe med ansvar for prioritering og koordinering av prosjekter og tiltak i arbeidet med de kirkelige reformer, men utsatte til sitt møte 4.-5. juni å oppnevne medlemmene av gruppa, i samråd med impliserte organer.

Det foreslås at det skal arbeides med følgende temaer i prioritert rekkefølge: Kirkeforståelsen, menighetenes økonomi og en samordnet kirkelig økonomi, organisering av kirken på lokalt og regionalt plan, samordnet arbeidsgiveransvar og valgordningene.(Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Kontaktpersoner: Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, mobil 951 10 881,

Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen, mobil 901 25 850.

Saksdokumentene er lagt ut på www.kirken.no

Her finnes også liste over medlemmene i det nyvalgte Kirkerådet for 2003-2006.

23,5 millioner fordelt fra Opplysningsvesenets fond

(05.03.2003)

Kr. 2.884.000 ble fordelt på søknader til landsomfattende eksterne prosjekter innenfor Kirkemøtets satsingsområder og kr. 6.387.000 til de 11 bispedømmene til regionale og lokale kirkelige tiltak, samt tiltak innenfor Samarbeidsråd for menighet og misjon.

Kr 1.788.000 ble avsatt til utviklingstiltak i samarbeid med søsterkirker i andre land. Statsbudsjettet har lagt føringer om at finansieringen av kontingenter til økumeniske, internasjonale organisasjoner må dekkes over Opplysningsvesenets fond (OVF). Dette utgjør kr 3.725.000. Likeså har Kirkerådet blitt pålagt å dekke utgifter i sammenheng med norsk deltagelse i Det Lutherske Verdensforbunds generalforsamling i Winnipeg i Canada 21.-31.juli 2003. Dette utgjør kr 672.170.

Det er bevilget kr 605.000 til dekning av utgifter i sammenheng med Konferansen av Europeiske Kirkers (KEKs) generalforsamling i Trondheim 25.juni-2.juli 2003.

Kr. 615.000 ble fordelt til prosjekter innen kirkeoppvarming i regi av Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon, og pedagogisk utvikling i regi av Institutt for Kristen Oppseding (IKO). Kr 3.503.000 gikk til prosjekter i regi av Kirkerådet og kr. 2.160.000 til administrasjonsutgifter til Kirkerådet. Det ble også avsatt kr. 660.000 til samisk kirkeliv og kr 500.000 til Kirkerådets faglige nemnder.

Av de kr. 2.884.000 som ble fordelt til eksterne tiltak, ble kr. 584.000 fordelt på følgende prosjekter innen Kirkemøtets satsingsområde dåpsopplæring: Prosjekt "Mer enn ord" i Borg bispedømme kr 30.000, Norges KFUK- KFUM kr 60.000, Norske kyrkjeakademi kr 50.000,-, Verbum forlag kr 50.000,-, Institutt for Kristen Oppseding kr 394.000.

Innen satsingsområdet diakoni er kr 1.400.000 fordelt slik: Kirkens Sosialtjeneste kr 50.000, Kristent Interkulturelt Arbeid kr 55.000, Kirkens Bymisjon/Kirkens SOS kr 60.000, Stiftelsen Dikonissehuset Lovisenberg/Kirkerådet kr 100.000, Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep kr 900.000, Åpen kirkegruppe kr 65.000, Tro og Lys kr 50.000, Norges Kristne Råd kr 100.000, Navigatørene kr 20.000.

Innen satsingsområdet medarbeiderskap er kr 235.000 fordelt slik: Prosjektgruppen Ungdom Tjeneste Utdanning (UTU) i Kirkerådets regi kr 100.000, Styringsgruppen for prosjektet "Ledelse av frivillige i Den norske kirke" (Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon) kr 50.000, Norsk Kvinnelig Teologforening kr 50.000, Lovisenberg Diakonale Høgskole kr 35.000.

Innen satsingsområdet Ung i kirken ble det fordelt kr. 295.000 slik: ACTA – barn og unge i Normisjon kr 55.000, Norges KFUK-KFUM-speidere kr 50.000, OASE kr 50.000, Norges Kristne Råd / Mellomkirkelig råd kr 60.000, Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag kr 80 000.

Til prosjekter utenfor Kirkemøtets satsingsområder ble det bevilget kr 370.000 slik: Institutt for Sjelesorg kr 20.000, Liturgisk senter kr 30.000, Norske kyrkjeakademi kr 150.000, Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO) kr 100.000, Den norske kirkes presteforening/Kirkerådet kr 30.000, Kristiansund kirkes kunst- og kulturfestival kr 40.000

Opplysningsvesenets fond er et selvstendig rettssubjekt og er en av landets største grunneiere og blant annet eier av mange prestegårder, presteboliger, store skogarealer festetomter. Fondet forvaltes av Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond og er underlagt Kultur- og kirke departementet (KKD). Avkastningen fra Opplysningsvesenets fond er primært ment brukt til nye tiltak og prosjekter i Den norske kirke. Lokale og regionale råd og grupper innen Den norske kirke kan søke det respektive bispedømmeråd om tilskudd. Prosjekter som omfatter mer enn ett bispedømme og organisasjoner/instanser med hele landet som virkefelt, kan søke Kirkerådet om tilskudd. (Kirkeinfo)

Bønn for situasjonen i Irak

(06.03.2003)

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke var samlet til møte 2. - 4. mars 2003. Med referanse til aktuelle uttalelser fra kirkelige instanser om en mulig militær intervensjon i Irak, vedtok rådet følgende:

Mellomkirkelig råd vil

- oppfordre til bønn om en fredelig løsning på Irak-krisen
- uttrykke glede over den brede kirkelige, folkelige og tverreligiøse motstanden mot en krig mot Irak i dagens situasjon og mot angrepskrig generelt
- uttrykke vår fortsatte motstand mot opptrappingen til krig mot Irak
- ta avstand fra bruken av religiøs retorikk som bidrar til å styrke fiendebilder
- minne om at vi som kristne må bidra til forståelse og fred, ikke dypere splittelse
- uttrykke tilfredshet med at FNs diplomatiske bestrebelser gjennom våpeninspektører og press fra FNs Sikkerhetsråd i forhold til Irak nå gir resultater
- gi vår støtte til alle som søker å løse Irak-krisen med fredelige og diplomatiske midler
- ta avstand fra forsøk på å oppnå nedrustning og regimeendring ved forkjøpsangrep og preventiv krigføring, og fra forsøk på å gjøre disse til legitime virkemidler i internasjonal politikk.

Kristne over hele verden ber for fred Irak

Kirkenes Verdensråd, som samler kirker over hele verden, oppfordrer sine medlemskirker til å be spesielt for Irak ved inngangen til denne fastetiden. Sammen med hele bredden av kirker over hele verden vil Mellomkirkelig råd, på vegne av Den norske kirke, oppfordre alle menigheter, kirker og trossamfunn til utholdenhet i bønn for en fredelig løsning på krisen i Irak. Bønnen nedenfor er et forslag som kan brukes i gudstjenesten og i andre sammenhenger.

Bønn for fred i Irak

Herre, vi ber til deg som er fredens Gud

Se i nåde til befolkningen i Irak!

Stans alle brudd på menneskerettighetene.

Hjelp dem som er verdens ledere til å huske på de enorme menneskelige lidelsene som krig fører med seg.

La det ikke skje at noen fører krig i ditt navn.

Gi oss alle vilje og evne til å fremme rettferdighet og fred for alle mennesker.

Flere liturgiske byggeklosser kan finnes i liturgidatabasen på www.kui.no

1,8 fonds-millioner fordelt til søsterkirker

(06.03.2003)

I følge vedtak i Kirkemøtet 1997 skal 10 prosent av de midlene fra Opplysningsvesenets fond som disponeres av de sentralkirkelige rådene fordeles til prosjekter i regi av, eller til fordel for, søsterkirker og internasjonale partnerorganisasjoner. Fordelingen foretas av Mellomkirkelig råd ut fra den hoveddrømme som vedtas av Kirkerådet.

50 % av tildelingen ble bevilget til prosjekter i regi av Kirkenes Verdensråd (KV) og Det Lutherske Verdensforbund (LVF). Dette utgjør kr 447.000 til hver av organisasjonene.

40 % av tildelingen ble bevilget til prosjekter i regi av søsterkirker eller partnerorganisasjoner. Følgende organisasjoner og kirker fikk innvilget søknadene:

Det Norske Misjonsselskap på vegne av Mekane Yesus-kirken i Etiopia kr 33.000, Norges KFUM-speidere på vegne av Sri Lanka KFUM kr 30.000, Det Norske Misjonsselskap på vegne av Mission Evangelique Luthérienne au Mali kr 50.000, World Student Christian Federation kr 50.000, Normisjon på vegne av Église Evangelique Luthérienne à l'Ouest du Mali kr 50.000, Oslo og Akershus KFUK-KFUM /Norges KFUM- KFUK på vegne av Armensk KFUM kr 30.000, Estonian Evangelical Lutheran Church kr 100.000, Samarbeidsråd for Menighet og Misjon (SMM) og Den norske kirkes presteforening kr 67.000, Det Norske Misjonsselskap, Mali kr 30.000, Det Norske Misjonsselskap, aidsprosjekt på Madagaskar kr 20.000 og Borg bispedømmeråd på vegne av den lutherske kirken i Romania kr 35.000.

Mellomkirkelig råd bevilget også kr 20.000 til hvert av bispedømmene for å bygge opp relasjoner til europeiske kirker.

10 % av bevilgningen ble fordelt til fire bispedømmer for å bygge opp vennsksrelasjoner med søsterkirker. Oslo bispedømme fikk kr 43.400, Borg bispedømme fikk kr 43.400, Nidaros bispedømme fikk kr 54.200 og Stavanger bispedømme fikk kr 38 000. (Kirkeinfo)

Regjeringens stat/kirke-utvalg oppnevnt

(14.03.2003)

Kirkerådets kirke/stat-utvalg presenterte sin innstilling "[Samme kirke - ny ordning](#)" i mars 2002. Nå skal det regjeringsoppnevnte utvalget drive saken videre de neste to-tre årene. Utvalget skal legge fram sin utredning innen utgangen av 2005. Sekretariatet blir lagt til Trondheim.

Følgende er oppnevnt i utvalget:

Fylkesmann Kåre Gjønnes, leder, Orkdal
Pensjonist Marit Tingelstad, nestleder, Gran
Lagssekretær Jorund Andersen, Kristiansand
Domprost Per-Otto Gullaksen, Fredrikstad
Sokneprest Jens-Petter Johnsen, Oslo
Lærer Helge Kolstad, Trøgstad
Biskop Per Oskar Kjølaas, Tromsø
Husmor Hildur Larsen, Sveio
Førstekonsulent Lena Larsen, Oslo
Prosjektleder Vibeke Limi, Bærum
Stortingsrepresentant Inge Lønning, Oslo
Forstander Kjell Nordstokke, Oslo
Generalsekretær Dag Nygård, Notodden
Spesialrådgiver Ingar Samset, Trondheim
Fagsjef Bente Sandvig, Bærum
Kulturkonsulent Hege Fjellheim Sarre, Karasjok
Advokat Fredrik Sejersted, Oslo
Generalsekretær Anfin Skaaheim, Asker
Kirkeverge Hege Steinsland, Haram
Høgskolelektor Pia Svensgaard, Tromsø

Utvalgets mandat:

Formålet med utredningen er å gi grunnlag for å treffe beslutning om statskirke-ordningen skal videreføres, reformeres eller avvikles. Det legges til grunn at Den norske kirke fremdeles skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Med henblikk på formålet, skal utvalget vurdere:

1. Statskirkeordningen i sin helhet slik den er utformet og virker i Norge.
- Mulige eller ønskelige reformer innenfor rammen av det en med rimelighet kan karakterisere som en statskirke.
 - Alternativ til statskirkeordningen og overgangsordninger ved et eventuelt opphør av statskirkeordningen.
 - Finansiering av kirkelig virksomhet, herunder spørsmål knyttet til medlemsavgift, livssynsavgift, skatt og statlige/kommunale bevilgninger.
 - Gravferdsforvaltningen.

- Ordninger for ivaretagelse av fredede og verneverdige kirker.
- Eiendomsretten til kirker og kirkegårder, andre aktuelle eiendommer, Opplysningsvesenets fond m.v. ved et eventuelt opphør av statskirkeordningen.
- Hvilke konsekvenser foreslåtte endringer i kirkeordningen antas å ha for blant annet oppslutningen om Den norske kirke, for det åndelige liv, for kirkelig undervisning og diakoni, for vår kultur og for verdigrunnlag i vårt folk.

Det forutsettes at utvalget i tilknytning til sine tilrådinger legger fram konkrete forslag til nødvendige endringer i Grunnloven og/eller annen lovgivning.

Det bør være et mål for utvalget å foreslå løsninger som kan få bredest mulig oppslutning og som sikrer at kirkens medlemmer opplever å ha sin kirke i behold og at samfunnets verdiforankring ikke svekkes. Utvalget bør konsentrere seg om forholdet mellom staten og Den norske kirke. Det må tas nødvendige hensyn til ivaretagelse av religionsfriheten, uten at det dermed forutsettes at utvalget utreder religionspolitiske spørsmål generelt.

Det er ønskelig at utvalget arbeider i dialog med kirkelige organer og andre aktuelle aktører i samfunnet.

Utvalget kan utarbeide delrapporter med mulige og alternative grunnlovsforslag. Disse må foreligge på et tidspunkt som gjør det mulig at det, i Stortinget, kan fremsettes grunnlovsforslag innenfor den fristen som gjelder for slike forslag inneværende stortingsperiode.

Biskopene avlyser Brussel-tur på grunn av krigen i Irak

(19.03.2003)

- Som ledere i kirken finner vi det nødvendig å være til stede i våre bispedømmer og møte den nød og frykt mange mennesker nå bærer på også i vårt land. Samtlige biskoper har hatt et sterkt engasjement for en fredelig løsning på Irak-krisen. Nå oppfordrer vi våre menigheter til å skape rom for bønn og ettertanke lokalt. Da må vi selv være hjemme og ta del i denne forbønnstjenesten. Derfor har vi avlyst reisen, sier Bispemøtets preses, biskop Finn Wagle.

Biskop Wagle fremholder at biskopene hadde gledet seg til besøket i Brussel og håper at det vil la seg gjøre å reise ved en senere anledning.

De norske biskopene skulle under oppholdet også ha besøkt Brussel-kontoret til Konferansen av Europeiske Kirker, som skal ha generalforsamling i Trondheim fra 25.juni til 2.juli i år. (Kirkeinfo)

Det er tid for å be

(21.03.2003)

Dette skriver leder i Mellomkirkelig råd Ingrid Vad Nilsen og rådets generalsekretær Olav Fykse Tveit i en e-post-henvendelse til menighetene. - Det er tid for å be om fred, om rettferdighet, om vern om liv, om fredelig samliv mellom folk, religioner og kulturer. Vi oppfordrer til å arrangere tverrkirkelige forbønns-gudstjenester, der det er mulig, heter det i brevet.

Brevet peker også på at Irak-krigen øker faren for større spenninger mellom folk, religioner og kulturer: - Våre kristne søsken i Irak og Midt-Østen for øvrig kommer i klemme fordi kristendom blir identifisert med angrepskrig og invasjon, sier Vad Nilsen og Fykse Tveit.

Vedlagt brevet følger et forslag til en fredsliturgi menighetene kan benytte ved forbønns- og sørgegudstjenester i anledning krigsutbruddet i Irak. Liturgiens fredsbønn har følgende ledd:

Herre, vi ber til deg som er fredens Gud. Se i nåde til dem som nå får sine hjem ødelagt av krig, og til alle som mister sine kjære. Se til dem, Gud.

Stans alle brudd på menneskerettighetene. Hjelp dem som er verdens ledere til å huske på hvilke enorme menneskelige lidelser en krig fører med seg. Hjelp dem til å finne løsninger med fredelige midler.

Herre, vi ber for alle som nå føler avmakt. Gi oss mot og styrke til å tale fredens sak. La din kirke vitne om at du forsoner og helbreder.

Herre, vi ber om at hatet ikke skal få plass mellom kulturer og religioner. La ingen føre krig i ditt navn.

Herre, gi oss vilje og evne til å fremme rettferdighet og fred. Miskunn deg over alle mennesker for Jesu Kristi skyld.

Oppfordringen om tverrkirkelige markeringer følges opp på det årlige rådsmøtet i Norges Kristne Råd lørdag. Ved starten av møtet i Første Metodistkirke på Grünerløkka i Oslo samles representantene for rådets 15 medlemskirker til fredsbønn for Irak.

Kirkens informasjonstjeneste mottar rapporter om at mange kirker vil holdes åpne denne helgen. Her er et lite utdrag av meldingene:

Oslo domkirke, lørdag 22. mars kl. 10.00: Sørgegudstjeneste ved krig, biskop Gunnar Stålsett m.fl.

Tromsø domkirke: bønnesamling lørdag 22. mars kl 12.00

Høyland kirke lørdag 22. mars kl. 1100-1300 . Åpen kirke med diakon tilstede

Tasta kirke onsdag 26. mars kl. 2000-2100. Åpen kirke med bønn og stillhet

Bryne kyrkje laurdag 22. mars kl 12 - 15. Tid for stille, bøn og samtale.

Sandnes kirke er åpen lørdag kl. 1100-1300 med forbønns-gudstjeneste for fred kl. 1100

Nidaros Domkirke lørdag 22. mars: Åpen kirke med mulighet for å tenne lys kl. 9 - 20. Middagsbønn kl 12.15 . Forbønns-gudstjeneste kl 13. Biskop Finn Wagle.

Nidaros Domkirke søndag 23. mars Maria budskapsdag: Åpen kirke med mulighet for å tenne lys kl. 09.00 - 21.30.

Nidaros Domkirke mandag 24. mars: Åpen kirke med mulighet for å tenne lys kl. 09.00 - 18.00

Vår Frue kirke, Trondheim, lørdag 22. mars: Åpen kirke med mulighet for å tenne lys kl. 11 - 21

Vår Frue kirke, Trondheim, søndag 23. mars Maria budskapsdag: Åpen kirke med mulighet for å tenne lys kl. 14 - 19

Os kyrkje i Hordaland - open laurdag 22. mars kl.1200 - 1600

Hønefoss kirke åpen hele dagen fram til kl 20.00 21., 22. og 23. mars. Onsdag 26. mars: forbønngudstjeneste for hele prostiet i Hønefoss kirke kl 20 (med åpen kirke fra kl 19.30).

Kristiansand Domkirke åpen fredag 21 mars kl. 10.00 - 1800 og lørdag 22. mars kl. 10.00 - 14.00. Kl. 12.00 lørdag - fredsbønn. Kl. 14.00 lørdag fredsmarkering på Torget.

Hamar domkirke fredag 21. mars kl. 20: Lystenning og forbønn.

Hamar domkirke lørdag 22. mars kl. 12-14. Lystenning og forbønn. Avsluttes kl. 13.45 av biskop Køhn.

Domen på Domkirkeodden i Hamar er åpen for lystenning lørdag 22. mars kl. 12.00-14.00 Avsluttes kl. 13.45 av domprost Holck.

Fredrikstad domkirke lørdag 22. mars kl. 16.00: Bønnegudstjeneste.

Volda kyrkje er open fredag 21. mars frå kl 19.00 til 21.00

Geilo kyrkje, onsdag 26. mars kl. 19.00: "Bønn for fred"

Våle kirke i Re er åpen fredag 21. mars fra kl. 20 - 24, bønnestasjon, lystenning, stillhet og ettertanke

Tønsberg Domkirke fredag 21. mars kl. 1800 - 2200 Åpen kirke. Kl. 20 blir det skriftlesning ved biskop Laila Riksaasen Dahl.

Tønsberg Domkirke tirsdag 25. mars kl. 2000: Forbønngudstjeneste for fred ved biskop Laila Riksaasen Dahl. og domprost David Gjerp m/fl.

Lukas og Paulus i ny finpuss

(28.03.2003)

I Sakarjas lovsang i første kapittel i Lukasevangeliet heter det ikke lenger at Gud "lovte det for lenge siden". Nå er poesien tilbake. Gud "lovte fra gamle tider", sies det i den nyreviderte versjonen. I slutten av den samme sangen har Sakarja siden 1978 sagt at Gud skal "lede våre skritt inn på fredens vei." Fra nå av sier han at Gud skal "lede våre føtter inn på fredens vei."

I prosatekstene går den nye revisjonen motsatt vei. Maria er ikke lenger "trolovet med Josef", men hun er "lovet bort til Josef". Uttrykket gjør at folk skjønner mer av det saklige innholdet i forholdet mellom Maria og Josef.

De fem skriftene som nå er gitt ut i revidert utgave, er Lukasevangeliet, Første og andre tessalonikerbrev, Galaterbrevet og Filipperbrevet.

Poesi og kjønn

Ved presentasjonen sa professor Hans Kvalbein, som har vært teologisk konsulent for revisjonen, at 1978-utgaven nok gikk en smule for langt i forklarende omskrivninger. – Vi må ta vare på stilen, poesien og bildespråket, mente han, – og samtidig vise troskap mot en fremmed kultur.

Kvalbein snakket spesielt om det kjønnsinkluderende ordvalget som preger den nye revisjonen. Der teksten åpenbart gjelder både kvinner og menn, er "brødre" nå byttet ut med "søsken", og "broderkjærighet" med "søskenkjærighet". Maria er ikke lenger "Herrens tjenerinne" i prosatekst, men er blitt "en tjener for Herren" – i tråd med den generelle avskaffelsen av ord som lærerinne og sykepleierske i det norske språket. Men i Marias poetiske lovsang har Gud fortsatt "sett til sin ringe tjenerinne".

Hele NT i 2005

Tekstene har fått betegnelsen "Det nye testamente revidert", eller NTR, og er publisert sammen med en presentasjon av revisjonsarbeidets målsettinger. Det er tatt med innledninger og noter fra oversetterne. Boken inneholder også opplegg for studier til bruk i bibelgrupper eller i selvstudium. I boken står revidert nynorsk og revidert bokmålstekst side om side, for sammenligningens skyld. Planen er å publisere de nye bibeltekstene bok for bok, i fem bind med kommentarer og innledninger. Tekstene vil bli publisert etter hvert som de blir ferdige fram mot sommeren 2004. Hele Det nye testamente er ventet i 2005. (Kirkeinfo)

Fasteaksjonen 2003

(28.03.2003)

På grunn av krigsutbruddet i Irak der understreker KN nå at årets fasteaksjon også vil komme organisasjonens innsats i Irak til gode.

- Kirkens Nødhjelp driver omfattende arbeid i Irak, og har i tillegg til egne midler mottatt overføringer fra regjeringen til dette. 50% av inntektene til årets fasteaksjon går til vårt hiv/aids-arbeid. Resten går til vårt øvrige arbeid, deriblant til Irak. Dette innebærer at vi med hånden på hjertet kan si at vi også gjør en innsats for sivilbefolkningen i Irak ved å gå med bøsse for Kirkens Nødhjelp i årets fasteaksjon, sier generalsekretær Atle Sommerfeldt (bildet) i Kirkens Nødhjelp.

Kirkens Nødhjelp sendte i februar i år et [brev til menighetene](#) om ekstraoffer til Irak. Brevet var undertegnet av lederskapet i Den norske kirke og lederen for Norges Kristne råd.

Helt siden Fasteaksjonen startet i 1967 har menighetene i Den norske kirke, - etterhvert også i flere av frikirkene, gjennomført denne aksjonen i fastetiden før påske. Ikke minst trer konfirmantene i aksjon. I 2002 var det trolig så mange som 30 000 bøssebærere, de fleste av disse var tenåringer.

Om bakgrunnen for årets tema for fasteaksjonen skriver KN bl.a. følgende på [sine nettsider](#):

- I dag er det over 40 millioner mennesker som er hivpositive og årlig blir fem millioner mennesker smittet av epidemien. Hele 95 prosent av de som er smittet bor i utviklingsland. Mange hivpositive, aidssyke og deres pårørende lever under uverdige forhold. De utsettes for diskriminering og grove brudd på grunnleggende rettigheter.

Kirkens Nødhjelp var den første store internasjonale kirkelige organisasjonen som begynte å arbeide med hiv/aids. Kirkens Nødhjelp arbeider for å begrense katastrofen og snu utviklingen. Stigmatisering og diskriminering av dem som rammes av hiv/aidsepidemien er et stort hinder for dette arbeidet. Mange steder opplever hivpositive mobbing og utestengelse fra arbeid, utdanning og lokalsamfunn. Kirkens Nødhjelp arbeider for å styrke rettighetene til de syke, pårørende og deres etterlatte.

- Fasteaksjonen er det viktigste bidraget til Kirkens Nødhjelps arbeid for fattige og undertrykte over hele verden. Vi takker for menighetenes engasjement og innsats for en mer rettferdig verden – sammen med Kirkens Nødhjelp, sier generalsekretær Atle Sommerfeldt. (Kirkeinfo)

Vil du støtte aksjonen direkte: Ring 820 43 033 og gi 100.

Bankgiro for fasteaksjonen er: 1594 22 87493 og kortnummeret er 110.

For nærmere opplysninger:

For mere informasjon, kontakt:

Astrid G. Handeland, agh@nca.no eller tlf. 22 09 28 38

Ole Bjørnar Lunde, obl@nca.no eller tlf. 22 09 27 28, mobil 90 10 30 98

Atle Sommerfeldt, generalsekretær: 917 55 112 (mobil)

Leila Valvik Raustøl, leder Avdeling for Kommunikasjon og Innsamling: 90 77 72 05 (mobil)

Presentasjon av internasjonalt kirkelig stormøte

(02.04.2003)

Biskop Finn Wagle

, som er medlem av sentralkomiteen i KEK og leder av den norske hovedkomiteen for generalforsamlingen, vil innlede med å sette de europeiske kirkenes bidrag til fred og forsoning i sammenheng med den spente internasjonale situasjonen.

Prosjektleder Berit Lånke

vil også delta på pressekonferansen, der det blir en presentasjon av et spennede møteprogram, et stort gudstjenesteopplegg, gjesteliste og annet program for generalforsamlingen, som blir det største internasjonale kirkemøtet i Norge noen gang. Det inngår et spennende utstillingstorg og besøksprogram i opplegget for generalforsamlingen. Hundrevis av frivillige i Trondheims-området vil også være engasjert i gjennomføringen av generalforsamlingen, som vil sette sitt preg på Trondheim fra 25.juni til 2.juli i år.

Fremtredende kirkeledere fra alle de 126 medlemskirkene i KEK og et stort antall representanter for økumeniske organisasjoner vil delta på generalforsamlingen, som i alt vil samle et tusentalls deltakere foruten mange besøkende.

Vel møtt på pressekonferansen mandag!

Kontaktpersoner:

Prosjektleder for generalforsamlingen Berit Lånke, tlf 918 45 995 eller 73 94 50 07

Rådgiver ved Nidaros bispedømmekontor, Steinar Skomedal, tlf. 928 02 499 eller 73 53 91 00

Informasjonssjef Dag Stange i Kirkens informasjonstjeneste, tlf. 950 44 560 eller 22 93 27 72

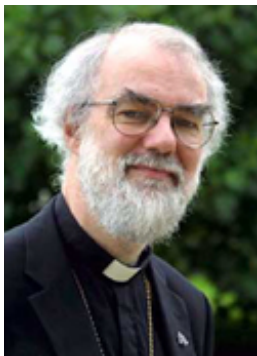
Se også generalforsamlings nettsted www.cecassembly.no

KEK's generalforsamling i Trondheim: Erkebiskopene av Canterbury og Konstantinopel hovedtalere sammen med Kenneth Kaunda

(07.04.2003)

Erkebiskop Bartholomeos

Erkebiskop Rowan Williams

Tidligere president Kenneth Kaunda

[Erkebiskop Bartholomeos](#) taler ved åpningsgudstjenesten i Nidarosdomen torsdag morgen 26. juni, mens erkebiskop [Rowan Williams](#) taler ved avslutningsgudstjenesten på Marinen ved Nidelven onsdag 2. juli. Vann som tema vil stå i sentrum under generalforsamlingen, ikke minst under åpnings- og avslutningsgudstjenestene. Deltakerne på generalforsamlingen oppfordres til å ta med en liten flaske med vann til Trondheim. Under åpningsgudstjenesten vil dette bli slått sammen i et stort kar som står midt i den korsformede Nidarosdomen. Dette gjøres som et symbol på vannets betydning for våre liv. Karet med vann vil stå i katedralen til det bæres ut under avslutningsgudstjenesten og helles ut i Nidelven ved Olavs-brønnen.

Gudstjenestedøgn

Hver dag vil det være gudstjenester og bibelstudier ut fra generalforsamlingens tema "Jesus Kristus helbreder og forsoner – vårt vitnesbyrd i Europa". Lørdag kveld innledes et spesielt

"gudstjenestedøgn", som blir historisk i norsk sammenheng. En luthersk/anglikansk/protestantisk gudstjeneste går over i en bønn natt. Søndag morgen begynner en armensk gudstjeneste som blir avløst av en ortodoks gudstjeneste.

Kongen kommer til åpningen

HM Kong Harald V og statsminister Kjell Magne Bondevik er til stede på åpningsgudstjenesten i Nidarosdomen og det etterfølgende åpningsmøtet i Trondheim Spektrum torsdag 26. juli, i spissen for et hundretalls inviterte ledere i kirke og samfunn. Det er Zambias tidligere president (1964-91) dr. Kenneth Kaunda, som er hovedtaler under det store åpningsmøtet, som ventes å samle over tusen mennesker. Kaunda er fortsatt aktiv på den internasjonale arena i arbeidet for fred og forsoning, ikke minst i arbeidet mot hiv/aids.

Høringer og plenum

Torsdag og fredag vil det bli holdt parallelle høringer om temaer som er på KEK's dagsorden, så som forsoning, globalisering, misjon, genteknologi, hiv/aids, minoritets/majoritets kirker, religionsdialog informasjonssamfunnet. KEK's ulike partnerorganisasjoner er med på seminaropplegget. Det er norsk bidrag til høringer og spesialprogrammer som tar opp hiv/aids, kirkesamarbeid i Barentsregionen, romani-spørsmålet, kirke/stat-spørsmålet, samisk kirkeliv misjon i Europa, og islam og Europa.

Den første plenumsamlingen handler om "[Charta Oecumenica – retningslinjer for det fremtidige samarbeidet mellom Europas kirker](#)". Dette dokumentet er resultatet av et samarbeid mellom KEK og organisasjonens romersk katolske partner, Den katolske biskopskonferansen i Europa. Dokumentet ble underskrevet av de to organisasjonenes presidenter og presentert for kirkene i 2001. Den andre er forberedt av europeiske økumeniske ungdomsorganisasjoner. Denne er rettet ikke bare mot ungdom, men mot hele KEK-fellesskapet.. Den tredje handler om Europa og vil være preget av beslutningene om utvidelsen av EU. Samtidig er KEK et fellesskap av kirker fra hele det store Europa og er derfor opptatt av forholdet mellom alle Europas folk og kirker.

Norsk kveld

Lørdag kveld vil det bli en multimedia-presentasjon av kirkeliv i Norden og Norge spesielt, i historie og nåtid. Det er Erling Plinga Johansen, Trondheim, som har ledet arbeidet med å lage presentasjonen, i samarbeid med NTNU-studenter som har dette som en prosjektoppgave.

Norsk delegasjon

Biskop Finn Wagle, som er medlem av sentralkomiteen i KEK og leder av den norske hovedkomiteen for generalforsamlingen, er også norsk delegasjonsleder under generalforsamlingen. Andre norske delegater er teologistudent Helen Storelv (28), Sandefjord, generalsekretær Helen Bjørnøy (49), Drammen, forlagssjef Håkon Harket (42), Oslo, og leder i Mellomkirkelige råd, prost Ingrid Vad Nilsen (44), Kongsvinger, Den norske kirke fikk nylig også utvide delegasjonen med tre personer, av en ekstra kvote som KEK's sentralkomitee bruker for å sikre en bred deltakelse også av ungdom og kvinner. De tre nye delegatene er kirkeverge Hanna Sødal (49), Ørlandet, stipendiat Ingvill Thorson Plesner (33), Oslo, og student Erlend Rogne (23), Oslo. Generalsekretær i Mellomkirkelig råd Olav Fykse Tveit er rådgiver for delegasjonen.

Temadokument

I disse dager foreligger et omfattende temadokument som er skrevet som en grunnleggende orientering til delegater og andre deltakere på generalforsamlingen. I forordet til dokumentet understreker KEK's generalsekretær at det ikke er noe dogmatisk dokument, men et arbeidsdokument for alle som er på vei til Trondheim – enten fordi de skal delta der eller fordi de er

opptatt av om KEK-møtet kan bety en inspirasjon for deres lokale kirkelige arbeid.

Temadokumentet finnes i fulltekst på generalforsamlingens hjemmeside:

<http://www.cecassembly.no>

[Hent logoen for generalforsamlingen her](#)

[Les biskop Finn Wagles presentasjon på pressekonferansen i Trondheim 7. april](#)

KEK-møtet vil sette sitt preg på Trondheim

Den store generalforsamlingen i Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) vil sette sitt preg på Trondheim og Trøndelag den uka stormøtet varer fra 25.juni-2.juli. Hovedarenaer vil være Nidarosdomen og Trondheim Spektrum, og mange møter, gudstjenester og konserter vil være åpne for alle. Det vil også være program som er rettet spesielt mot besøkende, og et utstillingstorg vil være en møteplass mellom delegater og besøkende.

Hundrevis av frivillige vil legge ned et stort arbeid for å få arrangementet i havn. De lokale arrangørene trenger folk til praktiske arbeidsoppgaver som transport, vakthold, servering, servicetjenester, og rigging og rydding av lokaler. En rekke hjem i byen vil gi husrom til delegater fra mange europeiske land. Flere menigheter i Trondheims-området vil også få besøk av personer og grupper som deltar under generalforsamlingen, som vil samle tusen deltakere fra 126 europeiske kirker.

"Torget" er generalforsamlingens storstue og utstillingsområde. En rekke kirkelige og økumeniske organisasjoner og kirkesamfunn har meldt seg som utstillere med et budskap som har appell inn i en europeiske ramme. "Torget" får egen internett-kafé og andre kafeer, info-bod, internasjonal bokhandel, "speakers corner" og andre aktiviteter som vil trekke til seg folk under hele generalforsamlingen. Alle kaffepauser under hele generalforsamlingen vil være på "Torget", som vil være i full aktivitet fra åpningen torsdag 26. juni til lørdag 28. juni.

"Torget" vil tilby møte med spennende og interessante personer. Hver dag vil det bli gitt en orientering om det arbeid som foregår på generalforsamlingen. Det vil være små høringer, presentasjoner, seminarer og kulturelle innslag.

Biskop Finn Wagle er leder av den norske komiteen for arrangementet og Berit Lånke er prosjektleder. Tvete Arrangement i Trondheim er teknisk arrangør.

Mer informasjon på generalforsamlingens hjemmeside: <http://www.cecassembly.no>

[Hent logoen for generalforsamlingen her](#)

Kontaktpersoner for KEK's generalforsamling 2003:

Informasjonssjef **Luca Negro** i Konferansen av Europeiske Kirker (Geneve), tlf.: 0041 22 791 6485, e-post: Lmn@cec-kek.org

Nettsidene til KEK: <http://www.cec-kek.org/English/index.html>

Prosjektleder for generalforsamlingen **Berit Lånke**, tlf.: 91 84 59 95 eller 73 94 50 07, e-post: berit.lanke@kirken.no

Rådgiver ved Nidaros bispedømmekontor, **Steinar Skomedal**, tlf. 92 80 24 99 eller 73 53 91 00

Nidaros biskop **Finn Wagle**, tlf.: 73 53 91 00, e-post: finn.wagle@kirken.no

Praktisk koordinator, Tvette Arrangement, tlf.: 72 80 77 20, e-post: arrangement@tvete.com

Informasjonssjef i Kirkens informasjonstjeneste, Den norske kirke, **Dag Stange**, tlf.: 22 93 27 72, e-post: dag.stange@kirken.no

Gleder seg til samiske kirkedager

(24.04.2003)

Gen.sekr. Synnøve Brevik i Samisk kirkeråd

Samiske kirkedager går av stabelen 18. - 20. juni 2004 i Jokkmokk, Sverige. Arrangører er Samisk kirkeråd i Den norske kirke, Samiska rådet i Svenska kyrkan, Samarbeidsrådet for kristne kirker i Barentsregionen og Sametinget i Finland som finansierer de finske utsendingene.

Til Samiske kirkedager 2004 ventes det flere hundre deltakere fra russisk, finsk, norsk og svensk side. Det er første gang samer fra hele Sápmi møtes til kirkedager. Kirkedagene omfatter gudstjenester, barne- og ungdomsarrangementer, seminarer, teater, utstillinger, konserter og samisk idrett.

Generalsekretær Synnøve Brevik i Samisk kirkeråd lover at kirkedagene skal vise rikdommen i samisk kirkeliv.

- Vi ønsker å synliggjøre ressurser innenfor samisk kirkeliv med utgangspunkt i samisk gudstjenestetradisjon og i samisk lekmannskristendom. Vi håper at Samiske kirkedager skal stimulere fellesskapet innen samisk trosliv på tvers av de nasjonale grenser mellom Finland, Sverige, Norge og Russland. Vår målsetning er at arrangementet skal gi åndelig, teologisk og kunstnerisk inspirasjon, sier hun.

Ole Mathis Hetta.

- Jeg gleder meg veldig til dette. Nå får vi sjansen til å møtes over riksgrensene overnasjonalt som samer. Det er ikke så mange slike møtesteder vi har, sier Ole Mathis Hetta. Sammen med Margrethe K. L. Bientie Aasvold fra Snåsa representerer Hetta norske samer i hovedkomiteen for arrangementet. Samarbeidsrådet for kristne kirker i Barentsregionen er representert i hovedkomiteen for Samisk kirkedager. Dette skal sikre at det samiske innslaget i russisk kirkeliv blir synlig under arrangementet.

- Jeg håper at vi skal bli kjent med hverandre, og at vi dermed får ta del i hverandres åndelige utvikling til tross for at vi har ulik kirketilhørighet i øst og vest. Jeg ønsker at vi skal verdsette hverandre som ekte brødre og søstre i Kristus, sier Ole Mathis Hetta. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner for Samiske kirkedager 2004:

Gen.sekr. Synnøve Brevik i Samisk kirkeråd, tlf.: 22 93 27 92, mob.tlf.: 90 07 91 29, e-post: synnove.brevik@kirken.no

Ole Mathis Hetta, tlf.: 51 56 87 62, (priv.): 51 52 34 05, e-post: omhetta@online.no

Svenska Kyrkan; Samiska rådet: Karin Rensberg Ripa, tlf. 00 46 684 212 30 / mob.tlf.: 00 46 702 336 073, e-post: karin.rensbergripa@svenskakyrkan.se

Jouni Ilmari Jomppanen (oppnevnt av det finske sametinget), tlf.: 00 358 16 673 433
tlf. mob.tlf.: 00 358 400 295 588, e-post: jouni@jomppanen.com

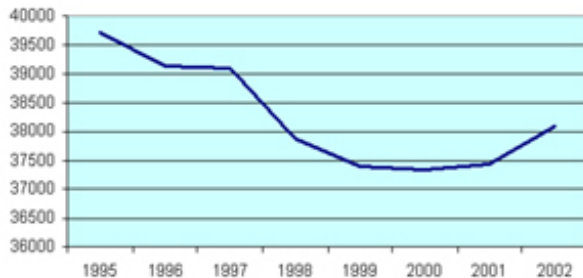
Antall konfirmanter øker

(29.04.2003)

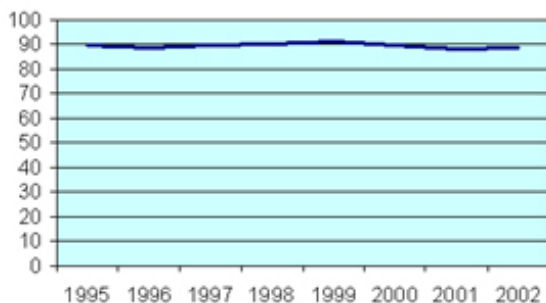
Økningen i antall konfirmanter henger sammen med økningen i antall døpte på slutten av 1980-tallet. Prosentandelen konfirmerte i forhold til antall døpte i ungdomskullene har ligget stabilt rundt 90 prosent de seneste 10 årene.

- De fleste av årets konfirmanter er født i 1988. Det året ble bare 79,4 prosent av de fødte døpt i Den norske kirke. Andelen døpte har i årene siden ligget rundt 82 prosent. Når vi legger til at antall fødte fra 1988 til 1996 økte med over 3000, er det grunn til å forvente videre økning i antall konfirmanter i årene som kommer, sier seniorrådgiver Per Tanggaard som arbeider med kirkestatistikk i Kirkerådet.

Antall konfirmanter i Den norske kirke 1995 - 2002

Prosentandel konfirmert i Den norske kirke i forhold til antall døpte 15 år tidligere

- I 2001 deltok 68,5 prosent av ungdomskullet i Den norske kirkes konfirmasjonsgudstjenester. Prosentandelen konfirmanter har sunket jevnt siden 1960, men tilbakegangen vil neppe fortsette i samme takt. Tilbakegangen i andelen døpte i forhold til de årlige fødselstall stanset opp på slutten av 1980-tallet. Det er grunn til å tro at vi nå vil se samme utvikling i konfirmanttallene. Det interessante er at 90 % av de som er døpt velger å være konfirmanter. Ingenting tyder på at denne andelen synker, sier Tanggaard.

I sammenheng med dåpen

- Konfirmasjonssøndagene er store festdager for kirken. Konfirmasjonsfesten markerer at konfirmanter hører til hos Gud og at de er en del av kirken.

Dette sier Kirkerådets fungerende direktør Gerd Karin Røsæg. Hun understreker at konfirmasjon er en forbønnshandling for de døpte ungdommene:

- Sammenhengen med dåpen kommer tydelig fram i konfirmasjonsgudstjenesten. *Kjære konfirmanter. Til den kristne tro er dere døpt. I den kristne tro er dere opplært. Kom nå fram til Herrens alter, så vi kan be for hver enkelt av dere i Jesu navn*, sier presten ved konfirmasjonsgudstjenesten. Ordet "konfirmere" betyr "bekrefte", men presten ber ikke de unge om

noen bekreftelse på egen tro. I Den norske kirke understrekes at det er Gud som bekrefter sine løfter. Konfirmanten ses mer som objekt enn som subjekt i konfirmasjonsgudstjenesten, forteller Røsæg.

Hun er opptatt av at kirken bør tenke stort om kontakten med nærmere 40.000 konfirmanter årlig, og forteller at menighetene de senere årene har vist økt kreativitet i konfirmasjonsundervisningen.

Konfirmasjonstidens basis er dåpen. I *Plan for konfirmasjonstiden* er formålet uttrykt slik: "Formålet for konfirmasjonstiden er å vekke og styrke troens liv som gis i dåpen for at de unge kan leve i menighetens fellesskap og vokse som Jesu Kristi disipler."

Konfirmant 2004

I fire år har det i noen av bispedømmene vært sendt ut informasjonsmateriell om hva det innebærer å bli konfirmert. I mai, når de fleste konfirmasjonsgudstjenestene finner sted, ønsker man å nå alle dem som har ett år igjen til sin egen konfirmasjon.

Tunsberg, Stavanger, Hamar og Nidaros bispedømmer sender en 16 siders fargebrosjyre til alle som fyller 14 år i løpet av året. Informasjonshefte "Konfirmant 2004" er på 16 sider og gir glimt fra kirkens konfirmasjonsundervisning og informasjon om hvor man kan henvende seg for ytterligere informasjon. Rapporter fra Tunsberg bispedømme viser at informasjonstiltaket fikk flere unge til å bestemme seg for å delta i kirkens konfirmasjonsundervisning.

De første to ukene i mai i år vil heftet "Konfirmant 2004" dukke opp i 21.000 postkasser i de fire bispedømmene som omfatter syv fylker.

Det ble for ett år siden utarbeidet nye bønner til bruk i konfirmasjonstiden. Bønnene tar i større grad enn tidligere tar utgangspunkt i de unges liv. En av bønnene til de gudstjenestene der konfirmantene presenteres for menighetene, har følgende ordlyd:

*Herre Jesus Kristus, du som tar imot oss i den hellige dåp, vi ber deg for konfirmantene:
La dem få se mer av hvem du er, så de kan vokse i tro, håp og kjærlighet.
Gi dem mot og styrke når livet blir vanskelig.
Bevar dem fra alt ondt og la dem alltid eie gleden over livet.
Vi ber deg for familie, venner, faddere og menighet.
Hjelp oss alle å gi konfirmantene en god konfirmasjonstid.*

En av bønnene som benyttes ved selve konfirmasjonsgudstjenesten lyder slik:

Vær nær hos konfirmantene, og la dem alltid ha et trygt sted i din kirke. Bevar dem fra alt ondt og gi dem visdom og kraft når livet blir vanskelig. Beskytt dem og hjelp dem i dag og alle dager.

Ungdom tar bevisste valg

Fungerende direktør Gerd Karin Røsæg i Kirkerådet er glad for at nesten 90 prosent av kirkens dømte velger å følge opp sin dåp med å la seg konfirmere. Hun peker på at mange unge er mer bevisste i sin vurdering av om de skal la seg konfirmere.

- Dette merker menighetene ikke minst i møte med udømte ungdommer som lar seg dømpe for å bli kirkemedlemmer og kunne bli med i konfirmasjonshandlingen. Disse ungdommene står det respekt av. I 2002 fant over 1200 ungdommer en så tungtveiende grunn til å bli konfirmanter at de lot seg dømpe. Kirken kan hjelpe flere til å finne grunn til å bli konfirmanter, tror Røsæg.

- Hva er en god grunn?

- Kirken inviterer de unge til en spesiell tid – en tid med opplevelser som bare kirken kan gi dem. Her får de møte den kristne tro på ulike måter og får med sine erfaringer selv ta stilling til hva de tenker om tro og tvil, sier Røsæg. Hun legger til:

- Det er viktig at menighetene kontinuerlig vurderer sine konfirmantopplegg, og ser om det kan gjøres endringer for å heve nivået. Den undervisningen konfirmantene deltar i, skal være av høy kvalitet. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner:

Fungerende direktør i Kirkerådet, Gerd Karin Røsæg, tlf. 22 93 27 88, gerd.karin.roseg@kirken.no

Per Tanggaard, seniorrådgiver i Kirkerådet, tlf. 22 93 27 59, per.tanggaard@kirken.no

Brobyggerprisen 2003 til Dialogsenteret Emmaus

(05.05.2003)

Logen til Dialogsenteret Emmaus

I sin begrunnelse for tildelingen uttaler styret i Norske kirkeakademier: Alle former for dialogarbeid er svært viktig i vår tid. Religionsdialog er trolig et av de vanskeligste feltene å gå inn på. Det er et arbeid som krever vilje til å gå i dybden i egen tro og ydmykhet i forhold til andres troserfaringer.

Dialogsenteret Emmaus har i litt over elleve år jobbet med å skape dialog mellom Kirken og alternativ religiøsitet, andre verdensreligioner og aktuelle kulturstrømninger i Norge. Etter hvert har arbeidet spredd seg til Bergen, Sarpsborg, Tromsø og Dønna, der det er etablert grupper med tilknytning til Emmaus. Det har vært dialogkvelder omkring aktuelle temaer der de ulike trosforestillinger brytes. Like viktig har det vært å kunne øve seg i å være stille sammen, eller å samles til felles meditasjon. De senere årene har Emmaus sett behovet for en egen dialog mellom kristne og muslimske kvinner.

Dialogsenteret Emmaus har opparbeidet seg en kompetanse på feltet religionsdialog, nyreligiøsitet, meditasjon og spiritualitet som det blir stadig viktigere å inneha. Det står stor respekt av de pionerene som våget seg inn i religionsdialogen. Gjennom å gå disse nødvendige skrittene sammen med mennesker av en annen trosoppfatning, har de samlet erfaringer som ikke bare er til egen nytte, men som hele samfunnet har bruk for.

Norske kirkeakademier takker Dialogsenteret Emmaus for at de har bidratt og bidrar til å skape økt forståelse og samhandling på tvers av tros- og tradisjonsforskjeller i Norge.

Norske kirkeakademier har siden 1983 delt ut Brobyggerprisen til personer/institusjoner som har gjort en særlig innsats for å bygge bro mellom miljøer og grupper i vårt samfunn. Tidligere prisvinnere er bl.a. Carl Fredrik Engelstad, Kirkelig Kulturverksted, Inge Eidsvåg, Michael Melchior, Mari Boine, Petter Skauen, Simon Flem Devold, Hanne Sophie Greve, Aslam Ahsan, Ronald Hölscher og aksjonen "Slett U-landsgjelda" (SLUG), Svein Tindberg og Kjetil Bang-Hansen.

Kirkeakademibevegelsen består av 50 lokale akademier spredt ut over landet. Vi ønsker å ta kirkens kultur- og samfunnsansvar alvorlig og være fora som fremmer dialog mellom de forskjellige deler av i samfunnet.

Til redaktøren:

Brobyggerprisen vil bli overrakt Dialogsenteret Emmaus onsdag 21. mai kl. 19.00 i Parkteatret på Olaf Ryes plass 11.

Prisoverrekkelsen vil bli foretatt av styreleder i Norske kirkeakademier, Torunn Tørå. Representanter fra ulike trossamfunn som Emmaus har hatt samarbeid med er invitert. Det blir servering av grønn gourmetmat, og det blir musikalske dialoger ved Ingerid Birkeland og Terje Baugerød.

Pressen er velkommen til å delta ved arrangementet.

Mer informasjon om Dialogsenteret Emmaus kan fås på senterets hjemmesider:

www.emmausnett.no

Mer informasjon om Brobyggerprisen kan fås hos gen. sekr. Margunn Sandal, Norske kirkeakademier, tlf. 22932870, fax 22 69 11 44, Mob. 48006601

E-post : post@kirkeakademiene.no

Se også internettsider: www.kirkeakademiene.no.

Ny vigselsliturgi legges fram for Kirkemøtet 2003

(05.05.2003)

Den nåværende ordning for vigsel har vært i bruk i Den norske kirke i 15 år. Vigselsliturgien fra 1987 har selve ekteskapsinngåelsen allerede i starten. Elementene i liturgien har en rekkefølge som lager et tydelig skille mellom det borgerlige (sivilrettslige) og det kirkelige element i vigselshandlingen. Mange kritikere mener at vigselsseremonien av den grunn har en dårlig dramaturgi.

[I forslaget til ny liturgi](#) brukes ikke leddenes rekkefølge til å demonstrere det prinsipielle skillet mellom disse elementene. Den sivilrettslige/borgerlige og kirkelige delen fremtrer som en enhetlig handling, og liturgien følger en dramaturgi som bygger opp til høydepunktet: ekteskapsinngåelsen og forbønnshandlingen. Det er opp til Kirkemøtet i november å gi klarsignal for denne revisjonen.

- Kirkerådets nemnd for gudstjenesteliv mener at det å tydeliggjøre skillet mellom det borgerlige og kirkelige element i vigselshandlingen ikke er god nok grunn til å holde seg med en liturgi som ikke fungerer godt nok, sier Åge Haavik (bildet) som er rådgiver i Kirkerådet med ansvar for liturgisaker.

Fra ulike kirkelige hold har det lenge vært etterlyst revisjon av vigselsliturgien. Utilfredsheten med gjeldende liturgi kom på nytt i fokus ved de to kongelige bryllupene i 2001 og 2002. Biskopene Stålsett og Wagle som var vigselmenn ved bryllupene, valgte å fravike Gudstjenestebokens ordning ved å snu rekkefølgen slik at talen til brudeparet kom før ekteskapsinngåelsen. Dette vakte begeistret interesse og i ettertid førte det til mange forespørsler om å gjøre det på samme måte.

Den nye vigselsliturgien gir større valgmuligheter når det gjelder skriftlesningene fra Bibelen. Tekstene kan dessuten leses av deltakere i bryllupet. Flere tekster fra Høysangen (Salomos høysang i Det gamle testamentet) foreslås som alternativer.

Personlig preg på seremonien

Brudeparet kan etter det nye liturgiforslaget selv kan fremsi sine løfter ved løftesavleggelsen og dessuten selv si de ledsagende ordene ved utveksling av ringer.

- Dette er nytt i norsk tradisjon, men det imøtekommer et generelt ønske om en mer aktiv deltakelse i liturgiene. Denne måten å gjøre det på er kjent fra andre kirkesamfunn, ikke minst gjennom film og fjernsyn, og det er vel grunn til å tro at løftet vil oppleves sterkere når man selv aktivt får uttrykke det som loves, mener Åge Haavik.

På denne måten åpnes det for aktiv deltakelse for brudeparet, men det åpnes også for at brudefolket

og andre i større grad kan delta med sang, musikk, tekstlesning og andre innslag.

- Brud eller brudgom har ofte en musikalsk fetter som kan bidra til at seremonien får nærhet og personlig preg. Det nye liturgiforslaget åpner for at brudefolket får større rom til selv å prege seremonien, sier Åge Haavik i Kirkerådet.

- Den formen for deltakelse bryllupsfølget i alle tilfelle utfordres til, er salmesangen, legger han til. Haavik oppfordrer brudepar til å forberede sine gjester på salmesang under vielsen:

- Bryllupsgjestene kan nok synge med i salmen "Kjærlighet fra Gud", men en del andre salmer lyder spedere i mange vielser. Jeg foreslår at brudeparet sørger for å opplyse gjestene om salmevalget i god tid før bryllupsdagen slik at de kan ta en titt i salmeboken. Som bryllupsgjest er det fint å kunne bidra til glad og fulltonende sang i kirken, sier Haavik.

Kirkens nemnd for gudstjenesteliv anbefaler at den nye vigselriturgien erstatter den gjeldende. Det foreslås altså ikke at den nye skal brukes som supplerende alternativ til den gamle. Endringene skal ifølge forslaget gjøres gjeldende fra 1. mai 2004.

Et 40 talls høringsinstanser har frist til 19. mai med å gi uttalelser til utkastet til ny Ordning for vigsel i Den norske kirke. Blant høringsinstansene finnes alle biskoper og bispedømmeråd, de teologiske fakultetene og praktisk-teologiske seminarer, kirkelige arbeidstakerorganisasjoner og andre sentrale kirkelige organisasjoner. (Kirkeinfo)

[Utkast til ny ordning for vigsel](#)

[Høringsdokument "Vigsel / Forbønn for borgerlig inngått ekteskap"](#)

Kirkelig miljøseilas for bevaring av Nordsjøen

(07.05.2003)

Seilassen gjennomføres fra 22.–25. juni og initiativet bærer navnet "Protecting the riches of the sea – a church initiative for dialog on sustainable development". På denne måten ønsker kirkene rundt Nordsjøen å minne sine respektive regjeringer og befolkning om at Nordsjøen er en felles arv og et felles ansvar, som må forvaltes med klokskap og kjærlighet for kommende generasjoner.

Seilassen er en opptakt til generalforsamlingen i Konferansen av Europeiske Kirker i Trondheim 25. juni – 2. juli. Temaet der er: "Jesus Kristus helbreder og forsoner. Vårt vitnesbyrd i Europa." Seilassen skal ta opp hvordan havet trenger å heles, og en helhetlig forvaltning av havets ressurser. Det legges opp til at den felleskirkelige Nordsjø-seilassen skal overbringe generalforsamlingen en uttalelse.

"Den grønne patriark" Bartholomeos

Det blir ca. 60 deltakere på Nordsjø-seilassen. Blant kirkelederne som deltar, står den økumeniske patriarken av Konstantinopel, erkebiskop Bartholomeos i spissen, sammen med representanter fra England, Skottland, Irland, Island, Tyskland, Danmark, Sverige og Norge. Erkebiskop Bartholomeos er også hovedtaler ved åpningsgudstjenesten på KEK-møtet i Trondheim 25. juni. Seilassen går fra Egersund om bord i forskningsfartøyet "G.O. Sars" via Utstein kloster og Moster til Bergen, der seilassen fortsetter om bord i hurtigruta "Finnmarken" til Ålesund via Geirangerfjorden.

Statsråder er med

To norske statsråder deltar i opplegget i spissen for fagfolk innen olje, fisk og havressurser ellers. På "oljeseminar" på Utstein Kloster deltar olje- og energiminister Einar Steensnæs sammen med en rekke fagfolk, mens miljøvernminister Børge Brende deltar på seilassen til Bergen og på "økologiseminar" der.

– Nordsjø-seilassen 2003 er et kirkelig bidrag til en bred offentlig samtale om en bærekraftig utvikling for kyst-Norge. Gjennom dette initiativet ønsker vi å vise at kirkene er opptatt av havet som en ressurs for oss og kommende generasjoner. Vi trenger en grundig samtale om en helhetlig forvaltning av det Skaperen har gitt oss i havet, sier generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, som er hovedarrangør av Nordsjø-seilassen.

Miljøseilassen skjer i et samarbeid med fem "kystbiskoper" i Stavanger, Bjørgvin, Møre, Nidaros og Sør-Hålogaland bispedømmer, og alle de store kirkene rundt Nordsjøen vil delta med biskop eller fagperson. Flere av fylkeskommunene og fylkesmennene er påmeldt, representanter for miljøvern og brukere av Nordsjøen samt lokalsamfunn langs kysten. Miljøengasjerte menigheter og lokalsamfunn langs kysten er også med i samarbeidet om seilassen. I samarbeid med Grønn Hverdag og den europeiske barnmiljøkonferansen Ung Agenda 21, skal barn utfordres til å levere innspill og utfordringer til tema rent og rikt hav.

Havforskningsinstituttet har stilt helt nye "G.O. Sars" – som er et av verdens mest avanserte forskningsfartøyer – til disposisjon for seilassen fra Stavanger til Bergen. Det er lagt opp til at Nordsjø-seilassen skal være et kirkelig bidrag til en bred dialog om bærekraftig samfunns- og

næringsutvikling på for Norge viktige områder som petroleumsvirksomhet, fiskeriforvaltning, havbruk og havforurensning. Den norske kirke ønsker dermed å levere et konkret bidrag til regjeringens utarbeidelse av en Nasjonal Agenda for bærekraftig utvikling.

Den norske kirke har fått ideen til Nordsjø-seilasen fra erkebiskop Bartholomeos, som har fått flere internasjonale miljøpriser, bl.a. Sofieprisen i 2002, og har stått bak flere seilaser i andre havområder tidligere. I tidsrommet 1.–10. juni gjennomfører erkebiskop Bartholomeos en seilas i Østersjøen under temaet: "The Baltic Sea – A common Heritage – A shared Responsibility".

Ved avslutningen av de to seilasene planlegges det at kirkene ved Østersjøen og Nordsjøen sender uttalelser med utfordringer til Østersjørådet og Nordsjøkonferansen, samt KEK-generalforsamlingen som starter i Trondheim samme dag som seilasen avsluttes i Ålesund 25. juni.

Programmet

Programmet starter søndag 22. juni kl. 15 med en mottakelse i oljemuseet i Stavanger for de ca. 60 som skal bli med på Nordsjø-seilasen. Kl. 18 er det økumenisk kveldsmesse for havet i Egersund kirke, før deltakerne går om bord i "G.O. Sars" og seiler fra Egersund til Utstein kloster.

Mandag 23.juni fra kl. 9–15 er det seminar med ca.100 deltakere på Utstein kloster ved Stavanger. Seminaret vil ta opp ulike sider ved forvaltning av olje- og gass ressursene i et generasjons- og klimaperspektiv. Stavanger biskop Ernst Baasland leder seminaret, som har som innledere erkebiskop Bartholomeos, statsråd Einar Steensnæs, styreleder i World Watch Institute Øystein Dahle, samt representanter for forskning, oljeindustri og miljøvern.

Etter seminaret mandag kl. 15 bringer "G.O. Sars" seilasdeltakerne videre til Bergen i løpet av St. Hans ettermiddag og kveld. Underveis kommer statsråd Børge Brende om bord, og det blir anløp på Moster med omvisning på utstillingen "Fra hedendom til kristendom". Om bord skal forskningssjef i World Watch Institute, Gary Gardner, holde foredrag om religionenes betydning for miljøvern.

Tirsdag 24.juni skal det være et nytt dagsseminar med 100 deltakere kl. 9–15 i Akvariet i Bergen i samarbeid med bl.a. Havforskningsinstituttet. Tema her er fiskeriforvaltning, havbruk og havforurensning. Seminarleder er Bjørgvin biskop Ole D. Hagesæther, og representanter for Havforskningsinstituttet, havbruksnæringen, kystfiskerne og miljøvernerne deltar.

Tirsdag kl. 18 holdes det ortodoks vesper i Bergen domkirke før seilasen fortsetter på hurtigruta "Finnmarken" til Ålesund. Om bord vil det under seilasen i Geirangerfjorden onsdag bli holdt et seminar om "Nordsjø-kirkenes" bidrag til oppfyllelsen av målsettingene fra Johannesburg-møtet, og om styrking av miljønettverket mellom kirkene i Nordsjø-regionen. Ett av målene med initiativet er å etablere et kirkelig Nordsjø-nettverk som kan være et permanent uttrykk for kirkenes voksende engasjement for miljøspørsmål, samt være et faglig nettverk innenfor kirkene – et nettverk som kan være i dialog med andre instanser som forvalter, bruker og vedtar politikk for Nordsjøen. På dette seminaret deltar blant andre økonomiprofessor Ove Jacobsen fra Høgskolen i Bodø og forsker, dr. theol. Ulla Schmidt fra Stiftelsen Kirkeforskning. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Seminarene på Utstein kloster og i Bergen og de andre arrangementene i land er åpne for pressen.

Av kapasitetsgrunner er det et begrenset antall presseplasser under selve seilasen om bord i "G.O. Sars" og hurtigruta "Finnmarken". Disse vil bli fordelt mellom internasjonal og norsk presse. Seilasen starter med mottakelse i oljemuseet i Stavanger søndag 22. juni kl. 15 og avsluttes i Ålesund 25. juni kl. 18. Redaksjoner som ønsker å være med på selve seilasen, kan melde sin interesse til Kirkens informasjonstjeneste, som vil ha pressetjenesten under seilasen fra 22.–25.juni. Det er også mulig å søke om å være med på seilasens del 1 fra Stavanger til Bergen eller del 2 fra Bergen til Ålesund. Påmeldingsfrist er 16. mai. Etter dette vil det bli gitt beskjed om hvilke medier som får plass på seilasen, som er gratis for dem som blir med. Ta gjerne kontakt med redaktør Vidar Kristensen på mail vidar.kristensen@kirken.no eller på telefon 22 93 27 69. Vi vil også gjerne vite hvilke medier som ønsker å være med på seminarene på Utstein kloster og i Bergen.

Kontaktpersoner for pressemeldingen:

Prosjektleder Stig Utne, tlf. 22 93 28 91, 95 23 90 45, eller generalsekretær Olav Fykse Tveit, tlf. 22 93 27 86, 97658851.

Gjennombrudd for trosopplæringen

(08.05.2003)

-Dette er et gjennombrudd for Den norske kirkes mangeårige krav om satsing på trosopplæring. Den usikkerhet som de siste ukene har vært skapt rundt behovet for satsingen er borte, sier kirkerådsdirektør Erling J. Pettersen.

Flertallet i Stortings-komiteen – alle unntatt Fremskrittspartiet - understreker at for at Den norske kirke fortsatt skal være en bred folkekirke, er det av avgjørende betydning at barn og unge får grunnleggende kunnskap om den kristne tro og gis støtte til å mestre sitt liv i lys av den kristne tro. Flertallet understreker også at det er et viktig prinsipp at de ulike tros- og livssynssamfunnene skal være likestilte når det gjelder offentlig støtte.

-Likebehandlingen av alle tros- og livssynssamfunns behov for å gi sine barn og unge identitetsskapende opplæring, innebærer at vi også kan snakke om en religionspolitisk milepæl, sier direktør Pettersen. Han framhever i denne sammenheng den betydning det har hatt at bredden av trossamfunn i et brev til regjeringen 22.april støttet Den norske kirkes ønske om trosopplæringsreformen.

-En hovedutfordring vil nå bli å arbeide opp mot regjeringen i forhold til 2004-budsjettet. Det er stor forståelse i komiteen for det behovet kirken har for å få realisert reformen. Når komiteen har valgt å ikke opprette én stilling i hvert bispedømme, vil Kirkerådet i samråd med bispedømmene fremme alternative forslag til prosjektbemanning regionalt, sier Pettersen.

Det videre arbeid med saken vil bli drøftet på Kirkerådets møte 4.-5. juni. Meldingens og innstillingens føringer med hensyn til prosjektorganisering vil her bli konkretisert. I prosessen for å profilere satsingen vil Kirkerådet arbeide nært til bispedømmene.(Kirkeinfo)

Kontaktperson:

Kirkerådets direktør Erling J.Pettersen, mobil 90 12 58 50.

Komite-innstillingen kan leses på Stortingets hjemmeside www.stortinget.no fra 9.mai.

Europeisk maktposisjon snart borte fra misjonen

(08.05.2003)

– Privat og individuell religiøsitet avløser i økende grad institusjonell religiøsitet. Stadig færre 'kjøper pakketurer helt fram' med et bestemt kirkesamfunn, men foretrekker 'interrail', hvor en stiger av og på underveis, mener Laugerud, som arbeider i Kirkerådet som prosjektleder for Samarbeidsråd for Menighet og Misjon (SMM).

Menighet i bevegelse

I prosjektet "Menighet i bevegelse" settes fingeren på at Den norske kirkes misjonsoppdrag både innenlands og internasjonalt må ut av gamle spor. Flere av de store misjonsorganisasjonene er medlemmer av SMM, som siden 1994 har arbeidet for økt samvirke mellom de frivillige misjonsorganisasjonene og offisielle kirkelige organer.

Prosjektet "Menighet i bevegelse" som finansieres i et samarbeid mellom Kirkerådet og organisasjonene Areopagos og Det Norske Misjonsselskap, har som målsetning å gjennomtenke på nytt hva det betyr å være en misjonerende kirke. Stadig færre nordmenn føler at tradisjonell forkynnelse, samværsform og menighetstilknytning er relevant for deres behov. Til tross for mange kreative eksempler på nytenkning i kristne miljøer her i landet, sliter både misjonsorganisasjonene og kirkens organer med å ta inn over seg konsekvensene av samfunnsendringene siden misjonsforeningenes storhetstid på begynnelsen av 1900-tallet. De nye kristne kirkene i Sør har overtatt førerretten når det gjelder utadrettet misjonsvirksomhet. Dette krever omstilling i de tradisjonelt mektige europeiske misjonsorganisasjonene og kirkene.

Å slippe taket i det trygge

Tore Laugerud mener at norsk kirkedebatt er merkbart mindre preget av etterkrigstidens samfunnsendringer enn mange andre kirker:

– Når vår kirke ligger etter i denne omstillingen, kan det henge sammen med styrken i vår folkekirkelige tradisjon og de statskirkelige rammebetingelsene. Det er sterke følelsesmessige og psykologiske forsvarsmekanismer mot å slippe taket i en gammel, kjent og trygg – og dertil privilegert – virkelighet. Også mange av kirkens institusjoner og frivillige organisasjoner har levd lenge på sterke kulturtradisjoner, tidligere tiders læresetninger og innarbeidede arbeidsmønstre. Det er derfor lett å forstå at hovedtendensen i norsk kirkedebatt til nå har vært tilbakeskuende og med et visst defensivt preg, sier Laugerud. Men han er langt fra defensiv i forhold til fremtidige muligheter for kristen misjon:

– Vår tilvante tenkning passer ikke lenger med det vi erfarer. Det utfordrer til nytenkning – til bevegelse, og menigheter skal være i bevegelse. En kristen menighet er kalt til misjon. Når det vi pleide å gjøre, ikke fungerer lenger, må vi gjøre noe annet. For kirken er det viktig å erkjenne at utfordringen i alle overgangstider først og fremst er av åndelig karakter. Slik er det nå også. Kirken kalles til sine kilder: Ordet, sakramentene og bønner. En fornyelse av livet ved kildene vil med nødvendighet få både teologiske og organisatoriske konsekvenser, sier Tore Laugerud. Han viser til Kirkemøtets drøfting av "Kirken i møte med den åndelige lengsel i vår tid" i 1999 som et uttrykk for at noe er på gang.

Etterlyser endrings-agenter

Prosjektet "Menighet i bevegelse" utfordrer Den norske kirkes menigheter og organisasjoner til kritisk blikk på tilvante tenkning, praksis og organisering. Tore Laugerud etterlyser nå kirkelige "endrings-agenter".

– Vi ønsker å samle erfaringer fra menigheter som tenker nytt. Det er slike menigheter som blir agenter for endring andre steder, sier Laugerud. Han etterlyser synspunkter på hvordan nyere religions sosiologisk innsikt kan integreres i kirkens strategier. Som eksempler på temaer til oppfølging, nevner Laugerud:

? Det er et sug etter hellighet og helhet i vårt samfunn, men den nye åndeligheten er ikke knyttet til institusjonell religion. Den preges av en individualistisk, frihetlig og antidogmatisk holdning.

? Religion oppfattes ikke lenger primært som frelsessystemer, men som noe som kan bidra til innsikt og selvutvikling.

Nettsted for erfaringer

Kirkerådet som er saksforberedende organ for Kirkemøtet, legger opp til at Kirkemøtet 2005 skal ha misjon som hovedtema.

– Vi tar sikte på å utarbeide en betenkning til Kirkemøtet 2005. Her håper jeg at en drøfting av kirkeforståelse og menighetsmodeller kan presenteres sammen med ulike menigheters erfaringer om hva det vil si å være en misjonerende menighet i et lokalt og globalt perspektiv, sier Tore Laugerud.

I prosjektet "Menighet i bevegelse" oppfordres aktive i organisasjoner og menigheter til å bidra med erfaringer og synspunkter på kirkens aktuelle misjonsoppdrag både lokalt og globalt. Et eget nettsted (<http://www.kirken.no/smm>) skal samle eksempler på menigheter i bevegelse.

– Prosjektets mål er at menigheter og organisasjoner i Norge utfolder seg kreativt med en ny bevissthet om sitt misjonsoppdrag, forteller prosjektleder Tore Laugerud i Kirkerådet. (Kirkeinfo)

Se prosjektpresentasjonen av "Menighet i bevegelse" her: http://www.kirken.no/smm/beveg_index.cfm

Kontaktpersoner for pressen:

Prosjektleder Tore Laugerud, Kirkerådet,

tore.laugerud@kirken.no, tlf.: 22 93 27 52

Direktør Knud Jørgensen, Areopagos,

knud.jorgensen@areopagos.org, mob. tlf.: 92 61 96 64

Generalsekretær Kjetil Aano, Det Norske Misjonsselskap,

kja@nms.no, tlf.: 51 51 61 42

Ønsker at flere deltar ved bispenominasjon

(21.05.2003)

Dette er hovedpunktene i de endringene en [arbeidsgruppe oppnevnt av Kirkerådet](#) foreslår når det gjelder nominasjonsprosessen foran utnevning av biskoper i Den norske kirke. Forslaget til endringer sendes nå på høring til kirkens organer.

Arbeidsgruppen som har arbeidet med saken siden mars i år, har vært ledet av nestleder i Tunsberg bispedømmeråd Siren Eriksen. Hennes bispedømmeråd ba Kirkerådet ta nominasjonsprosessen opp til vurdering på bakgrunn av erfaringene med bispevalget i Tunsberg våren 2002. Vinteren 2003 har også Oslo bispedømmeråd drøftet behovet for endringer i regelverket med sikte en prøveordning når det i Oslo skal nomineres kandidater til neste bispevalg.

Kirkerådets arbeidsgruppe foreslår at det legges opp til en prøveordning i forbindelse med nominasjonsprosessen. Hovedprofilen i den foreslåtte prøveordningen er å sikre en bredere og mer åpen nominasjonsprosess fortrinnsvis på bakgrunn av innspill fra menighetsmøtet. Arbeidsgruppen mener det er viktig å legge til rette for engasjement, påvirkning og ansvarliggjøring av kirkemedlemmene og løfter fram menighetsmøtet som et viktig forum i nominasjonsprosessen. Man ser for seg at deltakerne på menighetsmøtet finner fram til tre kandidater som oversendes menighetsrådet. Dette skal gi menighetsrådet et bedre grunnlag når rådet skal foreslå tre aktuelle kandidater overfor bispedømmerådet. Arbeidsgruppen ønsker at menighetsrådet skal gi en kort begrunnelse for sine forslag, men anbefaler at begrunnelsen unndras offentlighet.

Arbeidsgruppen legger opp til at bispedømmerådet offentliggjør navnene på de 20 kandidatforslagene som er foreslått av flest menighetsråd. Deretter nominerer bispedømmerådet syv bispekandidater i stedet for fem som nå er satt som grense. Bakgrunnen for å foreslå en utvidelse av nominerte kandidater er at arbeidsgruppen mener de stemmeberettigede *kun* bør kunne stemme på de nominerte kandidatene - og ikke som nå hvor de også kan gi stemme til personer som ikke er nominert.

Det foreslås ingen endringer når det gjelder hvem som har stemmerett ved den kirkelige avstemningsrunden foran utnevning av biskop. Etter at resultatet av opptellingen foreligger, foreslås det at det aktuelle bispedømmerådet ved siden av Kirkerådet og biskopene avgir uttalelse, og det foreslås at disse organene avgir begrunnet uttalelse. Før disse avgir uttalelse, kan det gjennomføres intervju med kandidatene.

Arbeidsgruppen anbefaler ikke at bispeembetet utlyses på vanlig måte eller at biskoper tilsettes på åremål. Arbeidsgruppen mener at utlysning av ledige bispeembeter kan gi en mer lukket og mindre demokratisk prosess enn en bred nominasjonsprosess.

Arbeidsgruppens forslag sendes nå på høring i kirken før Kirkemøtet i november skal vurdere behovet for endringer i reglene for nominasjon av biskop. Dersom en prøveordning skal settes ut i livet er det nødvendig at Kirkedepartementet får myndighet til å godkjenne den og fullmakt til å gi nærmere retningslinjer for gjennomføringen av prøveordningen. Gjeldende bestemmelser er fastsatt ved kgl.res. Derfor må Kongen i statsråd gi departementet myndighet til å fravike de ordinære bestemmelsene for å prøve ut forslaget. (Kirkeinfo)

[Les arbeidsgruppens rapport her](#)

Kontaktpersoner:

Leder av arbeidsgruppen Siren Eriksen, e-post: pold@sensewave.com, tlf.: 32 89 47 95, mob. tlf.: 992 93 231.

Seniorrådgiver Per Tanggaard i Kirkerådet, e-post: per.tanggaard@kirken.no, tlf.: 22 93 27 59

Bispemøtet drøfter bærekraftig utvikling med Worldwatch

(21.05.2003)

Bispemøtet har lenge hatt et engasjement omkring økologiske spørsmål. I 1993 kom boken "Forbrukersamfunnet som etisk utfordring", med utgangspunkt i en utredning for Bispemøtet. Senest i oktober 2002 satte Bispemøtet gjennom uttalelsen "En bedre fremtid er mulig" et kritisk søkelys på forbrukersamfunnet med utgangspunkt i miljømessig bærekraftig utvikling som ett av FN's tusenårsmål.

Fra 22.-25.juni er "kystbiskopene" i Stavanger, Bjørgvin, Møre, Nidaros og Sør-Hålogaland engasjert i miljøseilasen "Protecting the riches of the sea – a church initiative for dialogue on sustainable development", som Mellomkirkelig råd har invitert kirkene rundt Nordsjøen til å delta i. Blant kirkelederne som deltar, er "den grønne" patriarken av Konstantinopel, erkebiskop Bartholomeos. Seilasen går fra Egersund til Bergen med havforskningsskipet "G.O.Sars" og videre til Ålesund med hurtigruteskipet "Finnmarken". Hensikten er å sette sentrale miljø- og forvaltningsspørsmål i våre felles nordlige havområder på den kirkelige dagsorden.

Bispemøtet vil på sitt møte i Oslo 27.-28.mai også fortsette drøftingen av hvordan forholdet skal ordnes mellom den offisielle kirke og menighetslignende fellesskap i regi av frivillige kristelige organisasjoner. I det siste har slike organisasjoner, særlig Normisjon, etablert fellesskap med egen dåps- og nattverdforvaltning. Bispemøtet legger opp til en avklaring av saken på sitt neste møte i august.

Ellers starter bispemøtet 27.mai med en dagskonsultasjon om presten som leder i lokalmenigheten. Ledere i kirkelige organer og yrkesorganisasjoner er invitert til konsultasjonen, som kommer som en oppfølging av bispemøtets utredning om "lokalt pastoralt tilsyn" fra mai i fjor. (Kirkeinfo)

Til pressen:

Pressen inviteres til å innhente kommentarer fra bispemøtets preses Finn Wagle og Worldwatch-leder Øystein Dahle ved avslutningen av miljøsesjonen på bispemøtet onsdag 28.mai kl. 1200-1230. Møtested er Gjestehuset Lovisenberg, Lovisenberggata 15A, henvendelse i resepsjonen. Pressen har da mulighet til også å bli orientert om andre saker som er behandlet på møtet. Kontaktperson for bispemøtet er bispemøtets sekretær Knut Erling Johansen, tlf. 22 93 28 83 eller via resepsjonen på Gjestehuset Lovisenberg, tlf. 22 35 82 30; eller Kirkens informasjonstjeneste v/Dag Stange/Vidar Kristensen, tlf 22 93 27 50, 950 44 560.

Bibelprisen 2003

(27.05.2003)

Flugstads og Sæbøs fortellerteater "Bare smågutter" gir en rød tråd gjennom hele Bibelen, fra Josef og Gideon i Det gamle testamente til Jesus i Det nye testamente. De ønsker å skape en interesse for Bibelens fortellinger og innhold, uten å forkynne i skolesammenheng. Forestillingen er allerede vist over 100 ganger.

Tidligere har blant andre Edvard Hoem, Svein Tindberg og Ola B. Johannesen fått Bibelprisen. Prisen består av en Olavsbibel og et innrammet originalblad fra Fredrik IIs bibel fra 1589.

Bibelprisen ble utdelt under representantskapsmøtet for Bibelselskapet mandag 26. mai. Her var ledere fra alle de landsomfattende kirkesamfunn og kristelige organisasjoner i Norge. Årsmeldingen viser at Bibelselskapet solgte 66.000 bibler, det er en økning på over 10% i forhold til salget tidligere år. Siste året ble det samlet inn nærmere 19 millioner kroner til det internasjonale bibelmisjonsarbeidet.

Bibelselskapet har som mål at Bibelens tekster og innhold skal formidles til alle aldersgrupper og målgrupper, i et språk de forstår. Under Bibelselskapets representantskap drøftet man derfor arbeidet med å revidere teksten i dagens bibler. Målet er å få en oversettelse som er mer fri for kanaans språk og mer er i samsvar med dagens talemål. Den ferdige nye bibelutgaven ventes utgitt nærmere år 2005, men allerede nå foreligger Lukasevangeliet i en ny revidert utgave. Flere tekster kommer senere på året. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner i Bibelselskapet:

Generalsekretær Gunnleik Seierstad, tlf 22 93 27 10, e-post: gus@bibelselskapet.no

Informasjonsleder Dag Kjær Smemo, tlf 92 40 37 00, e-post: dag@bibelselskapet.no

Forlagssjef Turid Barth Pettersen, tlf 22 93 27 20, e-post: tbp@bibelselskapet.no

Næring og levekår i fokus på temamøte i Hammerfest

(28.05.2003)

På det åpne temamøtet i Hammerfest er lokale politikere og kirkerepresentanter invitert til å drøfte "Naturgrunnlag og næring som forutsetninger for levende samfunn". - Vi håper at mange vil delta i en samtale om hvordan folk skal bli gjort i stand til å bo i sine tradisjonelle områder og hvordan det kan skapes et trygt næringsgrunnlag slik at det kulturelle mangfold kan vokse og utvikles, sier Andersen (bildet).

Samisk kirkeråd er bekymret over den debatten som har vært i media etter at utkastet til Finnmarkslov ble offentliggjort. - Rådet kommer til å avgi en uttalelse om lovforslaget, men vi skal ikke ta parti for noen politiske interesser. Vår uttalelse kommer til å konsentrere seg om de menneskelige sidene ved saken, sier lederen i Samisk kirkeråd.

Da Samisk kirkeråd uttalte seg om NOU 1997:4 *Naturgrunnlaget for samisk kultur* var det et hovedpoeng at lokale myndighetsorganer ikke skulle bli umyndiggjort. Hvis samiske interesser ikke har mulighet til å hindre ressursutnytting i Finnmark, er det uakseptabelt etter Samisk kirkeråds syn, uttalte rådet. - Det står vi fortsatt på, men vi ønsker ikke å bidra til å høyne konfliktnivået i denne saken, sier Oddvar Andersen.

Under Samisk kirkeråds møte på Hamarøy i februar i år ble det slått fast at Den norske kirke må arbeide med å legge til rette for lokale forsoningsprosesser. Arbeidet med forsoning er en oppfølging av vedtaket på Kirkemøtet 1997. I vedtaket heter det blant annet:

"Kirkemøtet erkjenner at myndighetenes fornorskningsspolitikk og Den norske kirkes rolle i denne sammenheng har medført overgrep mot det samiske folk. Kirkemøtet vil bidra til at uretten ikke skal fortsette."

- Kunnskapsløsheten om samefolkets historie er stor rundt om i menighetene. Derfor ønsker Samisk kirkeråd økt fokus på forutsetningene for forsoning, sier Samisk kirkeråds leder Oddvar Andersen. (Kirkeinfo)

- - - -

Priv. til red.:

Samisk kirkeråd har sitt møte på Rica Hotell i Hammerfest mandag 2. juni - tirsdag 3. juni.

Kontaktpersoner:

Leder av Samisk kirkeråd Oddvar Andersen, tlf.: 97 17 35 21, e-post: Oddvar.Andersen@ntfk.no

Generalsekretær i Samisk kirkeråd Synnøve Brevik, tlf.: 90 07 91 29, e-post:

synnove.brevik@kirken.no

Kirkeinfo v/ Gunnar Westermoen, mob.tlf.: 95 04 45 60, e-post: gunnar.westermoen@kirken.no

Saksliste for Samisk kirkeråds møte i Hammerfest 2.-3. juni:

Sak SKR 14/2003: Protokoller

Sak SKR 15/2003: Referat- og orienteringssaker

Sak SKR 16/2003: Stretegrier for oppfølging av SKR's temamøter

Sak SKR 17/2003: Samisk salme- og liturgiarbeid og liturgiarbeid

Sak SKR 18/2003: Samisk grunnutdanning i kristendom

Sak SKR 19/2003: Samarbeid mellom Samisk kirkeråd og Kirkens Nødhjelp i spørsmål som gjelder kirkelig urfolksarbeid

Sak SKR 20/2003: Finnmarksloven: En uttalelse fra Samisk kirkeråd

Åpent temamøte

Mandag 2. juni 2003 kl. 15.30 – 17.30 Rica hotell, Hammerfest

Tema: Naturgrunnlag og næring som forutsetninger for levende samfunn.

Bakgrunn:

I forbindelse med at Samisk kirkeråd (SKR) holder sitt rådsmøte i Hammerfest dagene 2-3. juni 2003, inviteres det til et åpent temamøte - om "grunnlag for næring og levekår i Hammerfest og distriktene omkring".

Samisk kirkeråd har vært i virksomhet siden januar 1993, og dets hovedmål i følge statuttene, er å verne, ivareta og utvikle samisk kirkeliv, på vegne av kirkemøtet, som er det øverst folkevalgte organ i Den norske kirke.

Samtidig som Samisk kirkeråd er et nasjonalt kirkelig organ, med hovedkontor i Kirkens Hus i Oslo, er arbeidet først og fremst rettet inn mot å tjene samisk kirkeliv lokalt. De ytre kjennetegn og uttrykk for samisk kirkeliv varierer sterkt. Vi vet for eksempel at "samisk kirkeliv" i et kjernesamisk område som Indre Finnmark er mye mer synlig og konkret enn det er for eksempel i Hammerfest og andre steder ute ved kysten i de tre nordligste fylkene.

Fornorsknings- og assimileringspolitikken har ført til at bygder og grender med en opprinnelig samisk befolkning tilsynelatende er blitt borte. Men det er bare tilsynelatende: Selv om det materielle livsgrunnlag har endret seg gjennom de siste 40-50 år, fins det i den immaterielle kultur elementer av levesett, tankegang og livstolkning som forteller om en annen virkelighet enn den myndighetene ofte synes å forutsette gjennom sin næringspolitikk.

Ved å ta opp dette aktuelle tema, ønsker Samisk kirkeråd å få en samtale om hvordan folk skal bli gjort i stand til å bo i sine tradisjonelle områder; hvordan det kan skapes et trygt næringsgrunnlag, slik at det kulturelle mangfold kan vokse og utvikles også i en ny tid.

Kirken mener om seg selv at den har en oppgave også i å være en arena for samtale mellom parter med ulike interesser. Åpne samtaler om vanskelige spørsmål bidrar til et klima for ytterligere åpenhet og forhåpentlig en vilje til å finne løsninger på konflikter.

Hammerfest og kommunene omkring har lang erfaring med at norsk, kvænsk og samisk kultur både har smeltet sammen, men også lever hver for seg og sammen. I tillegg har møtet med samene fra Indre Finnmark - kulturelt og næringsmessig gitt kystkommunene erfaringer og utfordringer som Samisk kirkeråd håper å få mer kunnskap om.

Program for temamøtet:

Møteleder: Leder i Samisk kirkeråd Oddvar Andersen

Velkomsthilsen: Prost i Hammerfest Hans Bock

Den sjøsamiske kulturen har vist en enorm omstillingsevne. Fra fiskarbonden til urban samfunnsborger.

Innleder: Tom Mortensen

Naturgrunnlag og næring som forutsetninger for levende samfunn.

Innleder: Sametingsrepresentant Willy Olsen

Når ulike næringer og næringsinteresser møtes.

Innleder: Leder i Norske Reindriftssamers Landsforbund Aslak J. Eira

Hovedutfordringen er å slå i hjel resultatene av fornorskningen.

Vararepresentant i Sametinget Ingar Eira, Kokelv (Kvalsund kommune)

Hvilke utfordringer har Kirken ?

Prost Hans Bock

Samisk-norsk gudstjeneste i Hammerfest kirke mandag 2. juni kl. 19.30

Liturg: Prost Hans Bock.

Predikant: Biskop Per Oskar Kjølaas.

Tolking til samisk: Kirketolk Aslak Anders N. Siri.

Kirkerådet legger reformplaner

(03.06.2003)

Aktuelle temaer i det kirkelige reformarbeidet er også berørt i flere andre saker på Kirkerådets junimøte, så som menighetsrådsvalget 2005, evaluering og forslag om endringer i regelverk ved valg av bispedømmeråd, og forslag til en prøveordning ved nominasjon ved utnevning av biskop.

-Forslaget til hovedplan for det kirkelige reformarbeidet er omfattende og følger opp den utålmodighet som er i Kirkemøtet om å komme videre med mange av de uavklarte ordningsspørsmålene parallelt med det statlige utredningsarbeidet om forholdet mellom stat og kirke, sier kirkerådsdirektør Erling J. Pettersen.

Videre skal Kirkerådet på sitt møte følge opp arbeidet med trosopplæringsreformen som ble vedtatt i Stortinget 27.mai. For Den norske kirke har reformen som mål at det i alle landets menigheter tilbys opplæring for alle dømte i alderen 0-18 år. De første årene av reformen avsettes til forsøksvirksomhet, med henblikk på utvikling av et tilbud rettet inn mot bredden av dømte barn. Kirkerådet skal ha det koordinerende ansvaret for prosjektet og rådet skal på møtet denne uka oppnevne en styringsgruppe som skal lede trosopplæringsreformens forsøks- og utviklingsarbeid. Rådet skal også bestemme mandatet for styringsgruppa. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Kirkerådets møte holdes på Gjestehuset Lovisenberg, Lovisenberggata 15A i Oslo. Kontaktpersoner er Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, tlf. 951 10 881, og kirkerådsdirektør Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80 eller 90 12 58 50, og informasjonssjef Dag Stange, tlf. 22 93 27 72, mobil 950 44 560 under møtet eller via gjestehusets resepsjon tlf. 22 35 82 30.

Sakliste og sakspapirer til Kirkerådets møte finnes i fulltekst på www.kirken.no. Møtets forhandlinger er åpne, med mindre møtet bestemmer noe annet.

Helga Haugland Byfuglien skal lede trosopplæringsprosjektet

(05.06.2003)

-Nå ligger utfordringen hos kirken og den enkelte menighet, utfordringen til å utarbeide det gode opplegg som favner vidt og får oppslutning utover de som i dag søker vårt barne- og ungdomsarbeid. Jeg tror at fremtidige bevilgninger vil avhenge av at kirken makter å gi trosopplæringen en lokal forankring, nå bedt og gi opplæringen et innhold som appellerer til hjerte og hjerne, sa Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore i sin åpningstale på rådets møte i Oslo onsdag.

Kirkerådet sier i mandatet for styringsgruppa for forsøks- og utviklingsarbeidet at den vil ha en viktig funksjon som drivkraft for innføringen av trosopplæringsreformen for Den norske kirke. I tillegg til Haugland Byfuglien ble følgende ni medlemmer oppnevnt til styringsgruppa: Førsteamanuensis Oddbjørn Evenshaug, Drammen, nesteleder; sokneprest Rolf Steffensen, Hamarøy, undervisningsrådsgiver Marianne Bergsjø Gammelsæter, Bergen, lærer Anne Marja Gaup Eira, Masi, kirkeverge Jon Veflingstad, Elverum, professor Trond Skard Dokka, Oslo, student Johanne Grønning Mikalsen, Yttern, studentprest Sunniva Gylver, Oslo, og student Harald Gundersen, Oslo.

Kirkerådet ber styringsgruppen for prosjektet om i samarbeid med Kirkerådets sekretariat å utarbeide en prosjektbeskrivelse, herunder en modell for organiseringen, som legges fram som orienteringssak for Kirkemøtet 2003. Styringsgruppen bes samtidig om å ta initiativ i forhold til etablering av prosjektet fra 2004, herunder faglige forarbeider til forsøk og evaluering, samt sonderinger overfor mulige samarbeidspartnere innenfor ulike områder av prosjektet.

Stortinget fastholdt i sitt vedtak 27.mai i det alt vesentlige hovedprinsippene i stortingsmeldingen om trosopplæring (St.meld nr. 7 (2002-2003)). Nivået på satsingen opprettholdes, selv om det ble enkelte endringer når det gjelder organisering, blant annet ved at omfanget på 315 timer i perioden fra 0-18 år anses som "en veiledende dimensjoneringsnorm".

Stortingets flertall understreker at hensikten med reformen er å sikre at alle menigheter i Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn får mulighet til å tilby opplæring til barn og unge. For at Den norske kirke fortsatt skal være en bred folkekirke, er det av avgjørende betydning at barn og unge får grunnleggende kunnskap om den kristne tro og gis støtte til å mestre sitt liv i lys av den kristne tro, sier flertallet i den komiteinnstillingen som lå til grunn for Stortings-behandlingen.

Menigheten har ansvaret

Det understrekes at det er den enkelte menighet som ut fra lokale forhold skal organisere og vedta rammene for innholdet i trosopplæringen, og at det innenfor de sentrale rammer skal være rom for stor lokal tilpasning og fleksibilitet. Kirkerådet skal ha det koordinerende ansvaret for prosjektet som nå skal settes i gang. Oppgavene til den sentrale prosjektledelsen blir primært å motivere og rettlede det lokale nivå, å ha oversikt over det forsøks- og utviklingsarbeid som settes i gang, å kartlegge erfaringer og å gjennomføre evalueringer samt legge til rette for informasjonstiltak og erfaringsspredning. Den enkelte menighet ved menighetsråd og fellesråd har det formelle og faktiske ansvar for trosopplæringsarbeidet som foregår i den enkelte menighet, men det understrekes at aktiv deltaking og engasjement fra kirkens frivillige organisasjoner som driver barne- og ungdomsarbeid og fra enkeltpersoner er viktig for at fornying og styrking av trosopplæringen skal få den ønskede

bredde og omfang.

-Det som nå er skjedd i Stortinget er et gjennombrudd for Den norske kirkes mangeårige behov for satsing på trosopplæring. Kirkerådet ser fram til å starte arbeidet med reformen, i samarbeid med kompetansemiljøer av ulike slag over hele landet. Det er stor vilje til å delta både hos fagmiljøer og kirkens ansatte, og det registreres også en økt interesse for utdanning til kirkelige stillinger. En hovedutfordring vil nå bli å arbeide opp mot regjeringen i forhold til 2004-budsjettet, sier Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen.

Kontaktpersoner: Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, tlf. 951 10 881, og kirkerådsdirektør Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80 eller 90 12 58 50.

Kirken holder sommeråpent

(06.06.2003)

Det er i år tiende gang Kirkerådet for Den norske kirke utgir en brosjyre med oversikt over hvor man finner veikirker og andre sommeråpne kirker. 54 av de 235 kirkene er veikirker med nærhet til trafikkert vei, minst tre ukers åpningstid og et utvidet tilbud. En del av de sommeråpne kirkene er også åpne flere dager i uka hele året. Et kart der hovedveiene er inntegnet, viser hvor man finner kirkene. De ni kirkene Jondal, Hobøl, Spangereid, Uvdal, Gjemnes, Udland, Skjærstad og Hamardomen er foruten Togkapellet i Åndalsnes spesielt presentert i brosjyren.

- De 1600 kirkene og kapellene er altfor ofte stengt. Veikirkeprosjektet bidrar takket være innsats fra tusenvis av frivillige rundt i landet, til at flere kirkedører oftere kan holdes åpne, sier informasjonssjef Dag Stange i Kirkerådet.

Også i Sverige, Finland og Danmark lages det oversikter over sommeråpne kirker. Også for Nordkalotten er det laget en egen oversikt. Turister i de nordiske land kan derfor i sommer velge blant et tusentalls åpne kirker. Den norske veikirkebrosjyren er i år utgitt i samarbeid med Norske Misjonshoteller og Gjestehus. Den kan bestilles gratis fra Kirkerådet, Postboks 5913 Majorstua, 0308 Oslo, tlf 22 93 27 50, fax 22 93 28 28, E-post materiell@kirken.no Oversikten finnes også på Den norske kirkes hjemmeside på www.kirken.no Også Nordkalott-brosjyren kan bestilles samme sted.(Kirkeinfo)

Kontaktperson: Informasjonssjef Dag Stange, tlf. 22 93 27 72, 950 44 560.

Kontaktperson for Nordkalott-brosjyren er Anton Punsvik, tlf 76 10 99 10, 76 12 27 80, fax 76 10 99 11.

Evalueringsrapport om presteforsøk

(06.06.2003)

Forsøkene har hatt noe ulikt fokus og også ulike utviklinger, og de kan på samme tid vurderes som mange enkeltprosjekt og som ett overordnet prosjekt. Evalueringen kaster et kritisk lys over ledelse og organisering av kirken. Forsøkene gir kunnskap som må anvendes for utviklingen av fremtidens kirke. Rapporten påpeker at kirken må bli profesjonell ledelsesmessig i alle ledd, og det stilles kritiske spørsmål til biskopenes rolle som ledere enkeltvis og gjennom bispekollegiet.

Forsøkene viser bl.a. hvordan andre krav stilles til organisering og ledelse av prestedtjenesten i storbyer enn i områder med store avstander. Konklusjonen er at hovedtrekkene fra forsøkene med nyorganiseringen av prestedtjenesten vil og bør fortsette. Det vil være en overgang fra regelstyring til bevisst situasjonsbestemt ledelse basert på samarbeid i prestedteam. Prestestillingen vil bli en langt mer sentral lederstilling. De fleste ser fordelene av en langt mer fleksibel ledelse av prestedtjenesten. Yngre prester vil vekk fra det å være eneprest, og de vil arbeide i et fellesskap med andre prester. Det vil bli en bedre utnyttelse av begrensede ressurser og en større grad av solidaritet i presteskabet vil komme fram.

Evalueringsrapporten viser at prosessen som er påbegynt gjennom forsøkene med nyorganisering av prestedtjenesten har vært positiv, og det er ikke noe som tyder på at den vil stoppe. Forsøkene viser at det går an å rydde opp i "evige" sannheter og "helligdommer" som gudstjenesteordninger og prestegjeldsgrenser. Kirken og presteskabet har imidlertid forpliktelser til å utnytte ressurser på best mulig måte. Forsøkene viser at mange ressurser kan hentes ut gjennom bevisst ledelse og endret organisering av prestedtjenesten. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Morten Huse (f. 1953) er professor ved Handelshøyskolen BI i Oslo og Bocconi universitet i Milano i tillegg til å være forsker ved KIFO. Cathrine Hansen (f. 1971) er cand.philol. med kristendom hovedfag og forsker ved KIFO.

Bispemøtet innkaller til pressekonferanse i forbindelse med at Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO) overleverer sin evaluering av "Forsøk med annen organisering av prestedtjenesten" til Bispemøtet onsdag 11. juni kl. 1000 i Kirkens hus i Oslo, Underhaugsveien 15, kantinen i 3.etasje.

Bispemøtets visepreses, biskop Ole D. Hagesæther, vil ta imot rapporten. Til stede under pressekonferansen blir også forskerne Morten Huse og Catrine Hansen fra KIFO, sammen med medlemmer av prosjektets referansegruppe, bl.a. Presteforeningens leder, Morten Fleischer.

8000 på kirkebursdag i Hamar

(09.06.2003)

-Vi planla en folkefest, og det har vi fått, sa biskop Rosemarie Köhn fra linjedommerposisjon under ettermiddagens fotballkamp mellom kvinnelige landslagsspillere og et lokalt sammensatt kirkelag (bildet). I kollektorer både under formiddagens høytidsgudstjeneste i friluft og fotballkampen ble det samlet inn nok til å bygge to skoler for aids-rammede barn i Zambia.

Og Rosemarie Köhn unngikk heller ikke å bli hyllet for sine 10 år som Hamar-biskop og landets første kvinnelige biskop av myndighetspersoner og kirkefolk under den store kirkebursdagsfesten på utescenen ved Hamardomen på ettermiddagen.

Takket være sponsorer og andre glade givere kunne Hamar bispedømme servere ikke bare gratis bløtkake på alle, men også utstillinger og kirkemesser, teaterforestillinger og konserter uten inngangsbillett.

-Dere er et praktfullt syn i en levende katedral med jord og gras til gulv og trærne til søyler. Det er som å høre Ånden rasle i bladene på trærne, mellom Mjøsas bredd og Hamardomen, innledet Rosemarie Köhn festgudstjenesten, etter at de fleste av bispedømmets prester hadde ankommet i prosesjon bak de ti prostienes faner. Biskopen prekte om pinse under gudstjenesten, mens domprost Ole Elias Holck og sokneprest Solveig Fiske forrettet. Og akkompagnementet til salmene vekslet mellom orgel og storband. Barnekor med flere hundre barn fra hele bispedømmet deltok både under festgudstjenesten og i framføring av en nyskrevet iørefallende pinsemusikal etter kirkekaffen på Hedmarkstunet. Musikalen er skrevet av Øystein Wang og Anne-Ruth Jangaard.

-Jeg har tre drømmer for kirken, at den skal være et medvandrersted, et forsoningssted og et proteststed mot all urettferdighet i verden, sa Rosemarie Köhn og illustrerte sine drømmer med små dikt da hun hadde ordet under ettermiddagens bursdagsfest. Festen ble ledet av dansktalende sykehusprest Susanne Sønderbo i fargesprakende klovnedrakt. Mellom kunstneriske innslag slapp hun til hilningstaler av blant annet fylkesmennene Sigjørn Johnsen, Kristin Hille Valla, kirkerådsleder Thor Bjarne Bore, generalsekretær Atle Sommerfeldt og representanter for vennskapskirker i Nicaragua og Thailand.

-Kirken er flink til å feire seg selv, men for meg har det vært viktig at vi også har aktiviteter som ikke i utgangspunktet er kirkelige, som blant annet fotballkampen med kvinnelandslaget, sier Asle Berteig, konsulent for bispedømmerådet bak planlegging og gjennomføring av jubileumsarrangementet.

-Vi må bli flinkere til å være der folk er i stedet for å be folk komme til en gudstjeneste som mange mener er gått ut på dato. Her er det kjente av meg som jeg aldri tidligere har sett ved noen gudstjeneste. Folk vil gjerne være en del av kirken, men vi må bli flinkere til å legge opp slike lavterskeltilbud. Her ligger våre verdier i bønn hele tida, sier Berteig.

På kvelden strømmet 3.000 unge til kirkebursdagens konserter med Ten Sing-korene i hele bispedømmet, Bjørn Eidsvåg og Gaute Ormåsen fra Brumunddal og TV-programmet Idol.

-Oppslutningen om denne jubileumsfeiringen har vært over all forventning, og vi føler at vi har lykkes med å vise fram folkekirken i hele sin bredde. Det var dem som mente at vi var for optimistiske da vi håpet på at det skulle komme 2-3000, men så ble det altså det flerdobbelte, sier

Hamar
Bispedømme
850 år

stiftsdirektør Siv S. Birkeland ved Hamar bispedømmekontor til Kirkens informasjonstjeneste.

- Det er et langvarig samarbeid mellom kirke, skole og kultur i bispedømmet som har kulminert med feiringen denne pinsehelgen, og denne opplevelsen gir oss et ekstra kick til å fortsette et slikt samarbeid, sier stiftsdirektør Birkeland.

Og 850-årsjubileet for Hamar bispedømme varer hele 2003. 15. november er alle konfirmanter i bispedømmet, både kirkelige og borgerlige og andre i aldersgruppa, invitert til nylaget technomesse i Gjøvik fjellhall med TV-journalist Jan Erik Larsen som programleder. (Kirkeinfo)

Kontaktperson:

Stiftsdirektør i Hamar bispedømme Siv S. Birkeland, mobil 90697174

Økende krav til gravferdssektoren

(17.06.2003)

Ca 2 500 tilsatte arbeider innenfor den offentlige gravferdssektoren i Norge, og det er kompetansebehovet hos disse som fokuseres i rapporten. De tilsatte i sektoren møter mennesker i en sårbar livssituasjon, noe som stiller særlige krav til kvaliteten på arbeidet. I tillegg er dette en sektor med økende krav til arbeidet som gjøres:

- Religiøs og kulturelt mangfold krever økt kunnskap og respekt for nye gravferdsskikker
- Økt flytting og kompliserte familierelasjoner gir mange utfordringer når det gjelder ansvarsforhold for gravferd og gravminne
- Antikvariske myndigheter har økt fokus på kirkegårdene som kulturminne
- Ny gravferdslov understreker kravene til saksbehandling og rettsikkerhet knyttet til gravferdsforvaltningen
- Økende estetiske krav til kirkegården og som sted for symbolhandlinger – økte krav til grøntfaglig kompetanse
- Økte forventninger fra publikum i forhold til rådgivning, service og bidrag ved seremonier fra de ansatte i sektoren

Utvalget har gitt en bred omtale av sektoren, de har kartlagt kompetansebehovet og foreslått tiltak. Det eksisterer ingen spesielt tilpasset utdanning for denne sektoren. Mange av de som arbeider der har liten formell kompetanse, men stor realkompetanse utviklet gjennom arbeidserfaring og intern opplæring. Utvalget konkluderer med at de økende kravene til sektoren gjør at det er nødvendig med mer målrettet og systematisk opplæring.

Utvalget har spesielt vurdert behovet for å etablere et eget lærefag i praktiske kirkegårdsarbeid. Det er omlag 1 700 ansatte som arbeider med praktisk kirkegårdsarbeid i Norge. Flertallet av disse er kirkelig tilsatt, resten er kommunalt tilsatt. Utvalget konkluderer med ikke å anbefale en slik særutdanning, men mener det bør satses mer målrettet på det allerede eksisterende anleggsgartnerfaget. I tillegg må det i samarbeid med relevante fagmiljøer utvikles tilpassede kurs mv for områder det offentlige utdanningssystemet ikke dekker.

Fakta om gravferdssektoren:

I utgangspunktet er gravferd for alle Norges innbyggere et kirkelig ansvar ved kirkelig fellesråd i hver kommune, men noen steder utføres arbeidet av kommunene.

Ca 2000 kirkegårder og 40 krematorier i Norge

Ca 500 mill. i årlige driftsutgifter

Ca 45 000 dør og gravlegges hvert år, 30 % av disse blir kremert

Ca 1700 ansatte/1000 årsverk arbeider med praktisk kirkegårdsdrift og krematorier.

Ca 6-700 ansatte i kirke og kommune arbeider med administrative oppgaver knyttet til gravferdsforvaltningen.

Til redaksjonen:

Presentasjon av rapport om kompetansebehov i gravferdssektoren: Kvalitet og verdighet

Tid: fredag 20. juni 2003 kl. 10.00

Sted: Lokalene til Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA), Karl Johans gt. 35, 2 etg. (Inngang v/Scene West-Victoria teater)

For mer informasjon:

Kontakt i KA: Øystein Dahle Kraft, tlf. 23 31 04 46 / mob. 995 04 440 / e-post: oystein@ka.no

Kontakt i Fagforbundet (tidligere Norsk Kommuneforbund (NKF)):

Trygve Natvig: mob 91843864

Kontakt i KFO: Marit Gusdal, tlf. 21 01 36 16 / mob 93 24 45 11 /e-post: marit.gusdal@kfo.no
Rapporten "Kvalitet og verdighet" vil bli delt ut på presentasjonen fredag 20. juni. Kontakt KA for eventuell oversendelse som vedlegg til e-post: ka@ka.no

Disippel eller slave

(20.06.2003)

Dette sier Kirkerådets ungdomskonsulent Øivind Holvedahl. Han er primus motor når ungdomsrepresentanter fra bispedømmene og organisasjonene i Den norske møtes til Ungdommens kirkemøte (UKM) 2003 på Rødde folkehøgskole utenfor Trondheim kirke 25.-29. juni.

Hovedahl (bildet) mener temaet "[Disippel eller slave?](#)" viser hva som er hovedutfordringen for kirkens diakoni:

- Alt som begrenser ungdoms livsutfoldelse kan oppleves som vold. Derfor bør kirkens diakonale tjeneste rette oppmerksomhet mot en kultur og en samfunnsstruktur der krav og prestasjonspress i økende grad oppleves som strukturell vold. Jesus kom for å sette mennesker fri fra alt som undertrykker, -fra mindreverd og identitetsforvirring. På UKM skal vi snakke om hvordan dette budskapet kan nå bedre ut til tenåringer i Den norske kirke, sier han.

UKM 2003 tar også opp behovet for endringer i gudstjenesteordningene i Den norske kirke. Under spørsmålet "[Hva slags gudstjeneste vil vi ha?](#)" hevder sakspapiret til denne saken at nåværende gudstjenesteordning i for stor grad er basert på en detaljkontroll. Øivind Hovedahl kommenterer sakspapiret slik:

- På Kirkemøtet i fjor ble UKM tilkjent myndighet til å anmelde saker til behandling på Kirkemøtet. Det har vi nå tenkt å gjøre. Tiden er overmoden for å sette igang med reformer av høymesseordningen i Den norske kirke. I det forslaget til vedtak vi legger fram for UKM neste uke, utfordres Kirkerådet til å forberede reformarbeid med gudstjenesteordningen i påvente av at saken kan komme opp på Kirkemøtet, sier Hovedahl.

UKM pågår samtidig med generalforsamlingen for Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) som arrangeres i Trondheim 25. juni - 2. juli. Delegationene til UKM skal møte unge kirkerepresentanter fra hele Europa på en høring om ungdomsarbeid og til grilling lørdag 27. juni. (Kirkeinfo)

Se sakspapirer til Ungdommens kirkemøte her: <http://www.kirken.no/ung>

Kontaktperson:

Ungdomskonsulent Øivind Hovedahl, tlf.: 22 93 28 89, mob.tlf.: 97 60 44 87, e-post: oivind.hovedahl@kirken.no

Ledsager i Israel og Palestina

(20.06.2003)

Kirkens Nødhjelp står for programmet i Norge, sammen med Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Delta Internasjonalt KFUK-KFUM og Norges Kristne Råd. I august og november sendes nye grupper ledsagere ut.

- Det viktigste vi gjør er bare å være her, å være øyenvitner til det som skjer og vise at det er noen som bryr seg. Vårt nærvær er en solidaritetserklæring i seg selv, sier Hallstein Laupsa (25), norsk ledsager stasjonert i Hebron. - Vi er for eksempel daglig til stede på skoleveien, i håp om å bidra til å redusere voldsnivået der, fortsetter han.

Ledsagernes oppgave er å følge israelere og palestinere i deres hverdag, og rapportere om brudd på menneskerettighetene og internasjonale humanitære lover. De tilbyr beskyttelse gjennom sitt nærvær, og støtter opp om ikke-voldelig motstand sammen med kristne og muslimske palestinere og israelske fredsaktivister. I tillegg skal de forsøke å påvirke holdningene både i opinionen og hos myndighetene for å få en slutt på okkupasjonen.

Ledsagerne skal også styrke palestinske kirker og lokalsamfunn, og med sitt nærvær vise at det er mulig å kjempe for fred, rettferdighet og opphør av den ulovlige okkupasjonen gjennom ikke-voldelige metoder.

- Hvem kan bli ledsager?

- Vi er først og fremst ute etter voksne mennesker. Det er en interessant, men krevende jobb, som krever tålmodighet og evne til å omgås forskjellige mennesker. Hallstein er for eksempel utplassert sammen med en pensjonert svensk prest, og sammen er de et godt team, forteller Anne Veiteberg i Kirkens Nødhjelp. Kirkens Nødhjelp har hovedansvaret for programmet fra norsk side. Vanlig tjenesteperiode er tre måneder, og neste utreise er i slutten av august, og en gruppe reiser ut i november. Søknadsfrist for begge gruppene er 6. august. Det gis ikke lønn under tjenesten, men alle kostnader er dekket. - Augustgruppa fylles nå opp, men i novembergruppa er det fortsatt noen få ledige plasser, fortsetter Anne Veiteberg. Hun oppfordrer prester og kirkelig ansatte til å søke. (Kirkeinfo)

Mer informasjon på Kirkens Nødhjelps hjemmeside <http://www.nca.no/article/archive/340/>

Kontaktperson:

Anne Veiteberg i Kirkens Nødhjelp, telefon 22 09 28 05, e-post: anne.veiteberg@nca.no

Det kirkelige Nordsjø-seminaret er i gang

(22.06.2003)

Den økumeniske patriarken Bartholomeos fra Konstantinopel og biskop Ernst Baasland fra Stavanger bar sammen et sølvkar med velsignet vann ut av kirken og ned på brygga. Sammen med biskopen av London, Richard Chartres, tømte de vannet ut i sjøen.

Det hele ble fulgt av kirkeledere fra alle land rundt Nordsjøen - sammen med miljøvernere, polituikere, forskere og folk med næringstilknytning til Nordsjøen. Til sammen 60 mennesker er med på "The North Sea Sailing Seminar", og flere deltar på to seminarer i land de neste to dagene.

G.O. Sars

Opplegget er organisert som en sjøreise der første etappe fra Egersund til Bergen foregår ombord i det splitter nye havforskningsskipet G.O. Sars. Det er stilt til disposisjon for dette kirke-initiativet av Havforskningsinstituttet i Bergen. På tirsdag vil reisen fortsette fra Bergen til Ålesund med hurtiruteskipet MS Finnmarken.

Før gudstjensten i Egerund var det en mottakelse på Norsk oljemuseum i Stavanger. Der uttrykte biskop Baasland stor glede over den brede deltakelsen dette initiativet har fått. Han understreket at det er en viktig oppgave for kirken å bidra til at naturen kan forvaltes på en god måte, også havområdene.

Sellafield-glede

Biskop Baasland målbar den gleden mange av seminardeltakerne føler overfor den nye utviklingen i Sellafield-saken. For to dager siden kom de britiske myndighetene med en henstilling til de ansvarlige for Sellafield-anlegget om å stanse utslippene til vann inntil videre. Dette er noe norske myndigheter, norske miljøvernorganisasjoner og en rekke kirkelige instanser i Norge har arbeidet hardt for i lengre tid.

"The North Sea Sailing Seminar" setter mandag søkelyset på oljevirsomheten. Da vil blant andre statsråd Einar Steensnæs være med på et seminar på Utstein kloster. På tirsdag er det fiske, fiskeoppdrett og havmiljø som står på dagsordenen i Bergen. Der holder statsråd Børge Brende et innlegg.

Mange av deltakerne som er med på reisen, skal videre til generalforsamlingen i Konferansen for Europeiske Kirker (KEK) som begynner i Trondheim på torsdag. (Kirkeinfo.)

Til pressen:

Henvendelser fra pressen kan skje til Kirkens informasjonstjeneste ved Vidar Kristensen, tlf. 95 77 75 25. Han følger seminaret underveis.

Hele Europa samles i Trondheim

(24.06.2003)

Nidarosdomen er stedet for den innledende gudstjenesten torsdag 26. juni. Der deltar Hans Majestet Kong Harald V sammen med statsminister Kjell Magne Bondevik. Predikant er den økumeniske patriarken av Konstantinopel, Bartholomeos.

Like etter åpningsgudstjenesten torsdag morgen skal HM Kong Harald V delta når fontenen "Vann for livet" innvies ved "Marinen" langs Nidelven. Fontenen skal illustrere at vann er et gjennomgående tema på generalforsamlingen. HM Kong Harald er også til stede ved den offisielle åpningen av KEK`s generalforsamling i Trondheim Spektrum der Dr Kenneth Kaunda, tidligere president i republikken Zambia, er hovedtaler. Statsminister Kjell Magne Bondevik hilser generalforsamlingen.

Kongen vil bli vist rundt på "Torget" der en rekke utstillinger fra institusjoner og organisasjoner fra hele Europa presenteres. Trondheims ordfører Anne Kathrine Slungård åpner Torget. Trondheim kommune er samme dag vertskap for en lunsj i Erkebispegården.

I løpet av torsdag og fredag, 26.-27. juni, arrangeres femten høringer. Disse tar opp tema som fred og forsoningsprosesser i Europa, globalisering, bærekraftig utvikling, vitnesbyrd og misjon, bioetikk og bioteknikk, samt dialog med Islam.

På fredagskveld og lørdag, 27.-28. juni, foregår generalforsamlingens offisielle arbeid i fire seksjoner. I seksjonene presenteres rapporter av generalsekretæren og Sentralkomiteén. Der behandler man også bidrag fra de tematiske høringene og utarbeider forslag omkring KEK`s framtidige prioriteringer. Følgende tema står som overskrifter for arbeidet i seksjonene:
Å vokse i solidaritet,
Å vokse sammen i Europa,
Å vokse i vitnesbyrd i samfunnet,
Å vokse i kirkelig fellesskap.

En plenumssesjon blir holdt angående *Charta Oecumenica*, med blant andre Mons. Aldo Giordano som er generalsekretær for Den romersk-katolske kirkes Europeiske Biskopskonferanse og den lutherske biskopen Bärbel Wartenberg-Potter. Charta Oecumenica gir retningslinjer for kirkesamarbeid i Europa og har fått tilslutning fra Den romersk-katolske kirke.

Nidaros Domkirke er stedet for generalforsamlingens gudstjenester som pågår fra lørdag kveld til søndag formiddag 28.-29. Juni. Gudstjenestene starter med en protestantisk nattverdsgudstjeneste på lørdag kveld, der predikanten er Dr Isabelle Graessle fra Genève. Deretter følger en bønnevake fram till søndag formiddag. Søndag formiddag starter med Arameisk liturgi med Erkebiskop Vosskan Kalpakian som predikant. Deretter blir det en messe med ortodoks liturgi der Metropolitten Jeremie av Sveits og Metropolitten Daniel av Moldavien

preker.

Den avsluttende gudstjenesten onsdag 2. juli feires ved "Marinen" på Nidelvens strand. Der preker Erkebiskopen av Canterbury, Dr Rowan Williams. (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

Presse som ønsker å delta på arrangementer under KEK`s generalforsamling I Trondheim 25. juni - 2. juli kan kontakte pressesenteret I Trondheim Spektrum, v/ Dag Stange, tlf.: 950 44 560. For å kunne delta under arrangementet må man være registrert ved KEK`s pressekontor.

Se oppdatert informasjon her: <http://www.cecassembly.no>

Under åpningsgudstjenesten i Nidaros Domkirke torsdag 26. Juni kl. 08.30 er det satt av presseplasser. På grunn av HM Kongens nærvær må presse som ønsker å være til stede på gudstjenesten ha inntatt sine plasser kl. 08.00. Det er bare pool-fotografering (uten blitz) under gudstjenesten, og pressetjenesten på KEK stiller bilder gratis til disposisjon. Bildene legges ut på nettstedet <http://www.cecassembly.no> Bilder kan dessuten bestilles fra gunnar.westermoen@kirken.no

Det er avsatt presseplasser på alle plenumssesjoner i Trondheim Spektrum. Det gjelder også åpningsmøtet 26. juni kl. 10.30 der HM Kong Harald V er til stede. Presseprogram fås ved KEK`s pressesenter.

Nordsjøseminaret vedtok onsdag Geiranger-deklarasjonen

(25.06.2003)

Seminaret har samlet kirkeledere, miljøvernere, politikere, forskere og representanter fra næringsvirksomheter i fire dager, 22.-25. juni. En fruktbar meningsutveksling og en rekke faglige innlegg har bidratt til å gi erklæringen en solid forankring.

Erklæringen kommer med utfordringer til tre instanser: For det første til generalforsamlingen for Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) som begynner i Trondheim i dag, for det andre til kirker og menigheter i landene rundt Nordsjøen og for det tredje til regjeringer rundt Nordsjøen og til EU.

Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, som er blant underskriverne av Geiranger-erklæringen overleverte torsdag erklæringen til generalsekretær Keith Clements i Konferansen av Europeiske Kirker (KEK). Statssekretær Berit Øksnes Gjerløw (til venstre) mottok erklæringen på vegne av regjeringen. Overleveringen fant sted på en Trondheim kommunes lunsj for KEK's generalforsamling som pågår i Trondheim 25. juni - 2. juli. Hans Majestet Kong Harald V deltok ved lunsjen. (CEC-photo: Geir Otto Johansen)

Her følger erklæringen:

THE GEIRANGER DECLARATION ON RESPONSIBLE STEWARDSHIP

"The sea is his, for he made it, for his hands formed the dry land" (Psalm 95:5)

Approaching the 12th General Assembly of the Conference of European Churches and in the International Year of Water, we, representatives of the churches in countries around the North Sea, the Nordic countries and the British Isles, together with His All Holiness the Ecumenical Patriarch Bartholomew, have sailed the waters from Egersund to Trondheim with the North Sea Sailing Seminar "Protecting the Riches of the Seas".

Engaging in dialogue with scientists, environmentalists, representatives of fisheries, sea-farming and the petroleum industry, coastal communities, politicians, and governmental representatives, we have witnessed the stunning beauty of the North Sea. However, we have also heard about the daunting problems of threatened fish stocks, pollution from land-based activities, petroleum deposits, oil transport, and the consequent threat to local coastland communities. We therefore acknowledge the need for repentance for our abuse of the North Sea and commit ourselves to working for change in our relationship with it.

Historically the North Sea has offered the gift of travel, communication, and pilgrimage that brought our peoples together. At times it provided routes for warfare and invasion, but it also facilitated the

spread of Celtic spirituality in which nature, including the sea, played a very central role in understanding the mystery of God, the way of salvation, and the transformation of the whole creation. The ecological problem is not simply economical and technological, but also deeply spiritual and moral. In gathering, we recognise the urgent need to unite in responsible stewardship to protect the complex ecosystem of the North Sea, and thereby to sustain the development of life and culture along its coasts.

In a world whose finite resources are subject to ever-increasing demands, we are reminded of the virtue of self-restraint, an essential element for human fulfilment. Our God-given human responsibility is to care for creation, sharing and not simply exploiting its resources (Genesis 2:15). We are stewards and not proprietors of God's gift of creation (Rom 8:19-20).

As part of this responsibility, the needs of future generations must be heeded. They should not be ignored or sacrificed in favour of present commercial demands and short-term consumer interests. Likewise, the well-being of the ecosystem of the North Sea basin and its rich community of different species remains an intrinsic concern for responsible stewardship. Finally, concern for the North Sea should be seen in a global perspective, recognising that economic justice depends on sustainable management of the environment.

Therefore, remembering the challenge of the Johannesburg Summit and our commitment to Charta Oecumenica, we agree that the following objectives must guide the development of a sustainable North Sea region:

- biological diversity and the productivity of the ecosystems must be maintained;
- emissions and discharges of pollution into air, soil and water must not exceed the limits nature can sustain;
- renewable natural resources must be protected and utilised efficiently within their capacity to renew themselves;
- the precautionary principle must be applied when making decisions about exploiting the resources of the North Sea.

Building on these principles and values, and drawing on our knowledge of the many pressing issues, such as the depletion of fish stocks, unsustainable and polluting aquaculture, exploitation and consumption of petroleum and gas resources, safe transport and shipping, and emission of radioactive substances by human agency, we challenge:

The Conference of European Churches:

- to facilitate further dialogue between churches on stewardship of creation, and especially of the North Sea;
- to continue to develop a theology of sustainability, rooted in our common heritage of North Sea spirituality, which guides the careful utilisation of natural resources without depriving other peoples, other species, or future generations of the capacity to live fulfilling lives;
- to strengthen European Christian Environmental Network (ECEN), including ensuring adequate financial resources, and work through it to raise awareness in the churches and encourage radical action to protect the riches of the seas.

Our churches and congregations:

- to set aside a period or day in the church calendar as a time of celebration of God's creation and prayer for the protection of the environment, celebrating the richness of our diverse theological and liturgical traditions. We suggest 1st September, already established as a day of prayer by the Ecumenical Patriarchate, and adopted by the World Council of Churches;
- to undertake regular environmental audits of the churches, and to make consequent changes;

- to challenge and inspire each others as church members to lead lives of greater self-restraint and responsible stewardship;
- to work with organisations in the wider environmental movement, and promote implementation of Local Agenda 21;
- to support and care for those in our fishing communities who are suffering hardship as a result of decreased catches and legislation limiting their activities.

Our respective governments and the European Union:

- to improve the Common Fisheries Policy by applying the ecosystem approach to ensure recovery of depleted stocks and damaged marine ecosystems, sustainable harvesting of marine resources, and equitable access to fish stocks following the recommendations of the International Council for the Exploration of the Sea. Effective and equitable enforcement is crucial. The fishing industry needs to be included in these processes. Regulatory authorities should particularly consider the establishment of Marine Protected Areas;
- to secure sustainable small-scale coastal fishing with its attendant local economy and culture; we suggest reduction of the total fishing effort within each zone and segment;
- to regulate the aquaculture industries to ensure that no part of the production line threatens local or global biodiversity;
- to prioritise the development of renewable energy sources, as well as energy saving and energy efficiency technology, in critical dialogue with the petroleum industry;
- to reduce the risks associated with the transportation of hazardous substances across the North Sea. Double-hull and clean-ship technologies are urgently needed to avoid oil-spills. Action is required to halt the spread of invasive species through ballast water, and to establish a North Sea Marine Corridor in the whole of the North Sea;
- to exercise the precautionary principle and end radioactive discharges to the sea. The UK government's moratorium on discharges from the Sellafield plant is a positive development, and we urge that it be made permanent.

Open interdisciplinary dialogue and collaboration, such as we have experienced during the North Sea Sailing Seminar, is vital to enable the adequate analysis of the environmental crises and the struggle over resources, and to find sustainable solutions for the future. We offer and encourage the method of dialogue, already employed by some of our European churches, and highlighted by the Religion, Science and Environment Symposia under the auspices of His All Holiness the Ecumenical Patriarch, and taken forward also by the North Sea Sailing Seminar. Communities of science, business, religion, and environmental activists should work together to analyse, understand and propose solutions to sea pollution, environmental degradation and sustainable harvesting of marine resources. Together, with God's grace, we can work to heal a broken world.

*Help us to save the ocean, Lord.
 O God, how beautiful the light over the water,
 the soft line of the shore,
 the high clear heavens.
 Our heart rejoices!
 And yet, beneath the surface,
 life is suffering from human destructiveness.
 Our heart is crying; help us to save the ocean,
 Lord, the mighty waters of the earth.
 Amen*

Signatories, Geiranger 25th June 2003:

Revd. Karl Mathiasson, Evangelical Lutheran Church in Iceland
 Ms. Morag Mylne, Church of Scotland

Revd. Canon Dr. Emsley Nimmo, Scottish Episcopal Church
Revd. Canon Walter Lewis, Church of Ireland
Rt. Revd. Richard Chartres, the Lord Bishop of London, Church of England
Revd. Dave Tomlinson, Church of England
Ms. Jenny Carpenter, Methodist Church in Britain
Revd. Ruth H. van Gilse, Church of Denmark
Rt. Revd. Ilkka Kantola, Bishop of Åbo/Turku, Evangelical Lutheran Church in Finland
Mr. Dan Melander, representing the Archbishop of Sweden/Ecological Committee of the Church of Sweden
Mr. Magnus Andersson, Christian Council of Sweden
Mr. Thor Bjarne Bore, moderator of the Church of Norway National Church Council
Ms. Tina Strømdahl Wik, vice moderator of the Church of Norway National Church Council
Revd. Gen. Secr. Dr. Olav Fykse Tveit, Council of Ecumenical and International Relations of the Church of Norway
Erlend Rogne, Council of Ecumenical and International Relations of the Church of Norway
Rt. Revd. Dr. Ernst O. Baasland, Bishop of Stavanger, Church of Norway
Mr. Preben H. Lindøe, Diocesan Council of Stavanger, Church of Norway
Rt. Revd. Ole D. Hagesæther, Bishop of Bjørgvin, Church of Norway
Very Revd. Øystein Bjørdal, Dean of Molde, Church of Norway
Ms. Ann-Mari Aas, Moderator, Diocesan Council of Nidaros, Church of Norway
Very Revd. Tor B. Jørgensen, Dean of Bodø, Church of Norway
Revd. Gen. Secr. Ørnulf Steen, Christian Council of Norway
Revd. Father Johannes Johansen, Hl. Nikolay Orthodox Church in Norway
Revd. Olav Westad, United Methodist Church, Nordic and Baltic Episcopal Area
Revd. Dr. John Chryssavgis, Ecumenical Patriarchate
Dr. Hans Herman Böhm, European Christian Environmental Network

Supporters, who also participated in the North Sea Sailing Seminar:

Randi Alsos, Nature and Youth, Norway
Victoria Beale, Society, Religion, and Technology Project, Church of Scotland
Øystein Dahle, Wordwatch Institute
Astrid Fylling, Diocese of Bjørgvin, Church of Norway
Gary Gardner, Worldwatch Institute
Inger Lise Gjorv, County Governor, Nord-Trøndelag, Norway
Britt Arnhild Lindland, Diocese of Nidaros, Church of Norway
Odd Halvor Moen, Church of Norway
Bjørg Sandkjær, Church of Norway
Hans-Jürgen Schorre, Church of Norway
Jan Thulin, International Council for Exploration of the Sea
Kristen Ulstein, Green Living, Norway
Stig Utnem, Church of Norway
Michael Wohlenberg, Church of Norway

Patriark og konge på åpning av europeisk kirkemøte

(26.06.2003)

Dette spørsmålet kommer fra den økumeniske patriarken av Konstantinopel, Bartholomeos, som prekte torsdag morgen i Nidarosdomen på åpningsgudstjenesten på generalforsamlingen til Konferansen av Europeiske Kirker (KEK). Arrangementet som samler 800 deltakere i Trondheim 25. juni - 2. juli. Dette er det største felleskirkelige arrangementet på norsk jord med representanter fra 127 kirker over hele Europa.

På gudstjenesten og den offisielle åpningen i Trondheim Spektrum torsdag deltok HM Kong Harald V og statsminister Kjell Magne Bondevik i spissen for en rekke representanter for det offisielle Norge. Zambias første president, Kenneth Kaunda var hovedtaler ved åpningsmøtet.

Temaet for generalforsamlingen er "Jesus Kristus helbreder og forsoner - Vårt vitnesbyrd i Europa" og I sin preken torsdag patriarken utfordret utsendingene fra KEK`s medlemskirker sterkt og klart:

- På Dommens dag vil du og jeg ikke bli spurt om hvor grundig vi har fastet, hvor ydmykt vi har bedt, hvor mange bøker vi har skrevet - eller hvor mange taler vi har holdt på internasjonale konferanser. Vi vil bli spurt: "Gav du den sultne mat?" "Gav du den tørste å drikke?" "Tok du imot dem fremmede i ditt hjem?" "Kledde du den nakne?" "Tok du deg av de syke og besøkte du dem som satt i fengsel?" Dette vil vi bli spurt om. Kjærlighet til Kristus vises gjennom kjærlighet til andre mennesker. Det finnes ingen annen måte å vise kjærlighet på, sa Bartholomeos.

Under gudstjenesten i en fullsatt Nidarosdomen hilste biskop Finn Wagle kirkelederne fra hele Europa velkommen til Norge og Trondheim:

-I tusen år har vi ventet på dere. Vi har ventet på dere, slik at vi i fellesskap, kristne fra hele Europa, endelig kunne forenes i takk til Gud for evangeliets veg fra Jerusalem og like til jordens ender - nordover det vidstrakte europeiske kontinent, sa Wagle og fortsatte:

- Aldri har denne vår felles historie vært synliggjort så fortettet og så mangfoldig så høyt mot nord i Europa som i denne stund. Det gjør denne morgenen og disse dagene spesielt dyrebare for oss.

Biskop Wagle ønsket seg at KEK`s utblikk fra Nord måtte bli et utblikk som ikke stanser ved Europas grenser:

- La oss be om at KEK`s utblikk fra nord må gjennomstrømmes av et helbredet syn på selve livet: At vi med våre liv er vevet sammen i sårbarhetens fellesskap, helliget av ham som gjorde seg sårbar for vår skyld.

- Lengselen etter forsoning og helbredelse bærer vi med oss til KEKs generalforsamling. For noen av dere uttrykkes denne lengsel helt konkret gjennom vannet dere har tatt med dere hjemmefra, det mest grunnleggende element i livet. Etter at vi har lest fra evangelisten Johannes, ber jeg dere om å bære fram vann fra Europas 4 hjørner og blande det sammen i den store bollen i katedralens tverrskip. Det vil vi gjøre som et symbol på vår felles dåp og vår felles tro, sa biskop Wagle. (Kirkeinfo)

Under KEK`s åpningsgudstjeneste i Nidarosdomen torsdag morgen brakte mange av deltakerne med seg vann som ble helt i et fat midt i kirken. Denne handlingen skulle symbolisere de mange kirkesamfunnenes felles dåp og tro. Bildet viser ni år gamle Nan Freia fra Danmark. (CEC-photo Geir Otto Johansen)

[HAH Patriark Bartolomeos preken ved åpningsgudstjenesten](#)

[Biskop Finn Wagles hilsen på åpningsgudstjenesten](#)

[Kirkerådets leder Thor Bjarne Bores hilsen ved Trondheim kommunes lunsj for KEK-representanter 26. juni](#)

Tusenvis feiret gudstjenestedøgn i Nidarosdomen

(29.06.2003)

- Gudstjenestene er hjerteslaget i kirkekonferansen, og det er begeistring blant folk her over det mangfoldet og fellesskapet vi har i gudstjenestefeiringen, sier generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, som er vertskirke for den mest representative europeiske kirkekonferansen som er holdt på nord jord.

Den ukelange generalforsamlingen som samler 800 deltakere fra 126 medlemskirker, avsluttes onsdag morgen 2. juli med en gudstjeneste ved Nidelvens bredd nedenfor Nidarosdomen. Her er vann igjen et gjennomgående tema i gudstjenesten, der erkebiskopen av Canterbury, dr. Rowan Williams, taler.

-Vann er noe som binder oss sammen både som kristne og som mennesker. Dåpens vann er det grunnleggende enhetsbånd mellom kristne, og vannet er avgjørende for alt menneskelig liv, sier generalsekretær Tveit.

Europeiske kirkeledere på minneseminar på Falstad

Søndag ettermiddag var 50 kirkeledere fra generalforsamlingen med på et på et seminar på minne- og menneskerettighetscenteret på Falstad ved Levanger. Det er første gang en så representativ gruppe kirkeledere har vært samlet fra de landene som var direkte berørt av det som skjedd på Falstadskogen under den tyske okkupasjonen av Norge under krigen. 5.000 fanger fra 13 land var internert her, 200 av dem ble henrettet, flesteparten fra tidligere Sovjetunionen og Jugoslavia. For første gang ble det i går holdt en minnestund med ortodoks liturgi ved krigsgravene på Falstadskogen. Under det etterfølgende seminaret innledet biskop Gunnar Stålsett om kirkenes ansvar i arbeidet med å helbrede de europeiske krigsminnene.

-Vi har hatt et sterkt ønske om å bringe sammen kirkerepresentanter fra de landene som er sterkest berørt av den tragiske krigshistorien på Falstad, og vi tror at denne dagen også kan få betydning for forsoningsarbeid i norsk sammenheng, sier Stig Utne, som er en av prosjektlederne for KEK-konferansen og har forberedt Falstad-seminaret.

Norsk kveld på generalforsamlingen

Lørdag kveld fikk de 800 deltakerne på kirkekonferansen i Trondheim en nær timelang multimedia-presentasjon av kirkelivet i Norden og spesielt i Norge, i historie og nåtid.

Den var laget av Erling Plinga Johansen i Trondheim i samarbeid med kapellan Ragnhild Jepsen på oppdrag fra Den norske kirke. Applausen var kraftig både for presentasjonen og biskop Finn Wagles debut som sangsolist, da han ga alle deltakerne sin illustrerte hustavle "[Ropet fra en såret jord](#)" på fire språk.

HUSTAVLE
Ropet fra en såret jord
Sangen er skrevet av Erling Plinga Johansen
og Finn Wagle
Sangen er skrevet på fire språk
norsk, engelsk, tysk og fransk
Sangen er skrevet i samarbeid med
kapellan Ragnhild Jepsen
Sangen er skrevet i samarbeid med
biskop Finn Wagle
Sangen er skrevet i samarbeid med
biskop Finn Wagle

KEK's avslutningsgudstjeneste: Nidelven ble velsignet

(02.07.2003)

Den armenske ortodokse erkebiskopen i Hellas, Kalpakian, velsignet Nidelven ved å helle ut myrraolje. Denne oljen ble velsignet under Den armenske kirkes 1700 års jubileum i Jerevan i 2001.

Erkebiskop Anastasios av Albania på vei ned til Nidelvens bredd. Assistert av fader Viorel Ionata som bærer bollen med velsignet vann.

Erkebiskopen av Canterbury, Rowan Williams talte ved avslutningsgudstjenesten som foregikk utendørs ved Nidelvens bredd. Bibelteksten om Jesus som ber den samaritanske kvinne om et glass vann var prekenens utgangspunkt.

- Det første vi bør lære av denne fortellingen er at sant fellesskap starter når noen erkjenner et behov. Forsoning mellom mektige og maktesløse, - undertrykkere og undertrykte -, skjer ikke ved at de mektige gir fra seg litt makt eller ved at undertrykkeren slakker på grepet, sa erkebiskopen. Han mente at den litterære klisjéen: "Jeg kan ikke leve uten deg!" rommer den erkjennelsen som er det viktigste premisset for sant fellesskap og ekte forsoning.

Erkebiskopen brukte Midtøsten-konflikten som eksempel på at konflikter ikke kan løses uten at partene innser at de er gjensidig avhengige av hverandre.

Siden 25. juni har 800 utsendinger fra 127 medlemskirker i KEK vært samlet i Trondheim. Den norske kirke som har vært medlem i denne 45 år gamle organisasjonen siden starten, var vertskap. En lokal arrangementskomite med prosjektleder Berit Lånke i spissen, og et femtitalls frivillige medhjelpere, sørget for at de praktiske forholdene rundt det store internasjonale kirkemøtet var godt tilrettelagt. Nidarosbiskop Finn Wagle som hadde en sentral rolle arrangementets gudstjenesteliv,

var med i den offisielle delegasjonen fra Den norske kirke til KEK`s generalforsamling.

- Det har vært krevende og inspirerende, sier en sliten og fornøyd biskop Wagle. Han tror KEK`s generalforsamling kan bidra til at det europeiske perspektivet blir tydeligere for kirkene i Norge.

- Det gamle erkebispesetet i Nidaros var en vel så integrert del av Europa som dagens norske kirke. Nå må vi sørge for at vår europeiske identitet blir tydeligere. At Norge ikke er med i EU skal ikke hindre vårt engasjement for videre brobygging i Europa. Som andre europeiske kirker bør Den norske kirke se at EU`s planlagte utvidelse østover bidrar til at gamle skillelinjer bygges ned. Mange av disse skillelinjene har historiske årsaker som går tilbake til kirkelige skisma, sier biskop Wagle.

Wagle poengterer at økt europeisk identitet ikke må gå på bekostning av det globale engasjement. Han er dessuten opptatt av at KEK må få igang prosesser som inkluderer Den romersk-katolske kirke.

- Jeg ser ikke for meg at Den romersk-katolske kirke blir medlem av KEK. Kanskje må det startes noe helt nytt? spør biskopen.

Finn Wagle synes Trondheim har framstått som et fantastisk møtested.

- Vi har hatt fint vær siden åpningsgudstjenesten. Jeg kan ikke si annet enn at Gud er god!

Ved valgene tirsdag kveld overtok generalsekretær Helen Bjørnøy i Kirkens Bymisjon biskop Wagles plass i KEK`s sentralkomite. Hun er opptatt av at Den norske kirke må passe seg for å bli navlebeskuende og håper KEK i sterkere grad vil fokusere på kirkenes diakonale utfordringer i Europa:

- Kirkene må engasjere seg mer for å møte nøden i europeiske byer, mener Bjørnøy (bildet).

Tirsdag og onsdag gjorde KEK`s generalforsamling en rekke vedtak om aktuelle saker. En uttalelse om Europa, EU og EU`s nye grunnlov gir støtte til den politiske integrasjonsprosessen, men understreker at utviklingen mot et større EU ikke må skape økte skiller mellom medlemmer og ikke-medlemmer av EU. I en uttalelse om urfolk heter det blant annet:

- Med tanke at vi er samlet ved de nordlige samiske territorier utfordrer vi nasjonale myndigheter til å sikre urfolks rettigheter I tråd med internasjonale lover og Konvensjon nr. 169 fra Den Internasjonale Arbeidsorganisasjonen. Vi ber regjeringer og kirker om å arbeide for rettferdig fordeling av land og vann og for forsoning mellom ulike folkegrupper i disse områdene. (Kirkeinfo)

Verdens lutheranere møtes i Winnipeg

(16.07.2003)

For en uke siden var 26 delegater til generalforsamlingen blitt nektet visum til Canada. Disse kom fra land i Afrika og Asia. 15. juli rapporteres det fra Genève at fire av dem har fått avslått visumsøknaden for annen gang, 15 har fått visum etter ny behandling, mens 17 ikke har fått ny avgjørelse enda.

– Det er uakseptabelt å avslå en visumsøknad på grunn av at søkeren ikke har tilstrekkelig eiendom, god jobb, god økonomi eller sterke familieband i hjemlandet, sier Ishmael Noko, generalsekretær i LVF.

– De skal delta på generalforsamlingen i LVF, og det er LVF som må dokumentere at det fins tilstrekkelige midler til reise og opphold for dem, slik at ikke noe må belastes canadiske skattebetalere, påpeker Noko.

Det er seks år siden forrige generalforsamling i LVF, som ble holdt i Hong Kong i 1997.

Den norske delegasjonen

I delegasjonen fra Den norske kirke er det 13 delegater, ledet av prost Ingrid Vad Nilsen, som også er leder av Mellomkirkelig råd.

Dessuten er det med en rekke rådgivere og ressurspersoner. Den

evangelisk-lutherske frikirke, som er assosiert medlem av LVF, stiller med tre delegater.

Winnipeg ligger i et område av Canada hvor urfolkspørsmål står sentralt, og det vil også sette sitt preg på generalforsamlingen. Den norske kirke har tre samer i delegasjonen, og sokneprest i Tana og Nesseby, Tore Johnsen, vil holde avslutningsprekenen torsdag 31. juli.

En viktig begivenhet for Den norske kirke er at en samarbeidsavtale med den lutherske kirken i Brasil skal undertegnes under generalforsamlingen i Canada.

Et stort fellesskap

Temaet for generalforsamlingen er "For the Healing of the World". Det settes søkelys på en rekke områder hvor det er nødvendig å lege sår. Å skape større enhet mellom verdens kirker vil stå sentralt, det samme gjelder forsonings- og tilgivelsesprosesser, forholdet til skaperverket og arbeid mot vold.

– Ethvert slikt møte vil bli preget av den verden vi lever i. De siste årenes begivenheter på den internasjonale arena vil helt sikkert sette strek farge på generalforsamlingen, sier den norske delegasjonslederen, Ingrid Vad Nilsen. – Når tema for generalforsamlingen er "For the Healing of the World", kommer utvilsomt HIV/AIDS til å stå sentralt. Denne krisen er en global ulykke, og den rammer også enkelte kirkesamfunn kraftig.

Ingrid Vad Nilsen mener det er viktig å snakke om sterkere solidaritet mellom nord og sør, øst og vest. – Vi trenger hverandre og må finne veier til å skape større global rettferdighet. Og så gleder jeg meg til at vi kommer sammen som kristne fra alle deler av verden, og deler tro og gudstjenestefellesskap og nattverd. Vi er i et stort fellesskap, sier Vad Nilsen. (Kirkeinfo)

Til pressen:

Kirkens informasjonstjeneste vil være til stede under generalforsamlingen i Winnipeg. I tiden 21.-31.

juli kan pressen ta kontakt med Vidar Kristensen på tlf. 001 204 998 6800 for informasjon om hva som skjer.

Felleskap av maktesløse, men ikke maktesløst fellesskap

(23.07.2003)

Dagen var i første omgang viet de tre hovedtalene under generalforsamlingen. Generalsekretær Ishmael Noko snakket mye om å skape større enhet mellom de lutherske kirkene.

– Når en ordinasjon utføres, angår den ikke bare den kirken den utføres i. Den lutherske forståelsen av ordinasjonen til presteembetet er at den er en økumenisk handling, siden den gir rett til å forkynne evangeliet og forvalte sakramentene, sa Noko. Han understreket at ut fra et slikt syn er ingen kirke selvstendig i den betydning at den er uavhengig av andre kirker.

– Disse tankene må vi jobbe mer med i Den norske kirke, sier den norske delegasjonslederen i Winnipeg, Ingrid Vad Nilsen. – Vi har tradisjon for en lang presteutdannelse med høye krav til kvalifikasjoner. Derfor har vi til nå vært lite åpne for en slik tankegang.

Homofili

Ingrid Vad Nilsen merket seg også at Noko nevnte Den evangelisk-lutherske frikirke spesielt i talen sin. Han trakk fram de tre kirkene som har assosiert medlemskap i LVF, og viste til at de to lutherske kirkene i Norge har gått sammen om å danne nasjonalkommiteen i LVF.

– Når Noko også understreket hvor viktig det er at misjon og diakoni hører inn i kirkestrukturen, berører han noe som ikke minst angår den norske kirkevirkeligheten, sier Ingrid Vad Nilsen.

Noko tok opp spørsmålet om homofile samboendes plass i de lutherske kirkene i talen sin, og sa at LVF er nødt til å gå inn denne debatten. Han mente imidlertid at debatten ikke burde komme på generalforsamlingen, men at den i første omgang må tas i rådet i LVF.

I innleggene etter talen tok imidlertid en representant for den svenske delegasjonen sterkt til orde for at debatten reises allerede under denne generalforsamlingen.

Annerledes kirkesamarbeid

Presidenten i LVF, Christian Krause, sa i sin hovedtale at han ser det som viktig at LVF i tiden fremover kan knytte sammen og korordinere lokale og regionale initiativ, i stedet for å bruke tid og krefter på at staben i Genève skal vurdere fordeling av økonomiske ressurser. – Det lutherske fellesskapet trenger ikke administrativ sentralisme! mente Krause.

– Regionale og nasjonale medlemskirker kan bringes ut av provinsialisme og individualisme ved at de binder seg til forpliktende fellesskap med andre kirker, og får inn en global dimensjon i sitt bønneliv og sine handlinger, sa Krause i talen.

Ingrid Vad Nilsen mener at slike tosidige avtaler som den Den norske kirke har inngått med den lutherske kirken i Jordan, og den som nå skal undertegnes med den lutherske kirken i Brasil, er gode eksempler på det som Krause ser som fremtidens kirkesamarbeid.

Norsk hovedtaler

Krause var for øvrig svært tydelig i sin omtale av farene ved at USA er blitt alene som verdensmakt.

Han mente at noen av de konservative evangelikale kirkene i USA påvirker den amerikanske politikken i en svært negativ retning. Han understreket også at religionsdialog er nødvendig for å unngå kaos i verden. Alle de tre verdensreligionene som har sitt utspring i Abraham, har potensiale i seg både til vold og til fredsskapende arbeid, mente den avgående LVF-presidenten.

Inger Johanne Wremer fra Den norske kirke, som er Treasurer i LVF (dvs at hun har tilsyn med økonomien), holdt også sin hovedtale på tirsdag. Hun understreket at økonomien i LVF nå er under kontroll, selv om den er fortsatt er anstrengt. Blant annet er staben i Genève skåret ned de siste årene.

Visum-avslagene

Tirsdag kveld ble programmet endret og en egen sesjon ble viet dem som ikke hadde fått visum til generalforsamlingen. Tallet på utestengte deltakere er nå summert til 50. 36 av disse er stemmeberettigede delegater, mens 14 er deltakere av andre kategorier. Tolv er ungdomsdelegater. De 50 representerer 14 land i Asia og Afrika, 27 av dem kommer fra India, fem fra Ethiopia, tre fra Madagaskar, mens tallet er to eller én fra de øvrige landene.

Biskop Raymond Schultz fra den canadiske vertskirken gav uttrykk for den lutherske kirken i Canada føler skam over landets myndigheter. – Jeg vil uttrykke vår oppriktige beklagelse til dere som er til stede her, og til dem som ikke fikk komme, sa biskopen. Mens han snakket, ble flagg fra landene til de utestengte deltakerne båret inn på podiet.

Biskop Schultz inviterte generalforsamlingen til å bli med i en stille demonstrasjon neste tirsdag ved immigrasjonskontoret i Winnipeg. Byens borgermester står også bak dette initiativet. Generalforsamlingen tok imot invitasjonen med applaus.

Også biskop Mark S. Hanson fra USA, biskop Munib Younan fra den lutherske kirken i Jordan og kirkepresident Walter Altmann fra Brasil holdt engasjerte innlegg om hvordan fattige mennesker på mange måter stenges ute av verdens rike land.

– Vi i kirken er et fellesskap av maktesløse, men vi er ikke et maktesløst fellesskap, sa biskop Hanson. – De som nektes adgang til rike land, er de same som er blitt gjort fattige på de rike landenes bekostning, slo han fast.

(Kirkeinfo)

Til pressen:

Kirkens informasjonstjeneste er til stede i Winnipeg. Vidar Kristensen kan nås på telefon +1 204 998 6800.

Bryt den kulturelle dominansen, lytt med hjertet

(24.07.2003)

Den norske delegasjonen har reagert på det sterke vest-europeiske perspektivet som har preget generalforsamlingen de første dagene. Ikke minst ble det satt ord på dette etter at den tyske biskop Margot Kässmann hadde holdt den tematiske hovettalen over mottoet "For det Healing og the World". Den vest-europeisk konteksten dominerte i talen hennes.

Likeverdig kultur

Johnsen bad om ordet i plenum for å sette urfolkens situasjon i kirken på dagsordenen.

– Som en representant for urfolkene, føler jeg meg ekskludert fra problemstillingene i den tematiske hovettalen. Det mest brennende temaet for oss når det gjelder å lege sår innen kirken, handler om at vår egen kultur må bli regnet som verdig til å inkluderes i kirken. Vår erfaring med kirken gjennom historien har vært at den har fornektet grunnleggende deler av vår kultur, og har tvunget oss til å bruke de kulturelle uttrykkene til dem som har kolonisert oss, sa Johnsen.

– Vi har ofte erfart hvor farlig det kan være å juble over att vi er ett i kirken. Vi har mange ganger sett at det betyr å gå inn i et fellesskap på majoritetens premisser. Vi må legge igjen en del av oss selv underveis. Vi er blitt mer anerkjent i kirken nå, men det er langt igjen, understreket Johnsen, – særlig fordi det krever en forandring av tenkemåten hos majoritetskulturen i kirken.

Tore Johnsen fikk kraftig applaus etter innlegget sitt.

Mangel på solidaritet

Den norske delegasjonslederen, prost Ingrid Vad Nilsen, hadde også ordet i plenum. Hun takket biskop Kässmann for hennes oppriktige vesteuropeiske perspektiv. Men hun mente at dette perspektivet blir for snevert.

– Når ord som "skyld" og "mangel på solidaritet" blir brukt i denne sammenheng, er det ikke nok for meg å si at vi "alle" lider og trenger legedom. Noen av oss trenger også å gjennomtenke det faktum at vi påfører andre lidelse gjennom vår mangel på solidaritet. Selv om vi teologisk sett står på likefot overfor Gud, er vi ikke like i politisk betydning. Vi er innvevd i maktstrukturer som gjør oss svært ulike også innenfor fellesskapet vårt, sa Ingrid Vad Nilsen, som også viste til erfaringene fra forsoningsprosesser som Den norske kirke har vært involvert i de siste årene.

Biskop Kässmann gav svar tilbake på de to norske innleggene. Hun takket for begge og gav uttrykk for at hun forstod synspunktene. – Akkurat nå skulle jeg gjerne ha skrevet deler av talen om igjen, sa hun. (Kirkeinfo)

Til pressen:

Kirkens informasjonstjeneste er til stede i Winnipeg. Vidar Kristensen kan nås på telefon +1 204 998 6800.

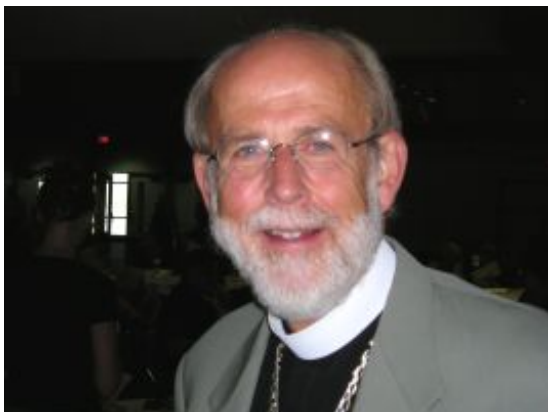
To presidentkandidater i LVF

(25.07.2003)

Det er tradisjon for at presidenten velges fra den verdensdelen hvor generalforsamlingen i LVF holdes. Når den nå holdes i Nord-Amerika, er det derfor naturlig at de to kandidatene kommer fra nord-amerikanske kirker. For seks år siden ble imidlertid denne tradisjonen brutt da biskop Christian Krause fra Tyskland ble valgt på bekostning av en kvinnelig asiatisk førstekandidat.

Pastor Susan Christine Johnson er født i Saskatchewan i Canada i 1958. Hun er Master of Divinity fra Waterloo Lutheran Seminary, og har tjenestegjort som prest og assistent for biskopen i den østlige synoden i Den evangelisk-lutherske kirken i Canada. Hun har de siste fem årene vært rådgiver for LVF's faste komite for økumeniske saker. Siden 2001 har hun vært visepresident i Den evangelisk-lutherske kirken i Canada.

Biskop Mark S. Hanson er født i Minneapolis i USA i 1946. Han er Master of Divinity fra Union Theological Seminary i New York City. Han har tjenestegjort som prest i Minneapolis, og ble utnevnt til biskop i Saint Paul Area Synod i Den evangelisk-lutherske kirken i USA i 1995. Han har siden 2001 vært leder av bispekollegiet i denne kirken. I fjor ble han valgt inn i rådet i LVF, og har siden september 2002 vært visepresident i LVF.

Mark S. Hanson har vært fremmet som valgkomiteens kandidat til presidentvervet, mens Susan Johnson er nominert av 24 delegater under generalforsamlingen, blant dem noen norske. Begge kandidatene uttrykker tilfredshet med at det blir et reelt valg av president.

Blant kandidatene som er nominert til rådet i LVF er Helge Aarseth fra Norge. Aarseth er jurist og leder av den norske advokatforeningen. (Kirkeinfo)

Til pressen:

Foto av kandidatene kan fås på mail ved henvendelse til vikri@alfanett.no

Norge og Brasil har inngått avtale om kirkesamarbeid

(26.07.2003)

Undertegningen ble markert med en felles norsk-brasiliansk samling, der også andre personer fra LVF-fellesskapet var invitert. Talere både fra norsk og brasiliansk side understreket at avtalen er en viktig fortsettelse av et norsk-brasiliansk kirkesamarbeid som allerede har en trettiårig historie.

Fra norsk side ble avtalen undertegnet av leder i Mellomkirkelig råd Ingrid Vad Nilsen, mens kirkepresident Walter Altmann undertegnet på brasiliansk side.

Avtalen omfatter felles tiltak på områder som teologiske studier, misjon, kristen utdanning, liturgi, lokal og internasjonal diakoni, samfunnsansvar, kommunikasjon og lokal, nasjonal og global økumenikk. Dessuten tar den sikte på felles initiativ når det gjelder rettferdighet, fred og engasjement for skaperverket.

Ulike nivåer

Kirkene skal hvert fjerde år møtes på lederplan for å snakke om saker av felles interesse. Representanter fra ulike nivåer og ansvarsområder i kirkene skal gjensidig inviteres til å besøke hverandre og delta i hverandres kirkeliv. Det skal utveksles erfaringer, nådegaver, forbønn og omsorg.

– Som medlemmer av Det Lutherske Verdensforbund (LVF) har vi fellesskap med hverandre, idet vi deler ord og sakramenter og anerkjenner hverandres presteembete, heter det i innledningen til avtalen. – Som medlemmer av LVF og Kirkens Verdensråd (KV) stadfester vi at vi har felles kall og forpliktelse med alle kirker til enhet i tro, liv og vitnesbyrd.

Gjensidighet

– Vårt fellesskap binder oss sammen for at vi skal utforske, utvide og utdype dette fellesskapet. Med gjensidig ansvarlighet vil vi praktisere at vi gjensidig deler med hverandre, støtter hverandre, formaner hverandre og kritiserer hverandre, idet vi sammen søker å forstå og svare på Guds kall, står det i avtaleteksten.

Avtalen viser til at det allerede eksisterer et nært samarbeid mellom de to kirkene i form av en samarbeidsavtale mellom IECLB og Det Norske Misjonsselskap. Dessuten har Kirkens Nødhjelp, Presteforeningen, Kateketforeningen, Diakonforbundet, Diakonhjemmet og Misjonsalliansen samarbeid med ulike kirkelige organer i Brasil. Det understrekes at det fortsatt skal etableres avtaler om spesielle tiltak i samarbeid med partnerorganisasjoner i begge kirkene.

Avtalen gjelder i åtte år fra undertegningsdagen, 25. juli 2003.

Også generalsekretær i LVF Ishmael Noko var til stede under undertegnelsen. Han gratulerte de to kirkene og sa at dette også var et historisk øyeblikk for LVF. Det er første gang i organisasjonens historie at en slik avtale om kirkesamarbeid er undertegnet under en generalforsamling.

(Kirkeinfo)

Mark S. Hanson ny president i LVF

(27.07.2003)

På generalforsamlingen i Winnipeg i Canada fikk Mark S. Hanson 267 stemmer, mens motkandidaten pastor Susan Christine Johnson fra Canada fikk 111 stemmer.

– Vi må ikke bare være opptatt av de teologiske temaene vi arbeider med, men i like stor grad sette søkelys på konteksten vi arbeider med teologi i, sa biskop Hanson til generalforsamlingen. – Det er en tendens i LVF til å arbeide med teologi på en vestlig akademisk måte. Vi trenger å slippe til teologi fra ulike kulturelle bakgrunner på lik linje i fellesskapet, understreket han.

Tydelig talsmann

Mark S. Hanson har det siste året vært en tydelig talsmann mot USA's krigføring i Irak. – Også etter at jeg er blitt valgt til president i LVF vil jeg fortsette å snakke offentlig mot at mitt eget land skal dominere verden økonomisk og militært, sa Hanson.

Han ønsker ikke å være en såkalt stemme for de stemmeløse i verden, for etter hans mening er ingen grupper stemmeløse. Derimot vil han arbeide for at fattige og undertykte mennesker kan få sin rett til å snakke og bli hørt.

Biskop Mark S. Hanson er født i Minneapolis i USA i 1946. Han er Master of Divinity fra Union Theological Seminary i New York City. Han har tjenestegjort som prest i Minneapolis, og ble utnevnt til biskop i Saint Paul Area Synod i Den evangelisk-lutherske kirken i USA i 1995. Han har siden 2001 vært leder av bispekollegiet (presiding bishop) i denne kirken. I fjor ble han valgt inn i rådet i LVF, og har siden september 2002 vært visepresident i LVF.

Aarset medlem av rådet

Helge Aarseth fra Norge ble valgt inn i rådet i LVF. Aarseth er jurist og leder av den norske advokatforeningen.

Raadet består av 48 medlemmer som representerer geografiske regioner. Aarseth er en av seks nordiske representanter i rådet.

Før valget av president og råd var elleve nye representanter fra kirker i Asia og Afrika blitt tilkjent status som stemmerettigede delegater fra sine kirker som erstatning for noen av delegatene som er nektet visum til Canada.

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd Olav Fykse Tveit sammen med den nyvalgte LVF-presidenten Mark S. Hanson, som har sterke bånd til Norge. Han har besteforeldre fra Oppdal og Sogndal.

(Kirkeinfo)

Til pressen:

Kirkens informasjonstjeneste er til stede i Winnipeg. Vidar Kristensen kan nås på telefon +1 204 998 6800.

Unge AIDS-ofre synliggjort av LVF-ungdom

(30.07.2003)

Mer enn femti mennesker entret podiet med tape over munnen og en plakat på brystet, som fortalte når de var født og når de i nær fremtid kommer til å dø. Slik representerte de hvert sitt unge AIDS-offer.

Ungdomsdelegatene i Winnipeg la sterkt inn over generalforsamlingen, medlemskirkene og LVF-sekretariatet at de må intensivere sitt arbeid med prevensjonsopplysning, og handle enda mer aktivt for å hindre spredning av HIV-viruset. Samtidig gav de ros til LVF for arbeidet forbundet allerede har gjort.

Ingen garanti

– Dette gjelder unge menneskers egen fremtid, sier Marita Sørheim. – Det gjelder dem som ikke er etablert, og som leter etter en partner. Og selv om en satser på et livslangt forhold med én partner, er det ingen garanti for at en selv ikke kan bli rammet.

Med enkle midler illustrerte ungdomsdelegatene hva dette egentlig dreier seg om. Det sitter ca sju delegater ved hvert bord i konferansesalen. To ved hvert bord fikk beskjed om å reise seg, det vil si at mer enn 100 av de 379 delegatene stod oppreist i salen. Hvis salen hadde vært Sør-Afrika, ville disse delegatene vært døde av aids før neste generalforsamling i LVF, det vil 30 prosent av hele befolkningen.

Enda tydeligere ble inntrykket da ytterligere to ved hvert bord måtte reise seg. Det illustrerte at 70 prosent av all 15-åringer i Sør-Afrika før eller siden kommer til å bli smittet av HIV, hvis utvikling fortsetter som nå.

Fokus på omsorg

– Vi har visst at tallene er uhyggelig høye, sier Marita Sørheim, – men for mange av oss har det vært nytt å bli møtt med de høye tallene innenfor kirken. Jeg mener det er viktig at vi ikke snakker som om alle som er smittet, har skylden selv. Vi har alfor lenge vært opptatt av å plassere skyld. Det viktig å holde moralen høyt, men denne tragedien har slikt omfang at spørsmålet om skyld blir lite relevant. Som kirke må vi være der uansett med omsorg og innsats.

Marita Sørheim sier det er sterkt å oppleve at det er mennesker på generalforsamlingen som er smittet av HIV, og som forteller åpent om det.

Marita Sørheim er norsk delegat i Winnipeg.

Kirkemøtet

Mellomkirkelig råd fremmer HIV/AIDS som sak på Kirkemøtet i Den norske kirke til høsten. De har jobbet med denne saken lenge, forteller Marita Sørheim. – Det er viktig å holde et konstant søkelys på dette, fordi kirken må være nærværende og gi praktisk omsorg, lytte og kjempe sammen med dem som er rammet, mener hun.

– Det er fortsatt slik at mange av dem som er smittet, venter å bli møtt med fordømmelse av kirken, men vi må sørge for at de opplever varme og konkret omsorg i stedet, sier Sørheim. (Kirkeinfo)

Gråt av glede over resolusjon om illegitim gjeld

(31.07.2003)

Kirkene i Latin-Amerika hadde fremmet resolusjonen. Den slår fast at det er dokumentert at en betydelig del av utenlandsgjelden til land i Asia, Afrika, Latin-Amerika og Karibien er illegitim. Lån er med overlegg blitt tilbudt til urettmessige og udemokratiske regjeringer som har inngått låneavtaler. Bare en liten del av disse lånene er brukt til samfunnsutvikling, slik de var ment.

Kreditorenes ansvar

– De internasjonale finansinstitusjonene som er styrt av verdens dominerende nasjoner, må akseptere at de har ansvar for dårlige beslutninger og en dårlig praksis, som har ført til dagens gjeldskrise. De må akseptere at deler av gjelden er illegitim, og at det er kreditorenes ansvar å slette den, uttaler LVF's generalforsamling

Resolusjonen ber medlemskirkene i industrilandene om å utfordre sine regjeringer til å arbeide for at illegitim gjeld blir slettet. Den norske delegasjonen tok allerede under forberedelsene til generalforsamlingen opp hvor viktig det er å støtte kravet om sletting av illegitim gjeld. I Norge har Kirkens Nødhjelp hatt en kampanje for dette, og de har også bidratt med ressurser til å utvide forståelse i LVF for viktigheten av slik gjeldssletting.

Bønn til USA

En annen av resolusjonene som ble vedtatt i Winnipeg, henvender seg direkte til myndighetene i USA. Generalforsamlingen uttrykker bekymring over USA's ensidige opptreden på den internasjonale politiske arena, og understreker viktigheten av internasjonale lover og samarbeid i FN når det gjelder å lege verdens sår.

Resolusjonen ber USA om å undertegne internasjonale avtaler som de hittil har avslått å ratifisere. Blant annet gjelder dette Kyoto-avtalen om klimændringer, Oslo-konvensjonen om landminer, Konvensjonen mot diskriminering av kvinner og Konvensjonen om barns rettigheter. Dessuten pekes det på det forkastelige i at USA setter som betingelse for å støtte arbeidet mot HIV/AIDS at landene som er rammet, godtar gen-modifiserte organismer.

Den nyvalgte presidenten i LVF, biskop Mark S. Hanson i Den evangelisk-lutherske kirken i Amerika (ELCA), er svært takknemlig for denne resolusjonen.

– Dette er en stor hjelp for oss når vi blir spurt om hvilket grunnlag vi i ELCA har for å uttale oss om slike spørsmål. Nå har vi hele LVF å støtte oss på når vi reiser kritikk mot våre egne myndigheter, sier biskopen fornøyd.

(Kirkeinfo)

Urfolk, funksjonshemmede og vold

(31.07.2003)

Det at 53 mennesker som skulle deltatt på generalforsamlingen i Det Lutherske Verdensforbund (LVF), ble nektet visum til Canada, har preget store deler av generalforsamlingen. Tirsdag kveld ble det holdt en markering der alle deltakere på generalforsamlingen gikk gjennom Winnipeg i et stille tog, for å protestere mot visumavslagene.

Det var vitnesbyrd fra en delegat som var blitt trakassert av den canadiske ambassaden i hjemlandet, før hun i siste øyeblikk hadde fått visum. De som er rammet av visumavslag, kommer fra noen av verdens fattigste land, flere av dem tilhører urfolkene.

Urfolk

Norske delegater og rådgivere har bidratt svært aktivt til å få viktige anliggender inn i sluttdokumentet fra generalforsamlingen, "Message from the tenth assembly".

Sokneprest Tore Johnsen holdt tidlig i generalforsamlingen et innlegg hvor han talte for urfolkenes rett til å uttrykke sin tro innenfor egne kulturelle rammer. Han har arbeidet intenst med å følge opp dette videre, noe som blant annet har ført til at det under generalforsamlingen for første gang i LVF's historie har vært holdt en egen samling for urfolksrepresentanter. De har også presentert seg gjennom et plenums møte som ble satt inn i programmet på kort varsel.

I sluttdokumentet heter det blant annet: – Vi ber medlemskirkene om å anerkjenne og støtte urfolks grunnleggende menneskerettigheter, slik de er nedfelt i internasjonale lover. Rettigheten til land er fundamental for at urfolk og deres kultur skal overleve.

Videre blir medlemskirkene oppfordret til å verdsette urfolks tilstedeværelse i kirken, anerkjenne urfolk som likeverdige medarbeidere, og utfordre paternalistiske holdninger.

Funksjonshemmede

Torill Edøy, som er rådgiver i Kirkerådet, har den største æren for at sluttdokumentet understreker hvor viktig det er at funksjonshemmede kan delta i kirkene på likt nivå med andre.

Dokumentet ber medlemskirkene om å legge til rette for å inkludere funksjonshemmede i alle deler av kirkens liv, også i beslutningsprosesser. Med ord og i handling bes kirkene om betingelsesløst å støtte funksjonshemmedes kamp mot enhver form for diskriminering, og arbeide for FN's målsetting om å sikre funksjonshemmede de samme mulighetene i samfunnet som andre har.

Torill Edøy har satt søkelys på funksjonshemmedes situasjon i kirke og samfunn.

Mot vold

Sluttdokumentet peker på viktigheten av å motarbeide personlig vold så vel som vold i strukturell og institusjonell form.

– I situasjoner hvor en gruppe sitter med makten og andre gjøres avhengig av dem, vil urettferdighet oppstå og ofte forsterkes av vold. Kirken må også være klar over faren ved at den kan misbruke sin makt, særlig ved hjelp av tradisjoner og praksis som utestenger og undertrykker, sies det.

Medlemskirkene blir oppfordret til fullt og helt å delta i det økumeniske tiåret mot vold. De oppfordres til å arbeide aktivt mot vold mot kvinner og barn. I den forbindelse rettes søkelyset blant annet mot ”trafficking”, barnearbeid og seksuelt misbruk av barn.

Homofile parforhold

Spørsmålet om homofile parforhold ble den mest kontroversielle saken under generalforsamlingen. Den svenske delegasjonens ønsket på et tidlig tidspunkt å fremme en tydelig oppfordring til medlemskirkene om å begynne samtaler om familierelasjoner, inkludert homofile parforhold.

Generalsekretær i LVF Ischmael Noko tok i sitt innledningsforedrag til orde for at LVF må ta opp spørsmålet om homofile pars plass i kirkene, men han mente at generalforsamlingen ikke var stedet for å begynne diskusjonen.

I førsteutkastet til sluttdokument fra generalforsamlingen var det innarbeidet utsagn om at homofile parforhold er et spørsmål om menneskerettigheter, som ikke kan ignoreres av kirkene. Det het også at det ikke finnes én spesiell bibelsk modell for familier.

Reaksjonen på disse formuleringene var til dels meget sterke da dokumentet kom opp til diskusjon i plenum. Delegater fra Nigeria, Malawi, Ethiopia, Finland og Latvia talte for å fjerne formuleringene.

I mange afrikanske kirker er det fortsatt tabu å snakke om homofile parforhold, og disse kirkene misliker sterkt tanken på at LVF skal oppfordre dem til å begynne en diskusjon om dette. Hver kirke må selv ha hånd om tid og sted for å ta opp temaet, ble det sagt.

– Jeg vil få store problemer med dette i min kirke, sa Iteffa Gobena, kirkepresident i Mekane Yesus-kirken i Ethiopia. – Dersom det blir vedtatt, kan jeg komme til å måtte gå fra stillingen min når jeg kommer hjem.

Redaksjonskomiteen gjorde en stor innsats for å finne formuleringer som var akseptable for alle land. I det endelige dokumentet fikk den følgende formuleringen så godt som enstemmig tilslutning:

– Vi innser at det er et mangfold i fellesskapet vårt når det gjelder spørsmålet om menneskelig seksualitet. Samtidig tror vi det er viktig å gå inn i en dialog for å tydeliggjøre vår forståelse, og lære av Skriften, aktuell kunnskap og våre ulike erfaringer. Ved å gå inn i en slik dialog ønsker vi å ivareta menneskerettighetene og alle menneskers verdighet.

(Kirkeinfo.)

Færre gudstjenester - stabil oppslutning

(31.07.2003)

- Dersom det blir færre gudstjenester å delta på, vil naturlig nok det årlige antallet gudstjenestebesøk synke. Det betyr ikke at færre ønsker å gå til gudstjeneste. Antallet deltakere pr. gudstjeneste har i perioden 1998-2002 ligget stabilt i overkant av 100 personer, forteller fungerende direktør i Kirkerådet, Eigil Morvik.

I 1998 inviterte Den norske kirkes menigheter til 52,948 hovedgudstjenester på søn- og helligdager. I fjor var antallet hovedgudstjenester redusert til 50,915.

- Det har vært en jevn nedgang i antallet ordinære gudstjenester de seneste fem-seks årene. Dette henger sammen med knappheten på ressurser i Den norske kirke. Kirkerådet har i en årrekke påpekt hvor vanskelig den økonomiske situasjonen er i mange menigheter. Vi vet at menighetene er tvunget til å spare penger og et resultat av dette er reduksjon i antall gudstjenester, sier Morvik. Han mener utviklingen er et varsko både for kirken og bevilgende myndigheter:

- Gudstjenesten er det sentrale møtestedet for kirkens medlemmer. Dersom antallet gudstjenester fortsetter å synke kan det få negative følger for menighetslivet flere steder. En slik utvikling er ingen tjent med, mener fungerende direktør i Kirkerådet, Eigil Morvik. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner:

Eigil Morvik, fung.dir. i Kirkerådet, tlf.: 22 93 27 79, e-post: eigil.morvik@kirken.no

Gunnar Westermoen, rådgiver Kirkeinfo, tlf.: 22 93 27 71, e-post: gunnar.westermoen@kirken.no

Offisiell statistikk fra Den norske kirkes menigheter finnes [her](#).

Ja til terningkast og 'speil'

(01.08.2003)

Dette sier Tore Laugerud. Han arbeider i tilknytning til Kirkerådet med prosjektet *Menighet i bevegelse* som foregår i samarbeid mellom en rekke misjonsorganisasjoner og kirkens offisielle organer.

Det er ikke mangel på debatt om kirkelige standpunkter, men Laugerud mener det er for få utenfor kirkens organer som bidrar til en offentlig samtale om hvordan kirken ivaretar sin kjernevirksomhet; "å vekke og nære troens liv".

- Den norske kirke er en gammel institusjon som liksom "bare er der", som en slags selvfølgelighet. Vi trenger fornyet fokus på hvordan kirken ivaretar det som er kirkens kjernevirksomhet. Her kan profesjonelle iakttakere som media, og andre mennesker med særlig innsikt, holde opp "speil", slik at vi som arbeider i kirken klarere oppfatter hvilke bilder mennesker har av den. Å få gudstjenesten evaluert på en slik måte vil fungere som viktige speil for kirken, sier Laugerud.

Tore Laugerud forberedte saken *Kirken i møte med den åndelige lengsel i vår tid* til Kirkemøtet 1999. Han mener mange mennesker i dag bærer på en sterk lengsel etter Gud, samtidig som bare et fåtall ser på kirken som et naturlig sted å gå med denne lengselen.

- I dag brer det seg en ny religiøsitet i Europa som har fått merkelappen "å tro uten å tilhøre". Samtidig ser vi i vår folkekirke mye tro og åndelig lengsel som ikke kommer til uttrykk i aktiv deltakelse i menighetslivet. "Å tilhøre uten å ta del" beskriver mye av situasjonen for mange av kirkens medlemmer i dag. Hvorfor opplever så mange så liten tiltrekningskraft i kirkens gudstjenester at de uteblir? Dette er det viktigste spørsmålet å stille for vår kirke, mener Tore Laugerud.

Han har følgende råd til journalister og andre som tar mål av seg til å anmelde gudstjenestene i Den norske kirke:

- I mye av den tradisjonelle folkekirketenningen er det presten som "eier" gudstjenesten. Det er viktig å unngå at bedømming av gudstjenesten blir bedømming av presten. Det kan bli en tung bær å bære for mange prester, sier han.

Laugerud ønsker at gudstjenesten skal bedømmes i et helhetlig perspektiv. Han ber anmeldere basere eventuelle terningkast på en vurdering av hvordan spiritualitet, nærvær, fellesskap og engasjement kommer til uttrykk i gudstjenesten.

En undersøkelse gjort av Stiftelsen Kirkeforskning (Tallenes tale 2000) viser at hele 71 % opplevde gudstjenesten siste gangen de var i kirken som positiv eller meget positiv. På spørsmål om de har en opplevelse av Guds nærvær når de er i kirken, svarer imidlertid hele 58 % "nei, aldri" og bare 7 % "ja

ofte/alltid". Laugerud tror det er viktig å merke seg disse tallene, og spørre:

- Hva hemmer og hva fremmer en sterkere opplevelse av at den levende Gud er nær og handler gjennom menighetens gudstjenestefeiring? (Kirkeinfo)

Kontaktperson:

Tore Laugerud, tlf.: 22 93 27 52, e-post: tore.laugerud@kirken.no

- Tar ikke barnekonvensjonen på alvor

(08.08.2003)

Dette påpeker Kirkerådet i sin høringsuttalelse til arbeidsgruppens rapport. Kirkerådet understreker at alle barn i Norge må behandles etter samme lovgivning. - Enslige mindreårige asylsøkere er foreldreløse barn i Norge, og må behandles som andre foreldreløse barn, mener Kirkerådet.

I høringuttalelsen som er utarbeidet i Kirkerådets sekretariat, utfordres Kommunal- og regionaldepartementet til å følge opp blant annet følgende punkter:

- Mottak for enslige mindreårige må drives etter samme kriterier som andre barnevernsinstitusjoner. Mottak har i dag for lite barnefaglig kompetanse og for dårlig standard.
- Familier som den enslige mindreårige flytter til må vurderes som andre fosterfamilier. I dag kan i praksis hvem som helst hente ut barn av mottak. I lys av den siste tidens kunnskap om smugling av barn til seksuell og annen utnytting, er dette spesielt bekymringsfullt.
- Når en enslige mindreårig forsvinner, må dette ikke bare meldes til politi og barnevern, men det må settes i gang forsøk på oppsporing. I dag forsvinner barn fra mottak uten at de blir forsøkt oppsporet.
- Kirkerådet mener at det ikke finnes argumenter for å behandle enslige mindreårige dårligere enn andre barn.
- I juni i år vedtok Stortinget å gjøre Barnekonvensjonen del av norsk lov. Vedtaket trer i kraft 1. oktober 2003. Regjeringen kan bruke anledningen til å gi enslige mindreårige samme rettigheter som andre barn i Norge - slik artikkel 2 i Barnekonvensjonen sier at de skal ha. (Kirkeinfo)

Kontaktperson:

Rådgiver Bjørg Sandkjær, tlf.: 22 93 28 86, mob.tlf.: 97 53 87 85.

[Les Kirkerådets høringsuttalelse her](#)

Kirkerådet intensiverer arbeidet med reformer i kirken

(21.08.2003)

- Det økende indre trykket i kirken har sammenheng med en rekke faktorer, sier Ådne Berge som skal lede Kirkerådets styringsgruppe for arbeidet med de kirkelige reformer fram til 2006.

Styringsgruppen for kirkelig reformarbeid har sitt første møte fredag 22. august i Kirkens Hus i Oslo. Berge mener at følgende forhold har skapt et stort reform-trykk i kirken:

- Mer bevisste "brukere" som har klare ønsker om hvordan kirken skal arbeide og fungere.
- Nye forsamlingstyper og menighetsdannelser.
- Stramme økonomiske rammer.
- Varierende organisering av forholdet mellom menighetsråd og fellelråd.
- Forsøk med ny organisering av prestedtjenesten.
- Trosopplæringsreformen.
- Store endringene i offentlig sektor med vekt på modernisering, effektivisering og forenkling.
- Økt urbanisering og konsentrasjon i byområdene.

- Alt i alt gir dette en utfordrende situasjon for kirken, ikke bare fordi vi snakker om store endringer, men fordi endringene kan være ulike i forskjellige deler av landet. Det kirkelige reformarbeidet må ha sitt orienteringspunkt i en teologisk grunnforståelse av kirken, men det må også reflektere mer allmenne samfunnsmessige og sosiologiske utviklingstrekk, sier Ådne Berge.

Kirkemøtet 2002 la til grunn at det på det nåværende tidspunktet ikke er tilstrekkelig grunnlag for på kirkelig side å trekke konklusjoner i spørsmålet om endrede relasjoner mellom Den norske kirke og staten. Men Kirkemøtet mente at arbeidet med de kirkelige reformer skal prioriteres parallelt med at det offentlig nedsatte Stat-kirke-utvalget utreder flere av de samme temaene. *"Kirkemøtet legger vekt på at en offentlig utredning av forholdet mellom stat og kirke ikke må føre til utsettelse av presserende reformer i kirken,"* heter det i Kirkemøtets vedtak.

- I Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid legger vi derfor opp til en tett dialog med det regjeringsoppnevnte utvalget. Det offentlige utvalget har på sin side gitt uttrykk for ønske om en god dialog, forteller Berge.

Kirkerådet vil legge til grunn at det offentlige Stat-kirke-utvalget vil konsentrere sitt arbeid om forholdet mellom staten og kirken og at det kirkelige reformarbeidet skal ha sitt hovedfokus på de indrekirkelige forholdene. På bakgrunn av høringsmaterialet etter Bakkevig-utvalgets innstilling mente Kirkemøtet at reformbehovet på flere områder kunne utredes uavhengig av relasjonen til staten. Kirkemøtet pekte på disse fem saksfeltene:

- kirkeforståelsen
- en enhetlig kirkelig økonomi
- organisering av kirken
- samordning av arbeidsgiveransvaret
- valgordningene i kirken

Kirkerådet skal på årets Kirkemøte 17.-22. november på Lillehammer presentere planer og fremdrift for sitt arbeid på disse feltene. Det legges opp til at Kirkemøtet får ett til to tema til behandling hvert år framover til 2006.

- Det er mange og store tema som Kirkemøtet nå har sagt at det skal arbeides med. Jeg tror ikke det er realistisk at alle disse kan behandles fullt ut i den prosjektperioden som det her legges opp til. Derfor er det viktig å prioritere de oppgavene som det er viktigst å ta fatt på og bidra til at det

konkretiseres forsøk og utviklingsarbeid der behovene er størst, sier Ådne Berge.

I hovedplanen for Kirkerådets arbeid med kirkelige reformer skisseres en arbeidsform der forsøksvirksomhet, høringer, konsultasjoner og bruk av internett står sentralt. Gjennom nettkommunikasjon vil Kirkerådets styringsgruppe legge til rette for erfaringsutveksling menighetene i mellom. (Kirkeinfo)

Kontaktperson:

Leder for Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid, Ådne Berge, tlf.: 51 87 43 07, mob. tlf.: 930 49 827, e-post: berge@synergia.no

Her er medlemmene i Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid 2003-2006:

Ådne Berge, Sandnes, medlem av Kirkerådet (leder av styringsgruppen)

Tina Strømdal Wik, Trondheim, nestleder i Kirkerådet.

Benita Christensen, Drammen, nestleder i styret i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon.

Betty Haga, Sandnes, viseadministrerende direktør i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon.

Ole D. Hagesæther, Bergen, biskop i Bjørgvin.

Jan Olav Aarflot, Vesterøy, generalsekretær i Den norske kirkes Presteforening

Siv S. Birkeland, Hamar, stiftsdirektør i Hamar bispedømme

Jan Stavrum, Fauske, kirkeverge i Bodø.

Ved starten av arbeidet presenterer Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid følgende spørsmål til refleksjon i de fem saksområdene:

Kirkeforståelsen

Spørsmål til refleksjon:

- Hva er kirken?
- Hva er en menighet?
- Hva forstår vi med folkekirke?
- Hvilken kirke ønsker vi oss?

Kirkens økonomi

Spørsmål til refleksjon:

- Inntektssiden – hvordan organiseres den?
- Fordeling og utjevning.
- Statlige/ kommunale bevilgninger. Alternativ finansiering. Medlemsavgift/livssynsavgift.
- Kostnadssiden – hvordan organiseres den? Fordeling og utjevning.
- Hvor mange forvaltningsnivåer skal det være – sentralt/ lokalt.
- Hvilke enheter skal ha økonomiansvar, hva er egnede enheter?
- Hva skal være de juridiske enhetene i kirken?
- Hjemmel/eiendomsrett til bygg/eiendommer og fond.
- Økonomisystemer. Regnskapsførsel. Økonomistyring.
- Kirkelig bemanning, - opptrappingsplan

Organisering av kirken

Spørsmål til refleksjon:

- Hva vil være hensiktsmessige sokne-, fellelråds- og prostistørrelser?
- Hva bør ansvars- og oppgavefordelingen mellom disse organene/nivåene være?
- Hvordan organisere oppgavene, slik at en får frigjort ressurser til utadrettet virksomhet?
- Hvordan etablere ressurseffektive organer, som samtidig virker engasjerende, motiverende og rekrutterende overfor medlemmene?
- Hvordan organisere kirken lokalt, og hva betyr det for organiseringen på regionalt og sentralt nivå?
- Hva vil være hensiktsmessige samarbeidsløsninger mellom sokn, fellelråd osv?
- Etablering av menighetsutvalg innen store sokn.
- Hvilke erfaringer er gjort som en kan bygge videre på mht. forsøksprosjekter for å utvikle hensiktsmessige størrelser og modeller?
- Bør det etableres enheter på tvers av den kirkelige inndelingen/soknestrukturen, for eksempel kategorialmenigheter, "Storsalen-menigheter", studentmenigheter, valgmenigheter, løsning av soknebånd mv., og hvordan bør disse i tilfelle rettslig m.v. tilordnes den ordinære strukturen?

Arbeidsgiveransvaret i kirken

Spørsmål til refleksjon:

- Plassering av arbeidsgiveransvaret - organer og personer
- De ulike arbeidsgiverfunksjonene og muligheter for samordning av funksjonene (for eksempel tilsetting, daglig ledelse osv.)
- Felles arbeidsgiver for prester og andre tilsatte?
- Ledelse og styring av kirkelig virksomhet – hvem og hvordan?
- Forholdet mellom arbeidsgivermyndighet og tilsynsmyndighet
- Delegasjon av tilsettingsmyndighet for proster og biskoper?
- Tilsettingsprosedyrer for ulike tjenestegrupper.
- Prøveordning for nominasjon og utnevning av biskop.

Valgordningene i kirken

Spørsmål til refleksjon:

- Hva kan gjøres for å øke valgdeltakelsen ved menighetsrådsvalg?
- Hvilke prøveordninger og forsøk bør gjennomføres? F.eks. legge valget samtidig og på samme sted som stortingsvalg/kommune- og fylkestingsvalg, bruk av valgkort, stemmerettsalderen senkes til 16 år, direkte valg av fellelråd, valgperiode på 3 år eller 2 år med valg på halvparten av medlemmene, valg av kategorialmenigheter, forsøk med andre nominasjonsprosesser, endringer i selve valgreglene (kumulering, endringer på listen) og opptellingsreglene osv)
- Bør det legges opp til større bruk av direkte valg bl.a. til valg av Kirkemøte (bispedømmerådene)?
- Dersom en på bakgrunn av erfaringer mht. organisering av oppgavene, samordning av arbeidsgiveransvaret osv. finner at det kan være tjenlig med andre enheter/organer, for eksempel på fellelråds-/prostnivå, vil det være aktuelt å prøve ut valg av representanter til slike organer.
- På bakgrunn av evalueringen av bispedømmerådsvalget 2002, kan det også være aktuelt å foreslå visse endringer som i første omgang kan gjøres til gjenstand for forsøk.
- Hvilken sammenheng bør det være mellom offentlige og kirkelige valg (for eksempel mht. regler om gjennomføring)?

- Lei av veldedighet

(27.08.2003)

Tale Hungnes (25) som leder Kirkens Nødhjelps ungdomsorganisasjon Changemaker, sa dette til Kirkenes Verdensråds sentralkomite onsdag. En av komiteens sesjoner fokuserte på ungdoms innflytelse i den økumeniske bevegelsen og Hungnes var invitert som en av innleiderne.

- I Changemaker konsentrerer vi oss om årsakene til fattigdom fordi vi ser at fattigdom og urettferdighet ikke oppstår tilfeldig. Urettferdigheten er mer eller mindre et planlagt resultat av den økonomiske politikken Verdensbanken, Det internasjonale pengefondet og Verdens Handelsorganisasjon står bak, sa Hungnes. Hun oppfordret til ny giv i arbeidet for å overbevise rike stater om at sletting av u-landsgjeld er nødvendig.

- Gjeld er ikke bare en pengesak. Gjeld dreier seg om makt. Gjeld er en usynlig mur som stenger fattige ute, sa Tale Hungnes. Hun opplyste forsamlingen om at finans-senteret Wall Street har sitt navn fra en mur som i sin tid skulle hindre slavene fra å rømme fra slavemarkedet.

Hun utfordret den internasjonale forsamlingen av kirkeledere til å si det samme til unge i verdens kirker som Changemakers 2300 medlemmer i Norge sier til andre norske ungdommer: Klart vi kan forandre verden! (Kirkeinfo)

- Tror på økumenisk renessanse

(28.08.2003)

Dette sier Freddy Knutsen som har arbeidet som ungdomskonsulent i Kirkenes Verdensråds (KV) sekretariat i Geneve siden 1997. Unge mennesker over hele verden er engasjert av fred, miljø, fattigdomsbekjempelse og kamp for rettferdighet. Knutsen tror dette vil gjøre at flere unge ønsker å delta i den økumeniske bevegelsen.

- Unge er opptatt av at troen på Gud skal være relevant for livet deres her og nå. De ser at økumenisk arbeid gjør Guds rike viktig. Økumenikk er ikke institusjoner, men Guds store hus, - kirken på jorden, sier Knutsen.

- KV skal være et forum der enkeltmennesker fra hele verden kan føle seg sett og forstått. Slik skal også FN være. Organer som FN og KV blir viktigere og viktigere i en tid som preges av at de upersonlige penge-organene overtar mer og mer makt, sier Beate Fagerli.

Beate Fagerli var generalsekretær for Verdens kristelige studentforbund (World Student Christian Federation) 2000-2003. I sommer sluttet hun i stillingen på grunn av dårlig økonomi i studentforbundet, og ble ansatt som Freddy Knutsens kollega i KV. Hun er prosjektkoordinator for Kirkenes Verdensråds misjonskonferanse i Athen 2005.

De store linjene

- Ungdom er flinke til å se de store linjene. Derfor lar de seg engasjere i en rekke sammenhenger som fokuserer på fremtiden, på menneskeverdet, på maktforhold i verden og på sosialt fellesskap. Mellomkirkelige, internasjonale møter gir de beste fora for dette. Derfor har økumenisk arbeid fremtiden for seg, mener Beate Fagerli.

KV's ungdomskonsulent Freddy Knutsen ser et stort økumenisk engasjement blant unge kristne over hele verden. Noe av dette har han selv bidratt til som ungdomskonsulent i Kirkenes Verdensråd i Geneve siden 1997. I denne perioden har han hatt mellom 200 og 300 ungdomsledere på besøk som "stewards" ved møter i Kirkenes Verdensråds sentralkomite. Gjennom disse når hans økumeniske visjoner ut til over 5000 ungdommer årlig. Knutsen deltar dessuten som kursleder og foreleser ved en rekke nasjonale og regionale ungdomsmøter over hele verden. (Kirkeinfo)

Samuel Kobia ny generalsekretær i Kirkenes Verdensråd

(28.08.2003)

Ansettelsen ble foretatt av Kirkenes Verdensråds sentralkomite som møtes i Geneve, Sveits denne uken. Sentralkomiteen valgte mellom Kobia og prost Trond Bakkevig fra Oslo. Stemmetallene var 78 for Kobia og 52 for Bakkevig. Fire stemte blankt.

Samuel Kobia er ordinert prest i Metodistkirken i Kenya. I sin takketale etter at resultatet av avstemmingen var offentliggjort, siterte Kobia et afrikansk ordspråk : «Hvis du vil gå fort kan du gå alene. Men hvis du vil gå langt må du gå sammen med andre.»

Kobia sitter i dag i en direktør-stilling i KV's sekretariat og er en av avtroppende generalsekretærs nærmeste medarbeidere.

En egen nominasjonskomite har i et års tid år arbeidet med å finne etterfølgeren til tyskeren Konrad Raiser som går av ved årsskiftet etter 11 år som generalsekretær. Kobia og Bakkevig var de to kandidatene som ble nominert.

Kirkenes Verdensråd (KV) ble opprettet i 1948. Det var europeiske og nord-amerikanske kirker som preget KV ved grunnleggelsen. Nå finnes majoriteten av medlemskirkene på den sørlige halvkule. Kobia skal fra årsskiftet lede sekretariatsarbeidet til en organisasjon som omfatter de fleste ortodokse kirker i verden og et stort antall kirker med utspring i den protestantiske reformasjonen; anglikanske kirker, baptistkirker, lutherske kirker, metodistkirker, reformerte kirker og mange uavhengige kirker. Medlemskirkene finnes i mer enn 100 land og i alle verdens kirkefamilier, bortsett fra Den romersk-katolske kirke. De 341 medlemskirkene i KV har omkring 400 millioner medlemmer. Generalsekretæren leder en meget internasjonal stab på 150 personer ved KV's hovedkvarter i Genève, Sveits. (Kirkeinfo)

Norges kristne råd assosiert KV-medlem

(29.08.2003)

Blant de 16 NKR-medlemmene finnes både katolikker, ortodokse, menigheten Karisma Senter og Oslo Kristne Senter. Det nasjonale felleskirkelige rådet representerer dermed en større bredde av kirkelandskapet enn Kirkenes Verdensråd (KV).

Tidligere denne sommeren ble NKR også assosiert medlem av Konferansen av Europeiske Kirker (KEK). I statuttene for NKR heter det blant annet at rådet skal fremme forståelse for økumenikk lokalt og nasjonalt mellom kirker, samfunn, organisasjoner, og fremme kontakt og fellesskap mellom norsk og internasjonalt kristenliv.

Steen opplyser at det var enighet blant NKR`s medlemskirker/samfunn om å søke om assosiert medlemskap i KEK, KV og World Evangelical Alliance på samme tid.

Nytt i norsk kirkeliv

- Det er NKR som er assosiert medlem av disse organisasjonene, ikke de 16 medlemskirkene/samfunnene. Flere av dem er KV-medlemmer fra før. Men jeg ser likevel denne tilknytningen til den internasjonale økumeniske bevegelsen som noe nytt for norsk kirkeliv. Det er et tegn på at det mellomkirkelige klimaet mellom kirker og menigheter i Norge er godt. Det er løfterikt at NKR i løpet av de 11 årene rådet har eksistert, har kommet så langt at KV-medlemskap ikke oppleves truende, sier Ørnulf Steen.

- Hva har NKR igjen for å bli assosiert KV-medlem?

- Vi har alltid nytte og glede av å lære nye søstre og brødre å kjenne. Det gir internasjonale økumeniske kontakter anledning til. Økumenisk modenhet betyr blant annet at vi ser at vi har mye å lære av hverandre. Dessuten vet vi at den internasjonale økumeniske bevegelsen utfordrer kirkene til global solidaritet. Det er en viktig del av kirkelig enhetsarbeid, sier generalsekretær Ørnulf Steen i Norges kristne råd. (Kirkeinfo)

Disse kirkene/menighetene er medlemmer av Norges kristne råd:

Den anglikanske kirke

Den Evangelisk Lutherske Frikirke

Den finlandska evangelisk-lutherska församling

Den katolske kirke

Den norske kirke

Den ortodokse kirke - Hellige Nikolai Menighet

Den tyske menighet

Det Norske Baptistsamfunn

Det Norske Misjonsforbund

Frelsesarmeen

Hellige Vasilije Ostroski menighet/Det serbiske ortodokse kirkesamfunn i Norge

Kirken i Dalen

Menigheten Karisma Senter

Metodistkirken i Norge

Oslo Kristne Senter

Svenska Margarethaförsamlingen

Et valg for Afrika

(29.08.2003)

- Jeg ønsker Sam Kobia lykke til med oppdraget, sier Trond Bakkevig som dagen etter valget mottok mange beklagelser fra de 52 som ønsket ham som Konrad Raisers etterfølger i sjefsstillingen i KV-sekretariatet i Geneve.

Kobia er den sjette generalsekretæren siden KV's grunnleggelse i 1948. Han er den første fra det afrikanske kontinent og skal tiltre stillingen ved årsskiftet. På en pressekonferanse i Geneve fredag understreket han at hans afrikanske bakgrunn kan komme til å ha betydning for KV-organisasjonen som nå arbeider med å omforme de organisatoriske rammene for den økumeniske bevegelsen.

- Jeg identifiserer meg med zulu-begrepet "ubuntu" som handler om at vi alle er avhengige av hverandre og skal vise hverandre respekt. Stammekulturenes tradisjon for at beslutninger skal være basert på konsensus, ikke på flertalls-diktatur, er et uttrykk for dette. I KV er jo nettopp konsensus-prinsippet et viktig moment i våre forslag til hvordan organisasjonen skal utvikles videre. Noe av hemmeligheten ved den økumeniske bevegelsen er å skape gode mellommenneskelige relasjoner. Gode relasjoner får oss til å vokse som personer, sa Kobia.

Han nevnte freds- og forsoningsprosessen i Sør-Afrika etter apartheid-regimets fall som et eksempel på "ubuntu":

- Det var ikke først og fremst religiøs tro som skapte grobunn for forsoningen, men en grunnfestet respekt for menneskers samhørighet med hverandre. Denne respekten skal den økumeniske bevegelsen fremelske, sa Kobia.

Han mente at den politikken som preget 1900-tallet handlet om ideologiene, mens 2000-tallets politiske kjernebegrep kommer til å bli "identitet". Det mener han også vil prege KV's arbeid i årene som kommer.

- Gode relasjoner er avhengig av at vi kjenner egen identitet og den andres identitet. Slik kjennskap kommer av ekte interesse for hverandre, sa Samuel Kobia. Han utgir denne høsten boken "Courage to hope" som han mener også gir uttrykk for arven fra Afrika:

- Å se håp midt i håpløsheten, og feire livet der døden herjer, er typisk for den livsholdning jeg har med meg fra hjemlandet. Vi kan ikke tillate håpløshet og resignasjon når vi tjener kjærlighetens og nådens Gud, sa Samuel Kobia.

Samuel Kobia (født 1947) er KV's direktør for organisasjonens kontakt med det afrikanske kontinent. Han er ordinert metodistpastor og var første gang ansatt i KV i 1978. Fram til 1984 arbeidet han med misjonsspørsmål samtidig som han var sekretær for KV's arbeid i Afrika. Fra 1984 til 1993 var Kobia ansatt i det nasjonale felleskirkelige rådet i Kenya, de første tre årene som utviklingskonsulent, deretter som generalsekretær. I 1993 kom han tilbake til KV-sekretariatet i Geneve som leder for enheten som arbeidet med rettferdighet, fred og miljøspørsmål. (Kirkeinfo)

Synliggjøring av håp og frustrasjon

(29.08.2003)

Det var Arne Fritzon fra Svenska kyrkan som sørget for det. Han er rådgiver på sentralkomiteemøtet på vegne av kirkemedlemmer med fysiske og psykiske handikap.

Med utgangspunkt i Bibelens Salme 8 ledet Fritzon sentralkomiteens medlemmer i et bibelstudium med fokus på menneskets integritet og verdighet. Hans konkrete utfordring til de 158 kirkelederne i komiteen var å skrive lapper med henholdsvis håpefulle og frustrerende observasjoner når det gjelder menighetenes evne til integrering.

Lappene ble hengt på veggen i plenumssalen. Foran denne talende oppslagstavlen ble et kors reist.

- Når mennesker som tidligere har følt seg marginalisert, kjenner seg omfattet av det kristne fellesskapet, blir menigheten beriket. Vi får ny tro på at alle hører med i Guds rike. I dag kommer vi til Kristus både med det positive og det negative. Vi er klar over at alle murer som stenger folk ute fra menighetsfellesskapet må rives ned. Men vi ser at det ikke er lett å få det til. Det er frustrerende, ikke bare for oss som selv har handikap, men for oss alle, sa Fritzon mens forsamlingen skrev på sine lapper.

En teologisk uttalelse forberedt av et KV-nettverk som arbeider for integrering av funksjonshemmede (EDAN - Ecumenical Disabilities Advocates Network), ble lagt fram for sentralkomiteen. Dokumentet fokuserer spesielt på utfordringer fra nyere genteknikk og blir sendt KVs medlemskirker som et studiedokument. [Dokumentet kan leses her](#). (Kirkeinfo)

Kick-off for barneåret i Bjørgvin

(02.09.2003)

5. og 6. september arrangerer Bjørgvin bispedømmeråd Bispedømemøtet 2003 på SAS Radisson Bryggen hotell i Bergen. Her vil soknerådsleiarar og sokneprestar frå heile bispedømmet vere saman og ha fokus på kyrkja sitt engasjement for barna. Blant gjestane er barneombod Trond Waage.

Søndag 7. september er det opningsgudsteneste for Barneåret i Bergen domkyrkje kl. 11.00. Gudstenesta vert overført på NRK radio, og kyrkjestatsråd Valgerd Svarstad Haugland er blant gjestane.

Målsetjinga for barneåret i Bjørgvin er:

- å styrkja dåpsopplæringa i heim og kyrkjelyd
- å hjelpa borna til ein rett og god plass i gudstenestelivet
- å styrkja barnarbeidet i kyrkjelydane og organisasjonane
- å gje foreldre kunnskap om korleis dei kan vere gode foreldre – og mot til å vere det
- å setja søkjelys på utfordringane vi møter når det gjeld arbeid med born og oppvekstmiljøet deira
- å styrkja samarbeidet mellom kyrkja og skulen/barnehagen

-Vi vonar at kyrkjelydane kan slutta seg til nokre enkle tiltak som vert sett i gang frå bispedømmerådet. Vi ønskjer mellom anna at mottoet "Alle i Bjørgvin ber kveldsbøn" kan vera ein visjon som får nedslag i alle kyrkjelydane våre. Like eins ønskjer vi at det vert arbeidd særskilt med gudsteneste med og for born i Barneåret, seier stiftsdirektør Helga Taranrød i Bjørgvin bispedøme. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Pressa er velkomen til følgjande program for kick-off for barneåret i Austevoll onsdag 3. september:

08.50 Ferge frå Krokeide (40 min.)

Biskopen held presse-briefing på ferga

10.15 - 11.00 Biskopen deltek på baby-song

12.00 Biskopen held gudsteneste saman med småskuletrinnet i kommunen

13.05 Ferge frå Hufthamar

Det blir felles transport frå Hufthamar til kyrkja og tilbake til Hufthamar.

Kontaktperson: Stiftsdirektør i Bjørgvin bispedøme Helge Taranrød, tlf. 55306470, mobil 415 28 318

Samisk kirkeråd kritisk til utkast til finnmarkslov

(02.09.2003)

Regjeringen har offentliggjort sitt forslag til forvaltningen av Finnmark. Men Odelstingsproposisjon nr. 53 (2002-2003) - den såkalte Finnmarksloven har fått en svært blandet mottakelse. Fra samisk hold, med Sametinget i spissen, er lovforslaget mottatt med skuffelse.

Samisk kirkeråd ser positivt på at det fremmes et lovforslag hvor forvaltningen av Finnmarkseiendommen gis til hele befolkningen i fellesskap. Også intensjonen om at lovforslaget skal virke forsonende, er positiv. Men Samisk kirkeråd kan ikke se at denne intensjonen er oppfylt med dette lovforslaget.

Samisk kirkeråd viser til [vedlagte høringsnotat](#) og vil særlig fremheve at loven må sikre samenes rettigheter som urfolk, og bidra til forsoning mellom mennesker med ulik identitet og historie.

Norge - et land på to folks territorier

At Norge er et land på territoriet til to folk, samer og nordmenn, betyr at de to folks verdigrunnlag må likestilles når lovgivning utformes. I Odelstingsproposisjon nr. 53 gjenspeiles dette i liten grad.

Myndighetene har de siste 20 årene arbeidet med samenes rettigheter og eksistensgrunnlag, blant annet gjennom samerettsutvalget. Men i forslaget til Finnmarkslov er det i liten grad tatt hensyn til dette arbeidet.

Folkerettslig er Norge gjennom internasjonale avtaler og konvensjoner forpliktet til et særskilt vern av rettsgrunnlaget for den samiske kultur. Norge er det landet av de nordiske land som har den største samiske befolkning. Norsk samerett vil ha konsekvenser ikke bare for Norden, men også for Norges stilling internasjonalt. Forvaltningen av Finnmark vil også være retningsgivende når sameretten for resten av landet skal utredes.

Samisk helhetstenkning

I samisk livsførsel og tenkemåte står mennesket alltid som en del av en helhet, der ett element ikke kan tas bort eller endres uten at helheten rokkes. Dette gjelder i menneskets forhold til natur og religion, så vel som til næring og forvaltning, dagligliv, kultur, språk og identitet.

Fornorskningen

På grunn av tidligere overgrep og undertrykkelse er mange elementer i den samiske helheten varig svekket eller borte. For det enkelte individ har dette ført til mindreverdighetsfølelse og negativt selvbilde.

Forsoning

Kirken er opptatt av likeverd for hele befolkningen i Finnmark. Likeverd kan ikke defineres bare på majoritetens premisser. Det er nødvendig at mennesker møtes og taler sant med hverandre. Det må kastes lys over det smertefulle og ubehagelige i historien. Slik leges sår og en god og sunn utvikling mellom likeverdige folk kan vokse frem.

Det viktige nå er å bøte på noen av skadevirkningene og gjenopprette likeverdet. Finnmark med sine naturrikdommer og sitt kulturelle mangfold er mulighetenes land. Forvaltningen av dette er et felles ansvar for folket i Finnmark, og myndighetene må sørge for gode rammevilkår.

Arbeidet med Finnmarksloven er en mulighet til å komme videre i forsoningsarbeidet. Kirken har forventninger til dette arbeidet og ønsker selv aktivt å bidra.

Konklusjon

Samisk kirkeråd kan ikke se at forslaget til finnmarkslov er tilfredsstillende. Forslaget ivaretar ikke samenes behov og bidrar ikke til forsoning, - hverken for den enkelte same med seg selv eller mellom folkegruppene. Veien til forsoning må gå gjennom anerkjennelse av samene som likeverdige.

Samisk kirkeråd vil oppfordre myndighetene til å gå i dialog med Sametinget og andre representanter for den samiske befolkningen. Målet må være en lov hvor det samiske folket opplever at deres grunnleggende rettigheter blir ivaretatt.

I forbindelse med lovarbeidet må informasjonen intensiveres slik at faktainnholdet i loven kommer frem til befolkningen.

Thor Bjarne Bore med miljøappell til Russland

(08.09.2003)

Den norske kirke, næringslivet og miljøbevegelsen holdt en felles markering utenfor ambassaden. De overleverte en appell hvor de ber Russland si ja til Kyotoprotokollen og dermed understøtte arbeidet for å bremse klimaendringene. Ambassaden mottok samtidig en smeltende jordklode av is, som et symbol for at det haster med å stoppe de nådeløse klimaendringene.

Nøkkelen i klima-arbeidet

Kyotoprotokollen er verdenssamfunnets viktigste redskap for å bremse klimaendringene. Avtalen kan først tre i kraft når land med 55% av klimagassutslippene har ratifisert. Etter at USA og Australia har avvist ratifikasjon sitter Russland med nøkkelen til at Kyotoavtalen blir folkerettslig bindende. Ønsket om russisk ratifikasjon markeres over hele verden i anledning åpningen av Dumaen tirsdag 9. september.

– Klimaendringene rammer verdens fattige spesielt hardt. 200 millioner mennesker trues av klimaendringene. Kyotoprotokollen er et viktig skritt i arbeidet for å redde klimaet. Russland må ta klimatrusselen på alvor. Dumaen må si ja til Kyotoprotokollen, sier Thor Bjarne Bore.

Bores appell

I appellen ved ambassaden, sa Bore:

– Gud har betrodd oss oppgaven som forvaltere av skaperverket.

Dette oppdraget har verden sviktet. Vi registrerer klare sammenhenger mellom menneskelig aktivitet og klimaendringer.

Mennesket er både forvalter og samtidig innfelt i skaperverkets vev. Dersom vi fjerner oss fra skaperverket, fjerner vi oss også fra Skaperen.

Det er dette som nå skjer, og det er først og fremst de neste generasjoner og de fattige landene som vil få de negative utslagene.

Alvorlige rapporter fra FNs klimapanel gir en vitenskapelig begrunnelse for at global oppvarming er en miljøutfordring i særklasse.

Det var erkjennelsen av dette som ledet frem til i-landenes beslutning i Kyoto om å redusere verdens utslipp av klimagasser.

Atmosfæren er et globalt fellesgode. Klimaforandringene som følger av for store utslipp av forurensende gasser rammer alle. Men de rammer ikke likt. Og ansvaret for utslippene er ulikt fordelt. Igjen er det slik at det er de fattigste land og regioner som er mest utsatt. FNs klimapanel har anslått utviklingslandene til å være dobbelt så sårbare for klimaendringene, som det i-landene er. Samtidig er det uten tvil de rike landene som står for mesteparten av forurensningen.. Også klimapolitikken er et spørsmål om global rettferdighet.

Senest for 5-6 uker siden deltok jeg i Det Lutherske Verdensforbunds kongress i Canada. I et sluttkommuniké understrekes viktigheten av internasjonale lover og samarbeid når det gjelder å lege verdens sår. Kongressen ba blant annet USA undertegne internasjonale avtaler som landet hittil har avslått å ratifisere. Kyoto-avtalen er en av dem.

I den ortodokse kirken er det viktige religiøse tanker og tradisjoner som har bevart følsomheten for Guds skaperverk. Og nå går appellen til Russland: Støtt det verdensvide arbeid for å bremse klimaendringene. Her sitter Russland med en nøkkel – det er viktig å åpne opp, slik at industrilandene går foran i kampen for å bevare skaperverket, for økt global rettferdighet.

Russland – ta ansvar!

Thor Bjarne Bore gikk deretter over til å sitere fra "Hustavle" av Finn Wagle og Eyvind Skeie:

– Jorden er en vev uten sømmer, som ingen har rett til å rive i stykker.

Skaperverket eier sin egen rikdom. Jordens gaver skal forvaltes med hengivenhet og takk.

Alt er gitt oss til låns, alt skal vi overlate til dem som følger etter.

Moder jord har nok til alles behov, men ikke til alles grådighet.

Misforholdet mellom fattig og rik er forakt for menneskeverdet.

Også Den norske kirke ber den russiske nasjonalforsamlingen: Si ja til Kyotoprotokollen! Vær med i kampen for økt global rettferdighet, for å bevare skaperverket.

Verden har nok kunnskap – men dessverre – ennå ikke nok klokskap.

Russland – ta ansvar!

(Kirkeinfo)

Til pressen:

Thor Bjarne Bore kan nås på tlf. 95 11 08 81 for kommentarer.

Paul Erik Wirgenes prosjektleder for trosopplæringen

(08.09.2003)

- Min visjon er at alle barn og unge skal føle at de har et selvsagt her-hører-jeg-hjemme-forhold til kirken. Med utgangspunkt i dåpen skal kirken møte dem med kunnskap, opplevelse, livshjelp og livstolkning, sier Paul Erik Wirgenes, som også vil hjelpe kirken til å gi de skattene den forvalter til barna og de unge. Han starter så smått sin nye jobb allerede 22. september, og for fullt fra 1. november. Med seg i prosjektsekretariatet har han foreløpig konsulent Anne Marie Eilertsen.

Wirgenes har vært prest i 19 år og arbeidet som feltprest, skoleungdomsprest, storbyprest, studentprest og menighetsprest. Han har pastoral-klinisk videreutdanning og har hatt en rekke verv i kirkelige prosjekter og styrer. Wirgenes har arbeidet mye med skriftlig og muntlig formidling, og hele tiden vært engasjert av hvordan kirken møter barn og unge. Han beskriver jobben han nå har påtatt seg som en av de største og mest faglig utfordrede jobbene i Den norske kirke i øyeblikket.

- Jeg er forventningsfull og redd på samme tid, sier Paul Erik Wirgenes.

Kirkerådet oppnevnte på sitt møte i juni en styringsgruppa som skal lede trosopplæringsreformens forsøks- og utviklingsarbeid, som tar sikte på å utvikle et tilbud rettet inn mot bredden av dømte barn. Erfaringene fra forsøksperioden vil danne grunnlaget for gjennomføring av reformen i hele landet. Leder av styringsgruppa er generalsekretær Helga Haugland Byfuglien i Norges KFUK-KFUM.

- Min visjon for reformen er at vi skal kunne gi barn og unge hjelp til å tolke livet og leve det i lys av evangeliet, gi dem tilhørighet og trygghet i en tilværelse mange barn og unge opplever som omskiftelig og ustabil, sier Helga Haugland Byfuglien.

Styringsgruppas første møte gikk med til å drøfte gruppas mandat, organisering og framdrift av prosjektarbeidet, og de innholdsmessige sidene ved prosjektet. Det legges opp til et bredt samarbeidsprosjekt med kirkelige organer, organisasjoner og fagmiljøer. I tillegg til Haugland Byfuglien, Ås, er følgende medlemmer av styringsgruppa:

Førsteamanuensis Oddbjørn Evenshaug, Drammen, nestleder

Sokneprest Rolf Steffensen, Hamarøy

Undervisningsrådsgiver Marianne Bergsjø Gammelsæter, Bergen

Lærer Anne Marja Gaup Eira, Masi

Kirkeverge Jon Veflingstad, Elverum

Professor Trond Skard Dokka, Oslo

Student Johanne Grønning Mikalsen, Ytteren
Studentprest Sunniva Gylver, Oslo
Student Harald Gundersen, Oslo
(Kirkeinfo)

Kontaktpersoner: prosjektleder Paul Erik Wirgenes, tlf.: 92 28 78 75 eller 67 53 38 62,
leder av styringsgruppa, Helga Haugland Byfuglien, tlf. 92 80 87 84

- Ny krise i Midtausten

(09.09.2003)

Mellomkyrkjeleg råd ser med stor uro på ei ny, stor omdreining på valdsspiralen i konflikten mellom Israel og palestinarane. Vi vil på ny understreke at denne konflikten berre kan løysast med politiske verkemiddel.

I denne situasjonen vil Mellomkyrkjeleg råd særleg oppmode norske styresmakter til å gjere sitt ytterste for at fredsprosessen vert ført vidare. Her ligg eit særleg ansvar på norske regjeringa med sine gode kontaktar til begge sider i konflikten. Sidan statsministeren har hatt viktige kontaktar i sommar overfor partane, og utanriksministeren skal til Israel i nær framtid, vert det skapt forventningar til norsk innsats i den fastlåste situasjonen.

10 år etter Oslo-avtalen er det viktig å byggje på dei grensesprengjande nye premissar som då vart lagde, med direkte kontakt mellom partane og vilje til dialog. Sidan har det på båe sider vakse fram ei erkjenning av at det må dannast to statar som kan leve side om side.

Mellomkyrkjeleg råd vil særleg be norske styresmakter leggje vekt på

- at terror og valdsbruk som råkar uskyldige må stansast, anten det skjer ved palestinske sjølvmondsbombarar eller bruk av kollektiv straff frå israelsk side,
- at alle partar må ha gjensidig respekt for dei politiske autoritetane og som skal representere dei to folka,
- israelske styresmakter må gjerast ansvarleg i forhold til den spesielle rolla dei har som den sterke militære og politiske makt i regionen,
- at Israel må trekkje seg ut av dei okkuperte områda, og stoppe utbyggjinga av busetnader på palestinsk område,
- at Israel kan oppleve tryggleik innan grensene frå 1948 og palestinarane oppnå ein rettferdig fred, som sikrar danning av ein trygg stat,
- at alle forsøk på å likvidere palestinske leiarar ikkje er ein rettsstat verdig, og må opphøre.

Mellomkyrkjeleg råd vi særleg peike på kor viktig nærværet av de kristne kyrkjene er i området, og at det er eit politisk ansvar å forhindre at dei vert fortrenge frå området. Meir enn nokon gong trengst det støtte til den religionsdialogen som kan skape varige premissar for fredeleg sameksistens i området, ikkje minst med tanke på løysing av Jerusalemsspørsmålet.

Mellomkyrkjeleg råd vil oppmode norske kyrkjelydar til bøn om rettferd, fred og tryggleik for alle partar.

- - - -

Kontaktpersonar:

Leiar i Mellomkyrkjeleg råd for Den norske kyrkja, Ingrid Vad Nilsen, tlf.: 90 17 41 83

Gen.sekr. i Mellomkyrkjeleg råd for Den norske kyrkja, OlavFykse Tveit, tlf.: 97 65 88 51

Overrekking av Olavstipend og Sunnivastipend

(11.09.2003)

- Stipendordninga skal inspirere dei som sit med kunnskap og erfaringar frå presteteneste og kyrkjeleg rådsarbeid til vidare engasjement i kyrkja. Prosjekta vil òg tene til å vidareutvikle prestetenesta og arbeidet i kyrkjelydane, seier statssekretær Berit Øksnes Gjerløw i ein kommentar.

Olavstipendet går til prestar i Den norske kyrkja. Stipendet består av eit års permisjon med løn i tillegg til eit stipendbeløp. Sunnivastipendet går til personar med bakgrunn frå arbeidet i dei valde råda i Den norske kyrkja.

Ved overrekkinga i Kirkens Hus torsdag fekk stipendmottakarane også kvar sin plakett i messing montert på kleberstein frå restaureringsarbeida ved Nidaros Domkyrkje.

Olavsstipendet vart delt ut til:

Vikarprest i Finnøy prestegjeld **Unni Eikeland**, Stavanger bispedømme, for prosjektet: *""Deg å få skoda er sæla å nå?" Gudsbilete i trusforteljingar frå "bedehusland". Ei undersøkjing av gudsbilete i eit sokn i nordre Ryfylket, sett i relasjon til den lokale bedehuskulturen som "symbolsk univers""*.

Sunnivastipendet vart delt ut til:

Sekretær og saksbehandlar i Hol prestegjeld **Ingjerd Almås Anfinset**, Tunsberg bispedømme, for prosjektet: *"Barnekoret som kjerneprodukt i menighetens arbeid"*.

Prosjektleiar i Lier kommune **Benita Christensen**, Tunsberg bispedømme, for prosjektet: *"Endringsarbeid i kirken. Evaluering av omorganiseringen av de administrative oppgaver i menighetene i Drammen."*

I år kom det inn 15 søknader til Olavstipendet og 6 søknader til Sunnivastipendet.

771 menigheter med misjonsavtale

(11.09.2003)

- Det er viktig at vi også fremover kan bevare og utvikle et samvirke mellom organisasjonene og den mer institusjonelle kirke. Vi trenger tverrstrukturer, ikke parallelstrukturer, sa Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore på jubileumsmarkeringen onsdag.

Han understreket at ytremisjon har blitt en del av agendaen i Den norske kirkes menigheter og at [Samarbeidsråd for Menighet og Misjon \(SMM\)](#) har mye av æren for det:

- SMM har det utviklet en svært nyttig samlingsfunksjon for felles rådslagning, en katalysatorfunksjon for samhandling, en bindeleddsfunksjon for sentralt og regionalt arbeid og en utviklings- og koordineringsfunksjon for felles tiltak og samarbeid, sa Bore.

I 1978 innledet Den Norske Israelsmisjon, Den norske Santalmisjon, Det Norske Misjonsselskap, Kirkerådet og Bispekollegiet et samarbeid med tanke på å hjelpe frem et større engasjement for ytremisjon i menighetene. Partene nedfelte prinsipper og praktisk opplegg for dette i innstillingen Menighetenes misjonsengasjement. Innstillingen ble fulgt opp gjennom regelmessige, uformelle drøftelser mellom partene. I 1992 etablerte forumet et eget sekretariat og endret navn til Kontaktforum for menighet og misjon (KMM).

Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM) ble opprettet gjennom vedtak i Kontaktforum for menighet og misjon 24. august 1994. SMM er ikke et operativt organ, men et samvirke mellom partene. Gjennom SMM er det opprettet misjonskonsulentstillinger i de fleste bispedømmene. Misjonskonsulenten utgjør sammen med de ansatte ved organisasjonenes regionkontorer et «misjonsteam» i bispedømmet som menighetene kan henvende seg til.

Kirkemøtet 2000 uttrykte glede og takknemlighet over samarbeidet som er etablert og de gode erfaringene som er gjort gjennom Samarbeidsråd for Menighet og Misjon (SMM) og vedtok å etablere dette som en permanent ordning med virkning fra 1. januar 2001. (Kirkeinfo)

Arbeidet med ny høymesseliturgi starter

(14.09.2003)

Ungdommens kirkemøtes kritikk mot dagens høymesseordning går på at den oppleves for regel- og detaljstyrt, og at valgmulighetene innenfor dagens ordning oppleves som svært begrensende. Gjeldende ordning fører til at gudstjenestedeltakerne i liten grad involveres i gudstjenesten, den har for få valgmuligheter og det er vanskelig å ta i bruk nye liturgiske eller musikalske uttrykksformer. Dette mener Ungdommens kirkemøte også fører til at muligheten for lokal tilpasning er begrenset.

Biskop Wagle ser for seg en ny høymessordning som er mindre regelstyrt og utfordrer til større liturgisk kreativitet enn dagens ordning. Biskopen mener også at det er naturlig å komme videre i det liturgiske reformarbeidet nå som arbeidet med ny gravferdsliturgi og vigselsliturgi avsluttes. Gravferdsliturgien ble vedtatt på fjorårets kirkemøte og ble innført i vår, og på årets møte på Lillehammer 17.-22. november behandles ny vigselsliturgi.

For å skape engasjement i hele kirken for høymessereformen, legges det allerede under årets kirkemøte opp til en debatt der kirkemøtedelegatene får komme med sine synspunkter på høymessen. Kirkerådet vil på sitt møte i mars 2004 starte saksforberedelse for en videre behandling på Kirkemøtet 2004. Det vil ta flere år å lage en ny høymessordning for Den norske kirke, og mange instanser skal involveres.

Hver søndag holdes det i Den norske kirke 1000 høymesser med til sammen 100.000 deltakere. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, mobil 95110881

Sterkere kirkelig innsats mot hiv/aids

(14.09.2003)

Kirkerådet mener hivepidemien angår Den norske kirke på alle nivåer – det nasjonale, i bispedømmene, i menighetene, og det enkelte medlem.

-Epidemien angår oss hjemme og som deltaker i det globale fellesskap, også i vårt lands østlige nærrområder. Mange kirker i sør, som kjenner epidemien sterkere på kroppen, har arbeidet langt mer med problemstillinger knyttet til epidemien enn Den norske kirke har gjort. Vår kirke utfordres til dialog, vi må lytte til og handle i forhold til disse kirkenes erfaringer og refleksjoner, sier Kirkerådet.

I vedtaket henvises det til at kirkene i Norge og internasjonalt har gjort en viktig innsats for mennesker som er rammet av hiv/aids. Dette arbeidet må støttes, opprettholdes og videreutvikles, og i fortsettelsen må kirkene også legge vekt på forebygging, mener Kirkerådet.

I sakspapirene til helgens møte forelå det et notat med strategiske vurderinger for Den norske kirkes arbeid med hiv/aids, og Kirkerådet oppfordret sekretariatet til å lage en handlingsplan for videre oppfølging i samarbeid med sentrale partnere. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, mobil 95110881

Mer åpen bispenominasjon

(14.09.2003)

Her er Kirkerådets forslag til prøveordning ved utnevning av biskop:

Samtlige menighetsråd i det aktuelle bispedømmet utfordres til å foreslå tre kandidater overfor bispedømmerådet, gjerne på bakgrunn av forslag fra menighetsmøtet, men menighetsrådet kan også be om forslag fra ansatte og andre grupper i menigheten. Menighetsmøtet foreslår tre personer gjennom skriftlig avstemning. Menighetsrådet forestår opptellingen og opplyser om hvilke tre personer som fikk flest stemmer, uten å oppgi stemmetallet.

På denne bakgrunn foreslår menighetsrådet sine tre forslag. Menighetsrådet skal tilstrebe å foreslå kandidater av begge kjønn og bes om kort å begrunne sine kandidatforslag, som settes opp i alfabetisk rekkefølge. Dersom menighetsrådet foreslår andre kandidater enn det menighetsmøtet har foreslått, skal menighetsmøtets forslag også oversendes bispedømmerådet.

Bispedømmerådet informerer om at også andre instanser, grupper og enkeltpersoner i og utenfor bispedømmet kan sende inn forslag til kandidater.

Bispedømmerådet offentliggjør navnene på de 20 kandidatene som er foreslått av flest menighetsråd uten å oppgi stemmetall, og navnene på de øvrige kandidatene som menighetsrådene og andre organer og grupper har foreslått.

På bakgrunn av de innkomne forslag, foretar bispedømmerådet en reell nominasjon av syv kandidater. Begge kjønn skal være representert. Hvert medlem av rådet avgir stemme på fem kandidater. Bispedømmerådet kan innhente referanser. Kandidatlisten settes som nå opp i alfabetisk orden.

De stemmeberettigede har kun anledning til å stemme på de sju nominerte kandidatene. Det foreslås ingen endringer mht. stemmeberettigede i denne omgang. Det er kirkelige organer og ansatte i bispedømmet, og proster og teologiske professorer i hele landet.

Etter at resultatet av opptellingen foreligger, presenteres stemmegivningen fra de ulike kategorier av stemmeberettigede (menighetsrådene, prestene og de andre vigslede, prostene og teologiprofessorene) hver for seg med henholdsvis 1, 2, og 3 stemmer.

Det aktuelle bispedømmerådet ved siden av Kirkerådet og biskopene avgir uttalelse om hvilke av de tre blant dem som har fått stemmer, de anser mest skikket til å bli utnevnt. Alle grunngir sin uttalelse. Det kan gjennomføres intervju.

Kirkerådet vil oppfordre alle instanser om å følge sivilombudsmannens anbefaling om å praktisere meroffentlighet i prosessen.

Kirkerådets forslag til prøveordning kommer på bakgrunn av forslag fra en hurtigarbeidende arbeidsgruppe og en etterfølgende høringsrunde.

Kirkerådet anbefaler at prøveordningen benyttes ved minst to bispeutnevninger, og om mulig allerede når første bispesete blir ledig.

Kirkerådet anbefaler ikke at bispeembetet utlyses på vanlig måte eller at biskoper tilsettes på åremål, og Kirkerådet finner derfor heller ikke grunn til å anbefale at dette prøves ut.

Kirkerådet anbefaler at en i denne omgang ikke vurderer mer omfattende endringer i regelverket, for

eksempel mht. stemmeberettigede, utnevningprosedyre osv., men at slike spørsmål sees i sammenheng med arbeidet i Stat/kirke-kommisjonen og arbeidet med de kirkelige reformer.

Forslaget må tas opp med departementet med sikte på nødvendige endringer i regelverket, som for eksempel gir departementet myndighet til å godkjenne prøveordninger. Dette bør om mulig klarlegges før Kirkemøtet i høst.(Kirkeinfo)

Kontaktperson: Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, mobil 95110881

Sakspapirer til Kirkerådets møte finnes i fulltekst på www.kirken.no

-Gledelig gjennomslag for trosopplæringen

(08.10.2003)

- Det er med stor glede vi ser at regjeringen har fulgt opp sine løfter og Stortingets klare anbefaling fra før sommeren om å satse det som er nødvendig for at Den norske kirke skal kunne gi barn og unge et systematisk og sammenhengende tilbud om trosopplæring. Årets bevilgningsforslag gir oss gode muligheter til å lykkes og gjør at vi er i rute i forhold til opptrappingsplanen for reformen, sier Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen i en budsjettkommentar.

Direktør Pettersen understreker at midlene til trosopplæring på neste års statsbudsjett vil komme kirken lokalt til gode. De første årene av reformen blir en forsøksperiode i et begrenset antall menigheter. Når trosopplæringsreformen er fullt utbygd, er den anslått til å ha en økonomisk ramme på 250 millioner kroner på årsbasis. Kirkerådet skal ha det koordinerende ansvaret for prosjektet, som allerede har startet under ledelse av prosjektleder Paul Erik Wirgenes.

I budsjettforslaget er det foreslått 3 millioner kroner til tiltak rettet mot prostetjenesten og midler til to nye fengselspreststillinger i 2004.

- En styrking av prostetjenesten vil på en positiv måte styrke det lokale kirkelige samarbeidet, og flere fengselsprester er et gammelt kirkelig krav, sier direktør Erling Pettersen.

Bevilgningen på 100 millioner kroner i generelt statstilskudd til de kirkelige fellesrådene, og tilskuddet til diakoni, undervisning og kirkemusikk er videreført.

- Vi håper at regjeringens styrking av kommuneøkonomien også kommer lokalkirken til gode ved at kommunene ser sitt ansvar for en forvarlig drift av den kirkelige virksomheten. Det er her kampen om lokalkirkens økonomi står, sier direktør Pettersen og tilføyer at det det også vil være en utfordring framover å få justert etterslepet i bevilgningene til kateket- og diakonstillingene.

Kirkerådets direktør gleder seg også over at det også er foreslått en bevilgning på 1 million kroner til Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, noe som er en økning på 300.000 kroner fra inneværende budsjett.

- Dette er et klart uttrykk for at regjeringen tar overgrepssproblematikken på alvor og støtter kirkens innsats for å gi hjelp og støtte til ofrene, sier Pettersen. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Direktør Erling J. Pettersen, tlf 22 93 27 80, 90 12 58 50

-Svært gladeleg fredspristildeling

(10.10.2003)

”Elling” deler ut kirkelig pris for integrering

(14.10.2003)

Det er Frikirkelig studieforbund (FSF) og Kirkerådet (KR) i Den norske kirke som står bak prisen "Læringsfellesskap for alle". Prisen skal stimulere og motivere menigheter til å inkludere funksjonshemmede i studieaktiviteter, og legge slike aktiviteter til rette for funksjonshemmede.

Formidabel innsats

Prisvinneren offentliggjøres ikke før under selve overrekkelsen, men den tilfaller en profilert person som gjennom mange år – og med et brennende personlig engasjement – har gjort en formidabel innsats for integrering av funksjonshemmede i menighetslivet.

Prisutdelingen skjer under et arrangementet i Kirkens hus torsdag 16. oktober kl 09.00 – 10.30. Tidspunktet er ikke tilfeldig valgt. Denne uka (uke 42) er lansert som "Uka for voksnes læring" (www.vofo.no/uka), og dessuten er vi inne i Det europeiske året for funksjonshemmede (<http://www.shdir.no/index.db2?id=1848>).

Lansering av kortfilm

Ved siden av å dele ut prisen, vil Per Christian Ellefsen også bidra med opplesing av utvalgte tekster. Den ferske kortfilmen "Blomstrende mangfoldighet – funksjonshemmede som aktive deltakere" vises under arrangementet.

Kriteriene for prisen

Prisen skal stimulere og motivere menigheter og andre lokallag tilsluttet Frikirkelig studieforbund og Den norske kirke til å inkludere funksjonshemmede i studieaktiviteter og legge studieaktivitetene til rette for funksjonshemmede. Slike studieaktiviteter kan være bibelgrupper, kor, orkestre, dramagrupper, kurs, konfirmasjonsundervisning osv.

Prisen gis til en menighet, organisasjon eller enkeltperson som har tilrettelagt ordinære studieaktiviteter i menigheten eller organisasjonen eller som har gjennomført egne studieaktiviteter for funksjonshemmede.

Prisen består av et kunstverk og er en velfortjent honnør for den innsatsen som er lagt ned i dette arbeidet og en oppmuntring til videre innsats.

Prisvinneren er valgt ut i tråd med følgende kriterier: grad av tilrettelegging, kontinuitet og varighet og hvor utadrettet virksomheten er.

Program

09.00 Åpning: Eva Nyland Rom, styreleder i Frikirkelig studieforbund

09.10 Kulturinnslag: White Paper Singers

09.20 Prisutdeling: Skuespiller Per Christian Ellefsen, bl.a. kjent for rollen som Elling, overrekker prisen Læringsfellesskap for alle

09.30 Kulturinnslag: Per Christian Ellefsen leser utvalgte tekster

09.45 Tema: Hva er et normalt fellesskap? Erling Pettersen, direktør i Kirkerådet

10.00 Film: Visning av den nyutviklede filmen "Blomstrende mangfoldighet – funksjonshemmede som aktive deltakere"

10.15 Kulturinnslag: White Paper Singers

10.30: Kaffe og kaker

Praktiske opplysninger

– Sted: Kirkens Hus, Underhaugsveien 15, Oslo, kantinen i 3. etasje, kl. 09.00.

– Prisvinneren kan intervjues under kaffen i etterkant av arrangementet.

– Beskrivelsen av prisvinneren deles ut etter arrangementet og kan sendes via mail.

Kontakt for pressen

Frikirkelig studieforbund v/ Hege Irene Fossum

Tlf: 22 93 28 61 eller 99 64 26 84

E-post: fsf@frikirkelig.no

(Kirkeinfo)

Gunnar Thelin tilsatt som prosjektleder for kirkelig reformarbeid

(15.10.2003)

- Jeg fulgte reformarbeidet i Den norske kirke allerede som student og har vært engasjert i utviklingen av Den norske kirkes egenart som trossamfunn og statlig "etat" både som prest og via fagforeningsarbeid, sier Thelin som i perioden 1994-99 var generalsekretær i Den norske kirkes presteforening. Han er for tiden medlem i Hisøy menighetsråd og Arendal kirkelige fellestråd og er opptatt av at reformarbeidet må forankres i de lokale behov.

Gunnar Thelin kommer fra Skien, men bor nå på Hisøya utenfor Arendal. Han tok sin teologiske embetseksamen i 1976 og har vært prest i ulike stillinger. Samtidig har han blant annet arbeidet som journalist i Dagbladet Sørlandet og i Telemarksavisa.

Kirkemøtet 2002 la til grunn at det på det nåværende tidspunktet ikke er tilstrekkelig grunnlag for på kirkelig side å trekke konklusjoner i spørsmålet om endrede relasjoner mellom Den norske kirke og staten. Men Kirkemøtet mente at arbeidet med de kirkelige reformer skal prioriteres parallelt med at det offentlig nedsatte Stat-kirke-utvalget utreder flere av de samme temaene.

På bakgrunn av høringsmaterialet etter Bakkevig-utvalgets innstilling "Samme kirke- ny ordning" våren 2002 mente Kirkemøtet at reformbehovet på flere områder må utredes uavhengig av relasjonen til staten. Kirkemøtet pekte på disse fem saksfeltene:

- kirkeforståelsen
- en enhetlig kirkelig økonomi
- organisering av kirken
- samordning av arbeidsgiveransvaret
- valgordningene i kirken.

Kirkerådets prosjekt "Kirkelig reformarbeid" har en tidsramme fram til 2006. Som prosjektleder vil Gunnar Thelin rapportere til Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid. Ådne Berge som leder styringsgruppen, mener det er et stort reform-trykk i kirken:

- Det er mange og store tema som Kirkemøtet nå har sagt at det skal arbeides med. Jeg tror ikke det er realistisk at alle disse kan behandles fullt ut i prosjektperioden. Derfor er det viktig å prioritere de oppgavene som det er viktigst å ta fatt på og bidra til at det konkretiseres forsøk og utviklingsarbeid der behovene er størst, sier Ådne Berge og legger til:

- Endringsbehovet gir en utfordrende situasjon for kirken, ikke bare fordi vi snakker om store endringer, men fordi behovene og ønskene om endringer kan være ulike i forskjellige deler av landet.

Kirkerådets styringsgruppe skal på årets Kirkemøte 17.-22. november på Lillehammer presentere planer og fremdrift for arbeidet med kirkelige reformer. Det legges opp til at de neste tre-fire kirkemøtene skal behandle saker som har med det kirkelige reformarbeidet å gjøre. (Kirkeinfo)

Kontaktperson:

Leder for Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid, Ådne Berge, tlf.: 51 87 43 07, mob. tlf.: 930 49 827, e-post: berge@synergia.no

Her er medlemmene i Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid 2003-2006:
Ådne Berge, Sandnes, medlem av Kirkerådet (leder av styringsgruppen)
Tina Strømdal Wik, Trondheim, nestleder i Kirkerådet.
Benita Christensen, Drammen, nestleder i styret i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon.
Betty Haga, Sandnes, viseadministrerende direktør i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon.
Ole D. Hagesæther, Bergen, biskop i Bjørgvin.
Jan Olav Aarflot, Vesterøy, generalsekretær i Den norske kirkes Presteforening
Siv S. Birkeland, Hamar, stiftsdirektør i Hamar bispedømme
Jan Stavrum, Fauske, kirkeverge i Bodø.

Morten Prest fikk integreringspris

(16.10.2003)

I begrunnelsen for tildelingen heter det: – Prisvinneren er en skikkelig veteran på dette området. Han har siden 1979 arbeidet for, med og sammen med mennesker med funksjonshemninger og deres familier og pårørende. Han var da han begynte, en pioner og den første som ble ansatt som integreringskonsulent. Nå er han en "guru" for dem som etter hvert har blitt ansatt innefor dette arbeidsområdet. Han har gjort dette til sin prestegjerning, og han er integreringsprest i ordets rette forstand. Kirken hadde vært fattig uten denne engasjerte arbeideren.

"Elling" overrakte prisen

Prisen ble overrakt av skuespilleren Per Christian Ellefsen under et arrangement i Kirkens hus i Oslo. Ellefsen gav uttrykk for det meningsfulle i å overrekke en pris for å legge til rette for at alle kan delta i fellesskapet. Han leste også fra en av Ingvar Ambjørnsens bøker om Elling – en person som Ellefsen for alltid har gitt ansikt og stemme til.

Prisen "Læringsfellesskap for alle" utdeles av Frikirkelig studieforbund og Kirkerådet. Prisen blir gitt til en menighet, organisasjon eller enkeltperson som har tilrettelagt ordinære studieaktiviteter i menigheten eller organisasjonen, eller som har gjennomført egne studieaktiviteter for funksjonshemmede.

Veileder for andre

Ellefsen leste begrunnelsen for valget av Morten Prest: – Prisvinneren er en stor ressurs på dette feltet. I sitt mangfoldige arbeid har han vært drivkraften bak utvikling og utgivelser av forskjellig tilrettelagt studiemateriell. Han har gjennomført flere kurs for ansatte som jobber innenfor dette feltet, og er veileder for konfirmantlærere som har mennesker med en funksjonshemming med i sine konfirmantgrupper. Men det er nok som praktiker i møte med mennesker at han har sin største styrke. Han har snakket med familier som har fått et annet barn enn de ventet. Og han har døpt og konfirmert og drevet trosopplæring for alle lenge før trosopplæringsprosjektet i det hele tatt var påtenkt. Han har vært der også i sorgen og savnet når livet ikke bare var glede.

Rollebytte

I sin takk for prisen pekte Morten Svendsen på at for 30 år siden var 90 prosent av de døpte konfirmanter, men bare 10 prosent av de funksjonshemmede.

– Jeg tenkte som så at hvorfor skulle de som har problemer med å lese, lese for presten, når presten heller kunne lese for dem, sa Svendsen, som i årevis har demonstrert at det ikke blir noen tilhørighet før det blir tilstedeværelse.

Prisen han fikk overrakt er en håndlaget steinskulptur fra Shona-folket i Zimbabwe.

(Kirkeinfo.)

Kirkeseminar i New York om sårbarhet og sikkerhet

(16.10.2003)

Invitasjoner til seminaret er sendt til FN-miljøet og kirkelige organer med representasjon i New York.

Olav Fykse Tveit som er generalsekretær i Mellomkirkelig råd, håper at Den norske kirke gjennom dette seminaret kan bidra til at norske stemmer i FN bringer etisk grunnlagstenkning inn i de dagsaktuelle sikkerhetspolitiske diskusjonene:

- Etter 11. september 2001 har rike og mektige land fått øynene opp for egen sårbarhet. Kampen mot terror er på mange måter blitt til en kamp mot sårbarheten. På seminaret skal vi diskutere om ikke militær sikkerhet forutsetter at partene gjensidig anerkjenner hverandres sårbarhet, sier Fykse Tveit til Kirkens informasjonstjeneste.

Komiteen for Internasjonale Spørsmål (KISP) under Mellomkirkelig råd laget i for tre år siden en egen utredning med tittelen "Sårbarhet og sikkerhet". Dette dokumentet som setter aktuelle sikkerhetspolitiske utfordringer inn i etisk og teologisk perspektiv, er grunnlaget for programmet på seminaret i New York. 31. oktober. Les dokumentet her: <http://www.kirken.no/Materiell/sarbar/>
Dokumentet er utgitt som hefte på norsk og engelsk.

Seminaret arrangeres fredag 31. oktober kl. 13.15-15.00 i Church Center for the UN, 777 UN Plaza (44 Street and 1 Avenue), 2 floor

Se programmet for seminaret [Vulnerability and Security - The United Nations and the use of Force](#)

Kontaktpersoner:

Kommandørkaptein Raag Rolfsen, avdelingssjef ved Feltprestkorpset, tlf.: 23 09 32 39 eller 992 08 616, e-post: rrolfsen@mil.no eller rrolfse@online.no

Leder av Komiteen for Internasjonale Spørsmål (KISP) under Mellomkirkelig råd, Sturla Stålsett, tlf 22 35 53 80 eller 986 00 461, e-post sturla.stalsett@teologi.uio.no

Heftet "Sårbarhet og sikkerhet" kan bestilles i norsk eller engelsk versjon ("Vulnerability and Security") fra Kirkerådets materiellekspedisjon via e-brev til materiell@kirken.no

Forslag om nasjonal elektronisk kirkebok

(21.10.2003)

Det første lovpåbudet om føring av kirkebøker i Norge etter reformasjonen ble gitt av Kongen av Danmark-Norge i 1645, og gjeldende ordning ble vedtatt i 1877. Kirkeboken er et offentlig-rettslig dokument der opplysninger føres inn om tid (dato) og sted (kirkesokn) for dåp, konfirmasjon, vigsel, begravelse (jordfesting), innmelding og utmelding av kirken. I tillegg registreres faddere ved dåp og enkelte merknader knyttet til gravferd. Kirkeloven sier at det skal føres en kirkebok for hvert sokn, og et rundskriv fra 1877 (som fortsatt gjelder) fastslår at føringen skal skje i skinninnbunde permer.

Det er presten som har ansvaret for de kirkelige handlingene og godkjenning av vilkårene for disse. Slik vil det også være i framtiden, men i utredningen foreslås det at ansvaret for selve føringen av kirkeboken overføres fra prest til kirkelig fellesråd.

Kirkebøkene danner grunnlaget for sentrale deler av den kirkelige årsstatistikk. I dag rapporterer menighetene tallmaterieell til statistikken på papirskjema, og datamaterialet er sjeldent klart før i mai. Et sentralt, elektronisk kirkebokregister vil gjøre det mulig å ta ut aktuell statistikk på et mye tidligere tidspunkt, og datainnsamlingen vil skje automatisk. Dermed belastes ikke den lokale menighet med innsamling og føring av statistikk. En vil i stedet fortløpende kunne få ut ønskede rapporter på de nivå en har behov for (sokn, prestegjeld, prosti, bispedømme, kommune og fylke). Et nasjonalt elektronisk register vil også gjøre det enklere å få skrevet ut attester for de kirkelige handlingene uavhengig av hvor den aktuelle kirkelige handling har funnet sted.

Opplysninger i Kirkebokregisteret vil i hovedsak være knyttet til fødselsnummer. Prosjektgruppens forslag til nasjonalt elektronisk kirkebokregister vil gjøre det mulig å koble medlemsstatistikk og statistikk over kirkelige handlinger tettere sammen. Det vil da bli mulig å se sammenhengen mellom f.eks dåp og alder eller innmelding/utmelding, alder og kjønn.

Prosjektgruppen understreker at innføring av nytt kirkebokregister vil effektivisere mye av arbeidet i den lokale kirke. Det nye registeret skal være et bruksregister hvor menigheten enkelt kan hente ut nødvendig informasjon og bruke denne i sitt daglige arbeid. Forutsetningen er at alle kirkekontor tar i bruk et slikt elektronisk register. Dermed vil en kunne utnytte mulighetene som ligger i ny teknologi på en best mulig måte.

Utredningen anbefaler at Kirkerådet bør få oppdraget med å tilrettelegge nytt kirkebokregister for Den norske kirke. Kirkerådet er registeransvarlig for Den norske kirkes medlemsregister som har vært i bruk siden 1999. Utredningen stipulerer kostnadene ved oppretting av registeret til 7,5 millioner kroner. (Kirkeinfo)

[Les prosjektgruppens utredning her](#) (pdf)

Kirkemøtet 2003 - Hovedtema: 'En tjenende kirke'

(22.10.2003)

[Hent denne presentasjonen av Kirkemøtet 2003 i PDF-format](#)

Den norske kirke skal være en bekjennende, tjenende, misjonerende og åpen folkekirke. På de neste fire kirkemøtene vil disse fire elementene bli hovedtema. I år er møtets hovedtema "*En tjenende kirke*".

- Kirken skal tjene mennesker i nød med Guds kjærlighet og omsorg, bry seg i alle livsfasen og gi hjelp til å leve også når livet er tungt og vanskelig. Tjenende er kirken når den ser og avdekker krenkelse og nød, taler sant om hva urettferdighet gjør med menneskers liv og verdighet, gir hjelp, trøst og nærvær, sier Thor Bjarne Bore, Kirkerådets leder.

Viktige programposter under Kirkemøtet 2003:

Mandag 17. november kl. 15.00 i Lillehammer kirke: *Åpningsgudstjeneste*.
Predikant: biskop Laila Riksaasen Dahl.

Mandag 17. november kl. 17.00 i plenumssalen på hotellet: *Åpningsmøte*.
Tale ved kirkerådsleder Thor Bjarne Bore og hilsen ved kirkestatsråd Valgerd Svarstad Haugland.
Kunstneriske innslag.

Tirsdag 18. november kl. 09.00-13.00 i plenumssalen på hotellet: *Konstituering. Hovedtema: "En tjenende kirke"*

Deltakere:

Forstander ved Diakonhjemmet Kjell Nordstokke, generalsekretær i Kirkens Bymisjon Helen Bjørnøy, forfatter Eyvind Skeie, komponist Sigvald Tveit, m.fl.

En rapport om hiv/aids-epidemiens utvikling i Afrika gis av Phumzile Zondi-Mabizela som arbeider som koordinator for kvinne- og likestillingsspørsmål ved Institutt for Bibelstudier ved Universitetet i Natal i Sør-Afrika.

Onsdag 19. november kl. 09.00-11.00 i plenumssalen på hotellet:

Orienteringssaker

I denne sesjonen blir det blant annet orientert om to omfattende prosjekter som startet høsten 2003: Prosjektleder Paul Erik Wirgenes presenterer arbeidet med reform av kirkens trosopplæring. Planen for virksomheten til prosjektet som organiserer for arbeid med de kirkelige reformer, presenteres av styringsgruppens leder Ådne Berge.

Onsdag 19. november kl. 11.30-13.00 i plenumssalen på hotellet:

Samtale om høymessen.

Biskop Finn Wagle innleder til samtale på grunnlag av et vedtak fra Ungdommens Kirkemøte i sommer og vedtak i Kirkerådet i september i år. Ungdommens kirkemøte gjorde vedtak om å anmelde spørsmålet om reform av høymessen til behandling på Kirkemøtet. Kirkerådet gjorde et prinsippvedtak om å starte prosessen frem mot en ny høymessordning for Den norske kirke. Dagens

ordning er fra 1977.

Lørdag 22. november kl. 08.15: *Takke- og forbønngudstjeneste.*

Predikant: sokneprest Marit Slettum.

[Sakspapirene](#) til Kirkemøtet er lagt ut på nettet: Her blir også vedtakene lagt ut underveis i Kirkemøtet. Pressen oppfordres til å hente saksdokumentene på nettet, men permen med sakspapirer kan fås ved henvendelse til Kirkens informasjonstjeneste. Manus til taler kan også fås samme sted.

Tlf. og pressekontakt under Kirkemøtet:

Et eget presserom med telefon, telefaks og mulighet for oppkopling til internett finnes på Radisson SAS Lillehammer Hotel. Debattene i Kirkemøtets plenum er åpne for pressen. I plenumssalen er det avsatt presseplasser.

Kirkens informasjonstjeneste har pressetjeneste under Kirkemøtet og kan nås via informasjonstjenestens faste mobiltelefon: **950 44 560**.

Fra og med tirsdag 18. november til og med lørdag 22. november blir det korte pressekonferanser i presserommet ved plenumssalen på Radisson SAS Lillehammer Hotel kl. 11.00-11.30.

Med vennlig hilsen
Dag Stange
Informasjonssjef

Sakslisten for Kirkemøtet 2003:
(se sakspapirene på [kirkens nettsider](#))

Hovedtema: En tjenende kirke

Sak KM 1/03 Innstilling fra protokollkomiteen

Sak KM 2/03 Valg og oppnevninger

1. Valg av dirigentskap
2. Valg av tellekorps
3. Fordeling av nye medlemmer på Kirkemøtets komiteer
4. Valg av komitéledere
5. Kirkerådets evalueringsnemnd – suppleringsvalg
6. Valg av medlemmer til Det Norske Bibelselskaps representantskap
7. Valg av medlemmer til Kirkens Nødhjelps representantskap
8. Valg av representanter til Den norske Sjømannsmisjon-Norsk kirke i utlandets generalforsamling

Sak KM 3/03 Årsmelding for de sentralkirkelige råd 2002

Sak KM 4/03 Statsbudsjettet 2005

Sak KM 5/03 Orienteringssaker

1. Fremdriften i arbeidet med å utrede ordninger for godkjenning av utdanning på lavere nivå innenfor utdanning, diakoni og kirkemusikk
2. Rapport om status i arbeidet med de kirkelige reformer/kirkelig økonomi og om planer og fremdrift i arbeidet
3. Rapport om arbeidet med "Trosopplæring i en ny tid"
4. Protokoll Ungdommens kirkemøte 2003
5. Protokoll Bispemøtet 2002/2003

6. Den norske Sjømannsmisjon/Norsk kirke i utlandet – Årsmelding 2002
7. Døvekirkenes fellesråd – Årsmelding 2002
8. Melding om bispedømmerådene tilsettinger 2001/2002
Sak KM 6/03 Menighetsrådsvalg 2005. Forslag til prioriterte tiltak
Sak KM 7/03 Liturgi for vigsel
Sak KM 8/03 Hiv/aids som utfordring til Den norske kirke
Sak KM 9/03 Generalforsamlingene til Det Lutherske Verdenforbund og Konferansen av Europeiske Kirker. Rapporter og utfordringer
Sak KM 10/03 Regler om nominasjon ved utnevning av biskop
Sak KM 11/03 Om lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (Finnmarksloven)
Sak KM 12/03 Vern om havet. Et prosjekt i kirkens engasjement for miljø og "forbruk og rettferd"
Sak KM 13/03 Valg av bispedømmeråd. Forslag til endringer i regelverket

Litt om noen av sakene på Kirkemøtet 2003:

Menighetsrådsvalg 2005. Forslag til prioriterte tiltak (Sak KM 6/03)

Valg av nye menighetsråd skal avholdes i oktober 2005. Kirkemøtet skal drøfte hvilke tiltak det bør satses på for å øke oppslutningen om valget. Ved valget i 2001 vedtok Kirkedepartementet særskilt bevilgning til gjennomføring av menighetsrådsvalget. I forslaget til statsbudsjett for 2004 er det ikke foreslått midler til stimuleringstiltak for å øke oppmerksomheten foran valget i 2005. Hvordan kirkens organer skal prioritere tiltak rundt menighetsrådsvalget innenfor de ordinære driftsbevilgningene blir et viktig tema for Kirkemøtets drøftinger i denne saken.

Liturgi for vigsel (Sak KM 7/03)

En revidert utgave av den liturgiske ordningen for vigsel legges fram til vedtak på Kirkemøtet. Den mest iøynefallende endringen er at talen til brudeparet og selve ekteskapsinngåelsen bytter plass i forhold til dagens ordning. Nåværende ordning for vigsel har vært i bruk i Den norske kirke i 15 år. Vigselsliturgien fra 1987 har selve ekteskapsinngåelsen allerede i starten, for å lage et tydelig skille mellom det borgerlige (sivilrettslige) og det kirkelige element i vigselshandlingen. I forslaget til ny liturgi er rekkefølgen mellom disse elementene byttet for å skape en dramaturgi med en mer naturlig oppbygning mot vigselsseremoniens høydepunkt.

Hiv/aids som utfordring til Den norske kirke (Sak KM 8/03)

I tråd med hovedtemaet for årets Kirkemøte "*En tjenende kirke*" presenterer Kirkerådet og Mellomkirkelig råd et saksdokument som løfter fram utfordringene fra hiv/aids-epidemien. Det utfordres til praktisk solidaritet med kirker og samfunn som preses sterkere av epidemien enn Norge. Samtidig fokuseres det på hvordan stigmatisering, taushet, utstøtelse og marginalisering fortsatt preger hivsmittedes og aidssykes situasjon her i landet. I saksdokumentets forord henvises det til Romerbrevet kap. 15 vers 7 "*Ta derfor imot hverandre, slik Kristus har tatt imot oss, til Guds ære*"

Regler om nominasjon ved utnevning av biskop (Sak KM 10/03)

Kirkerådet foreslår en prøveordning med en bredere og mer åpen nominasjonsprosess. Etter dagens ordning forutsettes ingen offentlig forutgående prosedyre før bispedømmerådet nominerer inntil fem kandidater. Den nye ordningen vil blant annet innebære at

- Samtlige menighetsråd i det aktuelle bispedømmet utfordres til å foreslå tre kandidater overfor bispedømmerådet, gjerne på bakgrunn av forslag fra et menighetsmøte.
- Bispedømmerådet offentliggjør navnene på de 20 kandidatene som er foreslått av flest menighetsråd og navnene på de øvrige kandidatene som menighetsrådene og andre organer og

grupper har foreslått.

- På bakgrunn av de innkomne forslag, nominerer bispedømmerådet syv kandidater.
- Prøveordningen legger opp til at de stemmeberettigede (kirkelige organer og ansatte i bispedømmet, og proster og teologiske professorer i hele landet) kun kan stemme på de sju nominerte kandidatene. Kirkerådets forslag til prøveordning kommer på bakgrunn av forslag fra en hurtigarbeidende arbeidsgruppe og en etterfølgende høringsrunde. Kirkerådet anbefaler at prøveordningen benyttes ved minst to bispeutnevninger, og om mulig allerede når første bispesete blir ledig. Kirkerådet anbefaler ikke at bispeembetet utlyses på vanlig måte eller at biskoper tilsettes på åremål, og Kirkerådet finner derfor heller ikke grunn til å anbefale at dette prøves ut.

Om lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (Finnmarksloven) (Sak KM 11/03)

Den norske kirkes fokusering på samisk kultur og identitet og kirkens internasjonale urfolksengasjement gjennom organer som Kirkenes Verdensråd, gjør diskusjonen omkring ukastet til Finnmarkslov til et kirkelig anliggende. Da Samisk kirkeråd gjennomgikk lovutkastet på sitt møte i september i år, uttalte rådet blant annet "Samisk kirkeråd kan ikke se at forslaget til finnmarkslov er tilfredsstillende. Forslaget ivaretar ikke samenes behov og bidrar ikke til forsoning."

I forslaget til vedtak på Kirkemøtet heter det blant annet: "Kirkemøtet vil oppfordre myndighetene til å være bevisste på at Norge er et land på territoriet til to folk, samer og nordmenn. Det betyr at de to folks verdigrunnlag må likestilles når lovgivning utformes."

Vern om havet.

Et prosjekt i kirkens engasjement for miljø og "forbruk og rettferd" (Sak KM 12/03)

Nordsjøseilasen som Den norske kirke arrangerte 22.-25. juni i år satte sentrale miljø- og forvaltningsspørsmål i de nordlige havområder på den kirkelige dagsorden. Blant kirkelederne som deltok på seilasen, var den økumeniske patriarken av Konstantinopel, erkebiskop Bartholomeos, sammen med representanter fra England, Skottland, Irland, Island, Tyskland, Danmark, Sverige og Norge. Disse skrev ved slutten av seilasen under på "Geirangererklæringen" som er et av dokumentene til Kirkemøtet i denne saken.

Kirkemøtet skal med utgangspunkt i Nordsjøseilasens og "Geirangererklæringens" fokus på Vern om havet, vurdere hvordan "Forbruk og rettferd-spørsmål" kan komme høyere på den kirkelige dagsorden. Både Kirkemøtet 1996 og Kirkemøtet 2001 forutsatte et økt engasjement fra kirken i samfunns- og miljøspørsmål.

Bakgrunn om Kirkemøtet

Kirkemøtet (KM) er det øverste representative organ i Den norske kirke. Kirkerådet (KR) er det forberedende og utøvende organ for Kirkemøtet.

Kirkemøtet ble lovfestet i 1984. Det har 85 medlemmer, og består av bispedømmerådernes medlemmer - tilsammen 80 - og de 5 medlemmene som er valgt utenom bispedømmerådene. 3 av disse er de medlemmer som er valgt inn i Kirkerådet på fritt grunnlag, en prest og to leke representanter. Dessuten er lederen av Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd medlem av Kirkemøtet.

Kirkemøtet samles en gang årlig til et møte av en ukes varighet. Gjennom komitearbeid og plenumsmøter behandler forsamlingen saker som Kirkerådet eller andre kirkelige instanser har lagt fram og forberedt.

Bestemmelser om Kirkemøtet og Kirkerådet finnes i kirkeloven. Det generelle oppdraget er

beskrevet slik:

Kirkemøtet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på saker av felles kirkelig karakter og interesser og ellers på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet innen Den norske kirke. Kirkemøtet skal verne og fremme samisk kirkeliv og ivareta den norske kirkes internasjonale og økumeniske oppgaver (kl § 24).

Kirkemøtet har for øvrig en rekke oppgaver nevnt i kl § 24.

Kirkemøtet:

- a) gir uttalelse i saker om viktige endringer i lover på det kirkelige område
- b) fastsetter retningsgivende planer og programmer for den kirkelige undervisning, diakoni, kirkemusikk og for økumenisk virksomhet
- c) fastsetter kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for særskilte stillinger innen kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk
- d) gir regler om kirkens inventar og utstyr
- e) foreslår retningslinjer for kirkelig inndeling

Kirkemøtet har vedtatt følgende planer:

Plan for diakoni i Den norske kirke. KM 1987

Plan for dåpsopplæring i Den norske kirke, KM 1991

Plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke, KM 1997.

Kirkemøtet har med hjemmel i kirkeloven fastsatt:

Tjenesteordning for henholdsvis kateket, diakon og kantor

Regler for valg av menighetsråd, kirkelig fellestråd, prostiråd, bispedømmeråd og Kirkeråd

Regler om formene for disse rådernes virksomhet, samt for menighetsmøtet.

I løpet av de årene Kirkemøtet har eksistert har det fått delegert avgjørelsesmyndighet på flere områder: Kirkemøtet fastsetter eller vedtar:

- Kirkens liturgier og mindre endringer i salmebok.
- Reglene for bruk av kirken
- Retningslinjer for bruk av liturgiske klær
- Særskilte pretekster og tekstrekker for Den norske kirke.

Dette er i hovedsak myndighet som er delegert til Kirkemøtet fra Kongen, jf. Kongens anordningsmyndighet etter Grunnlovens § 16. Dette er en myndighet som ikke uten videre kan sies å være av en slik karakter at den kan reguleres og kontrolleres av Stortinget.

Sårbarhet - en forutsetning for sikkerhet

(04.11.2003)

Kommandør i Feltprestkorpsset Raag Rolfsen og 1. amanuensis ved Teologisk fakultet Sturla Stålsett presenterte hovedpunktene i dokumentet "Sårbarhet og Sikkerhet" som i 2000 ble utarbeidet av komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) under Mellomkirkelig råd. Seminardeltakerne fikk høre at sårbarhet er et felles vilkår for alle mennesker og at en sikkerhetspolitikk som søker å kvitte seg med all sårbarhet ikke kan bygge en samarbeids- og fredskultur. Et grunnlag for trygghet bygget på gjensidig tillit og ansvarlighet, er at alle parter anerkjenner hverandres sårbarhet.

- Denne bruken av sårbarhets-perspektivet lanserer en alternativ og godt reflektert tenkning om hva som skaper sikkerhet for alle på lang sikt. Dette ble godt tatt imot på seminaret. Det ble sagt at dette perspektivet var spesielt viktig å få inn i den amerikanske offentlige debatten. Rolfsen ble oppfordret til å publisere sitt innlegg i New York Times, sier generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd. Han ønsket de 40 deltakerne velkommen til seminaret.

Victor Hsu fra Kirkenes Verdensråd dro fram paradokset mellom det destabiliserende i å jobbe for rettferdighet, samtidig som rettferdighet er en forutsetning for fred.

Geir O. Pedersen, FN-direktør for Asia, pekte også på behovet for å forstå de ulike virkelighetsoppfatningene til parter i en konfliktsituasjon for å kunne bidra positivt til å løse situasjonen.

Flere av innleiderne oppfordret til styrking av FNs rolle i internasjonalt fredsarbeid. Innleiderne etterlyste med dette økt fokus på FN som eneste aktør som legitimt kan bruke makt i internasjonale sammenhenger.

3700 konfirmanter på technomesse i Gjøvik Fjellhall

(10.11.2003)

Technomessen i Gjøvik Fjellhall er en gudstjeneste preget av technomusikk. I tillegg til inneholder arrangementet to undervisningsbolker, konserter, gruppeoppgaver, dansekurs, stillhet osv. Technomessen er starten på konfirmasjonstiden for alle som skal konfirmeres i Hedmark og Oppland neste år. Arrangementet inngår som en del av konfirmantundervisningen.

Initiativet til Technomessen kommer fra prestene Gregers Lund og Kristian Sandmark i Vestre Toten prosti. Sommeren 2002 forela de ideen for biskop Rosemarie Köhn som umiddelbart tente på forslaget om å lage en stor samling for alle bispedømmets konfirmanter. I prosjektledelsen sitter også Merete Huuse og Asle Berteig.

Technomesse er bygget opp rundt tekstformidling, musikk, dans og sang. Opplevelsen vil bli formidlet til konfirmantene i Fjellhallen som en flerkameraproduksjon for en lokal storskjerm med forhåndsproduserte videosnutter, live sang, dans og tekstformidling, dramatiseringer og musikkvideoer. Technomesse er skrevet av Gregers Lund som også har utformet to undervisningsbolker som inngår i programmet. Kristian Sandmark visualiserer innholdet i undervisningsbolkene og Technogudstjenesten og produserer videosnuttene som skal vises på storskjermen.

Jan Erik Larsen fra NRK's Autofil-programmer skal lede technomessen. Ungdomsbandene Apangelo og Shue Shinetissue utgjør sammen med en hus-DJ og hans band og hus-dansere det musikalske uttrykket. Et Ten-Sing kretskor bestående av ca 100 ungdommer vil medvirke både som sangere og veiledere gjennom hele arrangementet. Menighetene i Vestre Toten prosti og KFUK/KFUM vil bidra med frivillig arbeid som matutdeling, vakthold og opprydding.

- Målet er å skape et samlingspunkt og en fellesnevner for 4000 ungdommer fra Hedmark og Oppland rundt de verdspørsmålene som konfirmasjonsundervisningen tar opp. Videre skal det være en musikalsk og multimediamessig opplevelse de unge aldri før har hatt. Vi har gjort et forsøk på å reformere kirkens formidlingskultur overfor ungdom! sier Merete Huuse ved Hamar bispekontor. Hun ser også arrangementet som et bidrag til å utvikle og fornye konfirmasjonsundervisningen som del av kirkens store satsing på trosopplæringsarbeidet.

- Noe liknende har aldri vært arrangert i Norge tidligere. Dette er en flott og offensiv markering av kirkens konfirmasjon. Technomessens nettside og opplegget for arrangementet i Gjøvik Fjellhall viser både vilje og evne til nytenkning når det gjelder trosformidling. Jeg drar til Gjøvik på lørdag for å lytte og lære, sier An-Magritt Granli (bilde). Hun er undervisningsrådgiver i Kirkerådet og er særlig interessert i menighetenes tilbud til konfirmantene.

Markeringen av Hamar Bispedømmes 850 års jubileum pågår hele dette året. Jubileumsarrangementene har som mål å gjøre den personlige terskelen for å gå inn i kirken så lav som mulig. (Kirkeinfo)

Se nettsidene for technomesse <http://www.technomesse.no>

Kontaktpersoner:

Kristian Sandmark, kristian@sandmark.no, kristian.sandmark@gjovik.kirken.no, tlf.: 61 17 11 36,

mob.tlf.: 40 46 71 77

Gregers Lundh, gregers.lundh@gjovik.kirken.no, greglu@frisurf.no, tlf.: 61 17 80 63, mob. tlf.: 97 61 89 62 eller 99 16 43 02

Merete Huuse, merete.huuse@kirken.no, tlf.: 62 55 03 50, mob. tlf.: 41 21 07 36

Asle Berteig, asle.berteig@kirken.no, mob. tlf.: 91 17 52 85.

TECHNOMESSE
15. NOVEMBER

www.technomesse.no

Årets høydepunkt for konfirmanter.
Dette må du få med deg!

The poster features a woman in a white lab coat and a grey wig, pointing directly at the viewer. The background is white with yellow wavy lines at the bottom. The text is in bold, block letters.

- En tjenende kirke skaper helbredende og forsonende fellesskap

(17.11.2003)

Det 20. Kirkemøtet i Den norske kirke arrangeres på Lillehammer denne uken. Årets kirkemøte har overskriften "En tjenende kirke". Kirkerådslederen refererte til at en stadig mer markedsøkonomisk og privatisert styring i det politiske liv, også gjør seg også gjeldende i helse- og sosialpolitikken.

- Vi lever i en kultur der det gir mer gjennomslag å snakke om nytte, effektivisering og kostnadsbesparing, enn om godhet, omsorg og verdighet, sa Bore.

Det ferske stortingsvedtaket om nasjonal reform for trosopplæring får stor oppmerksomhet på Kirkemøtet. Bore benyttet anledningen til å takke både kirkestatsråd Valgerd Svarstad Haugland og kirke-, utdannings- og forskningskomiteens leder, Rolf Reikvam for innsatsen.

En av sakene på årets Kirkemøte er "Hiv/aids som utfordring til Den norske kirke". Kirkerådsleder Thor Bjarne Bore utfordret kirken til et sant møte med aids:

- Ved å knytte sammen aids og Guds dom over uakseptabel livsførsel, har mye forkynnelse bidratt til å holde mennesker rammet av epidemien vekk fra menighetenes fellesskap. Mange lar være å teste seg eller oppsøke annen hjelp fordi de ikke vil utsette seg for fordømmelsen. Slik har menighetenes holdninger bidratt til å forsterke epidemien.

Vi må tørre å tale tydelig om avholdenhet utenfor faste parforhold og trofasthet i parforholdene. Men vi er også nødt til tydelig å bidra til at menn bruker kondomer, både innenfor og utenfor faste forhold. Det er et uomtvistelig faktum at kondomer bidrar til å redusere overføring av hiv-viruset dramatisk. Det påhviler kirkene et særlig ansvar å fremme bruken av kondomer, nettopp fordi kirkene i mange sammenhenger enten har motarbeidet bruken av dem eller har vært lite villig til å anbefale dem, sa Bore. Han mente Den norske kirke burde påvirke bådei eget og andre kirkesamfunn til å godta kondomer for å redde liv.

- Ikke minst er dette nødvendig i våre dialoger med den katolske og den ortodokse kirke. I møte med trusler mot livet må religiøse reguleringer fravikes når det er nødvendig for å redde liv, mente Bore.

Bore rettet også oppmerksomheten mot kirkens liturgier som drøftes på årets Kirkemøte. Kirkemøtet skal denne uken vedta ny liturgi for kirkelige vigsler. Dessuten blir det en åpen samtale om behovet for en gjennomgripende revisjon av høymesseliturgien.

- Er kirkens liturgiske arbeid blitt altfor statisk, altfor langdrygt og altfor lite dynamisk i forhold til tidens eksistensielle og åndelige utfordringer? Langsomheten er en etisk verdi som er mer påkrevet enn noen gang, men knapt når det gjelder liturgisk fornyelse, sa Bore.

Kirkerådslederen ga også opptakt til en annen av sakene på årets Kirkemøte "Om lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (Finnmarksloven)"

- Regjeringens forslag til ny Finnmarkslov, sikrer ikke samenes rettigheter i tråd med de internasjonale avtaler Norge har inngått, mente Bore. Han utfordret både til prinsippfasthet og forsoning:

- Som kirke må vi fortsatt tale urfolks rettigheter med tyngde. I tillegg må vi som kirke delta aktivt

for å skape forståelse for urfolks rettigheter og hjelp til folk – særlig i Finnmark – til å finne konstruktive måter å leve sammen på samme landområde, sa Thor Bjarne Bore. (Kirkeinfo)

[Les hele talen til kirkerådsleder Thor Bjarne Bore her.](#)

[Se øvrig stoff om Kirkemøtet 2003](#)

Pressekontakt på Kirkemøtet: Kirkeinfo, tlf. 950 44 560

En kirke som bryr seg

(18.11.2003)

”En tjenende kirke” er overskriften på årets Kirkemøte. Og Nordstokke hentet fram bilder av en kirke som er på banen:

– Noen av bildene er iøynefallende, andre er ikke så lette å få øye på. De utfoldes i nærmiljøer hvor noen har sans og blick for den som trenger en neste, og så vet å omsette dette i handling. Ofte skjer det innenfor rammen av tiltak i lokalmenigheten. Jesu nærvær får prege enkeltmennesker og hele fellesskap til å leve slik at noen som særlig trenger det, får bekreftet tilhørighet, verdighet og framtid i møtet med evangeliet.

Nyskrevne sanger

Inn i foredraget var det flettet tolv nyskrevne sanger av Eyvind Skeie og Sigvald Tveit. De satte fokus på Kristus som tjener for sine medmennesker. Sangene ble framført av Helga Botn, akkompagnert av Åge Kvalbein på cello og Sveinung Bjelland på klaver.

– Det er opp til den lokale menigheten å finne hvilke utfordringer den på best mulig måte kan møte med diakonal innsats, understreket Nordstokke. – Ingen er i stand til å møte alt det som utfordrer, men alle kan ta ansvar for noe. Ofte blir det fristende å velge det mest tradisjonelle og minst kontroversielle. Det trenges djervhet dersom diakonien skal kunne bli myndig og virkelig nær de menneskene som mest trenger noen som vil gå sammen med dem. Nordstokke ser på handlingen som forkynnelse i praksis. – Den er en protest og motoffensiv mot destruktive krefter i og omkring oss. Og den er en proklamasjon av kristentroens bilde av hva mennesket er og gjør, av det umistelige menneskeverd, sa han.

Diakonen og embetet

– Den diakonale gjerning er verdifull og meningsfull i seg selv, i det enkle faktum at den blir utøvd. Den behøver ikke teoretisk begrunnelse eller rasjonelle forklaringer. Den er kort og godt et uttrykk for kirkens vesen. Derfor er det også viktig at diakonien ikke underordnes som redskap for andre mål kirken har satt seg. Samme hvor edle disse målene kan være, må de ikke få redusere diakonien til å bli et middel, sa Nordstokke.

Mot slutten av foredraget kom han også inn på forståelsen av diakonenes stilling i kirken, særlig når det gjelder embetet. Og han unnlot ikke å presentere sitt syn som en klar utfordring til Kirkemøtet:

Se positivt på mulighetene ved gi diakonen del i det kirkelige embetet sammen med biskop og prest. Er kirken diakonal, må også det kirkelige embete gi uttrykk for det. Etter min oppfatning sikres det best ved at diakonen bekrefte som del av kirkens åndelige lederskap. Til nå har de lutherske kirkene demonstrert beslutningsvegring i forhold til dette spørsmålet. Når diakonene har bedt om å få bære stola som tegn på det oppdraget de er gitt sammen med alle døpte, blir det tolket som profesjonskamp og utidig fokusering på liturgiske oppgaver. Er det ikke mulig å tolke dette som engasjement for helhet i den tjenende kirke og for sammenhengen mellom gudstjenesteliv og diakoni? spurte Nordstokke.

Sanger til ettertanke

Både foredraget og de nyskrevne sangene ble godt mottatt. Også Eyvind Skeie og Sigvald Tveit måtte fram og motta applaus for deres sterke bidrag til å gi diakonien ord og stemning som kan skape dyp ettertanke.

Eyvind Skeie har gitt tillatelse til at en av tekstene kan presenteres her:

Her dro han over jorden

*Her dro han over jorden,
i drømmens lys han kjørte
og i hans spor lå marken som velsignet,
mens alt hans blick belyste
og alt hans hånd berørte
det kledtes med forundring i hans skjønnhet.*

*Bak vognen i hans følge
en tusentallig skare,
fordømte og fortvilte uten ære,
de går med løftet hode,
med øyne som er klare,
de ser den Venn som fører dem til frihet.*

*Slik dro han gjennom byen
i nattens siste time
og de som fulgte ham stod snart i lyset.
Men vi som ikke våknet
og ante klokker kime
vi så ham ikke før han var forsvunnet.*

(Kirkeinfo)

[Les hele talen til Nordstokke her](#) (MS Word)

Reform med lukt av lokalmenighet

(19.11.2003)

Reformen er i gang. Menighetene må ikke sette seg ned og lytte etter ordre om å gå i startblokkene eller vente på at utvalget av prosjektmenigheter skal bli foretatt. Dette er ikke et planprosjekt slik vi er vant til i kirken, hvor noen på høyt nivå skal utvikle en plan som lokalmenighetene etter hvert får beskjed om å rette seg etter. Dette ble understreket både av Wirgenes og mange av dem som entret talerstolen etter innlegget hans.

Flott at det haster

De to biskopene Gunnar Stålsett og Laila Riksaasen Dahl var blant dem som understreket at det haster med å komme på banen.

– Det er flott å høre at noen bruker ordet ”haste” i denne sammenheng, sa Riksaasen Dahl. – Tiden for utredninger er forbi, nå gjelder det å komme i gang.

– Vi må si tydelig hvor glade vi er for Stortingets vedtak, sa Stålsett. – Jeg vet ikke om noe annet land hvor styresmaktene har sagt så klart at det er viktig å satse bredt på trosopplæring i folket, og har gitt økonomiske midler til å gjennomføre det.

Wirgenes refererte noe av det saksordfører Jan Olav Olsen sa i Stortinget tidligere i år: ”*Trusopplæring i ei ny tid* er en sak med vide perspektiver, kanskje videre perspektiver enn i de aller fleste saker vi behandler i denne salen... Nå ligger utfordringen hos Kirken og hos den enkelte menighet. Utfordringen ligger i å utarbeide gode opplegg for en trosopplæring som favner bredt og får en oppslutning fra større grupper enn dem som nå søker seg til menighetens barne- og ungdomsarbeid. Skal det være mulig å følge opp med de ønskede bevilgninger i årene som kommer, er det en forutsetning at kirken lykkes i å gi trosopplæringen lokal forankring, nå bredt, og gi opplæringen et innhold som appellerer til hjerte og hjerne hos de mange barn og unge.”

Hvorfor er dette radikalt?

– Hvorfor kjennes det så radikalt for kirken å bli forpliktet på å være kirke for alle vi døper? spurte Paul Erik Wirgenes. – Det bør jo være den mest selvsagte ting av verden.

Innen 5–10 år skal prosjektet være integrert i hele kirken, ikke bare i et utvalg forsøksmenigheter. Reformen vil utfordre alle deler av kirkens liv. Det handler ikke bare om å forbedre det som allerede er av dåpsopplæringstiltak, men det handler om å finne fram til en spesifikk kirkelig formidling som når alle, ikke bare fordoble eller tredoble det flotte barne- og ungdomsarbeidet som skjer i dag.

Wirgenes pekte på at dette utfordrer både kirkens liturgiske språk, kirkemusikken og diakonien.

– Det dreier seg om en bevegelse fra en kunnskapsorientert pedagogikk til en kjennskapsorientert pedagogikk. Vi skal drive en formidling som ikke bare gir kunnskaper, men som gir livstolkning og hjelp til livsmestring, sa han.

Drømmen om en kirke

Wirgenes fortalte at han de siste årene har lest noen hundre tekster skrevet av barn og unge under overskrifter som ”Drømmen om en kirke”. Noen brokker av disse tekstene delte han med kirkemøtet, som for eksempel det som Frida på 14 har skrevet:

”Jeg drømmer om en vakker kirke rett ved der jeg bor. Der er alle velkommen. Bestandig. En kan bare komme ditt og være stille alene, eller sammen med mange. Det er ingen forskjell på folk i kirken. Alle er der. Fra alle folkegrupper, rike og fattige. Homofile og heterofile. Barn kan leke i kirken og ungdommene kan synge og være sammen. De gamle kan drikke kirkekaffe. Om noen er lei seg i min kirke trøster de hverandre og gir hverandre håp til livene sine. Og så er det lov å tro i min kirke. En kan snakke om Gud og om livet uten å være flau.”

Wirgenes vil ha en kirke som er for alle, og som ikke minst barna kan ha et eierforhold til.

– Vi må ha en trosopplæring som tar foreldre og faddere på alvor. Vi skal ta del i foreldrenes omsorg for barna og støtte dem på det gode de gjør. Foreldrene er opplagt den største ressursen i hele reformen.

Prosessen videre

Framdriften i prosjektet kommer til å holde høyt tempo. Allerede om et par uker går det ut et orienteringsbrev til alle landets 1297 menigheter. Blant annet vil det være en invitasjon til å søke om å bli prosjektmenighet. Interessen for dette er enorm i menighetene; allerede før invitasjonen er sendt ut, har mer enn 100 menigheter henvendt seg til Kirkerådet med ønske om å bli prosjektmenigheter.

– Vi regner med at et sted mellom 50 og 100 menigheter vil være operative som forsøksmenigheter i løpet av sommeren 2004, sier Wirgenes, – litt avhengig av hvor mange som blir fullprosjekt-menigheter (som dekker hele aldersspennet fra 0 til 18) og hvor mange som skal prøve ut enkelte alderstrinn (som for eksempel 10–12-årsfasen).

Det blir antakelig 30–40 nye heltidsstillinger i lokalmenigheter i løpet av neste år. Prosjektet skal festet til lokalmenighetene, både når det gjelder forsøksstillinger og utviklingsstillinger. Lokalmenighetene skal få mulighet til å gjennomføre forsøkene, med kortest mulig avstand til det sentrale prosjektsekretariatet. (Kirkeinfo)

Prosjektleder Paul Erik Wirgenes ble overrakt en t-skjorte av stiftsdirektør Helge Taranrød fra "barnebispedømmet" Bjørgvin.

- Kan ikke vente 16 år på ny høymesseliturgi

(19.11.2003)

Med bakgrunn i et initiativ fra Ungdommens kirkemøte sist sommer drøftet Kirkemøtet på Lillehammer onsdag behovet for reform av kirkens høymesseliturgi. Nidaros biskop Finn Wagle innledet samtalen som tydelig viste at kirkens lederskap ønsker fortløpende i liturgiarbeidet.

- Det har skjedd mye siden nåværende høymesseordning ble innført i 1978. Selv når det gjelder noe så langbølget som kirkens liturgi, må 25-30 år i våre dager regnes som relativt lang tid. Det sier i seg selv noe om at tiden for en høymesserevisjon er moden. Tidsperioden fra 1977 til i dag rommer et slags kulturskifte. Dette har i høy grad betydning for kirkens liturgier. Skulle det antydes med noen stikkord, så handler det om mysterium i forhold til rasjonalitet, fortelling i forhold til det saksorienterte, mente Finn Wagle.

Ungdommens kirkemøte sendte i sommer et innspill til Kirkerådet med overskriften "[Hva slags gudstjeneste vil vi ha?](#)". Her heter det:

- Ungdommens kirkemøte ber Kirkerådet jobbe for en mer fleksibel høymesse- og gudstjenesteordning. Vi foreslår at man kan ta utgangspunkt i en grunnstruktur som skal være den samme i alle gudstjenester. I tillegg bør man tilstrebe et sett av kjerneverdier. Videre kan uttrykksformer for de ulike ledd tilpasses lokale behov

og ressurser osv.

Ungdommens kirkemøte ønsker at kirkens arbeid med liturgier skal endres fra regelstyring til mål- og kompetansestyring. For at dette skal bli mulig understreker man at liturgiene skal legges til rette for økt fleksibilitet.

Margit L. Holte som representerer Ungdommens kirkemøte på Kirkemøtet, oppfordret de kirkelige utdanningsinstitusjonene til å tenke nytt om kravene til liturgisk kompetanse hos kirkens ansatte.

- Fremtidige medarbeidere i kirken må tilegne seg nye former for liturgisk kompetanse som for eksempel estetikk, musikalitet, inkluderende språk, ledelse av frivillige og teamarbeid, sa Holte.

- De unge skal ha takk for sitt store engasjement. Det er dette engasjement som nå fører til at vi står foran en med reform av høymessen, slik Kirkerådet vedtok på sitt møte i midten av september, sa Finn Wagle som la til:

- Endringen av høymessen starter ikke nå. Vi har egentlig i mange år stått i en endringsprosess. Disse endringene er i ferd med å sprengte rammen for hva den nåværende gudstjenesteordningen tåler. Slik sett ligger det en driv i den endringsprosess som har foregått i kirken i retning av en mer grunnleggende reform. Denne reformen er det vi nå setter i gang, sa Wagle.

Han mente at kirkens medarbeidere nå bør mentalt innstille seg på revisjon av alle kirkens liturgiske bøker.

- Kanskje innebærer det starten på en revisjonsprosess som ikke får noen endelig slutt. Kanskje starter vi nå på noe som mer vil handle om et slags "revisjonshjul", hvor liturgier og ordninger mer permanent er til vurdering for endring, sa biskop Finn Wagle. (Kirkemøte)

[Les Finn Wagles innledning i sin helhet \(MS Word\)](#)

[Les vedtaket fra Ungdommens kirkemøte 2003](#)

[Les vedtaket fra Kirkerådet i september 2003](#)

Kirkemøtet ønsker bredere og mer åpen bispenominasjon

(20.11.2003)

Det er snakk om en forslag til prøveordning, og Kirkemøtet ber Kirkedepartementet om å legge til rette for at prøveordningen kan gjennomføres når det første bispeembetet blir ledig. Det vil gjelde Oslo, der biskop Gunnar Stålsett går av for aldersgrensen tidlig i 2005.

Ifølge Kirkemøtets vedtak om prøveordning skal bispedømmerådet offentliggjøre navn på de 20 kandidatene som er foreslått av flest menighetsråd. Det skal også offentliggjøres hvor mange menighetsråd som har foreslått hver person. På dette grunnlag nominerer bispedømmerådet sju kandidater. Begge kjønn skal være representert, og tre av de nominerte må være blant forslagene fra menighetsrådene.

Reformforslaget endrer ikke på reglene om hvilke instanser som har stemmerett ved bispevalg, og de kan bare stemme på de sju nominerte kandidatene. Stemmerett har menighetsråd, prester og andre i vigslende stillinger i bispedømmet, landets proster og teologiske professorer. Men bispedømmerådet skal nå også avgi uttalelse sammen med Kirkerådet og biskopene om de tre som har fått flest stemmer i den kirkelige avstemningsrunden. Kongen i statsråd utnevner biskop uten å være bundet av det kirkelige votum. I dagens vedtak ber Kirkemøtet om at Kongen utnevner en av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer. (Kirkeinfo)

Gjennomslag for samenes rettigheter som urfolk

(21.11.2003)

Kirkemøtet oppfordrer Stortinget til å sikre samenes rettigheter. Dette ses som en forutsetning for å skape gode vilkår for samarbeid mellom alle folkegrupper i Finnmark i forvaltningen av naturressursene i fylket. Kirkemøtet beklager at samenes rettigheter etter folkeretten ikke tydeligere er nedfelt i det foreliggende lovforslaget.

- Dette haster. Kirkemøtet oppfordrer derfor Stortinget til å sørge for at lovforslaget ferdigbehandles i inneværende stortingsperiode, heter det i vedtaket.

Kirkemøtets enstemmige vedtak der samenes rett til land og ressurser utvetydig anerkjennes, vil ventelig vekke oppsikt.

- Det dokumentet vi nå har vedtatt vil vekke både glede og harme, kommenterer Nord-Hålogaland biskop Per Oskar Kjølås.

Urfolkretten

Kirkemøtet mener at regjeringens lovforslag (Ot.prp. nr. 53 (2002-2003) Lov om rettsforhold og forvaltning av grunn- og naturressurser i Finnmark fylke (Finnmarksloven)), burde tillagt urfolkretten avgjørende betydning. Men Kirkemøtet sier i sitt vedtak at lovforslaget definerer samenes rettigheter som partsrettigheter ved siden av flere andre.

Et enstemmig Kirkemøte uttrykker sterk støtte til det samiske folk og Sametinget:

- Kirkemøtet har tillit til Sametingets evne og vilje til å forvalte naturressursene til beste for alle, heter det i vedtaket.

Kirkemøtet viser til 20 års arbeid i Samerettsutvalget, den folkerettslige vurderingen Justisdepartementet nylig fikk utarbeidet på oppdrag fra Stortingets justiskomite og til ILO-konvensjon 169 som regnes som det grunnleggende folkerettslige dokument om urfolk og stammefolk i selvstendige stater.

- Bak oss ligger mange års arbeid med utredninger om samiske rettigheter og samisk kultur. Kirkemøtet stiller seg undrende til at dette omfattende arbeidet ikke i større grad avspeiles i proposisjonen om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke.

Grunnlag for forsoning

Mange av talerne under kirkemøtedebatten om finnmarksloven var opptatt av at norsk lovgivning på dette området må legge til rette for forsoning:

-- Alle mennesker har rett til vern om den eiendommen som rettmessig tilkommer dem. Det kristne budskapet er et budskap om forsoning mellom mennesker slik at de i gjensidig anerkjennelse kan skape en trygg framtid sammen. Men denne forsoning forutsetter erkjennelse av urett som er begått og vilje til å søke rettferdighet. Dette anliggendet deler Den norske kirke med den verdensvide kirke i møte med urfolks rettigheter.

Kirkemøtekomiteen som la fram saken til avstemning på Kirkemøtet, er klar over at situasjonen i Finnmark er sammensatt ved at ulike grupper som samer, etnisk norske og kvener lever sammen. Men i komiteens merknader understrekes det at selv om interessekonflikter finnes, må likevel urfolksretten tillegges avgjørende betydning.

I Kirkemøtets vedtak knyttes det an til kirkens medansvar for fornorskingsprosessen som i perioden 1850-1960 preget storsamfunnets holdninger til det samiske folk:

- Arbeidet med ny lovgivning for Finnmark er en mulighet til å rette opp gammel urett. Også Den norske kirke erkjenner at den har bidratt til å undertrykke det samiske folks rettigheter og kultur. Rett og rettferdighet er grunnlaget for forsoning. Forsoning forutsetter åpenhet om opplevd urett på alle sider og vilje til forandring. Kirken ønsker å bidra i disse prosessene, heter det Kirkemøtets vedtak.

Samisk kirkeråd

Samisk kirkeråd har tidligere uttalt seg om forslaget til finnmarkslov og har ikke funnet forslaget tilfredsstillende verken når det gjelder å ivareta samenes behov eller i å bidra til forsoning. Rådet oppfordrer myndighetene "til å gå i dialog med Sametinget og andre representanter for den samiske befolkningen" der målet er "en lov hvor det samiske folket opplever at deres grunnleggende rettigheter blir ivaretatt". Forståelsen av samiske rettigheter forutsetter et helhetsperspektiv som også omtales i uttalelsen:

- I samisk livsførsel og tenkemåte står mennesket alltid som en del av en helhet, der ett element ikke kan tas bort eller endres uten at helheten rokkes. Dette gjelder i menneskets forhold til natur og religion, så vel som næring og forvaltning, dagligliv, kultur, språk og identitet.

Endrede holdninger

Kirkemøtevedtaket peker på at kirkens holdninger i forhold til det samiske folk har endret seg de senere årene:

- At vi er kommet dit vi er i dag, er resultat av en lang prosess der også kirken erkjenner sin medvirkning i den hardhendte fornorskningsprosessen som det samiske folk har blitt utsatt for. Dette ble erkjent i Kirkemøtets vedtak i 1997 der en med utgangspunkt i samisk kirkeliv behandlet spørsmål om urfolk i den verdensvide kirke, uttaler Kirkemøtet. (Kirkeinfo)

[Les merknadene fra kirkemøtekomiteen og kirkemøtevedtaket her](#)

I mai får brudepara ny liturgi

(21.11.2003)

Den nye "Ordning for vigsel" blei vedteke av Kyrkjemøtet fredag. Nyordninga vil i sterkare grad gjere bryllaupet til ei feststund som kvart enkelt par kan vere med på å forme. No kan bror til brura lese dikt og onkel til brudgommen delta med solosong – med full støtte frå alterboka.

Men føresengene for liturgien set ein stoppar for vigsel på all verdas oppfinnsame stader. Føresegnene seier: "Handlinga skjer i kyrkja eller ein annan gudstenestestad som etter avgjerd av biskopen kan brukast til vigsel."

Plass for variasjon

I innleiinga til liturgien vert det gjort greie for det nye:

"Under handlinga kan det gjevast rom for medverknad av ulike slag. Det kan vera medverknad frå bryllaupsfølget ved einskilde av dei liturgiske ledda, og det kan vera tillegg til handlinga i form av musikk eller høgtlesing, eventuelt kombinert med at det vert tent ljøs i ljøsgloben. Blant dei kulturelle innslaga kan det òg opnast for element som understrekar den etniske bakgrunnen til brudeparet. Der den eine parten tilhøyrer eit anna kyrkjesamfunn enn Den norske kyrkja, kan det etter godkjenning av biskopen opnast for deltaking frå vedkomande kyrkjesamfunn. Både når det gjeld medverknad frå andre kyrkjesamfunn og kulturelle innslag, skal desse tilpassast den gudstenestlege karakteren til vigselshandlinga og ikkje bryta med trusgrunnlaget i Den norske kyrkja."

Bøn for borgarleg ekteskap

Folk som giftar seg borgarleg, skal også vere velkommen til ein forbønshandling i kyrkja seinare. Kyrkjemøtet vedtok ein liturgi for "Forbøn for borgarleg inngått ekteskap". Dette er ei handling der ein i kyrkja ber for noko som har skjedd utanfor kyrkja. Ein måte presten no kan helse ekteparet på, lyder slik:

"For offentleg styremakt har de lova å leva saman i ekteskap. Dette løftet tyder at de skal vera eitt og halda trufast saman i gode og vonde dagar inntil døden skil dykk åt. Slik de ønskjer det, vil vi i dag be for dykk og stilla ekteskapet dykkar og heimen dykkar inn under Guds velsigning."

Også her opnar liturgien for musikk, høgtlesing eller andre kulturelle innslag. Det vil seie at ekteparet sjølv kan vere med på å forme forbønsstunda.

Sølvbryllaup i kyrkja

Stadig fleire ektepar ønskjer å markere jubileumsdagar i kyrkja, som for eksempel eit sølvbryllaup. Kanskje vil dei og nytte høvet til å fornye ekteskapsløftet. Kyrkja har ikkje nokon liturgi for dette, men Kyrkjemøtet meiner det bør kome. Derfor gjorde dei følgjande vedtak:

"Kyrkjemøtet vil be Kyrkjerådet utarbeida ei takke- og forbønsordning som kan nyttast til dømes ved bryllaupsjubileum, fornying av ekteskapsløftet og andre høve."

Ikkje overrekking av brura

Eit av dei friskaste innlegga i debatten om vigselsliturgien kom frå studentprest Inger Anne Naterstad (bildet). Ho greip fatt i at framlegget hadde med setninga "Guds ord seier om ekteskapet

at det er hellig og ukrekrenkeleg".

– Det er ikkje sant, sa Naterstad. – Dette står ingen stader i Bibelen. Derfor bør orda strykast og bibeltekstane få tala for seg sjølv.

Ho tok også opp at framlegget tok vare på ein gamal inngangsskikk som eit mogleg alternativ til inngang: "Eventuelt kan ein representant frå familien følgja brura fram til plassen i koret."

– Dette alternativet bør ikkje kome med, meinte Naterstad. – Det kommer frå ein tradisjon der familien gifta bort jenta, ja, gav ho frå seg til brudgommen. Vi tenkjer ikkje slik om ekteskapet no. Eg veit at det ikkje er realistisk å tru at skikken forsvinn på mange år, men liturgien bør ikkje oppmoda til å halde han ved like.

Kollektiv gløymse

Etter at saka gjekk tilbake til komiteen, valde komiteen å halda fast på høvet til at brura kan verta følgt fram til plassen sin av ein representant for familien: "Denne skikken, som er eit levn frå tider med heilt andre samfunnstilhøve, held seg framleis og har ei sterk stilling jamvel i ei likestillingstid. Grunnen er mest truleg at det eigentlege innhaldet i denne skikken gjennom kollektiv gløymse for lengst er drukna i opplevinga av at det er så høgtidsamt – og at brura er så vakker. Komiteen reknar det at brudeparet saman går fram til koret som det normale, men ser ikkje grunn til å ta vekk openinga for at ein òg kan praktisera 'brudedefølgjet'".

Likevel valde komiteen å gjere ei endring i ordlyden her: "Eventuelt kan brura gå fram til plassen sin i koret i følgje med ein representant for familien."

Når det gjaldt den andre formuleringa om kva Guds ord "seier" om ekteskapet, meinte komiteen at formuleringa gjev eit samanfattande perspektiv på kva Bibelen seier om ekteskapet. Men for å unngå at det kan oppfattast som eit sitat, endra komiteen formuleringa slik: "Guds ord vitnar om ekteskapet at det er heilag og ukrenkjande".

Kjøper ikkje vakker brur

Naterstad gjekk igjen på talarstolen da komiteen hadde lagt fram dette.

– Dette er ikkje morosamt ein gong, sa ho. – Eg kjøpar den med at Guds ord "vitnar om", men ikkje dette med at brura skal bli ført opp. Og absolutt ikkje grunngjevinga om at brura er vakker. Da får ein òg seie noko om alle dei andre gjestene som har pynta seg!"

Naterstad fekk varm støtte av Jorund Andersen frå Agder og Ole Danbolt Mjøs frå Nord-Hålogaland, som sa at han ikkje torde kome heim att til det progressive Tromsø om komiteens forslag vart vedtatt.

Formuleringa om at Guds ord "vitnar om" blei vedtatt av Kyrkjemøtet. Men alternativet med "overleveringa" av brura, blei stroke. I stedet ble eit anna alternativ omarbeidd slik: "Dersom det er ønskjeleg, kan brudeparet, ein eller begge, forlovarar, liturg, eventuelt representant for familiane og andre gå inn i kyrkja i prosesjon." Dette vart samrøystes vedtatt. (Kirkeinfo)

Kirkemøtet til kamp mot hiv/aids-epidemien

(23.11.2003)

Kirkemøtet, som er Den norske kirkes høyeste representative organ, utfordrer norske myndigheter til å øke påtrykket for billigere aidsmedisin, og til å legge til rette for ekstraordinær satsing gjennom FN-bevilgninger og til økt støtte til forebyggende arbeid og bedre behandlingstilbud. Kirkemøtet utfordrer også norske myndigheter til å arbeide mot økonomiske krefter som utbytter kvinner i pornoindustri og handel for kommersiell seksuell utnyttning (trafficking).

Kirkemøtet utfordrer også Den norske kirkes menigheter til å tale åpent om hiv/aids og motarbeide holdninger og handlinger som stigmatiserer eller diskriminerer mennesker med hiv/aids eller deres familiemedlemmer. Menighetene utfordres også til å bidra til å skape trygge rom som inviterer til full deltakelse for dem som lever med hiv/aids, og særlig rette oppmerksomhet mot innvandrere, asylsøkere, homofile og sprøytenarkomane.

- Ca. 1/3 av hiv-positive i Norge er blitt smittet ved sex mellom menn. Noen homofile føler seg dobbelt stigmatisert, både som homofile og som hiv-positive. En del homofile føler også at de er stigmatisert av kirken, og at det ikke er plass for dem i det kristne fellesskapet. Dette gjør at vi må endre på egne holdninger og vise større evne og vilje til å inkludere homofile og lesbiske i våre fellesskap, heter det i Kirkemøte-vedtaket.

I et avsnitt om seksualitet sier Kirkemøtet at det er nødvendig å utfordre taushet og skam knyttet til kirkens arbeid med seksualitet. Samtalen om seksualitet må preges av verdier som kjærlighet, ansvar, trofasthet og gjensidig respekt, uten å sette til side den kristne moral og etikk, sier Kirkemøtet.

Til Kirkemøtets drøfting av saken var det utarbeidet et hefte som presenterte hivepidemiens utfordringer nasjonalt og internasjonalt. Møtet oppfordret også norske menigheter til å markere Verdens aidsdag, som er 1. desember. Alle menigheter har nylig fått tilsendt materiell til markering av dagen. (Kirkeinfo)

Kirkemøtet advarer mot utvidet oljevirkksomhet i nord nå

(23.11.2003)

Kirkemøtet bekrefter betydningen av samarbeidet mellom kirken og offentlige myndigheter, slik det kom til uttrykk gjennom Nordsjø-seilasen langs norskekysten i juni, og ber offentlige myndigheter på alle plan om å følge opp utfordringene i Geiranger-deklarasjonen. Den ble undertegnet av representanter for kirker i åtte land rundt Nordsjøen, og inneholder miljøutfordringer til de deltagende kirker og deres menigheter i arbeidet med å få til en bærekraftig utvikling.

Kirkemøtet utfordrer også regjeringen til å følge opp sine intensjoner fra tiltredelseserklæringen og arbeidet med Nasjonal Agenda om å føre en offensiv miljø- og ressurspolitikk basert på målet om en bærekraftig utvikling. Samtidig beklager Kirkemøtet at tiltak som Grønn Hverdag, som legger til rette for den enkeltes miljøengasjement og samarbeid mellom organisasjoner, svekkes gjennom mindre støtte i årets statsbudsjett.

I vedtaket fra Kirkemøtet påpekes det at vern om skaperverket og takknemlighet for skapelsens gaver er forsømte temaer i kirkens teologi og gudstjenestefeiring. Samtidig vedtok Kirkemøtet å innføre en skaperverkets dag eller skaperverkets periode i Den norske kirke. Kirkerådet skal forberede innføringen fra og med kirkeåret 2005-2006. (Kirkeinfo)

[Les hele kirkemøtevedtaket her](#)

Hvem får penger til trosopplæringsforsøk?

(14.12.2003)

–

Utfordringen som ligger i reformen er klar, sier prosjektleder Paul Erik Wirgenes. – I løpet av en periode på fem til ti år skal det i alle landets menigheter være utviklet et systematisk og sammenhengende program for å nå alle døpte opp til 18 år med et tilbud om oppfølging og trosopplæring. Tilbudet skal utvikles lokalt og være tilpasset lokale forhold.

Forsøksprosjekter

De første fem årene skal det pågå forsøk for å få erfaringer som den videre utviklingen av reformen kan dra nytte av. Dette arbeidet vil være organisert som et prosjekt ledet av en styringsgruppe, med et sekretariat som koordinerer det daglige arbeidet. De første forsøkene vil settes i gang i 2004.

Noen menigheter kommer til å prøve ut trosopplæring for alle døpte i hele aldersspennet 0-18 år (fullskala-forsøk) Andre vil prøve ut opplæringstilbud for en eller flere aldersgrupper (faseforsøk).

Flere menigheter kan gå sammen om et prosjekt, eller samarbeide med organisasjoner i lokalmiljøet.

Full fart nå

I statsbudsjettet for 2004 bevilges det 30 millioner kroner til oppstart av reformen. Disse midlene vil kunne økes i årene som kommer, opp til 250 millioner kroner årlig. For 2004 er det ønskelig at det settes i gang forsøk med både fullskala- og enkeltfasetilbud. Samlet vil det trolig kunne gis støtte til igangsetting av omkring femti forsøksprosjekter i 2004.

Søknadsfristen for 2004 er 28. januar. Søknadene vil bli behandlet innen februar/mars. Det er ikke lang frist, men prosjektledelsen ser det som svært viktig at det ikke går lang tid før menighetene kan komme i gang.

Mesteparten av beløpet vil bli tilført lokale prosjekter. Det innebærer også en del nye stillinger lokalt. Prosjektledelsen ønsker at det gjøres forsøk med ulike stillingstyper som prest, kateket, diakon og kirkemusiker. Også andre stillingstyper som menighetspedagoger, dåpslærere, barne- og ungdomsarbeidere er aktuelle.

Lokalmenigheten

– Det er lokalmenigheten som har ansvaret for dåpsopplæringen i Den norske kirke, sier Wirgenes, som begynte som prosjektleder for trosopplæringsprosjektet for en drøy måned siden. – Det er i lokalmenigheten at dåpsopplæring skjer. Reformen er ikke basert på et program som er vedtatt på sentralt hold, og det er ikke utarbeidet en ny plan for dåpsopplæring. Det er i lokalmenigheten at dagens og framtidens dåpsopplæring vil bli formet, forklarer Wirgenes.

Prosjektlederen henviser til mer informasjon på Den norske kirkes nettsider, www.kirken.no Der ligger det informasjon under lenken "Trosopplæringsreformen". Det er både lenker til bakgrunnsdokumenter, nærmere beskrivelser av hovedmodellene for prosjekter, og et skjema for utfylling i forbindelse med søknaden. (Kirkeinfo.)

Til pressen:

Paul Erik Wirgenes kan kontaktes på telefon 48 04 98 24.

Trond Skard Dokka og Ulla Schmidt nye kirkelige nemndsledere

(17.12.2003)

Som øvrige medlemmer av Teologisk Nemnd er oppnevnt rektor Halvor Nordhaug, førsteamanuensis Aud Tønnessen, høgskolelektor Gerd Marie Ådna, professor Paul Leer-Salvesen, professor Jan-Martin Berentsen, sokneprest Gunn Elvebakk, stipendiat Åse Margrethe Berger Cameron, stabsprest Bård Mæland og stipendiat Marianne Bjelland Kartzow.

Som øvrige medlemmer av KISP er oppnevnt førsteamanuensis Karin Dokken, folkehøgskolelærer Kristin Sommer, stabsprest Raag Rolfsen, programkoordinator Arne Dale, student Sigbjørn Skåden, kapellan Marit Skjeggstad, forsker Siri Gloppen, kontaktoffiser Håvard Aagesen og student Harald Gundersen.

Fra sju til tre sentralkirkelige nemnder

Det har de siste årene vært sju fagnemnder under de sentralkirkelige råd for Den norske kirke. Tidligere i høst ble nemndsstrukturen drøftet og Kirkerådet vurderte strukturen som uryddig med hensyn til nemndenes status og myndighet i forhold direktørens mandat. Kirkerådet gikk i stedet inn for en mer fleksibel og differensiert utvalgsstruktur som kan være mer tjenlig i løsning av de enkelte oppgaver, og vedtok å nedlegge Nemnd for diakoni, Nemnd for undervisning, Nemnd for kvinne- og likestillingsspørsmål og Nemnd for ungdomsspørsmål. Nemnd for gudstjenesteliv vil bli opprettholdt, men med ny oppnevning på Kirkerådets møte i mars 2004. Denne nemnda vil da få arbeid med ny høymesseliturgi som en hovedoppgave.

Kirkerådet har fastslått at direktøren har myndighet til å tilrettelegge for den saksbehandling som til enhver tid er tjenlig for å ivareta rådernes mandater, og at det skal tas administrativ beslutning om opprettelse av de fagorganer som synes tjenlig. Det forutsettes imidlertid at det opprettes administrative organer innenfor feltene ungdom, og kvinne og likestilling. Kirkerådet har tatt til orientering Mellomkirkelig råds beslutning om å opprettholde Teologisk Nemnd og Komiteen for Internasjonale Spørsmål. Nemndene har medlemmer med høy kompetanse og de leverer viktige bidrag til saksbehandlingen.

Ett sentralkirkelig sekretariat med fem avdelinger

Med virkning fra i sommer er sekretariatet for de sentralkirkelige råd organisert i fem avdelinger – mot tidligere tre. Mens de daglige lederne i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd tidligere hadde faglig ansvar, har de to generalsekretærene nå også blitt avdelingsledere med administrativt ansvar for hver sin nye avdeling, skilt ut fra en tidligere felles virksomhetsavdeling – kirkeavdelingen. Kirkerådets direktør er fortsatt øverste leder av det felles sekretariatet for Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd, med assisterende direktør som stedfortreder, men direktøren har nå fått en tydeligere lederrolle i organisasjonen. Et mål med omorganiseringen var også å få en avdelingsstruktur som klarere gjenspeiler arbeidsområdene i sekretariatet.

De fem avdelingene er Kirkeavdelingen ledet av assisterende direktør Gerd Karin Røsæg, avdeling for økumenikk og internasjonale spørsmål ledet av generalsekretær Olav Fykse Tveit, avdeling for

samisk kirkeliv ledet av generalsekretær Synnøve Brevik, administrasjonsavdelingen ledet av avdelingsdirektør Jan-Oluf Skonnord, og informasjonsavdelingen (Kirkens informasjonstjeneste) ledet av informasjonssjef Dag Stange.

Sekretariatet betjener Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd, som er valgte organer under Kirkemøtet. Sekretariatet har 50 medarbeidere og flytter i juli 2004 fra Kirkens hus i Underhaugsveien 15 i Oslo til et nytt og mer sentralt Kirkens hus i Rådhusgata 1-3 i Oslo. Intensjonen er å få til et mer hensiktsmessig Kirkens hus der flere instanser og organisasjoner i eller med tilknytning til Den norske kirke enn i dag, blir samlokalisert. (Kirkeinfo)